

VARKAUDEN KAUPUNKI TILINPÄÄTÖS 2023

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 74

Kaupunginvaltuusto 20.5.2024 § 32

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS.....	3
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUDESSA JA TOIMINNASSA	3
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
1.1.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	15
1.1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	21
1.1.5 Henkilöstö	26
1.1.6 Ympäristötekijät	31
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat.....	31
1.2 SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	32
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	35
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen (ulkoiset erät).....	35
1.3.2 Toiminnan rahoitus	47
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	52
1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT	56
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	57
1.7 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	68
1.8 TILINPÄÄTÖKSEN TULOKSEN KÄSITTELY	68
2 TOIMINNAN JA TALouden TOTEUTUMINEN	69
2.1 TALOUSARVION TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	69
2.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	69
2.1.2 KAUPUNGINVALTUUSTO	70
2.1.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	71
2.1.4 KAUPUNGINHALLITUS	73
2.1.5 KONSERNIPALVELUT	79
2.1.6 HYVINVOINNIN- JA KASVATUKSEN TOIMIALA.....	90
2.1.7 TEKNINEN TOIMI	109
2.2 TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU	115
2.2.1 Tuloslaskelman toteutumisvertailu	115
2.2.2 Rahoituslaskelman toteutumisvertailu	117
2.2.3 Investointien toteutumisvertailu	118
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	128
3.1 TULOSLASKELMA	129
3.2 RAHOITUSLASKELMA	130
3.3 TASE 31.12.2023	131

3.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA	133
3.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	134
3.6 KONSERNITASE 31.12.2022	135
4 LIITETIEDOT	137
4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	138
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat liitetiedot	138
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	139
4.2 TULOSLASKELMAN LIITTEET	141
4.3 TASEEN LIITETIEDOT	145
4.4 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	156
5 TYTÄRYHTEISÖJEN TALOUDEN JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	158
5.1 Wartalo Kodit Oy	159
5.2 Varkauden Aluelämpö Oy	161
5.3 Navitas Kehitys Oy	163
5.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	165
5.5 Varkauden Taitotalo Oy	167
5.6 Keski-Savon Vesi Oy	169
5.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus	171
5.8 Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy	173
6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	175
6.1 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	176
7 LUETTELOT JA SELVITYKSET	177
7.1 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	178
7.2 TILINPÄÄTÖSKAAVIO	180

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUDESSA JA TOIMINNASSA

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2023 oli viimevuosien tapaan kunnille työntäyteinen ja kiireinen vuosi. Vuotta sävytti isojen yhteiskunnallisten muutosten, kuten sote-uudistuksen sekä TE2024-uudistuksen toimeenpanon lisäksi kireä turvallisuuspoliittinen tila, jonka seurauksena Suomesta tuli muun muassa Naton jäsen 4.4.2023. Samanlaisesti julkisen talouden tilanne on heikentynyt nopeasti kansallisesti, joka on osaltaan näkynyt kuntien toimintaympäristössä entistä heikompana taloudellisena kantokykynä ja jatkuvina sopeutustarpeina. Kaikesta epävarmuudesta huolimatta Varkauden kaupunki on onnistunut hyvin omassa perustehtävässään ja haluankin kiittää suuresti kaikkia kaupunkilaisten ja yhteisön eteen töitä tehneitä!

Venäjän laajamittainen hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 ravisutti koko maailmaa ja on vaikuttanut historiallisella tavalla myös Suomen turvallisuuspoliittisen keskusteluun. Suomi ja iso osa maailmaa on alusta asti tuominut Venäjän sotilaalliset toimet Ukrainassa. Sodan vaikutukset ovat näkyneet merkittävästi myös Varkauden kaupungin toiminnassa. Varkauteen tuli heti sodan alettua runsaasti sotaa pakenevia ukrainalaisia, joille kaupunki järjesti maahanmuuttoviraston kanssa laaditun kuntamallisopimuksen nojalla palvelut. Vuoden aikana maahanmuuttovirasto myös kilpailutti vastaanottokeskuksia eri puolille Suomea, joista yksi perustettiin loppuvuodesta 2022 myös Varkauteen. Varkauden kapasiteetti on kuntamallin mukaisissa paikoissa ollut noin 250 henkilölle, jonka lisäksi vastaanottokeskukseen voidaan ottaa vastaan noin 300 pakolaista tai tilapäisen suojelun tarvitsijaa. Kuntamalli päättyi vuoden 2023 lopussa, jonka seurauksena iso osa Ukrainainalaisia tilapäisen suojelun tarpeessa olevia henkilöitä on hakenut kuntalaisuutta.

Sota on vaikuttanut merkittävästi myös globaaliin talouteen. Erityisesti sota on nostanut energian, raaka-aineiden sekä elintarvikkeiden hintoja hyvin nopeasti. Hyödykkeiden hintojen nousu on leikannut erityisesti kotitalouksien, mutta myös yritysten ostovoimaa.

Vuoden 2021 aikana nousuun kääntynyt inflaatiokehitys jatkui voimakkaalla nousu-uralla lähes koko 2022 vuoden. Inflaatiokehitys tasaantui vuoden 2023 aikana ollen keskimäärin 6,2%. Tammikuussa 2024 inflaatio oli enää 3,3%. Tästä huolimatta Euroopan keskuspankki ei toistaiseksi ole indikoinut ohjauskorkoihin tehtäviä laskuja, joka on pitänyt markkinakorot 4% paikkeilla. Markkinat kuitenkin ennakoivat korkojen laskevan vuoden 2024 aikana 3% alapuolelle.

Varkauden kaupungin osalta nousseet markkinakorot ovat kasvattaneet kaupungin lainanhoitokuluja. Vuoden 2023 osalta korkokulut emon osalta olivat 1,694 M€, kun ne vielä 2022 olivat 0,742 M€. Nousua korkokuluissa on siis lähes miljoona euroa. Kaupunki ennakoi korkokustannusten nousevan vielä tulevinkin vuosina, kun aikaisempia matalamman korkotason suojauksia poistuu ja uutta rahoitusta joudutaan ottamaan korkeammalla markkinakorolla. Korkokustannukset onkin syytä huomioida erityisen tarkasti mm. tulevien vuosien investoinneista päätettäessä.

Kaupunkistrategian päivitys saatiin valmiiksi kevään 2022 aikana ja kaupunkistrategian julkilausuma ja brändiuudistus hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 13.6.2022. Strategian toimenpidesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa lokakuussa. Strategian pääteemat ovat *välitä – vaikuta – viihdy*. Pääteemat on muodostettu strategiatyön aikana kerätyn aineiston pohjalta ja ne edustavat niitä arvoja sekä sisältöjä, joita asukkaat nostivat esille strategiatyön yhteydessä. Asukkaiden ajatukset on huomioitu myös uudistetussa brändissä ”*ihan omanlainen warkaus*”, jota työstettiin strategiatyön kanssa rinnakkain ja tehtiin laajassa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Uudella brändillä haluamme korostaa strategian olevan erityisesti koko yhteisön ihan omanlainen suunnitelma, joka antaa luvan kaikille yhteisön jäsenille osallistua kaupunkiyhteisön kehitykseen.

Sote-uudistuksen toimeenpanoon liittyvät valmistelut kohdistuivat erityisesti vuodelle 2022. Uudistuksen myötä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyivät kunnilta hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lukien. Varkauden osalta uudistuksen seurauksena myös kaupungin aiemmin tuottamat ruoka- ja puhtauspalvelut siirrettiin Servica Oy:n tuotannon piiriin. Sote-uudistuksen seurauksena sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöä siirtyi noin 840 henkilöä hyvinvointialueelle ja ruoka- ja puhtauspalveluhenkilöstöä noin 125 henkilöä Servica Oy:lle. Uudistuksen toimeenpanossa onnistuttiin Pohjois-Savon hyvinvointialueella pääasiassa hyvin, vaikkakin vielä vuoden 2023 aikana oli paljon avoinna olevia kysymyksiä.

Hyvinvointialueet ovat painineet alijäämäisten talouksiensa kanssa niiden käynnistymisestä lähtien. Vaikea taloudellinen tilanne on pakottanut hyvinvointialueet arvioimaan uudelleen omaa palveluverkkoaan. Pohjois-Savon hyvinvointialue on lähettänyt maaliskuussa 2023 lausuttavaksi palveluverkkosuunnitelman, missä merkittäväällä tavalla karsittaisiin nykyistä palveluverkkoa ja vähennettäisiin palvelupisteiden määrää. Samalla valtion tasolla arvioidaan päivystävien sairaaloiden määrää ja verkostoa, jossa uhattuna on myös Varkauden sairaalan päivystys. Varkauden kaupunki tulee lausumaan ja toiminaan molemmissa edellä mainituissa asioissa kevään 2024 aikana.

Taloudellisesti vuosi 2023 toteutui pitkälti odotetun mukaisesti. Kaupungin osalta tilikauden tulos olisi ollut ennen varauksia noin 4 M€ ylijäämäinen. Ylijäämäistä tulosta selittää erityisesti sote-uudistuksen siirtymävaiheessa vuodelle 2023 jaksottuneet vanhan järjestelmän verot, eli ns. verohännät, jotka kuitenkin poistuvat vuodesta 2024 alkaen. Kaupungin tulosta painoi kuitenkin pakolliset (pelastustoimen varallaolokorvaukset 3,34 M€) ja vapaaehtoiset varaukset (Hyvinvointikeskus Aallon korjausvaraus 0,650 M€), joiden kirjaamisen jälkeen kaupungin tulos on noin 28 000 € ylijäämäinen. Erityisesti pelastustoimen varallaolokorvaukset ovat Varkauden kannalta ongelmallisia, sillä niiden osalta Varkautelaiset veronmaksajat joutuvat vastaamaan pääasiassa muiden kuntien pelastustoimen järjestämisestä aiheutuneista kustannuksista.

Konsernin osalta tulos heikkeni erityisesti kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen osalta. Aluelämmön tulos painui 1,769 M€ tappiolliseksi ja yhtiön ehdotus jaettavaksi osingoksi kaupungille pienenee vajaalla miljoonalla 0,44 miljoonaan euroon. Toiminnan ja investointien rahavirta oli positiivinen 1,762 M€, mikä on 3,128 M€ edellisvuotta parempi (v. 2022 -1,366 M€).

Kaupungin tulopohja uudistui ja vääristyi merkittävästi sote-uudistuksen vaikutuksesta vuodelle 2023 kun käytännössä valtionosuudet poistuivat kokonaan kaupungin rahoituspohjasta ja ne siirrettiin hyvinvointialueille. Varkauden kaupungin peruspalveluiden valtionosuus oli vuodelle 2023 negatiivinen -1,740 M€. Verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen (+6,453 M€), opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden (-2,347 M€) sekä veromenetysten korvauksen (+3,323 M€) jälkeen valtionosuusmaksatus oli kuitenkin vielä 7,495 M€ positiivinen. Valitettavasti valtionosuustaso laskee edelleen vuodelle 2024 maksatuksen laskiessa edelleen ollen ainoastaan 3,587 M€, peruspalveluiden valtionosuuden ollessa jo -3,28 M€ negatiivinen. Myös kaupungin saamat verotulot pienenevät merkittävästi sote-uudistuksen seurauksena. Vuoden 2023 verotulokertymä oli 47,563 M€ (85,964 M€ v.2022).

On selvää, että valtionosuus- ja verojärjestelmä ei kohtele kuntia yhdenvertaisesti sote-uudistuksen jälkeisessä tilassa ja asettaa useiden kuntien asukkaat, kuten Varkautelaiset selkeästi eriarvoiseen ja heikompaan asemaan suhteessa kuntiin keskimäärin. Uusi rahoitusmalli pakottaa osan kunnista tekemään kohtuuttoman suuria talouden tasapainottamistoimia, samalla kun toisilla kunnilla taloudellinen asema parani uudistuksen myötä merkittävästi. Uudistuksessa erityisesti Itäinen Suomi näyttää kärsivän, kun useat Länsi- ja Etelä-Suomen kunnat pärjäävät erinomaisesti uudistuksen jälkeisessä tilassa. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseksi eri alueiden välillä on kuntien rahoitusjärjestelmä välttämätöntä uudistaa. Uudistuksen yhteydessä olisi syytä huomioida myös mm. kiinteistöverojen nopea eriytyminen esimerkiksi uusiutuvan energian hankkeiden painottuessa lupapoliittisista syistä Länsi-Suomeen.

Varkauden kaupunki

Haastavista ajoista huolimatta haluan lausua suuret kiitokseni kaikille kaupungin työntekijöille, päättäjille, kuntalaisille, järjestöille ja elinkeinoelämälle aktiivisuudesta sekä hyvästä yhteistyöstä. Vaikeina aikoina yhteistyön merkitys korostuu! Välitetään, vaikutetaan ja viihdytään ihan omanlaisessa warkaudessa!

Joonas Hänninen
kaupunginjohtaja

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat 1.1. – 31.12.2023:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, Hartikainen-Herranen Kaisa, KOK

Kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja, Suhonen Timo, SDP

Kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja, Paananen Pasi, PS, 1.8.2023 saakka

Kiira Jussi, PS, 2.8.2023 alkaen

Kaupunginvaltuuston kokoonpano 1.1. – 31.12.2023 (43 valtuutettua):

Suomen

Sosialidemokraattinen Puolue (16)

Alanen Heikki
Brandt Elina
Hedman Pia
Ikonen Jaakko
Junkkarinen-Kosonen Kaisa
Koikkalainen Raimo
Koskinen Antti
Leskinen Juha
Mikkonen Jyri
Pulliainen Paula
Pöllänen Tuula
Saastamoinen Jorma
Soininen Juha
Suhonen Timo
Voutilainen Jukka
Wallius Timo

Kansallinen Kokoomus (11)

Asikainen Minna
Elmaci Joel
Hartikainen-Herranen Kaisa
Husu Risto
Hynninen Kati
Koponen Hilikka
Lehtonen Heidi
Pietinen Mervi
Rothström Markko
Suna Sassa
Tuovinen Esa

Vasemmistoliitto (5)

Heiskanen Kari
Häkkinen Ari
Semi Matti
Sundgrén Marja
Vokkolainen Jenni

Kristillisdemokraatit (2)

Hartikainen Heidi
Kujanpää Markku

Perussuomalaiset (6)

Grönlund Tiina
Kiira Jussi
Natunen Antero
Paananen Pasi
Tanninen Jorma
Tikkanen Jari

Suomen Keskusta (3)

Koponen Olli
Leväinen Jukka
Ruuskanen Esko

Kaupunginhallituksen jäsenet (11) 1.1.–31.12.2023:

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Hynninen Kati (KOK)

1. varapuheenjohtaja Pulliainen Paula (SDP)

2. varapuheenjohtaja Grönlund Tiina (PS)

Brandt Elina (SDP)
Soininen Juha (SDP)
Mikkonen Jyri (SDP)
Häkkinen Ari (VAS)

Husu Risto (KOK)
Suna Sassa (KOK)
Koponen Olli (KESK)
Kiira Jussi (PS) 31.5.2023 saakka
Hartikainen Heidi (KD) 1.6.2023 alkaen

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut ajalla 1.1. – 31.12.2023 kaupunginjohtaja Joonas Hänninen.

Lautakuntien ja jaostojen puheenjohtajisto 1.1. – 31.12.2023:

Elinvoimajaosto

Puheenjohtaja Hynninen Kati
Varapuheenjohtaja Pulliainen Paula

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja Koponen Hilikka
Varapuheenjohtaja Ikonen Jaakko

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Juvonen-Nissinen Toini
Varapuheenjohtaja Mikkonen Jyri

Kasvun ja oppimisen lautakunta

Puheenjohtaja Tikkanen Jari
Varapuheenjohtaja Sundgrén Marja

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Puheenjohtaja Pietinen Mervi
Varapuheenjohtaja Hedman Pia

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan seutujaosto

Puheenjohtaja Pietinen Mervi
Varapuheenjohtaja Hedman Pia

Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja Tuovinen Esa
Varapuheenjohtaja Aali Erkki

Teknisen lautakunnan lupajaosto

Puheenjohtaja Reisko Satu
Varapuheenjohtaja Murtomäki Petteri

Vammaisneuvosto

Puheenjohtaja Sarkeala Lea
Varapuheenjohtaja Pirinen Kirsti

Vammaisneuvoston edustajat eri toimielimien kokouksissa:

Kaupunginvaltuusto, Sarkeala Lea
Kaupunginhallitus Mikkonen Jyri
Kasvun- ja oppimisen lautakunta, Räsänen Katri
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta, Hartikainen Tuula
Tekninen lautakunta Pirinen Kirsti

Vanhusneuvosto

Puheenjohtaja Hartikainen-Herranen Kaisa
Varapuheenjohtaja Salo Leena

Vanhusneuvoston edustajat eri toimielimien kokouksissa:

Kaupunginvaltuusto, Salo Leena
Kasvun- ja oppimisen lautakunta, Pöysti Raimo
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta, Hartikainen-Herranen Kaisa
Tekninen lautakunta, Haapanen Petri

Nuorisovaltuusto Wanuva

Puheenjohtaja Pöysti Eve
Varapuheenjohtaja Pöysti Ari

Wanuvalla on läsnäolo- ja puheoikeus Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnassa ja Kasvun- ja oppimisen lautakunnassa. Edustajat on päätetty kuukausikokouksissa.

Varkauden kaupungin tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Kaupunginvaltuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat. Kuntalain mukaan kunnan toimielimiä ovat valtuuston lisäksi kunnanhallitus, lautakunnat ja johtokunnat, niiden jaostot sekä toimikunnat.

Viranhaltijoiden kohdalla rajanveto on vaikeampaa, koska laissa ei tarkemmin määritellä, ketkä ovat toimielimen tehtäväalueen johtavia viranhaltijoita.

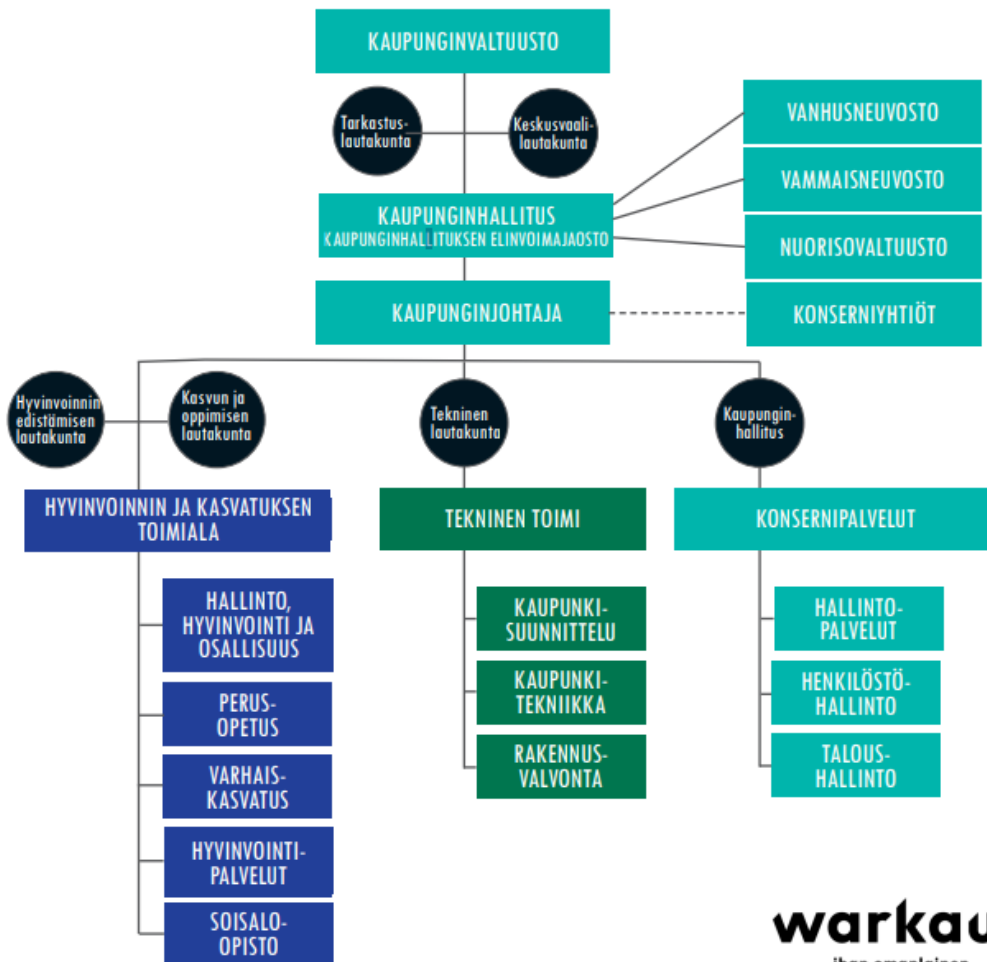
Kaupunginvaltuuston 19.12.2022 § 93 hyväksymän vuoden 2023 talousarvion mukaan tilivelvolliset olivat:

- kaupunginhallituksen jäsenet
- lautakuntien jäsenet
- johtokuntien jäsenet
- toimikuntien jäsenet
- jaostojen jäsenet
- kaupunginjohtaja
- tekninen johtaja
- hyvinvointi- ja sivistysjohtaja
- hallintojohtaja

- henkilöstöpäällikkö
- talousjohtaja
- tietohallintojohtaja

Varkauden kaupungin organisaatiokaavio 1.1.–31.12.2023

1.1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Vuotta 2023 leimasi korkea inflaatio ja sen myötä kohonneen korkotason vaikutus. Näillä oli merkittävä vaikutus kotitalouksien, yritysten ja yhteisöjen kustannusten kasvuun. Palkkatason nousu helpotti kotitalouksien taloutta, mutta lisäsi työnantajien kustannuksia. Vuoden aikana inflaatio lähti alenemaan ollen 3,6 % tasossa joulukuussa. Sitä vastoin korkotaso ei juurikaan alentunut loppuvuonna.

Näiden asioiden vuoksi Suomen talous oli loppuvuonna taantumassa. Taantuma koetteli erityisesti asuntorakentamista, joka kärsi pahiten korkojen noususta. Myös teollisuuden tilanne oli heikko, kun täyttyneitä varastoja purettiin.

Valtion talouteen vaikuttivat em. asioiden lisäksi voimakas valtionvelan kasvu ja hyvinvointialueiden kustannusten kasvu.

Pohjois-Savon maakunnan toimialojen liikevaihto laski tammi-kesäkuussa 0,5 % ja kasvoi koko maassa 0,6 %. Liikevaihto kasvoi metalliteollisuudessa, kaupassa sekä majoitusalaalla ja yrityspalveluissa. Metsä- ja puu-tuoteteollisuuden heikko kehitys (-26,3 %) painoi koko teollisuuden liikevaihdon laskuun Pohjois-Savossa (-8,9 %). *(Lähde Pohjois-Savon liitto. Loppuvuoden tiedot päivittyvät 05/2024).*

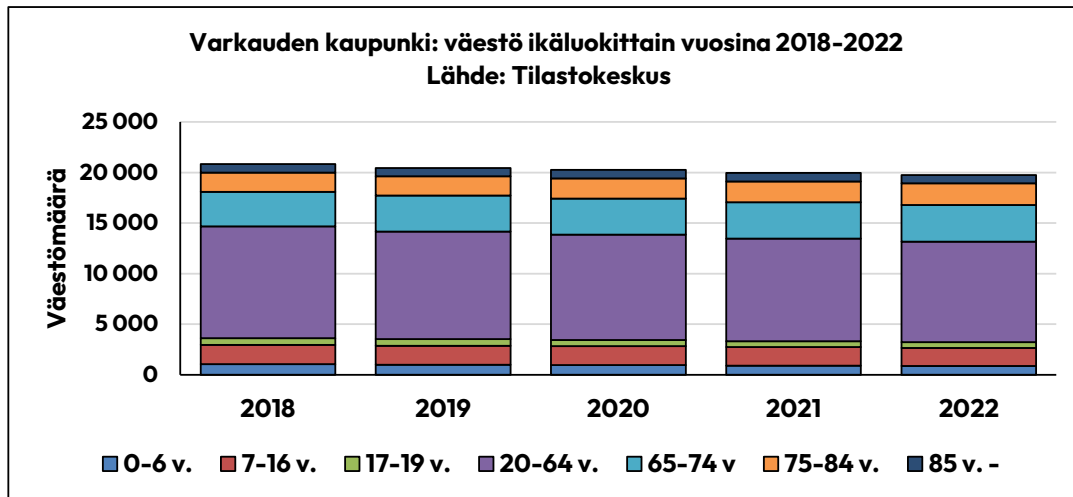
Varkauden väestö ja työllisyys

Varkauden asukasluku

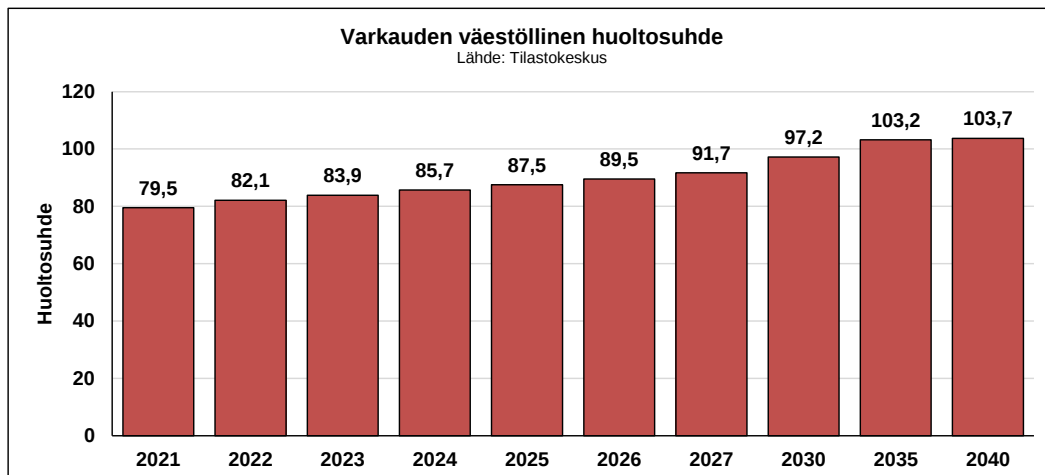
Varkauden asukasluku 31.12.2023 oli ennakkotiedon mukaan 19 718 asukasta. Asukasluvun kokonaismuutos edelliseen vuoteen verrattuna oli -41 asukasta. Vuoden 2022 lopussa vastaava kokonaismuutos oli -214 asukasta.

Vuoden 2023 asukasluvun muutoksesta syntyneiden enemmisyys oli -200 (v. 2022 -199). Syntyneitä oli 105 ja kuolleita 305 hlö, vastaavasti vuonna 2022 syntyneitä oli 121 ja kuolleita 320. Kuntien välinen nettomuutto oli -128 hlö (v. 2022 -37) ja nettomaahanmuutto 291 hlö (v. 2022 32).

Varkauden kaupunki: väestö ikäluokittain vuosille 2018 - 2023								
Lähde: Tilastokeskus								
	0-6 v.	7-16 v.	17-19 v.	20-64 v.	65-74 v.	75-84 v.	85 v. -	Yhteensä
2018	1 047	1 925	656	11 054	3 413	1 898	836	20 829
2019	1 006	1 876	649	10 633	3 576	1 882	841	20 463
2020	954	1 883	604	10 420	3 579	1 973	865	20 278
2021	895	1 837	585	10 148	3 607	2 053	848	19 973
2022	872	1 784	579	9 926	3 618	2 148	832	19 759
2023 (ennakkotieto)								19 718

Väestöllinen huoltosuhde kuvaa lasten ja vanhusten määrää väestöstä 100 työikäistä kohden. Väestön ikärakenteen muutos tuo haasteita palvelurakenteelle ja rahoitukselle. Väestöllisen huoltosuhteen ennustettiin heikkenevän jonkin verran jo vuonna 2021, mutta merkittävästi huoltosuhde heikkenee vuosien 2030 – 2035 välillä.

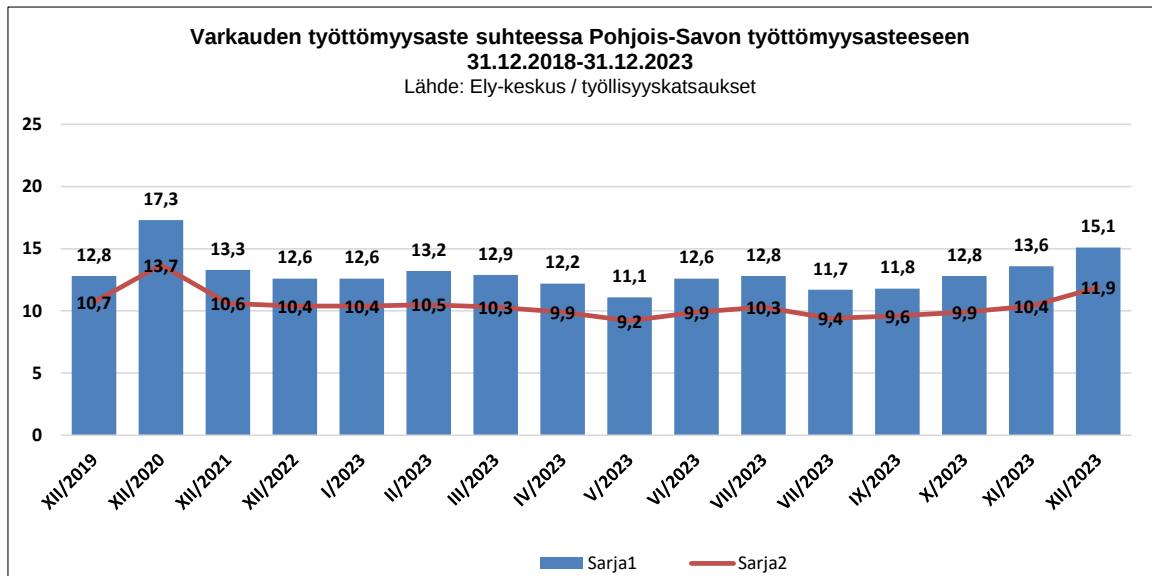
Työllisyys ja työttömyys

Työllisyysaste (%); 18–64-vuotiaiden työllisten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli Varkaudessa vuonna 2022 67,9 % (v. 2021 66,4 %). Pohjois-Savossa työllisyysaste oli 71,7 % (v. 2021 70,8 %).

Pohjois-Savon työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kasvoi 14,0 prosenttiyksikköä edelliseen vuoteen verrattuna. Pohjois-Savossa oli työttömiä vuoden 2023 lopussa keskimäärin 13 332 hlöä (v. 2022 11 692 hlöä), muutos 1 640 hlöä. Heistä pitkäaikaistyöttömiä oli 3 857 hlöä (v. 2022 3 970 hlöä), muutos -113 hlöä. Nuoria alle 25 vuotiaita työttömiä oli vuoden 2023 lopussa keskimäärin 1 595 hlöä (v. 2022 1 448 hlöä), muutos 147 hlöä.

Varkauden työttömyysaste 31.12.2023 oli 15,1 % (v. 2022 12,6 %), Pohjois-Savon työttömyysaste oli 11,9 % (v. 2022 10,4 %) ja koko maan 11,2 % (v. 2022 9,9 %).

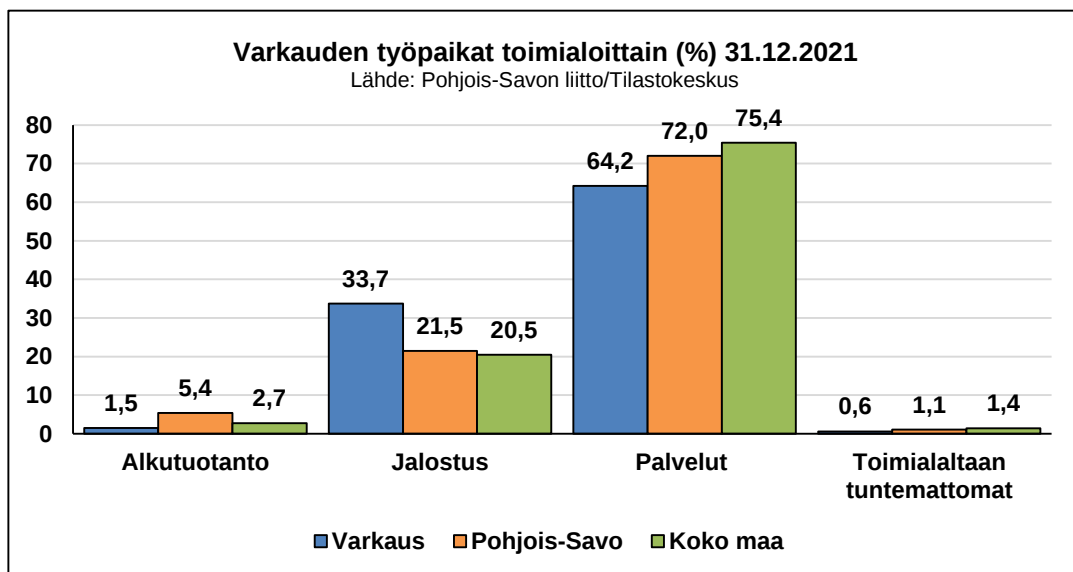
Varkaudessa oli työttömiä työnhakijoita (ml. lomautetut) vuoden 2023 lopussa 1 245 hlöä (v. 2022 1 055 hlöä), mikä on 190 hlöä eli 18,0 % enemmän kuin vuoden 2022 lopussa. Vuoden 2023 lopussa oli alle 25-vuotiaita työnhakijoita 178 hlöä (v. 2022 149 hlöä) eli 29 hlöä (19,5 %) enemmän ja yli vuoden työttöminä olleita 285 hlöä (v. 2022 317 hlöä) eli 32 hlöä (10,1 %) edellisvuotta vähemmän.

Työpaikkakehitys

Varkaudessa oli vuoden 2022 lopussa 8 035 työpaikkaa, mikä on 90 työpaikkaa enemmän verrattuna vuoden 2021 tilastotietoihin. Suurin lisäys kohdistui teollisuuteen (yhteensä 276) ja suurin vähenemä kaivostoimintaan, sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi- ja jätehuoltoon (yhteensä -205). Varkauden seutukunnalla työpaikkojen määrä 31.12.2022 oli yhteensä 12 196 (v.2021 12 152).

Tilastokeskus / Toimialaluokitus	31.12.2021	%osuus	31.12.2022	%osuus	Muutos 2020-2021	
					kpl	%
Toimiala tuntematon	47	0,6	46	0,6	-1	-2,1
Informaatio ja viestintä	73	0,9	67	0,8	-6	-8,2
Rahoitus- ja vak.toim., kiint.alan toim.	131	1,6	124	1,5	-7	-5,3
Maa-, metsä- ja kalatalous	121	1,5	138	1,7	17	14,0
Kaivostoim., sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, jätehuolto	349	4,4	144	1,8	-205	-58,7
Julkinen hallinto ja maanpuolustus	231	2,9	233	2,9	2	0,9
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	251	3,2	249	3,1	-2	-0,8
Muu palvelutoiminta	324	4,1	310	3,9	-14	-4,3
Kuljetus ja varastointi	361	4,5	361	4,5	0	0,0
Koulutus	449	5,7	452	5,6	3	0,7
Rakentaminen	488	6,1	497	6,2	9	1,8
Tukku- ja vähittäiskauppa	861	10,8	818	10,2	-43	-5,0
Ammat., tiet. ja tekn.toim., hall.-ja tukipalv.	966	12,2	978	12,2	12	1,2
Terveys- ja sosiaalipalvelut	1450	18,3	1499	18,7	49	3,4
Teollisuus	1843	23,2	2119	26,4	276	15,0
Yhteensä	7 945	100,0	8 035	100,0	90	1,1

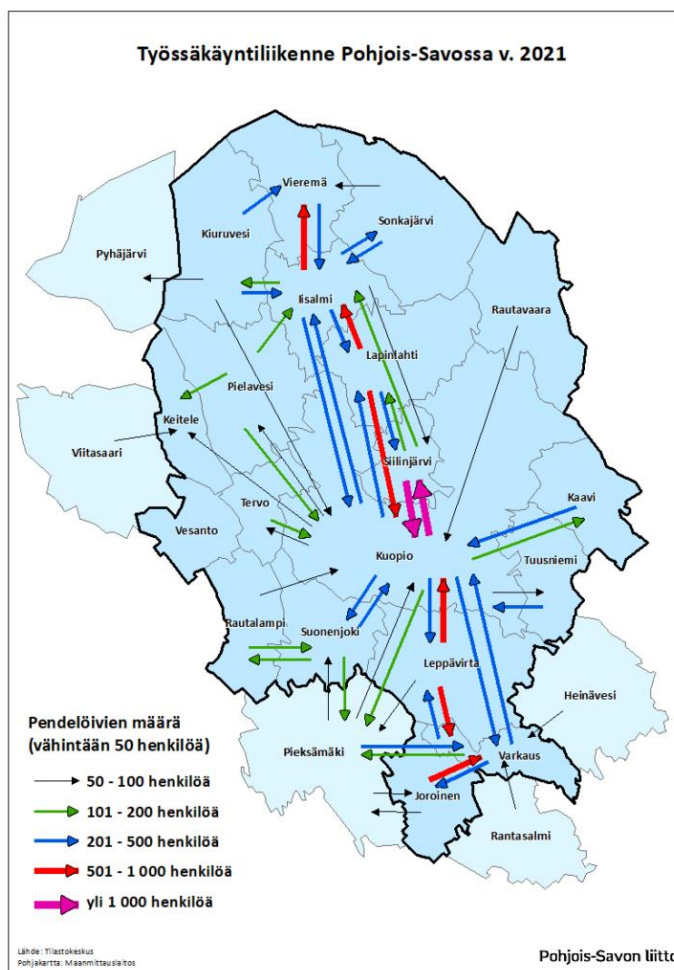
Pohjois-Savon alueella oli Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan 31.12.2022 yhteensä 99 836 työpaikkaa, joista Varkaudessa sijaitsi 8,0 % / 8 035, Kuopiossa 55,5 % / 55 401, lisämessä 8,9 % / 8 931 ja Siilinjärvellä 7,2 % / 7 227 työpaikkaa.

Muiden kuntien alueelta Varkauteen pendelöi v. 2022 yhteensä 2 428 hlöä ja Varkaudesta muihin kuntiin pendelöi 1 561 hlöä. Näin ollen nettopendelöinnissä Varkaus häviää 867 hlöä. Eniten Varkauteen tullaan töihin Leppävirralta 613 hlöä, Joroisista 567 hlöä, Kuopiosta 353 hlöä ja Pieksämäeltä 237 hlöä. Varkaudesta Leppävirralle pendelöi 343 hlöä, Kuopioon 299 hlöä, Joroisiin 245 hlöä ja Pieksämäelle 191 hlöä.

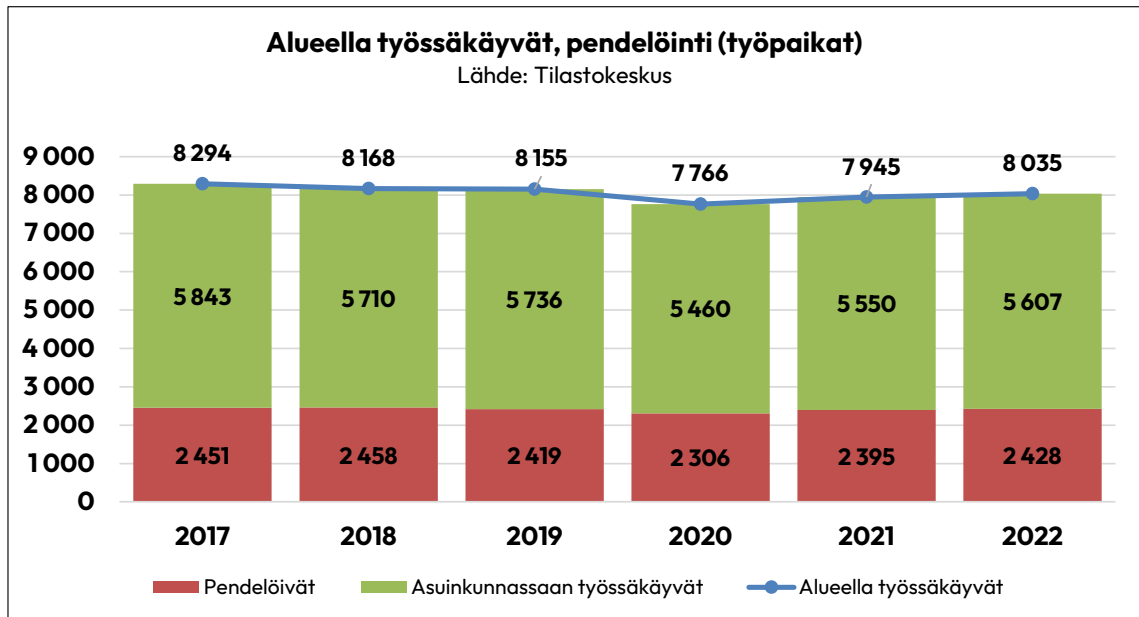

	Varkauteen pendelöinti	Varkaudesta pendelöinti	Erotus
Leppävirta	613	343	270
Kuopio	353	299	54
Siilinjärvi	24	22	2
Suonenjoki	24	7	17
Ilisalmi	2	2	0
Joroinen	567	245	322
Heinävesi	56	38	18
Pieksämäki	237	191	46

Alla olevasta kuvasta ilmenee Pohjois-Savon työssäkäyntiliikenne eri kuntien välillä vuonna 2021.

Seuraavassa taulukossa Varkauden alueella työssäkäyvät henkilöt yhteensä, asuinkunnassaan työssäkäyvät ja eri kuntien välillä pendelöivät henkilöt.

1.1.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2023 oli ensimmäinen vuosi, jolloin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala eivät ole enää kaupungin toimintoja. Lisäksi kaupungin ruokahuolto- ja siivoustukipalveluiden liiketoiminnot myytiin Servica Oy:lle vuonna 2022. Näiden muutosten jälkeen kaupungin henkilöstö on aleni n. 1000 henkilöllä n. 600 henkilöön.

Vuoden 2024 talousarvio hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 4.12.2023. Vuoden 2024 veroprosentteja korotettiin seuraavasti:

Tulovero	8,36 => 8,80
Vakituisen asumiseen käytettävä rakennus	0,50 => 0,55
Muu asuinrakennus	1,00 => 1,1

Vuoden 2023 aikana kaupungin talouden näkymät tuleville vuosille heikentyivät tulevien valtion-osuuksien alentumisen, inflaation ja kohonneiden korkojen vuoksi. Tästä syystä talousarvion 2024 valmistelun yhteydessä haettiin säästöjä tuleville vuosille ja työtä on jatkettu vuoden 2024 puolella erillisen talouden tasapainottamistyöryhmän toimesta.

Pelastuslaitoksen varallaolokorvaukset

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen varallaolokorvauksia koskevan kiistan kokonaisriskin arvioidaan olevan maakunnan kaikkien kuntien osalta 28,1 – 3,2 M€ = 24,9 M€. (3,2 M€ on pelastuslaitoksen v. 2022 tilinpäätöksen tekemä varaus). Arvion kokonaisriskistä on tehnyt isäntäkuntana toiminut Kuopion kaupunki.

Vielä avoimena olevien varallaolokorvausratkaisujen vaikutusta on arvioitu työtuomioistuimessa olevien 26 tapaukseen liittyvien vaatimusten yhteissumman pohjalta. Euromäärä palkkasummalle ja viivästyskoroille on laskettu per henkilö ja palkkoihin lisätty sivukulut 19,88 %. Summassa ovat yhteenlaskettuna palkat + sivukulut + viivästyskorot. Euromäärä jakautuu karkeasti niin, että 36,1 % voidaan arvioida viivästyskorkojen osuudeksi.

Laskettaessa Varkauden kaupungin osuutta, on laskentaperusteena käytetty laskutuksen kuntakohtaisia prosenttiosuuksia.

Varkauden osuus on 13,4 % eli 3,34 M€.

Summa kirjataan menovaraukseksi siten, että henkilöstömenoihin 2,14 M€ ja rahoitusmenoihin 1,2 M€. Koska menon täsmällistä määrää ja toteutumisajankohtaa ei tiedetä, niin se on merkitty v. 2023 tilinpäätöksessä pakolliseksi varaukseksi.

Kunta	Osuus vaatimuksista arvioidulla jakoprosentilla
Iisalmi	9,8 %
Kaavi	1,5 %
Keitele	1,2 %
Kiuruvesi	3,7 %
Kuopio	40,7 %
Lapinlahti	3,6 %
Leppävirta	3,1 %
Pielavesi	2,2 %
Rautalampi	1,7 %
Rautavaara	1,3 %
Siilinjärvi	7,0 %
Sonkajärvi	2,1 %
Suonenjoki	3,3 %
Tervo	0,8 %
Tuusniemi	1,4 %
Varkaus	13,4 %
Vesanto	1,3 %
Vieremä	1,9 %
	100,0 %

Keski-Savon Uusyrityskeskus ry Wäläkki

Wäläkki Keski-Savon Uusyrityskeskus ry:n toimintaan vuoden 2023 talousarvioon aloittavien yritysten neuvontaan varattiin 48 935 € määräraha. Vuonna 2023 laskentaperusteena olivat vuosien 2019–2021 aikana Wäläkkyn avustuksella perustettujen yritysten lukumäärän keskiarvo ja kunnan asukasluku 31.12.2021. Asukasmäärään perustuva osuus oli 0,25 € /asukas ja neuvonnan kautta perustettujen yritysten määrään perustuva osuus oli 1 500 € /yritys (alv 0 %).

Elinvoiman edistäminen

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2023 talousarviokäsittelyn yhteydessä vahvistanut sitovat toiminnalliset tavoitteet Navitas Kehitys Oy:lle. Kaupungin ja Navitas Kehitys Oy:n kesken on laadittu sopimus elinkeinoasioiden hoidosta vuonna 2023. Talousarviossa kohtaan Elinvoiman edistäminen on varattu yhteensä 398 935 € määräraha elinkeino- ja matkailuasoiden hoitoon ja käynnissä olevien talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksytyjen hankkeiden rahoitukseen.

Kiinteistöveroselvitys

Syksyllä 2017 käynnistettyä kiinteistöveroselvitystä päätettiin jatkaa kaupunginhallituksen 4.2.2019 § 34 päätöksen mukaisesti. Selvityksen mukaan kiinteistöveron tuotto-odotus koko kaupungin rakennuskannan mukaan noin 400 000 €/vuosi. Selvitystyön kustannukset tulisi katettua noin 2,5 -3 vuoden kuluessa. Kiinteistöveroselvitystyö on edennyt suunnitellusti. Kiinteistöveroselvityksen kulut on arvioitu olevan n. 200 000 €/v. Vuonna 2022 kulut olivat 177 773 € ja vuoden 2023 kulut ovat 150 555€. Verotulojen vuosittaiset lisäykset on arvioitu olevan v. 2021 50 000 €, v. 2022 150 000 €, v. 2023 250 000 € ja v. 2024 350 000 €. Täysimääräinen verotulojen tuotto-odotus noin 400 000 € / v. alkaa toteutumaan v. 2025 alkaen.

Lentopaikan hallinnointiyhtiön perustaminen

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 20.1.2020 § 25 päättänyt aloittaa neuvottelut lentopaikan hallinnointiyhtiön perustamisesta Joroisten kunnan, Varkauden Lentokerho ry:n ja Varkauden siviili-ilmailusätiön kanssa. Lentopaikkayhtiön perustamispääoman Varkauden osuus on 30 000 €. Kaupunki sitoutui perustettavan lentopaikkayhtiön käyttökulujen korvaamiseen enintään 30 000 € vuodessa ensimmäisen kolmen vuoden ajalta. Traficom on myöntänyt lentopaikan pitäjän Joroisten kunnalle 28.6.2022. Joroisten kunta, Varkauden kaupunki, Varkauden lentokerho ry sekä Varkauden siviili-ilmailusätiö ovat perustaneet JoWa Aviation Oy nimisen lentopaikkayhtiön 16.12.2022 ja yhtiö on aloittanut operatiivisen toiminnan 1.1.2023.

Kaupunki on sitoutunut perustettavan lentopaikkayhtiön käyttökulujen korvaamiseen enintään 30 000 € vuodessa vuosien 2023–2025 ajan. JoWa Aviation käy osaltaan valtion suuntaan neu-

votteluja valtion rahoituksen saamiseksi kentän perusinfran korjaamiseen. Eduskunta teki myönteisen rahoituspäätöksen 100 000€ summalle lentopaikan matkailulliseen kehittämiseen loppuvuodesta 2023.

Viitoskäytävä – kumppanuudella kehittyvä kasvuvyöhyke – kehittämishanke

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 24.5.2021 § 143 päättänyt osallistua Viitoskäytävä – kumppanuudella kehittyvä kasvuvyöhyke – kehittämishankkeeseen ja sitoutua enintään yhteensä 7 500 €:n omarahoitussuuteen vuosina 2021–2023. Osallistumisen edellytyksenä on, että Työ- ja elinkeinoministeriö myöntää Pohjois-Savon liitolle, joka toimii hankkeen hallinnoijana ja rahoituksen hakijana, rahoituksen hankkeen toteuttamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt hankkeelle 29.6.2021 rahoituksen yhteensä 510.000 euroa ja hankkeen toiminta on käynnistynyt kesällä 2021. Lisätietoja hankkeesta <https://suomenviitoskaytava.fi/>

Alueurakka

Kaupunginhallituksen 23.4.2019 § 104 tekemän päätöksen mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisen ja ylläpidon tehtävät on hoitanut Destia Oy. Sopimus jatkuu 30.4.2026 saakka.

Pohjois-Savon pääomasijoitusrahasto

Pohjois-Savon pääomasijoitusrahastoon (North Savo Startup Fund) päätettiin osallistua kaupunginhallituksen 21.1.2019 § 21 päätöksen mukaisesti 0,5 M€ osuudella.

Rahastoon on tarkoitus kerätä noin 10 M€ kuntien, Pohjois-Savon liiton, Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja yksityisten sijoittajien rahaa. Pohjois-Savon pääomarahasto perustamiseen tarvittavan pääoma jakaantuu seuraavasti: Kuopion kaupunki 1,2 M€, Varkauden kaupunki 0,5 M€, Iisalmen kaupunki 0,5 M€, ELY-keskus 4,9 M€, yksityiset sijoittajat ja hallinnointiyhtiö yht. 2,9 M€. Maksuosuudet ajoittuvat vuosille 2020–2022 ja tarkentuvat vuosittain. Vuoden 2023 ensimmäinen maksuosuuserä 90 000 € on maksettu 23.6.2023. Toinen maksuosuuserä 67 500 € on maksettu 27.12.2023.

Paloasemahanke

Pelastusaseman urakkasopimus allekirjoitettiin 15.2.2023 ja työt ovat käynnissä. Tavoitteena on, että uusi pelastusasema luovutetaan käyttäjilleen syksyllä 2024. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 8,4 M€.

Kehittämisyhdistys Mansikka ry – yhteistyösopimus

Kaupunginhallitus on 24.4.2023 § 98 päättänyt, että kaupunki solmii yhteistyösopimuksen Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n kanssa kaudelle 2023–2027.

Kehittämisyhdistys Mansikka ry on yksi Suomen 52 Leader-toimintaryhmästä. Leader-Mansikan toiminnan perustana on yhdessä alueen asukkaiden ja eri yhteisöjen kanssa laadittu paikallinen maaseudun kehittämisstrategia. Leader rahoitus koostuu EU:n maaseuturahaston rahoituksesta (43 %), valtion rahoituksesta (37 %) ja kuntien rahoituksesta (20 %). Kaupungin rahoitusosuus sopimuskaudella on yhteensä 321 958 € eli 64 392 € vuodessa. Rahoitusosuus tulee neuvotella uudelleen, mikäli maaseudun yritystuesta rahoituskaudella 2023–2027 annettu asetus (646/2023), tai jokin muu ulkoinen tekijä rajoittaa Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n leader-hankkeiden rahoitusmahdollisuuksia Varkauden kaupungin alueella.

Verkosto- ja kehittämishankkeita

Kaupunginhallitus on 19.8.2019 § 204 hyväksynyt Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon yhteistyö matkailun yhteismarkkinoinnissa – Saimaa Sopimus II sopimusluonnoksen vuosille 2020–2025. Samalla kaupunginhallitus päätti lähteä jäseneksi perustettavaan hallinnolliseen yhdistykseen sekä sitoutui

yhdistykselle ohjattavaan kertaluontoiseen 3 500 €:n rahoitukseen, joka käytetään Saimaa-portaalin toteuttamiseen. Yhteistyön tavoitteena on lisätä matkailijamäärän ja – tulon kasvua Saimaan alueella. Yhteistyöllä tavoitellaan lisäksi matkailuyritysten yhteistyön ja verkostoitumisen lisäämistä ja sitä kautta matkailuelinkeinojen kasvua ja kehittymistä. Kertaluontoinen rahoitusmaksu 3 500 € on suoritettu 22.12.2020. Jäsen- / markkinointimaksu 500 € vuodelta 2023 on maksettu 21.6.2023.

Kaupunginhallituksen 29.5.2020 § 148 päätöksen mukaan kaupunki osallistuu International Retailing – hankkeeseen ja varaa kuntarahan 10 000 € koko kolmivuotiselle hankeajalle. Vuoden 2022 kustannukset olivat 2 912 €. Vuodelle 2023 varattu kuntaraha 2 656 € on maksettu 27.3.2023.

Kaupunginhallituksen 11.4.2022 § 118 päätöksen mukaisesti kaupunki osallistuu vuosina 2022–2024 FCG:n ja Kuntaliiton järjestämään Kestävä Kuntatalous II verkostohankkeeseen. Hankkeen kustannukset ovat 8 500 € / vuosi eli yhteensä 25 500 €.

Elinvoimajaoston päätöksen 9.1.2023 § 5 mukaan kaupunki osallistuu Keski-Savon matkailun kehittämishankkeeseen vuosina 2023–2025. Kaupungin kuntarahaosuus on vuonna 2023 9 059 €, vuonna 2024 15 204 € ja vuonna 2025 16 572 €.

Elinvoimajaoston päätöksen 9.1.2023 § 6 mukaan kaupunki osallistuu TechSavo PK-yritysten kestävä kasvu ja uudistuminen –hankkeeseen vuosina 2023–2026. Kaupungin kuntarahaosuus on vuosina 2023 12 738 €, vuosina 2024 ja 2025 17 518 €/v ja vuonna 2026 4 779 €, yhteensä 52 553 €.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 27.2.2023 § 5 päättänyt osallistua Arjen turvaa –hankkeeseen ja varata kokouksessa esitetyn alustavan budjettiesityksen mukaisen määrärahan hankkeelle. Hankkeen kokonaisbudjetti on 669 120 €, josta omarahoituksen osuus on 20 % eli 133 825 €.

Määrärahamuutokset vuonna 2023

Alkuperäisessä vuoden 2023 talousarviossa odotettiin kaupungin tilikauden tuloksen olevan ylijäämäinen 2,025 M€ ja varausten lisäyksen jälkeen tilikauden ylijäämän 0,025 M€.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2023 aikana määrärahamuutokset Kv. 2.10.2023 § 49.

Verotuloarviota korotettiin 1 815 000 €, jonka mukaan verotulojen arvioitiin olevan 47 682 000 €. Arvio perustui elokuussa 2023 julkaistun verokehikkoennusteeseen. Lopulliset verotulot olivat yhteensä 47 562 612 €.

Valtionosuuksia arvioitiin alkuperäisessä talousarviossa kertyvän 7 354 500 €. Talousarviomuutoksen 91 378 € jälkeen valtionosuudet olivat 7 445 878 €. Opetus- ja kulttuuriministeriön joulukuussa 2023 tulleen korjauspäätöksen jälkeen valtionosuuksien toetutuma oli vuoden lopussa 7 495 709 €.

Vuoden 2023 kaikkien talousarviomuutosten jälkeen tilikauden tuloksen arvioitiin muodostuvan ylijäämäiseksi 40 370 €. Lopullinen tilikauden tulos on ylijäämäinen 28 611 €.

Valtuuston vuodelle 2023 hyväksymien talousarviomuutosten jälkeen tuloslaskelman toimintakate toteutui 290 732 € arvioitua suurempana ja vuosikatteen toteutuma oli 563 693 € budjetoitua heikompana.

Tilikauden jälkeen määrärahaylitykset, joita ei enää käsitellä tuloslaskelman määrärahoissa, esitetään valtuuston hyväksyttäväksi 8.4.2024.

Uuden kaupunkistrategian laadinta

Varkauden kaupunkistrategian julkilausuma ja brändiuudistus hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 13.6.2022. Strategian pääteemat välitä – vaikuta – viihdy, sisältävät viestin siitä, mitä me kaupunkiyhteisönä tahdomme olla. Se osoittaa henkisen olotilan, jota jokainen asukas, yritys, järjestö ja muu kumppani voi toiminnassaan toteuttaa yhteisen, uniikin kaupunkimme hyväksi. Pääteemat on muodostettu strategiatyön aikana kerätyn aineiston pohjalta ja edustavat niitä arvoja, joita asukkaat nostivat esille strategiatyön yhteydessä. Asukkaiden ajatukset on huomioitu myös brändiuudistuksessa, jota työstettiin strategiatyön kanssa rinnakkain ja tehtiin laajassa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Hyvinvoinnin edistämisen ja palveluiden tuottamisen strategiatyöryhmien aineisto sisältyy pääosin **välitä** – teeman alle. Teemaan nivoutuu huolenpito omasta ja toisten terveydestä sekä toimintamme tavoitteena oleva turvallinen, toimiva ja onnellinen arki. Välittämistä on myös uskaltava puuttua ja toimia. Siihen sisältyy aktiivinen toiminta yhteisömme edun mukaisesti sekä vastuun kantaminen meille tärkeistä asioista. Välittämistä on myös taloudesta huolenpitäminen ja kaupunkimme kehittäminen pitkäjänteisesti, suunnitelmallisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.

Henkilöstöpolitiikka sekä identiteetti, yhteisöllisyys, osallisuus ja vaikuttaminen työryhmien käsittelemät teemat sisältyvät pääasiassa **vaikuta** – teeman alle. Tämä teema antaa luvan vaikuttaa, ideoida, luoda, antaa palautetta, kertoa ja huomata niin työyhteisöissä kuin koko kaupunkiyhteisössä! Asukkailta sekä henkilökunnalta tulleissa ideoissa nousi esille halu yhteiskehittämisen eri muotoihin. Tähän vastattiin nostamalla yhteisöllisemmän toimintakulttuurin rakentaminen strategian kärkeen.

Viihdy – teeman alle sisältyy elämisen, yrittämisen ja matkailun edellytykset. Näitä aiheita käsittelevät elinympäristöjen ja elinvoiman kehittämisen työryhmät. Tavoitteemme mukaisesti Warkaus tarjoaa koulutusta, työtä ja menestymisen mahdollisuuksia sekä viihtyisän ja sujuvan arjen elementit, sillä täällä kaikki hyvä on lähellä ja eläminen edullista.

Strategian toimenpidesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksen toimesta 3.10.2022 § 239 ja -valtuuston toimesta 10.10.2022 § 69. Strategian ja toimenpidesuunnitelman tavoitteet otettiin huomioon vuoden 2023 talousarvion tavoitteiden asettamisen yhteydessä ja tuloksia on arvioitu tämän tilinpäätösasiakirjan toimialaosiossa.

Uusi brändi

Osana strategiatyötä kaupungin graafinen ilme uudistettiin ja kaupungille hyväksyttiin uusi ”ihan omanlainen warkaus” brändi. Uudella brändillä haluamme korostaa strategian olevan erityisesti koko yhteisön ihan omanlainen strategia, joka antaa luvan kaikille yhteisön jäsenille osallistua kaupunkiyhteisön kehitykseen, warkaus sanan kautta haluamme korostaa kaupunkiyhteisöä ja sen toimintaa, kun taas virallisessa organisaatio viestinnässä käytämme muotoa Warkaus tai Varkauden kaupunki.

Warkaus-brändi muodostuu kolmesta elementistä tunnus, slogan ja silhuetti. Warkaus-brändi-markkinointi ja kaupungin virallinen päätöksenteko erotetaan aiempaa selkeämmin. Viralliset ja juridisesti sitovat päätöksentekoasiakirjat ja Varkauden kaupungin virallinen viestintä allekirjoitetaan Warkaus-vaakunalla ja Varkauden kaupunki -tekstiloga.

Varkauden visuaalisen ilmeen yhteisötunnus

Warkaus-bränditunnuksen tunnistaa siitä, että osassa kirjaimia on käynyt varkaus, eli pieni pala puuttuu kirjainten kulmasta. Se on Varkauden markkinoinnin ja viestinnän tunnus. Tunnus on kaikkien Varkaudesta viestivien käytössä eli tunnus ei ole kaupungin tai kenenkään muunkaan juridisen tahon virallinen allekirjoitus.

Pääviestiä tukevilla graafisilla elementeillä tehostetaan viestejä ja rakennetaan yksilöllistä warkaus – ilmettä. Silhuetissa luonto, vesistö ja teollinen kulttuuriperintö yhdistyvät energiseksi ja rytmikkääksi sydämkäyräksi, jossa näkyy tekemisen meininki. Varkautelainen identiteettimme pohjaa arvokkaaseen teolliseen historiaamme, josta olemme kulkeneet matkan korkean kansainvälisen teknologian osaamiskeskittymäksi.

Brändiviestiä tuetaan sloganilla ”ihan omanlainen”. Tarina sloganin takana on, että Varkaudessa on eri puolia, mistä valita – jokainen voi tehdä siitä ihan omanlaisensa, juuri itselle sopivan. Varkaus on myös monin tavoin uniikki, eli ihan omanlainen

Osallistuva demokratia

Kuntalain mukaan valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista kuntalaisille. Yksi tapa osallistumisen ja vaikuttamisen toteuttamiseksi on osallistuva budjetointi. Osallistuva budjetoinnissa kuntalaiset otetaan mukaan talouden suunnitteluun vuorovaikutteisia menetelmiä hyödyntäen. Se on talouden ja demokratian yhdistämistä, johon liittyy käytännön tekeminen.

Osallistuvan budjetoinnin tavoitteena on lisätä kaupungin ja asukkaiden välistä vuorovaikutusta, avointa keskustelua sekä päätöksenteon ja valmistelun avoimuutta. Osallistuvan budjetoinnin avulla asukkaiden tarpeet voidaan tunnistaa paremmin ja suunnitella asukkaiden tarpeiden mukaisia palveluja.

Syksyn 2021 ja kevään 2022 aikana asukkailla, järjestöillä ja muilla toimijoilla oli mahdollisuus osallistua kaupunkistrategian päivittämiseen erilaisissa ideointityöpajoissa, asukaskyselyillä sekä sähköisten kanavien välityksellä. Lisäksi kaupunki on ottanut käyttöön osallisuutta lisääviä toimintatapoja toiminnan ja talouden suunnitteluun (kuntalaistilaisuudet, kokousten ja tiedotustilaisuuksien streamaus nettiin, Warkaus-tiedottaa osio).

1.1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin talouden tasapaino, rahoitusasema ja tuleva kehitys

Vuoden 2023 tilinpäätös on 0,028 M€ ylijäämäinen. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä vuosikate 8 310 918 € kattaa suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset 108,9 %.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat 6 910 784 € ja arvonalentumisia 721 523 €. Arvonalentumisiin on kirjattu vanhan paloaseman jäännösarvon alaskirjausta 300 000 €, Relanderinkatu 82 teollisuushallin arvo 115 083 €, As Oy Joutsensadon osakkeen arvoa 61 088 € ja museon arvonalennusta 245 352 €.

Vuosien 2018 - 2022 ajan Varkauden kaupungin talous on ollut alijäämäinen muina vuosina paitsi vuonna 2019. Tuolloin purettiin taseesta vapaaehtoinen investointivaraus 12,5 M€. Ilman varauksen purkamista vuosi 2019 olisi ollut alijäämäinen 6,2 M€. Ylijäämiä on vuoden 2023 jälkeen n. 16,8 M€.

Vuodelle 2024 on talousarvion alijäämä - 3,46 M€. Alkuvuoden 2024 aikana näkymä on muuttunut siten, että tulevien vuosien alijäämä on ennakoitua suurempi ja edellyttää talouden tasapainottamispäätöksiä.

Rahoitusasema

Kaupungin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen kautta. Tärkeimpiä tunnuslukuja ovat omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus, velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, kertynyt yli-/alijäämä, yli-/alijäämä € / asukas, lainakanta ja lainat € / asukas, lainat ja velkavastuut sekä lainasaamiset.

Omavaraisuusaste kertoo kaupungin vakavaraisuudesta, alijäämän sietokyvystä ja kyvystä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusasteen hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Mikäli omavaraisuusaste on 50 tai sitä alempi, voidaan kuntataloutta pitää heikkona ja kaupungin velkarasitetta merkittävän suurena.

Varkauden kaupungin omavaraisuusaste oli vuonna 2023 47,2 % (v. 2022 43,5 %). Omavaraisuusaste on edelleen heikentynyt vuoden 2023 aikana. Kaupungin omavaraisuusaste oli huomattavasti heikompi kuin koko maan keskimääräinen omavaraisuusaste 59,3 % vuonna 2022. Pohjois-Savossa kuntien omavaraisuusaste oli vuonna 2022 keskimäärin 52,1 % eli parempi kuin Varkauden kaupungin omavaraisuusaste.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus on, sitä paremmat mahdollisuudet kaupungin on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Varkauden kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2023 163,6 % (v. 2022 70,7 %) Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku on heikentynyt viime vuoden aikana. Tämä johtuu siitä, että hyvinvointialueiden aloittaessa kaupungin tulot vähenivät n. 126 M€, mutta vieras pääoma ai-noastaan n. 22 M€.

Kertynyt yli-/alijäämä osoittaa, paljonko kaupungilla on ylijäämää tulevien vuosien liikkumavaraksi tai alijäämää katettavaksi taloussuunnittelukautena.

Varkauden kaupungin taseessa on vuoden 2023 ylijäämän 0,029 M€ jälkeen kertynyttä kumulatiivista ylijäämää 16,857 M€. Aukasta kohden ylijäämää on 855 €.

Ylijäämä on muodostunut pääosin vuonna 2012 toteutetusta vesilaitoksen yhtiöittämisestä (24,4 M€, josta on tuolloin myös katettu taseessa ollut 8,2 M€ alijäämä) ja vuonna 2014 tehdystä Savonia ammattikorkeakoulun yhtiöittämisestä (4,3 M€) sekä vuosien 2015, 2016, 2017 ja 2019 tuloksista. (vuonna 2019 purettiin taseesta vapaaehtoinen investointivaraus 12,5 M€, muutoin tilikauden tulos olisi ollut 6,2 M€ alijäämäinen).

Keskimäärin kuntien taseen ylijäämä oli koko maassa vuonna 2022 2 686 € / asukas ja Pohjois-Savossa 1 178 € / asukas. Varkaudessa ylijäämää oli vuoden 2022 lopussa 851 € / asukas.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Varkauden kaupungin lainakanta vuoden 2023 lopulla oli 108 713 632 € (v. 2022 114 855 548 €). Lainat / asukas vuonna 2023 5 513 € (v. 2022 5 813 €).

Lainat ja vuokravastuut sekä lainasaamiset

Tilinpäätöksessä tulee esittää tunnusluku lainat ja vuokravastuut. Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan tilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisesti. Tunnusluku ottaa huomioon erilaisilla rahoitusratkaisuilla tehdyt hankinnat ja investoinnit. Esimerkiksi rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Lainat ja vuokravastuut olivat vuonna 2023 yhteensä 145,8 M€ (v. 2022 169,3 M€). Lainamäärä ja vuokravastuut vähenivät edellisestä vuodesta 23,4 M€. Lainat ja vuokravastuut 31.12.2023 olivat 7 396 € / asukas (v. 2022 8 566 €).

Lainasaamisilla tarkoitetaan taseen pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja, jotka on tarkoitettu kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kaupungin antolainasaamiset 31.12.2023 ovat 71,804 M€. Lainasaamisista kohdistuu tytäryhteisöille 71,669 M€.

Kaupungin talouden tuleva kehitys

Varkauden kaupungin talouden näkymät ovat heikentyneet merkittävästi vuoteen 2023 verrattuna. Suurimmat vaikutukset ovat:

- valtionosuuden alentuminen
- osinkotuottojen alentuminen
- korkokulujen kasvu

Kaupungin talousarvio ja suunnitelmavuodet 2025 ja 2026 päätettiin kaupunginvaltuustossa 4.12.2023 seuraavasti:

M€	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintakate	- 49,3	- 54,7	- 54,7
Vuosikate	4,1	3,6	4,6
Alijäämä	- 3,46	- 3,9	- 3,0
Taseen ylijäämä	13,34 (v.2024 jälkeen)	9,44 (v.2025 jälkeen)	6,44 (v.2026 jälkeen)

Talouden näkymät ovat kuitenkin heikentyneet vuodelle 2024. Osinkotuottoja ennakointiin saatavan 3 M€, kun tällä hetkellä niitä olisi tulossa n. 1,4 M€ vähemmän. Myös korkokulut ovat kasvavassa ennakoitua enemmän johtuen korkotason pysyessä toistaiseksi n. 4 % tasolla.

Talousarvion rahoituslaskelman mukaan vv. 2024 – 2026 rahoituksen rahavirta jää negatiiviseksi 20,7 M€. Tämä on katettava uudella velalla, jonka korkovaikutukset ovat vuositasolla 0,65 M€ (3,2% korkotasolla).

Näistä syistä johtuen näkymä v. 2024 alijäämäksi on tällä hetkellä – 5,2 M€. Jos osinkotasoa ei saada nostettua vuodelle 2025, niin myös sen vuoden ennakoitua jäävän alijäämäiseksi – 5,1 M€. Jos nämä vuodet toteutuisivat tällaisina, niin ylijäämä olisi enää 6,5 M€ v. 2025 jälkeen.

Tuleviin valtionosuuksiin kohdistuu merkittävä alentamispaine. Valtiovarainministeriö tiedotti 17.11.2023, että sote-uudistuksesta johtuva pysyvä valtionosuuden vuosittainen vähennys, nk. ”lop-pupiiska” tuplaantuu -224 miljoonasta (lokakuun siirtolaskelmassa -205 miljoonasta) -501 miljoonaa euroon. Asiasta nousseen vastarinnan johdosta vuodelle 2024 tuli kompensatiota, mutta tuleville vuosille on riskinä osuuksien alentuminen.

Kevään 2024 aikana asia tarkentunee. Jos alkuperäinen tieto pitää paikkansa, niin alenema olisi 80 euroa/asukas. Varkauden osalta tämä tarkoittaisi lähes 1,6 M€:n vähennystä jo ennestään negatiivisiin peruspalveluiden valtionosuuksiin.

Investointien osalta tuleville vuosille on näkymänä kymmenien miljoonien euron suuriset kohteet. Näistä suurimmat ovat Könönpellon koulun peruskorjaus, Kankun koulun rakentaminen ja uimahalli.

Haasteeksi näissä investoinneissa tulee se, että ilman talouden tasapainotustoimenpiteitä uhkaa kaupungin alijäämä nousta yli 10 M€ kahden vuoden aikana. Alijäämän ja investointien vaatimat rahoitustarpeet olisi katettava uudella velalla. Tällöin puhutaan jopa yli 50 - 60 M€ euron lisävelasta. Tämä lisättyä aiempaan velkaan tarkoittaisi kaupungin kokonaisvelan yhdessä leasing-vastuun kanssa olevan jo 200 M€:n tasolla. Jos korkotaso jäisi kolmen prosentin vaiheille, niin tällöin pelkät korkokulut ko. lainamäärästä olisivat 6 M€ vuositasolla. Lisäksi tulee poistot uusista investoinneista. Tällainen tilanne olisi taloudellisesti kestävä.

Kuntalaki / konsernitarkastelu

Vuosina 2015 ja 2017 uudistettu kuntalaki tiukensi kuntien talousohjausta ja korostaa kuntakonsernin asemaa kuntataloudessa. Kuntien alijäämän kattamisvelvoitetta tiukennetaan ja kytketään se arviointimenettelyyn. Kuntien tunnuslukuja arvioidaan konsernitasolla.

Seuraavassa taulukossa on verrattu kaupungin vuosien 2019 – 2023 tilinpäätösten tunnuslukuja kaupunkikonsernin vastaaviin lukuihin ja vertailutietoina Pohjois-Savon ja koko maan tunnuslukutiedot, niiltä osin kuin tunnuslukutiedot ovat olleet saatavissa.

Tunnusluvut osoittavat kuinka Varkauden kaupungin ja kaupunkikonsernin luvut asemoituvat Pohjois-Savoon ja koko maahan verrattuna. Vuoden 2023 tilinpäätöksen osalta ei vielä Pohjois-Savon kuntien ja koko maan tilinpäätös tietoja sekä konsernitietoja ole saatavilla.

	TP2023	TP2022	TP2021	TP 2020	TP 2019
Kaupungin tunnusluvut (Emo)					
Omavaraisuusaste, %	47,2	43,5	44,5	50,0	53,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	163,6	70,7	72,0	60,4	55,8
Lainakanta, € (sis.konsernitilin velan)	108 713 632	114 855 548	113 867 646	87 767 818	73 566 347
Lainat ja vuokravastuut €	145 842 966	169 291 075	173 903 472	145 371 502	
Lainat / asukas, €	5 513	5 813	5 701	4 328	3 595
Lainat ja vuokravastuut / asukas, €	7 396	8 568	8 705	7 169	
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	855	852	958	1 090	1 163
Konsernin tunnusluvut					
Omavaraisuusaste, %	39,4	34,8	35,4	37,0	37,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	158,0	95,1	92,7	86,8	82,5
Lainakanta, €	187 375 982	225 691 117	212 148 923	187 913 717	173 761 532
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	231 199 999	288 882 796	288 328 872	261 597 277	
Lainat / asukas, €	9 503	11 266	10 619	9 266	8 490
Lainat ja vuokravastuut / asukas, €	11 725	14 620	14 432	12 900	
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	2 255	2 443	2 337	2 082	1 760
Pohjois-Savo, keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %		52,1	52,6	51,8	52,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		52,9	53,9	55,8	54,9
Lainakanta, 1000 €		885 153	874 664	893 506	786 303
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €		1 155 683	1 101 206	876 630	
Lainat / asukas, €		3 573	3 606	3 599	3 274
Lainat ja vuokravastuut / asukas, €		4 666	4 434	4 441	
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €		1 178	1 175	1 077	919
Pohjois-Savo, konserni keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %		32,2	32,9	31,5	31,1
Lainakanta, 1000 €		2 144 382	2 015 466	2 043 966	1 896 628
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €		2 547 600	2 344 129	2 331 997	
Lainat / asukas, €		8 658	8 115	8 233	7 609
Lainat ja vuokravastuut / asukas, €		10 285	9 438	9 574	
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €		1 274	1 092	776	435
Koko maa, keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %		59,3	58,9	58,0	57,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		56,4	57,6	59,9	62,0
Lainakanta, 1000 €		18 687 004	19 085 949	19 080 518	18 464 622
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €		29 638 021	24 504 981	24 105 202	
Lainat / asukas, €		3 343	3 440	3 448	3 342
Lainat ja vuokravastuut/asukas, €		4 356	4 441	4 356	
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €		2 686	2 518	2 293	2 025
Koko maa, konserni keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %		42,0	42,4	42,1	41,9
Lainakanta, M€		43 555 052	42 444 044	41 265 494	39 126 044
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €		51 833 334	50 019 736	48 503 696	
Lainat / asukas, €		7 871	7 650	7 458	7 084
Lainat ja vuokravastuut/asukas, €		9 367	9 065	8 765	
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €		3 210	2 986	2 678	2 313

Kriisikuntakriteerit

Kuntien kriisikuntakriteerejä muutettiin kuntalain muutoksella, joka hyväksyttiin tammikuussa 2019 ja se tuli voimaan 1.3.2019. Uusia kriteerejä sovellettiin ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten perusteella laskettaviin kuntien tunnuslukujen perusteella.

Arviointimenettely käynnistyy,		
jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa,	jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa	TAI jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot: 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate* on alle 0,8

Arviointimenettely (kriisikuntakriteerit) vuoden 2023 konsernitilinpäätöstietojen mukaan.

	Varkauden kaupunki / kaupunkikonserni	Raja-arvo	Toteutuu/ Eitoteudu
Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, vuosina 2025-2028 (KL 2015/410 § 110)	Ei alijäämää	Taseen alijäämän kattaminen kuntalain 110 § 3 momentissa säädettyssä ajassa	ei toteudu
Kuntakonserni Konsernitaseen alijäämä/€ asukas viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 € ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 €	TP 2023 ylijäämä 2 255 € / as. (TP 2022 ylijäämä 2 443 € / as.)	Viimeisessä tp:ssä 1 000 € /as. ja sitä edell. tp:ssä 500 €/as. alijäämää	ei toteudu
Nämä kaikki kriteerit on toteuduttava			
1. Konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %	TP 2023 vuosikate / poistot 92,0 %	Alle 80 %	ei toteudu
2. Kunnan tuloveroprosentti - vähintään 2% korkeampi kuin kuntien painotettu keskimääräinen tulovero- %	8, 36 %	V. 2023 7,37 % + 2,0 = 9,37 %	ei toteudu
3. Konsernitilinpäätöksen asukasta kohden laskettu lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 %	TP 2023 11 725 € (TP 2022 14 620 €)	TP 2023 x xxx € + x xxx € = xx xxx € *) (TP 2022 9 367 € + 4 683,50 € = 14 050,50 €)	V. 2022 toteutuu V. 2023 ei vielä tietoa
4. Konsernitilinpäätöksen rahoituslaskelman laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8	TP2023 0,8	0,8	ei toteudu

*) Konsernitilinpäätöksen asukaskohtaista lainojen ja vuokravastuiden määrää ei vielä ole tiedossa vuodelta 2023.

1.1.5 Henkilöstö

Varkauden kaupungin palveluksessa oli vuoden 2023 lopussa 615 työntekijää. Vakituinen henkilöstön määrä väheni 860 henkilöllä. Sen osuus kokonaishenkilöstömäärästä on n. 78 %, joka on hieman

suurempi kuin valtakunnallinen keskiarvo (77 % / 2022). Määräaikaisten työntekijöiden määrä väheni 169 henkilöä.

Parhaiten kustannuksia aiheuttavaa henkilöstöresurssia kuvaava mittari on kuitenkin henkilötyövuosi eli HTV. Koko kaupunkiorganisaation henkilöstöresurssi väheni 575 HTV / -61,4 % (HTV2).

Henkilöstömäärän ja HTV:n vähenemä on seurausta sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön siirtymisestä Pohjois-Savon hyvinvointialueen henkilöstöön sekä teknisen toimen ruoka- ja puhtauspalveluiden henkilöstön siirtymisestä Servica Oy:n palvelukseen 1.1.2023.

Palkkakulut vähenivät näin ollen n. 39,4 M € vuoteen 2022 verrattuna (- 61,8 %).

Sijaiskustannukset vähenivät noin 5,2 M €:lla (- 79,5 %) edellisvuoteen verrattuna.

Palkkasummaan kuuluvat myös erilliskorvaukset (esim. työaika- ja ylityökorvaukset), jotka vähenivät noin 5 M € edellisvuoteen verrattuna (-94,3 %).

Henkilösivukulut pienenivät n. 10,8 M € (-62 %). Henkilöstökustannukset vähenivät nettona kaiken kaikkiaan noin 50,2 M € mutta toteutuivat käytännössä budjetin mukaisesti ja jopa hieman alle (kumulatiivinen toteuma 96,6 %).

Eläkekulut, joiden kertymä vuonna 2023 oli yhteensä noin 4,2 M€, vähenivät edellisvuoteen verrattuna (-72,3 %).

Eläkeuudistuksen myötä varhaiseläkemenoperusteisia maksuja ei peritty enää erikseen vuoden 2020 jälkeen, vaan ko. maksut sisältyivät palkkaperusteisiin eläkemaksuihin. Kevan vahvistama työnantajakohertainen työkyvyttömyyseläkemaksu oli 1,1 % palkkamenoista eli Varkauden kaupungilla noin 267 000 €.

Vanhuuseläkkeelle jäi Varkauden kaupungilta vuonna 2023 yhteensä 15 työntekijää, mikä on 26 työntekijää vähemmän kuin edellisvuonna. Täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle jäi yksi (1) työntekijää eli yksi (1) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Osatyökyvyttömyyseläkkeelle jäi yhteensä 2 henkilöä, mikä on yhdeksän (9) edellisvuotista vähemmän.

Sairaudesta johtuvien työkyvyttömyyspoissaolojen määrä väheni koko työyhteisön tasolla. Vuonna 2023 keskimääräiset sairauspoissaolot olivat 15,4 pv/htv1, kun vuonna 2022 vastaava luku oli 19,8 pv/htv1 (laskua 4,4 pv/htv1). Nämä luvut eivät sisällä työtapaturmista johtuvia sairauspoissaoloja, jotka lisääntyivät hieman kaikilla toimialoilla.

Sairauspoissaolojen ajalta maksettiin palkkoja (ilman sv-korvauksia) yhteensä 453 615 €, 470 945 € vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sairausajan palkkojen osuus oli 1,9 % koko palkkasummasta. Kun huomioidaan sv-korvaukset, sairausajan palkkoja maksettiin 171 446 € mikä on n. 466 673 € vähemmän kuin vuonna 2022.

Sairauspoissaoloraportteja on analysoitu johtoryhmissä palvelualueiden ja työyksiköiden esimiesten kanssa. Pitkiä poissaoloja työyksiköissä ovat aiheuttaneet mm. vakavat sairaudet sekä operaatiota vaatineet tules -sairaudet ja mielenterveyden häiriöistä johtuvat sairauslomamat. Sairauspoissaolojen vähentämiseen on kiinnitetty huomiota ja toimenpiteitä työkykyjohtamiseen mietitään jatkuvasti.

Diagnoosiryhmistä eniten sairauspoissaoloja aiheuttivat tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten sairaudet ja toiseksi eniten mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt. Diagnoosijakaumassa tapahtui pieni muutos tuki- ja liikuntaelinsairauksiin päin. Kokonaismäärät ko. sairauksien osalta laskevat luonnollisesti henkilöstömääränkin laskiessa.

Poissaolot ilman diagnoosia (käytännössä nämä ovat poissaoloja esimiehen luvalla) laskivat (n. 3 200 pv). Tähän on vaikuttanut eniten se, että koronapandemian aiheuttama poikkeusjärjestely jatkui vielä vuonna 2023. Poikkeusjärjestelyn perusteella esimiehen luvalla pystyi olemaan poissa seitsemän (7) päivää aikaisemman viiden (5) päivän sijaan. Käytäntö muutettiin takaisin viiteen (5) päivään syksyllä 2023. Infektioitauteja on edelleen ollut paljon.

36 %:lla henkilöstöstä on ollut 0 päivää sairauspoissaoloja. 8 % henkilöstöstä on muodostanut 63 % koko organisaation sairauspoissaaloista. Niiden henkilöiden osuus henkilöstöstä, jotka eivät ole olleet lainkaan poissa sairauden vuoksi, on hivenen kasvanut.

Henkilöstöä koskevia tietoja ja tunnuslukuja esitetään tarkemmin erikseen laaditussa henkilöstökertomuksessa, joka käsitellään samanaikaisesti tilinpäätöksen kanssa.

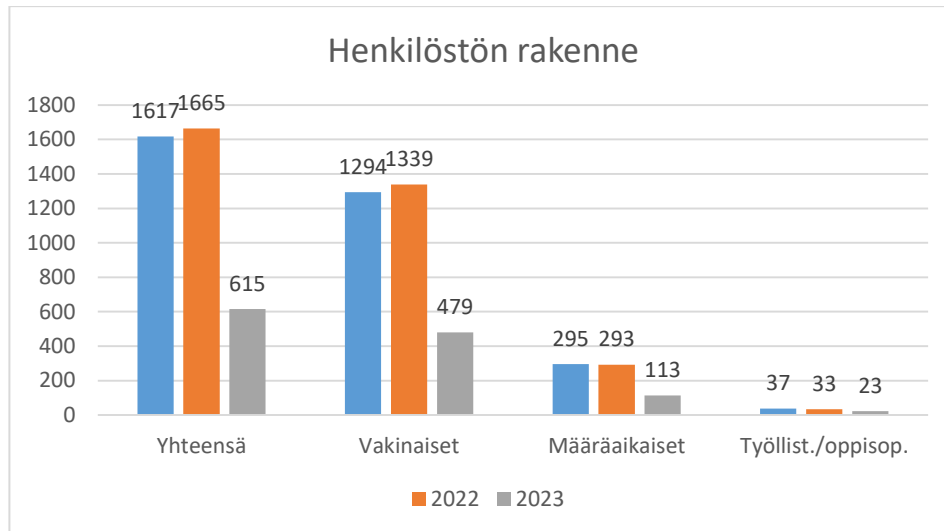
Taulukko: Henkilöstömäärän kehitys toimialoittain

			Muutos 2022-23	
	2022	2023	Erotus	%
Konsernipalvelut	28	29	1	3,6 %
Sosiaali- ja terveystoimi	758	0	-758	-100,0 %
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimia	400	400	0	0,0 %
Tekninen toimi	153	50	-103	-67,3 %
Yhteensä	1339	479	-860	-64,2 %

	Määräaikaiset		Muutos 2022-23	
	2022	2023	Erotus	%
Konsernipalvelut	7	4	-3	-42,9 %
Sosiaali- ja terveystoimi	164	0	-164	-100,0 %
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimia	102	100	-2	-2,0 %
Tekninen toimi	9	9	0	0,0 %
Yhteensä	282	113	-169	-59,9 %

Taulukko: Henkilöstön rakenteen kehitys vuosina 2021 – 2023

	2021	2022	2023	Muutos 2022-23
Yhteensä	1617	1665	615	-1050
Vakinaiset	1294	1339	479	-860
Määräaikaiset	295	293	113	-180
Työllist./oppisop.	37	33	23	-10

Taulukko: Henkilöstötyövuosien kehitys vuosina 2021 – 2023

	HTV2			Muutos 2022-23	
	2021	2022	2023	Erotus	%
Konsernipalvelut	41,6	39,7	39,2	-0,5	-1,3 %
Sosiaali- ja terveystoimi	787,3	815,0	0,2	-814,8	-100,0 %
Hyvinvoinnin ja kasvatukseen	450,2	456,2	467,2	11,0	2,4 %
Tekninen toimi	180,7	178,4	68,4	-110,0	-61,7 %
Yhteensä	1459,8	1489,3	575,0	-914,3	-61,4 %

Taulukko: Sairaudesta johtuvat poissaolot/HTV1 2022 – 2023

			Muutos 2022-23	
	2022	2023	Erotus	%
Konsernipalvelut	6,9	4,3	-2,6	-37,7 %
Hyvinvoinnin ja kasvatukseen	17,1	17,5	0,4	2,3 %
Tekninen toimi	17,0	12,2	-4,8	-28,2 %
Koko kaupunki	19,8	15,4	-4,40	-22,2 %

1.1.5.1 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnan ja kuntakonsernin on toimintakertomuksessaan arvioitava toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä, epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia tekijöitä.

Riskienhallintaan kuuluu riskien tunnistaminen, niiden mittaaminen ja niiltä suojautuminen tai mahdollisesti niiden poistaminen. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntalain 39 §:ssä kunnanhallitukselle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon vastuutehtävää. Kuntalain 115.1 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Henkilöstöriskejä

Henkilöstö on kaupungin tärkein voimavara. Yksi keskeisimmistä henkilöstöriskeistä kietoutuu osaavaan henkilöstöön. Kaupungin keski-ikä on korkea – vuoden 2023 lopussa se oli 49,1 vuotta (v. 2022 49,4 vuotta). Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuutta voidaan edistää ennakkoinnilla ja henkilöstösuunnittelulla, tavoitteellisella ja suunnitelmallisella työnantajamarkkinoinnilla ja panostamalla monipuoliseen rekrytointiin sekä rekrytointiprosessien laatuun. Työvoiman saatavuus heikkenee tulevaisuudessa entisestään ja myös kaupungin on syytä jatkossa pohtia kansainvälisten työntekijöiden palkkaamista kaupungin tehtäviin.

Toinen henkilöstöön liittyvä riski on henkilöstön pysyvyys. Vaihtuvuus on jossain määrin hyvä asia ja mahdollistaa organisaation uusiutumisen, mutta sen tulee olla hallittua. Työnantajamielikuva vaikuttaa niin työvoiman saatavuuteen kuin myös henkilöstön pysyvyyteen. Koulutusmahdollisuudet työn ohessa sekä mahdollisuus kehittyä ja kasvaa tehtävissä ovat monelle tärkeitä arvoja. Esihenkilöiden kouluttamisen kautta pystytään vaikuttamaan myös työntekijöiden olosuhteisiin ja oikeudenmukainen ja tasapuolinen esihenkilötyö ovat kaikkien työntekijöiden perusoikeus. Toimivalla, läpinäkyvällä ja oikeudenmukaisella palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmällä edistetään henkilöstön sitoutumista ja vähennetään vaihtuvuutta. Monipuolisilla työtehtävillä, soveltuvilla työvuoroilla sekä esimerkiksi työnkierrolla lisätään työtehtävän kiinnostavuutta ja monipuolisuutta sekä pystytään vaikuttamaan myös työhyvinvointiin.

Suuret sairauspoissaolot ovat riski sekä myös suuri kuluerä kaupungilla. Varsinkin korkean keski-ikäen yksiköissä tuki- ja liikuntaelinsairauksien aiheuttamia sairauspoissaoloja on kasvavassa määrin sekä erityisesti perusopetuksessa mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen määrä, ja kustannusten suhteellinen osuus on kasvanut myös Varkaudessa. Sairauspoissaoloihin ja työhyvinvointiin liittyvät ongelmat muodostavat myös merkittävän henkilöstöriskin osaavan työvoiman hankinnan ja ylläpidon rinnalla. Riskiä hallitaan erityisesti kehittämällä lähiesihenkilöiden perehdytystä ja osaamista sekä työterveyshuoltoyhteistyötä sekä nopeuttamalla työntekijöiden hoitoon pääsyä.

Haasteellista on, että Varkauden kaupungin ei ole palkattua työkykykoordinaattoria tms. henkilöä, joka aktiivisesti tekisi työtä sairauslomalla tai pitkällä poissaolojaksolla olevien, työhön palaavien henkilöiden kanssa. Sairauslomalle jäämistä, pitkittyneitä poissaoloja sekä riskiä jäädä uudestaan pois madaltaisi se, jos pystyisimme ennakoivasti hakemaan kaupungin sisältä kevennetyn työn tai korvaavan työn työtehtäviä.

Tiukat henkilöresurssit ovat johtaneet siihen, että henkilöstöllä on erityisvastuita tai -osaamista, jotka ovat vain yhden henkilön takana. Varahenkilöjärjestelmää ei siis ole. Riski on todellinen ja konkretisoituu, kun erityisvastuun omaava henkilö jää yllättäen töistä pois. Varahenkilön puuttuminen johtaa siihen, että pahimmassa tapauksessa asia ei etene henkilön poissaolon aikana. Tehtävät jakautuvat usein myös pienen joukon vastuulle, jolloin myös työn kuorma sekä henkinen paine kasvavat. Huonoin seuraus tästä on se, että vastuullinen henkilö joutuu työskentelemään usein esimerkiksi sairauspoissalonsa tai lomansa aikana.

Taloudelliset riskit

Kaupungin talouden kehitystä on käsitelty sivulla 23: Kaupungin talouden tuleva kehitys

Työtäryhtiöiden rahoittaminen, asiaa on käsitelty sivulla 59: Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.

Varautuminen tulevaisuudessa

Tulevaisuudessa toiminnan riskeihin varaudutaan strategioiden ja ohjeiden päivittämisellä. Vuoden 2020 aikana päivitettiin ja laadittiin uusia hallintoon ja konserniohjaukseen liittyviä ohjeistuksia, mm. hankintaohjeet, avustusohtesääntö, hyvä hallinto ja johtamistapa Varkauden kaupunki-konsernissa.

Kaupungin valmiussuunnitelma päivitettiin vuoden 2023 ja hyväksyttiin kaupunginvaltuuston toimesta 30.10.2023 § 57. Turvallisuussuunnitelman päivittäminen aloitettiin myös vuoden 2023 lopulla ja tavoitteena on saada päivitystyövalmiiksi vuoden 2024 aikana.

1.1.6 Ympäristötekijät

Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä tunnusluvut ja muut tiedot ympäristöasioista. Toimialojen toimintatuottoihin ja – menoihin sisältyvistä ympäristöasioista ei ole koottu erillistä ympäristötilinpitoa.

Ympäristötuotolla tarkoitetaan toiminnasta saatua tuloa, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun esim. jätehuolto- ja jätevesimaksut, ympäristön pilaajilta perityt korvaukset kunnan suorittamista tai teettämistä kunnostuksista.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennalta ehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristö investoinnilla tarkoitetaan pitkävaikutteisia menoja, jotka syntyvät tulevien haitallisten ympäristövaikutusten ennaltaehkäisemisestä, vähentämisestä tai poistamisesta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 28.8.2018 yleisohjeen ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tilinpäätöksessä, jonka tarkoituksena on ohjata kuntia ympäristöasioiden kirjaamista ja esittämistä osana lakisääteistä tilinpäätösinformaatiota.

Keski-Savon ympäristötoimi tuottaa Varkauden, Pieksämäen, Heinäveden, Joroisten ja Leppävirran ympäristötoimen tehtävät. Isäntäkuntana toimii Leppävirran kunta.

Ympäristötekijöissä ei vuoden 2023 aikana ollut sellaisia poikkeavia tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet kaupungin taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen. Ympäristöva-hinkoja ei vuonna 2023 tapahtunut.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan kaupungin tulee antaa toimintakertomuksessa tiedot siitä, miten on huolehdittu korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot tulee antaa siinä laajuudessa, kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Kaupungin vieraanvaraisuutta ja edustusta on hoidettu vakiintuneen käytännön mukaisesti noudattaen kohtuullisuutta ja taloudellisuutta. Liikelahjoja hankittaessa on pyritty huomioimaan paikallisuus. Vieraanvaraisuudessa ja liikelahjoissa on noudatettu kohtuullisuutta.

Henkilöstön muistamisessa on noudatettu kaupunginhallituksen 26.9.2016 § 194 päivettyä Palkkaus ja palkitseminen Varkauden kaupungissa ohjetta.

Palvelutuotannossa on huomioitu asiakkaiden tasa-arvoisuus ja eettiset sekä etniset arvot. Kaupungilla on käytössä sidonnaisuusrekisteri luottamushenkilöille ja johtaville viranhaltijoille.

1.2 SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kunnan toiminnan ja talouden valvontajärjestelmä muodostuu ulkoisesta ja sisäisestä valvonnasta. Ulkoinen valvonta jakaantuu tarkastuslautakunnan arviointiin ja lakisääteiseen tilintarkastukseen. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Ulkoinen valvonta on kunnan toimivasta johdosta riippumatonta valvontaa, kun taas sisäinen valvonta on kiinteä osa jatkuvaa toiminnan ja talouden ohjausta ja seurantaa.

Päätöksenteko

Hallinnon osalta sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kohdistunut päätösten strategian mukaisuuteen ja vaikuttavuuteen. Kaupunkistrategiassa on lähdetty siitä tavoitteesta, että jokainen työntekijä voi toteuttaa sitä arjessa. Strategian perustan muodostaa strategian julkilausuma (väliä, vaihtoa, viihdy). Julkilausuman kautta jokaisen on helppo lähestyä strategiaa ja lähteä toteuttamaan sitä omassa arjessaan, valmistelussa ja päätöksenteossa.

Päätöksenteon osalta sisäistä valvontaa kaupunginhallitus tai lautakunta voi toteuttaa otto-oikeuden kautta eli toimielin voi käsiteltäväkseen asian, jossa kunnan organisaatiossa alempi viranomaisen on tehnyt päätöksen. Otto-oikeudesta säädetään kuntalain 92 §:ssä.

Talous

Talouden osalta sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kohdistunut sisäisiin prosesseihin. Vuoden alussa kaupungin ja kahden tytäryhteisön taloushallintopalvelut siirtyivät Sarastia Oy:ltä kaupungin omalle yhtiölle Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy:lle. Muutos on tuonut tarpeen tarkastella palveluyhtiön ja sen asiakkaiden välisiä vastuunjakoja. Niiden tarkoituksena on varmistaa se, että kullekin asialle on sovittu vastuutaho ja toisaalta samoja asioita ei tehdä usealla taholla. Vastuunjakotaulukot on laadittu keväällä 2023 ja ne tarkastellaan uudelleen toiminnan vakiintuessa.

Henkilöstö / Tiedotus ja viestintä

Vuosilomien ja muiden poissaolojen oikea-aikaiseen hakemiseen ja hyväksymiseen on annettu ohjeistusta vuoden 2023 aikana useamman kerran säännöllisesti esihenkilötreffeillä, sähköpostitse sekä intran tiedottein. Esihenkilöille on korostettu myös virka- ja työehtosopimuksen mukaisten säästövapaiden myöntämiseen ja pitämiseen liittyviä asioita. Myös työntekijöille on ohjeistusta annettu näihin. Säännöllisellä ohjeistuksella on pyritty vaikuttamaan tarpeettoman lomapalkkavelan kertymiseen. Lomien jaksottaminen ja pitäminen toimintavuoden aikana tasaisesti on yksi työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen edellytys ja voi pitkällä aikavälillä vähentää myös sairauspoissaoloja. Sairauslomien oikea-aikainen merkitseminen vaikuttaa oleellisesti kaupungin saamiin sairausvakuutuskorvauksiin.

Työsopimusten tekoon ja työaikamuotojen valintaan on annettu erillistä ohjeistusta esihenkilöille. Kuten myös WPro -ohjelman käyttöön ja ilmoitusten hyväksymiseen.

Teams infoja on kaupunginjohtaja pitänyt talouteen liittyvistä asioista ja henkilöstöpäällikkö TE 24-uudistukseen liittyen. Johtoryhmä on tiedottanut asioista esihenkilöille. Yhteistyötoimikunnalle on pidetty säännöllisesti kokoukset ja asioita on tiedotettu siellä kattavasti.

Tietohallinto / Tietoturva ja tietoturvasitoumus

Työn luonne määrittelee etätyön tekemismahdollisuudet. Toimialoilla asiantuntijatehtävissä työskentelevät ovat tehneet etätyötä vaihtelevasti. Yleensä etätyötä tehdään 1-2 työpäivää viikossa, mikäli työtehtävät sen mahdollistavat. Työtehtävät ja kokoukset määrittävät etätyöpäivien pitämistä. Jotkut työtehtävät eivät mahdollista etätyötä lainkaan.

Etätyötä ohjaa voimassa oleva etätyöohje (Opas sähköiseen työympäristöön), jota ajantasaisesti tiin vuoden 2023 aikana.

Etätyössä tietoturvaa koskevat säännökset ovat samat kuin työskennellessä työnantajan tiloissa. Työnantaja varmistaa tietoturvan tietoliikenteen osalta ja työntekijä vastaa, etteivät työhön liittyvät tiedot ole missään tilanteessa vaarassa joutua sivullisten nähtäväksi.

Henkilöstö on ohjeistettu suorittamaan vuosittain tietoturvaan liittyvä kurssi, joka on kaupungin intrassa (Navisec-koulutusjärjestelmä). Kurssin suoritusprosentti vuoden 2023 lopussa oli 83 %.

Riskienhallinnan järjestäminen

Taloushallinto on laatinut toimialoille ja tytäryhteisöille vuosivaihteen toimintaohjeen, toimintakertomuksen, osavuositarkastuksen ja talousarvion laadintaohjeet, joissa on kiinnitetty huomiota riskienhallinnan raportointiin. Toimialat ja tytäryhteisöt ovat osavuositarkastuksessaan ja toimintakertomuksissaan arvioineet omaan toimintaansa liittyviä merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä. Riskejä on arvioitu myös vuoden 2023 talousarviossa. Riskienhallinnan järjestäminen, toteutus ja seuranta kuuluvat kunkin toimialan ja konserniyhtiön tehtäviin.

Vakuutustyöryhmä on arvioinut omaisuus- ja vastuuriskejä. Vakuutusmeklarin asiantuntijapalvelut on ostettu Suunta Meklarit Oy:ltä (Rewenda Oy) kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksen 21.9.2018 § 22 mukaisesti 1.1.2019 alkaen. Meklarin palveluja käytetään mm. vahinkopalveluissa, vakuutusten uudistamisessa ja vakuutusten kilpailutuksessa. Vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2020 lopussa. Kilpailutuksen perusteella vakuutuksen ovat 1.1.2021 alkaen Keskinäinen vakuutusyhtiö LähiTapiolassa.

Lainasalkun korkoriskiä on hallinnoitu korkosidonnaisuus- ja laina-aikajakautumalla sekä koronvaihtosopimuksilla. Korkosuojauksien tavoitteena on ollut hallita korkojen nousun haitallisia vaikutuksia. Viime vuosien matalien korkotasojen aikana on nostettu pääasiassa kiinteäkorkoisia lainoja, eikä korkosuojaussopimuksia ole tehty. Lainasalkku on käyty läpi yhdessä rahoituslaitosten kanssa vuoden 2023 aikana.

Kuntalain luvun 4 § 14 mukaan valtuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista sekä takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen puolesta. Varkauden kaupunkikonsernin varainhankinnan, takausten ja sijoitustoiminnan periaatteet hyväksyttiin valtuustossa 28.5.2018 § 40. Varainhankintapolitiikka on päivitetty vuodenvaihteessa 2023-2024 ja valtuusto on päättänyt sen 19.2.2024.

Kaupungin lainamäärä 31.12.2023 on 108,7 M€, josta pitkäaikaista lainaa 84,2 M€ ja lyhytaikaista kuntatodistuslainaa 15,5 M€ sekä konserniin kuuluvilta yhtiöiltä lainattua 9,0 M€. Kaupungin lainakannan korkoriskin jakautumasta 31.12.2023 tilanteen mukaan oli kiinteäkorkoisten lainojen osuus 91,02 % / 98,95 M€ ja vaihtuvakorkoisten lainojen 8,98 % / 9,76 M€.

Kaupungin myöntämät takausvastuut ovat 31.12.2023 tilanteen mukaan 37,4 M€ (31.12.2022 41,26 M€) Takauksista 37,1 M€ kohdistuu tytäryhteisöjen lainoihin.

Sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnan seurannassa käytetään TargetorPro raportointiohjelmaa sekä WPro-työturvallisuusjärjestelmää.

Konserniyhtiöt

Kaupunginhallitus hyväksyi 19.10.2020 § 278 Hyvä hallinto- ja johtamistapa Varkauden konsernissa – ohjeen. Ohje on käsitelty ja hyväksytty kaupungin tytäryhteisöjen hallituksissa ja yhtiökokouksissa.

Tytäryhteisöille on taloushallinnon toimesta laadittu omat ohjeistukset talousarvion, osavuositiedotuksen ja tilinpäätöksen laadintaan. Ohjeistuksissa on huomioitu sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus on osa kaupungin johtamisjärjestelmää, jota johtavat tilivelvolliset (kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja) ja käyttävät toteuttaessaan tilivelvollisuuteen kuuluvaa valvontavelvollisuuttaan. Hallintosäännön luvun 3 § 7 mukaan sisäisen tarkastuksen suunnitelman hyväksyy kaupunginhallitus. Suunnitelman tarkoituksena on edistää kaupungille asetettujen päämäärien ja tavoitteiden toteutumista. Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa.

Kaupunki osti vuoden 2023 sisäisen tarkastuksen BDO Oy:ltä. Sisäisen tarkastuksen tavoitteena on tukea kaupunkia sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallin-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Vuoden 2023 sisäisen tarkastuksen kohteeksi valittiin *Julkisuuslain noudattaminen ja asiakirjojen salausperusteet*.

Tarkastuksen kohteena oli viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) noudattaminen sekä asiakirjojen salausperusteet Varkauden kaupungilla. Toimeksiannon tavoitteena oli arvioida:

- Julkisuuslain noudattamista,
- Asiakirjojen salausperusteita sekä
- Asiakirjojen julkisuuteen liittyvää ohjeistusta, käsittelyä ja menettelytapoja Varkauden kaupungilla.

Arviointiperusteina tarkastuksessa hyödynnettiin seuraavia lakeja:

- Lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Varkauden kaupungin ohjeistusta
- Hyvän hallinnon periaatteita sekä sisäisen valvonnan hyviä käytänteitä

Tarkastus kohdistui Varkauden kaupungin päätösten ja päätöksentekomateriaalien julkisuuden määrittelyyn ja siihen liittyvään ohjeistukseen ja ohjaukseen. Tarkastus kohdennettiin toimielinten päätöksiin ja päätöksentekomateriaaleihin vuoden ajalta (1.11.2022 alkaen), josta riskiperusteisesti muodostettiin otanta. Tarkastukseen sisällytettiin sellaisia päätöksiä ja päätöksentekomateriaaleja, joiden julkisuutta on rajoitettu.

Sisäisen tarkastuksen raportti valmistunee samanaikaisesti tilinpäätöksen 2023 käsittelyn kanssa ja tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn sen valmistuttua.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen (ulkoiset erät)

Vuosi 2023 on ensimmäinen tilikausi, jolloin hyvinvointialue hoitaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen. Tästä syystä tilikauden toteutuneet luvut eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia vuoteen 2022 verrattuna.

Tuloslaskelman toteutuminen

Kaupungin tilikauden tulos muodostui ylijäämäiseksi 28 611 €. Vuoden 2023 aikana tehtyjen talousarviomuutosten jälkeen muutettu talousarvio oli 40 370 € ylijäämäinen.

Toimintatuotot (ulkoiset)

Tuloslaskelman mukaan ulkoisten toimintatuottojen toteutuma (ilman valmistusta omaan käyttöön) on 16 732 681 €.

Ulkoisilla toimintatuotoilla katetaan 25,6 % (v. 2022 / 26,3 %) toimintakuluista. Ulkoiset toimintatuotot olivat tuloslaskelman kokonaistuloista (ilman satunnaisia tuottoja) 22,2 % (v. 2022 25,5 %).

Valmistus omaan käyttöön

Valmistus omaan käyttöön on erä, jolla kuluja oikaistaan omaan käyttöön valmistetun investointihyödykkeen osalta. Valmistus omaan käyttöön on tuloslaskelman oikaisua, jolla omaan käyttöön valmistetun investointihyödykkeen tuloslaskelmaan sisältyvien toimintakulujen vaikutus tilikauden tulokseen eliminoidaan.

Valmistus omaan käyttöön toteutui yli talousarvion. Muutettu talousarvio 570 000 € ja toteutuma 874 595 €, joka muodostui teknisen toimen kohdentamista suunnittelu- ja valvontakustannuksista eri investointihankkeisiin. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattaessa oli 61 149 € / 8,3 %.

Toimintakulut (ulkoiset)

Tuloslaskelman ulkoisten toimintakulujen toteutuma oli **-66 226 275 €**

Henkilöstökulut olivat yhteensä 30 766 253 €.

Palkkakulut olivat 24 419 995 M€

Eläkekulut olivat 5 431 095 €

Muut henkilösivukulut olivat 915 163 €

Palvelujen ostot olivat 21 866 891 €

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoihin käytettiin 5 881 439 €, Avustukset olivat 3 097 518 €

Muut toimintakulut olivat 4 614 175 €

Toimintakate

Toimintakate kertoo kuinka paljon toimintakuluista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

Toimintakatteen toteutuma oli -48 618 999

Rahoitus

Rahoituseriin kuuluvat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ja –kulut sekä muut rahoitustuotot ja –kulut.

Verotulot

Veroprosentit säilyivät vuonna 2023 edellisen vuoden tasolla eli veroprosentteihin korotuksia ei tehty. Vuodelle 2024 tehtiin veroprosenttimuutoksia.

Veroprosenttien muutokset vuosina 2008–2024

Veroprosentit	2008	2009	2010-2013	2014	2015-2016	2017-2022	2023	2024
Tuloveroprosentti	19,00	19,00	20,00	20,50	20,75	21,00	8,36	8,8
Kiinteistöveroprosentit								
Yleinen kiinteistövero	0,90	0,90	0,95	1,35	1,35	1,45	1,45	1,45
Vakituinen asuminen	0,35	0,35	0,40	0,4	0,40	0,50	0,50	0,55
Muut asuinrakennukset	0,95	0,95	1,00	1	1,00	1,00	1,00	1,10
Yleishyödylliset yhteisöt	0	0	0	0	0	0	0	0
Voimalaitos	2,50	2,50	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85

Verotulojen toteutumisennustetta korotettiin vuoden 2023 aikana tarkentuneiden veroennusteiden pohjalta 1,815 M€ alkuperäisestä talousarviosta. Tilinpäätöksessä verotulojen toteutuma oli 47,563 M€ / 99,7 % eli toteutuma 0,119 M€ alle muutetun talousarvion.

Kunnallisverot

Vuoden 2023 aikana kunnallisveroja kertyi 35,914 M€ (v. 2022 72,886 M€).

Kiinteistöverot

Vuonna 2023 kiinteistöveroja kertyi 7,228 M€, joka on 0,536 M€ / 8,0 % enemmän kuin vuoden 2022 verokertymä.

Kiinteistöverotuksen siirryttyä vuonna 2020 joustavan valmistumisen piiriin, kiinteistöverot kertyvät kaupungin kassaan aikaisempaa nopeammin pääsääntöisesti jo heinä-lokakuun aikana. Vuoden 2023 aikana kertyi vuoden 2022 kiinteistöveroja yhteensä 339 041 €.

Yhteisöverot

Yhteisöveroja vuonna 2023 kertyi 4,420 M€.

Verotulojen toteutuma 1.1. – 31.12.2023

	TA2023	TA-muutos	TA+muutos	Toteutuma 2023	Erotus TA/Tot.	Tot-%
Kunnan tulovero	35 047 000	761 000	35 808 000	35 914 138	106 138	100,3
Kiinteistövero	6 536 000	936 000	7 472 000	7 228 086	-243 914	96,7
Yhteisövero	4 284 000	118 000	4 402 000	4 420 388	18 388	100,4
Yhteensä	45 867 000	1 815 000	47 682 000	47 562 612	-119 388	99,7

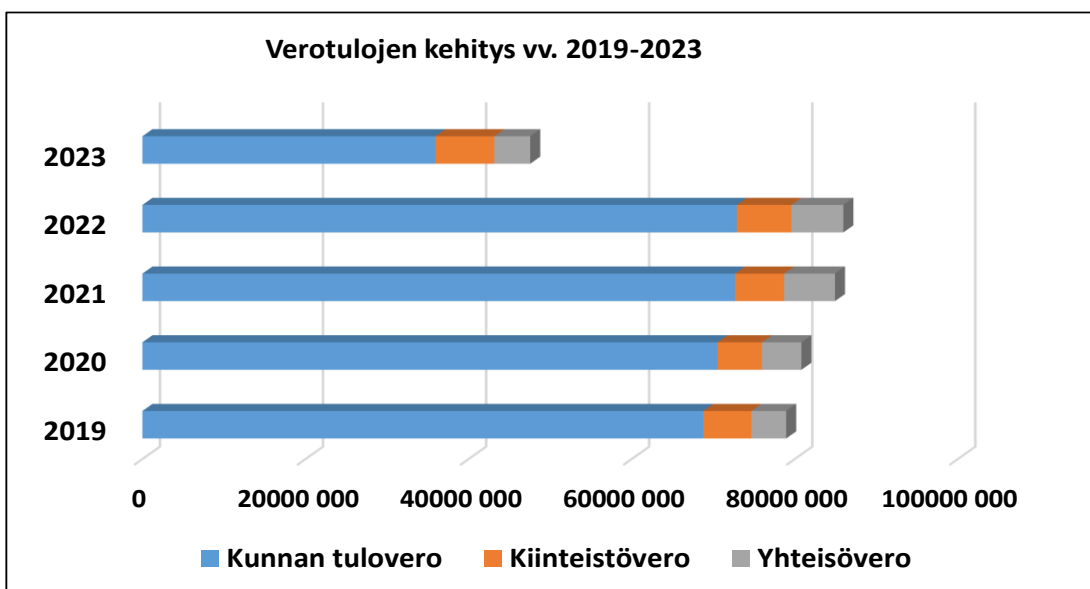
Verotulojen kehitys verolajeittain

	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TS2025	TS2026
Verotulot, yht.	78 953	80 821	84 941	85 965	47 563	46 815	47 820	48 826
-muutos -%	0,8	2,4	5,1	1,2	-44,7	-1,6	2,1	2,1
Kunnallisvero	68 776	70 514	72 661	72 886	35 914	35 109	35 814	36 731
-muutos -%	0,2	2,5	3,0	0,3	-50,7	-2,2	2,0	2,6
Yhteisövero	4 278	4 842	6 245	6 386	4 420	3 947	4 235	4 323
-muutos -%	10,2	13,2	29,0	2,3	-30,8	-10,7	7,3	2,1
Kiinteistövero	5 899	5 465	6 035	6 693	7 228	7 759	7 771	7 771
-muutos -%	2,0	-7,4	10,4	10,9	8,0	7,3	0,2	0,0
Tuloveroprosentti	21,00	21,00	21,00	21,00	8,36	8,8	8,80	8,80
Efektiiivinen veroaste	14,77	14,87	14,84	14,84	6,21	6,62	6,66	6,72

*) Efektiiivinen veroaste tarkoittaa maksuunpannun kunnallisveron suhdetta ansiotuloihin, eli se on veroprosentti, jonka mukaan kuntalainen keskimäärin maksaa ansiotuloistaan kunnallisveroa.

Verotulojen kehitys vuosina 2019 – 2023

	2019	2020	2021	2022	2023	Muutos 2022/2023
Kunnan tulovero	68 776 219	70 513 735	72 660 890	72 886 221	35 914 138	-36 972 083
Kiinteistövero	5 898 840	5 465 481	6 034 607	6 692 219	7 228 086	535 867
Yhteisövero	4 277 856	4 842 189	6 244 827	6 386 312	4 420 388	-1 965 924
Yhteensä	78 952 915	80 821 405	84 940 324	85 964 752	47 562 612	-38 402 140

Kunnan tuloveron määrätymisperusteet

Verovuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo	Muutos %
2010	20,00	64 058 862	
2011	20,00	65 479 946	2,2
2012	20,00	65 864 346	0,6
2013	20,00	66 853 778	1,5
2014	20,50	69 081 683	3,3
2015	20,75	70 377 483	1,9
2016	20,75	69 734 716	-0,9
2017	21,00	68 705 945	-1,5
2018	21,00	69 151 177	0,6
2019	21,00	70 019 447	1,9
2020	21,00	70 818 174	1,1
2021	21,00	72 188 586	1,9
2022	21,00	73 188 755	1,4
2023 *)	8,36	32 572 184	-55,5

*) Ennakkotiedon mukaan

Valtionosuudet

Valtionosuudet toteutuivat Valtiovarainministeriön 29.12.2022 päätöksen VN/33144/2022 ja Opetus- ja kulttuuriministeriön raporttien VOS6SL23/ 20.12.2022 JA CL6SL23/23.12.2022 mukaisesti.

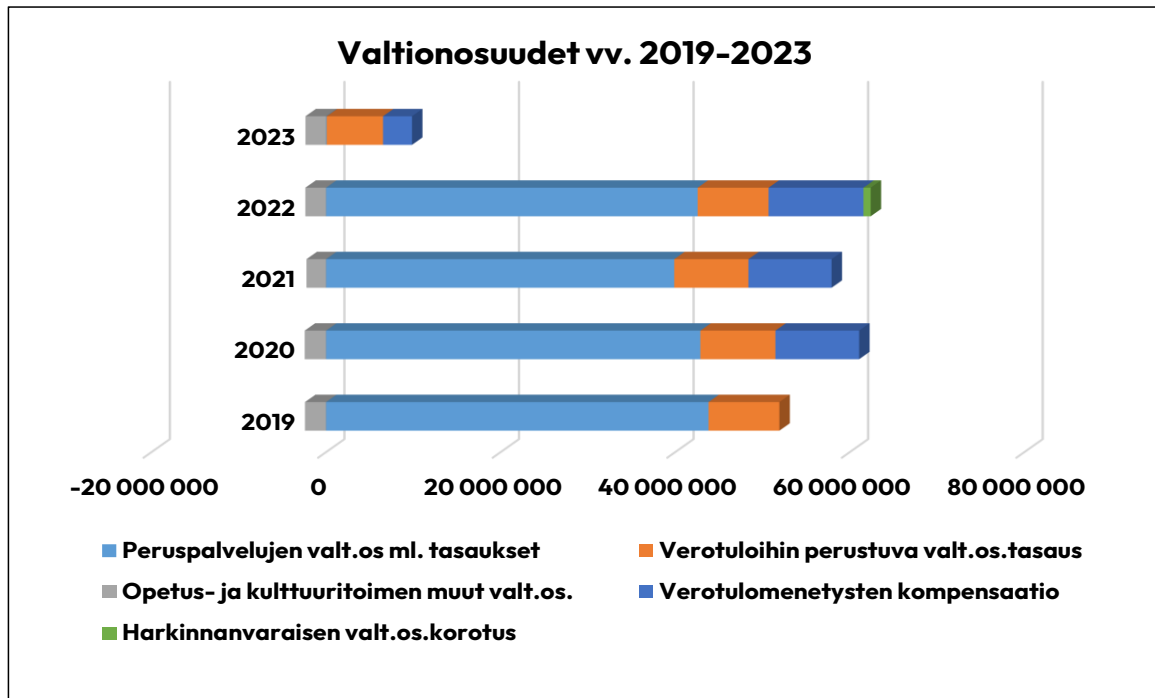
Valtionosuustulot olivat yhteensä 7,496 M€ ja toteutuivat 100,7 % muutettuun talousarvioon nähden.

Valtionosuuksien toteutuma 1.1. – 31.12.2023

	TA2023	TA-muutos	TA+muutos	Toteutuma 2023	Erotus TA/Tot.	Tot-%
Peruspalvelujen valt.os ml. tasaukset	-111 336	110 055	-1 281	67 230	68 511	-5248,2
Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	6 429 813	23 089	6 452 902	6 452 904	2	100,0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os.	-2 392 569	63 797	-2 328 772	-2 347 453	-18 681	100,8
Verotulomenetysten kompensatio	3 428 592	-105 563	3 323 029	3 323 028	-1	100,0
Yhteensä	7 354 500	91 378	7 445 878	7 495 709	49 831	100,7

Valtionosuudet vuosina 2019 – 2023

	2019	2020	2021	2022	2023	Muutos 2022/2023	Muutos %
Peruspalvelujen valt.os ml. tasaukset	43 812 414	42 879 099	39 886 239	42 564 456	67 230	-42 497 226	-106,5
Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	8 119 224	8 596 995	8 497 848	8 126 738	6 452 904	-1 673 834	-19,7
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os.	-2 403 893	-2 435 087	-2 230 249	-2 359 100	-2 347 453	11 647	-0,5
Verotulomenetysten kompensatio		9 594 282	9 526 860	10 868 369	3 323 028	-7 545 341	-79,2
Harkinnanvaraisen valt.os.korotus				830 000		-830 000	
Yhteensä	49 527 745	58 635 289	55 680 698	60 030 463	7 495 709	-52 534 754	-94,4

Verorahoituksen kehitys 2019 – 2023

	2019	2020	2021	2022	2023	Muutos 2022/2023	Muutos %
Verotulot	78 952 915	80 821 405	84 940 324	85 964 752	47 562 612	- 38 402 140	-44,67
Valtionosuudet	49 527 745	58 635 289	55 680 698	60 030 463	7 495 709	- 52 534 754	-87,51
Yhteensä	128 480 660	139 456 694	140 621 022	145 995 215	55 058 321	- 90 936 894	-62,29

Korkotuotot ja – kulut

Korkotuottoihin 1 139 296 € (v. 2022 976 335 €) sisältyy antolainojen korkotuotot. Suurin korkotuotto kertyy Keski-Savon Vesi Oy:n antolainan korosta, joka vuonna 2023 oli 805 797 €.

Korkokuluja toteutui vuonna 2023 1 693 831 € (v. 2022 741 258 €). Yleinen korkotason nousu vaikutti uusien rahoitusten korkoihin ja osin myös nykyisiin vaihtuvakorkoisiin lainoihin.

Muut rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuotot 2 471 867 € (v. 2022 2 273 535 €) koostuvat pääosin Varkauden Aluelämpö Oy:n 1 201 500 € ja Savon Energiaholding Oy:n 992 643 € osingoista, Keski-Savon jätehuolto liikelaitos-kuntayhtymän sekä muiden kuntayhtymien peruspääoman koroista, yhteensä 125 241 €. Lisäksi muita rahoitustuottoja on kertynyt 36 712 €.

Muihin rahoituskuluihin 45 735 € (v. 2022 77 721 €) sisältyy mm. pankkikorttitilitysten palvelumaksut, provisiot, perintäkuluja, vanhentuneiden saamisten poistoeria sekä tasetilien pieniä oikaisueriä.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulo- ja meno-eroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa kaupungin tulo- ja meno-erojen riittävyyttä. Vuosikate siirtyy rahoituslaskelman toiminnan rahavirran ensimmäiseksi eräksi.

Tasapainossa olevassa taloudessa vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot. Poistojen on kuitenkin vastattava keskimääräistä vuotuista korvausinvestointien tasoa. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioitaessa onkin syytä verrata vuosikatteen, poistojen ja poistonalaisen investointien omahankintamenojen määrien vastaavuutta.

Vuoden 2023 vuosikate oli 8 310 918 € (v. 2022 5,463 M€).

Vuosikate parani 2,848 € / 52,1 % verrattuna vuoden 2022 vuosikatteeseen. Vuosikate on 421 € / asukas (v. 2022 276 € / as.).

Vuosikate riittää kattamaan suunnitelmanmukaiset poistot 108,9 % (v. 2022 72,4 %).

Suunnitelman mukaiset poistot

Käyttöomaisuuden poistot on laskettu kaupunginvaltuuston 16.12.2013 § 91 hyväksymän SUMU-poistosuunnitelman mukaisesti. Valtuusto hyväksyi poistosuunnitelmaan 19.10.2015 § 57 muutoksen, jonka mukaan kaikki 3 000 € tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan kerralla. Kaupunginvaltuuston 7.12.2021 päätöksen mukaisesti puurakenteisten hallinto- ja laitosrakennusten poisto-aika on yhdenmukaistettu vastaamaan kivirakenteisten rakennusten poisto-aikaa.

Vuoden 2023 suunnitelmapoistot olivat 6 910 784 € (v. 2022 7 366 748 €). Tilikauden kokonaispoistot yhteensä 7 632 307 €. Kokonaispoistoihin sisältyy vanhan paloaseman arvonalennusta 300 000 €, museon arvonalennusta 245 352 €, Relanderinkatu 82 teollisuushallin alaskirjausta 115 083 ja As Oy Joutsensadon osakkeiden arvonalennusta 61 088 €.

Tilikauden tulos / Tilikauden alijäämä

Vuoden 2023 tilikauden tulos on ylijäämäinen 28 611 €.

Varkauden kaupunki 31.12.2023

Tuloslaskelma 1000 € (ulkoinen)

	2023	2022
Toimintatuotot	16 733	51 088
Valmistus omaan käyttöön	875	807
Toimintakulut	-66 226	-194 859
Toimintakate	-48 619	-142 963
Verotulot	47 563	85 965
Valtionosuudet	7 496	60 030
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1139	976
Muut rahoitustuotot	2472	2274
Korkokulut	-1694	-741
Muut rahoituskulut	-46	-78
Vuosikate	8 311	5 463
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 911	-7 367
Arvonalentumiset	-722	-181
Satunnaistuet	0	580
Tilikauden tulos	679	-1 505
Varausten lisäys (-)	-650	0
Rahastojen vähennys (+)	0	0
Tilikauden alijäämä (yliäämä)	29	-1 505

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2023	2022
Toimintatuotot/toimintakulut, %	25,6	26,3
Vuosikate/poistot, %	108,9	72,4
Vuosikate, €/asukas	421	276
Asukasmäärä	19 718	19 759

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

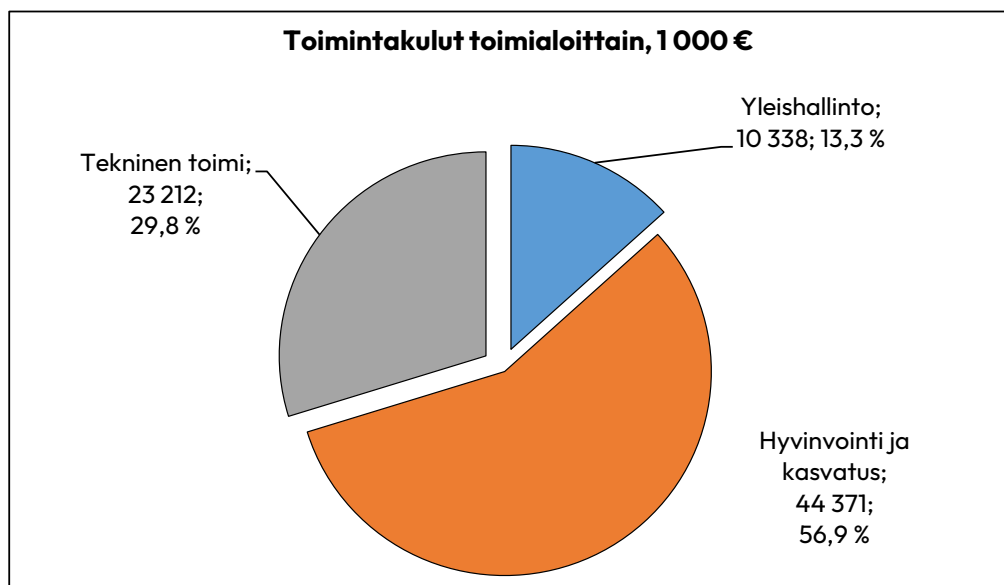
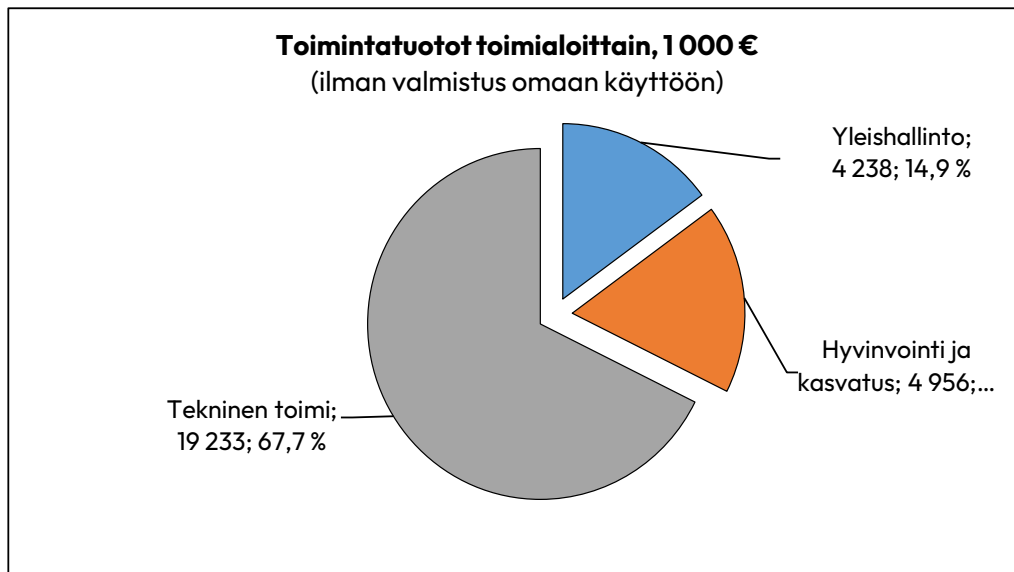
Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/asukas Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja rahojen riittävyyden arvioinnissa

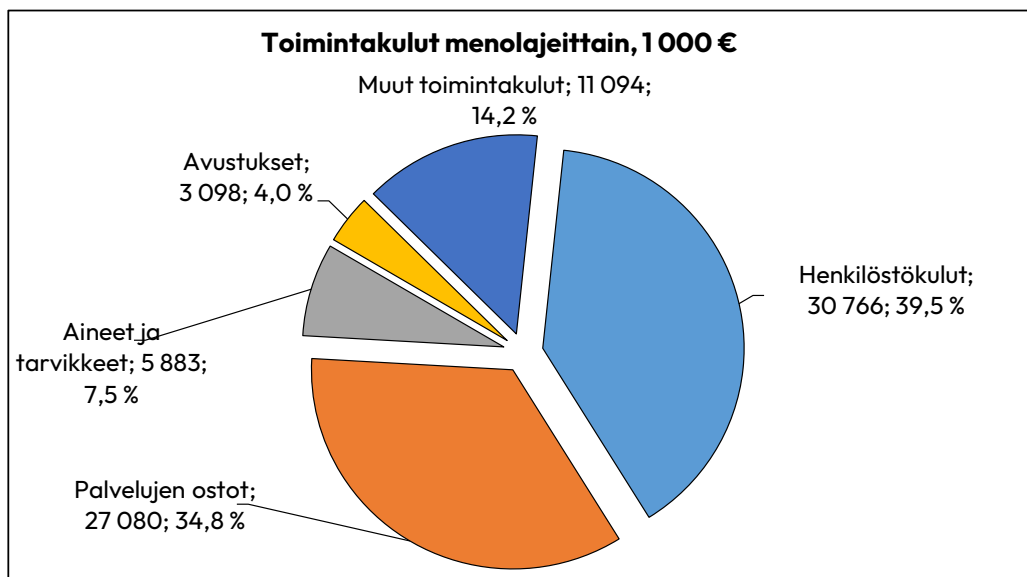
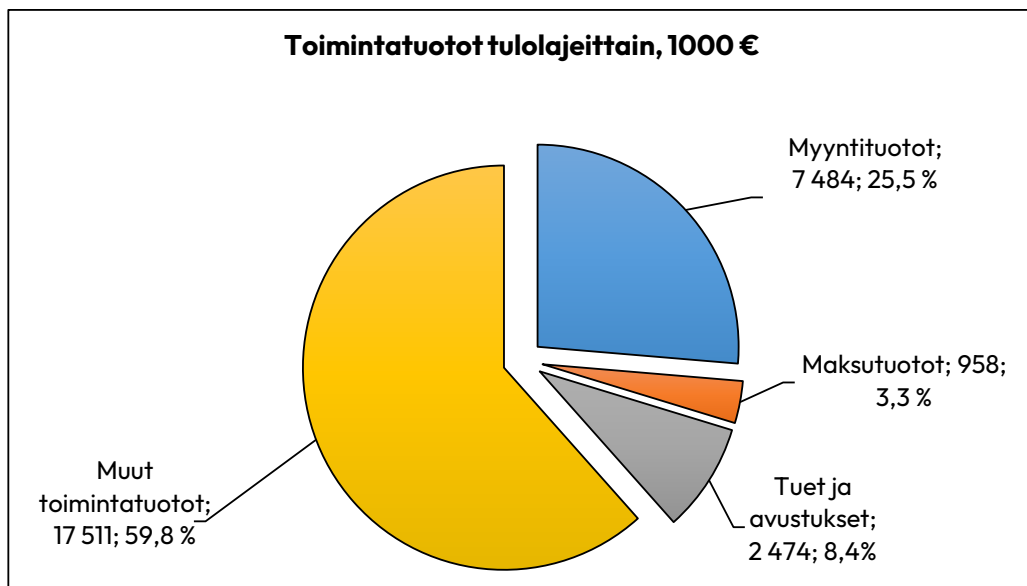

Toimintatuotot ja –kulut toimialoittain, (ulkoiset/sisäiset)

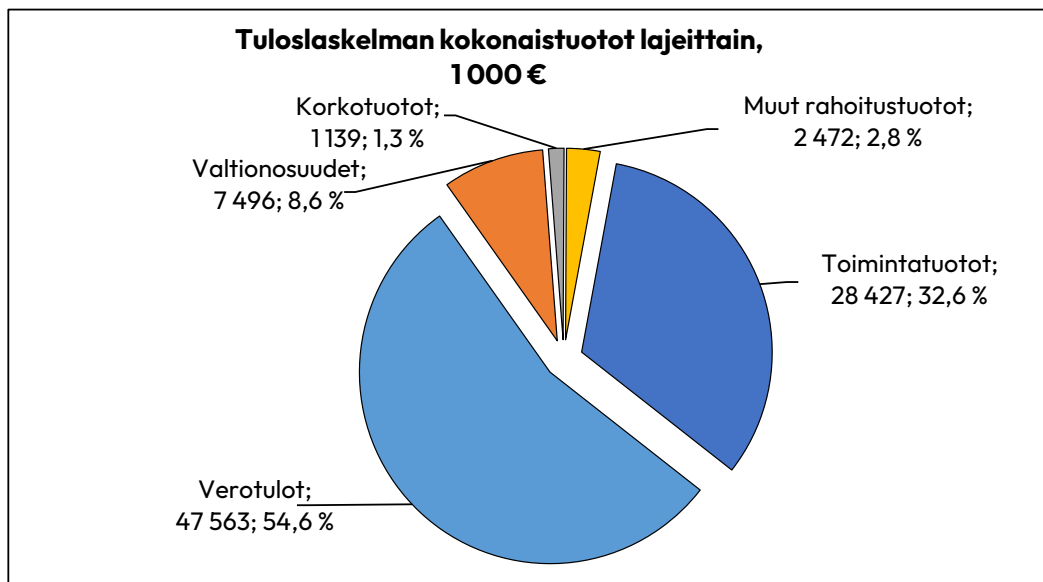
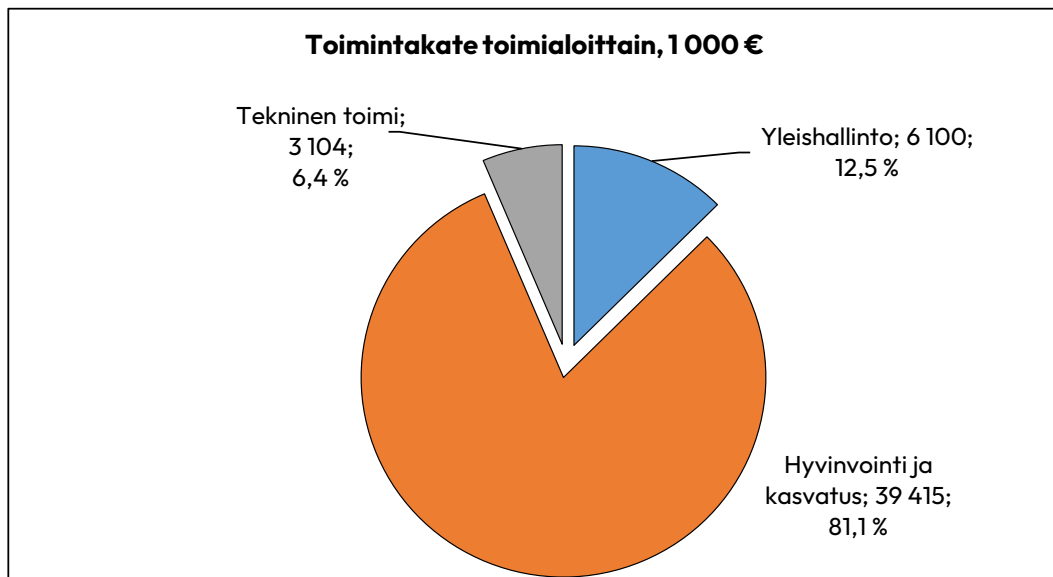

Toimintatuotot ja -kulut lajeittain (ulkoiset/sisäiset)

Toimintakate toimialoittain ja tuloslaskelman kokonaistulot lajeittain, (ulkoiset/sisäiset)

KESKEISET TALOUSLUVUT TP 2020-2023

(ulkoiset ja sisäiset erät)

	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023
Asukasluku	20 278	19 973	19 759	19 718
Tuloveroprosentti	21,00	21,00	21,00	8,36
Kiinteistövero-%, vakinainen asunto	0,50	0,50	0,50	0,50
Kiinteistövero-%, muut rakennukset	1,00	1,00	1,00	1,00
Kiinteistövero-%, yleinen	1,45	1,45	1,45	1,45
Kiinteistövero-%, yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteistövero-%, voimalaitokset	2,85	2,85	2,85	2,85
Toimintakulut (1000 €)	-205 395	-214 759	-228 015	-77 921
josta sisäiset toimintakulut	-28 034	-29 181	-33 157	-11 695
Toimintakulut, € / asukas	-10 129	-10 752	-11 540	-3 952
Toimintatuotot (1000 €)	73 469	78 545	84 245	28 427
josta sisäiset toimintatuotot, €	28 034	29 181	33 157	11 695
valmistus omaan käyttöön	772	816	807	875
Toimintatuotot, € / asukas	3 623	3 933	4 264	1 442
Toim.tuotot % toim.kuluista	-35,8 %	-36,6 %	-36,9 %	-36,5 %
Toimintakate (1000 €)	-131 154	-135 397	-142 963	-48 619
Toimintakate, € / asukas	-6 468	-6 779	-7 235	-2 466
Henkilöstökulut (1000 €) (palkat+sivukulut)	-75 282	-78 211	-81 018	-30 766
Vakinainen henkilöstö, hlö	1 294	1 257	1 339	479
Eläkemenoperusteiset kulut, €	-3 814	-3 788	-3 669	0
Työnantajan eläkevak.maksut, €	-10 046	-10 784	-11 317	-4 179
Verotulot (1000 €)	80 821	84 940	85 965	47 563
Verotulot, € / asukas	3 986	4 253	4 351	2 412
Verotulot % toim.kuluista	-39,35 %	-39,55 %	-37,70 %	-61,04 %
Valtionosuudet (1000 €)	58 635	55 681	60 030	7 496
Valtionosuudet, € / asukas	2 892	2 788	3 038	380
Valtionosuudet % toim.kuluista	-28,5 %	-25,9 %	-26,3 %	-9,6 %
Vuosikate (1000 €)	10 353	7 453	5 463	8 311
Vuosikate / poistot ja arvonalentumiset, %	93,9 %	71,5 %	72,4 %	108,9 %
Vuosikate, € / asukas	511	373	276	421
Investoinnit (brutto) (1000 €)	-12 023	-14 223	-8 278	-10 123
Investointitulot (1000 €)	908	761	966	339
Poistot (1000 €)	-8 723	-7 890	-7 367	-6 911
Arvonalentumiset (1000 €)	-2 305	-2 537	-181	-722
Lainakanta (1000 €)	79 032	104 747	114 856	108 714
Lainat, € / asukas	3 897	5 244	5 813	5 513
Omavaraisuusaste -%	50,0 %	44,5 %	43,5 %	47,2 %
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	60,4 %	72,0 %	70,7 %	163,6 %
Tilikauden yli-/alijäämä (1000 €)	-1699	-2974	-1505	29

TALOUSARVION TOTEUTUMA 2023 JA VERTAILU TP 2022/ 2023 (ulkoiset/sisäiset)

Toimiala	TP toteutuma 2022	Alkuperäinen TA2023	TA MUUTOKSET 2023	LOPULLINEN TA 2023	TP toteutuma 2023	Poikkeama, € TA / TP 2023	Tot.-% TA 2023	Muutos TP 2023/ 2022 €	Muutos TP 2023/ 2022 %
Yleishallinto (kv, kh, tark.ltk., vaalit, konsernipalvelut)									
Tuotot	4 709 725	3 364 322	-101 439	3 262 883	4 237 649	974 766	129,9 %	-472 076	-10,0 %
Kulut	-8 607 471	-10 809 194	-343 969	-11 153 163	-10 337 655	815 508	92,7 %	-1 730 184	20,1 %
Toimintakate (Netto)	-3 897 746	-7 444 872	-445 408	-7 890 280	-6 100 006	1 790 274	77,3 %	-2 202 260	56,5 %
Sosiaali- ja terveystoimi, Varkaus									
Tuotot	31 214 526	0	0	0	0	0	0,0 %	-31 214 526	-100,0 %
Kulut	-131 193 849	0	0	0	0	0	0,0 %	131 193 849	-100,0 %
Toimintakate (Netto)	-99 979 323	0	0	0	0	0	0,0 %	99 979 323	-100,0 %
Sosiaali- ja terveystoimi, Joroinen									
Tuotot	22 717 064	0	0	0	0	0	0,0 %	-22 717 064	-100,0 %
Kulut	-22 708 101	0	0	0	0	0	0,0 %	22 708 101	-100,0 %
Toimintakate (Netto)	8 963	0	0	0	0	0	0,0 %	-8 963	-100,0 %
Hyvinvointi ja kasvatusta yhteensä									
Tuotot	4 816 005	4 410 145	95 281	4 505 426	4 956 290	450 864	110,0 %	140 285	2,9 %
Valmistus omaan käyttöön	5 616	0	0	0	0	0	0,0 %	-5 616	-100,0 %
Kulut	-39 855 062	-43 995 231	-752 439	-44 747 670	-44 371 118	376 552	99,2 %	-4 516 056	11,3 %
Toimintakate (Netto)	-35 033 441	-39 585 086	-657 158	-40 242 244	-39 414 828	827 416	97,9 %	-4 381 387	12,5 %
Tekninen toimi									
Tuotot	20 787 431	18 328 527	486 667	18 815 194	19 233 415	418 221	102,2 %	-1 554 016	-7,5 %
Valmistus omaan käyttöön	801 830	420 000	150 000	570 000	874 595	304 595	153,4 %	72 765	9,1 %
Kulut	-25 650 893	-18 525 503	-1 055 434	-19 580 937	-23 212 176	-3 631 239	118,5 %	2 438 717	-9,5 %
Toimintakate (Netto)	-4 061 632	223 023	-418 767	-195 743	-3 104 166	-2 908 423	158,5 %	957 466	-23,6 %
Toimintatuotot yhteensä	84 244 751	26 102 994	480 509	26 583 503	28 427 354	1 843 851	106,9 %	-55 817 397	-66,3 %
Valmistus omaan käyttöön	807 446	420 000	150 000	570 000	874 595	304 595	153,4 %	67 149	8,3 %
Toimintakulut yhteensä	-228 015 376	-73 329 928	-2 151 842	-75 481 770	-77 920 948	-2 439 178	103,2 %	150 094 428	-65,8 %
TOIMINTAKATE	-142 963 180	-46 806 934	-1 521 333	-48 328 267	-48 618 999	-290 732	100,6 %	94 344 181	-66,0 %
Rahoitus									
Verotulot	85 964 752	45 867 000	1 815 000	47 682 000	47 562 612	-119 388	99,7 %	-38 402 140	-44,7 %
Valtionosuudet	60 030 463	7 354 500	91 378	7 445 878	7 495 709	49 831	100,7 %	-52 534 754	-87,5 %
Korkotuotot	976 335	1 230 000	-80 000	1 150 000	1 139 296	-10 704	99,1 %	162 961	16,7 %
Muut rahoitustuotot	2 273 535	3 000 000	-690 000	2 310 000	2 471 867	161 867	107,0 %	198 332	8,7 %
Korkokulut	-741 258	-1 000 000	-300 000	-1 300 000	-1 693 831	-393 831	130,3 %	-952 573	128,5 %
Muut rahoituskulut	-77 718	-85 000	0	-85 000	-45 735	39 265	53,8 %	31 983	-41,2 %
VUOSIKATE	5 462 929	9 559 566	-684 955	8 874 611	8 310 918	563 693	93,6 %	2 847 989	52,1 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 366 748	-7 234 241	0	-7 234 241	-6 910 784	323 457	95,5 %	455 964	-6,2 %
Arvonlaskentamiset	-180 935	-300 000	0	-300 000	-721 523	-421 523	240,5 %	-540 588	298,8 %
Satunnaiset tuotot	580 000	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 504 755	2 025 325	-684 955	1 340 370	678 611	661 759	50,6 %	2 183 366	-145,1 %
Varausten ja rahastojen muutokset	0	-2 000 000	700 000	-1 300 000	-650 000	650 000	50,0 %	-650 000	0,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 504 755	25 325	15 045	40 370	28 611	11 759	70,9 %	1 533 366	-101,9 %

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki kaupungin rahanlähteet ja käytöt. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kaupungin rahavaroihin eli sitä, lisääntyvätkö vai vähenävätkö kaupungin rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman tapaan rahoituslaskelma sisältää ainoastaan erät, jotka ovat syntyneet kaupungin kannalta ulkopuolisiin yksiköihin nähden.

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tuloslaskelmasta ja taseesta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahoituksen rahavirta eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden rahavirran yhteismäärä osoittaa rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli positiivinen 1,762 M€, mikä on 3,128 M€ edellisvuotta parempi (v. 2022 -1,366 M€).

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset:

Antolainojen lisäys oli 0,076 M€.

Antolainat vähentyivät 2,513 M€.

Lainakannan muutokset:

Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin vuonna 2023 5,0 M€. Talousarviolainoja lyhennettiin 10,642 M€. Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli vuoden 2023 lopussa 15,5 M€ eli 7,0 M€ edellisvuotta vähemmän. Konserniin kuuluvilta yhtiöiltä oli lainaa vuoden 2023 lopussa 9,0 M€, edellisvuoden lopussa sitä oli 2,5 M€.

Rahoituksen rahavirta oli negatiivinen 8,258 M€ (vuonna 2022 negatiivinen 9,368 M€). Rahavarojen muutos (vähennys) oli 6 495 M€ edellisestä vuodesta.

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investoinnit:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitus vaatimus täyttyy, jos kertymä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Negatiivinen (alijäämäinen) ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta on negatiivinen - 15,5 M€ (v. 2022 -23,5 M€).

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt

rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Investointien tulorahoitusprosentti v. 2023 oli 84,0 % (v. 2022 67,1 %). Tulorahoitus parani hieman edellisestä vuodesta, mutta ei riittänyt kattamaan investointien omahankintamenoa kokonaan (9,986 M€).

Lainanhoito:

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Laskennallinen lainanhoitokate oli vuoden 2023 tilinpäätöstietojen mukaan 0,7 (v. 2022 0,4). Lainanhoitokate parani edellisestä vuodesta.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainan lyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennysten määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhenys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2 ja tyydyttävänä, kun lainanhoitokate on 1-2.

Kaupungin lainanhoitokyky parani, sillä tunnusluku vuonna 2023 oli 0,7 (v. 2022 0,4).

Maksuvalmius:

Kassan riittävyys (pv)

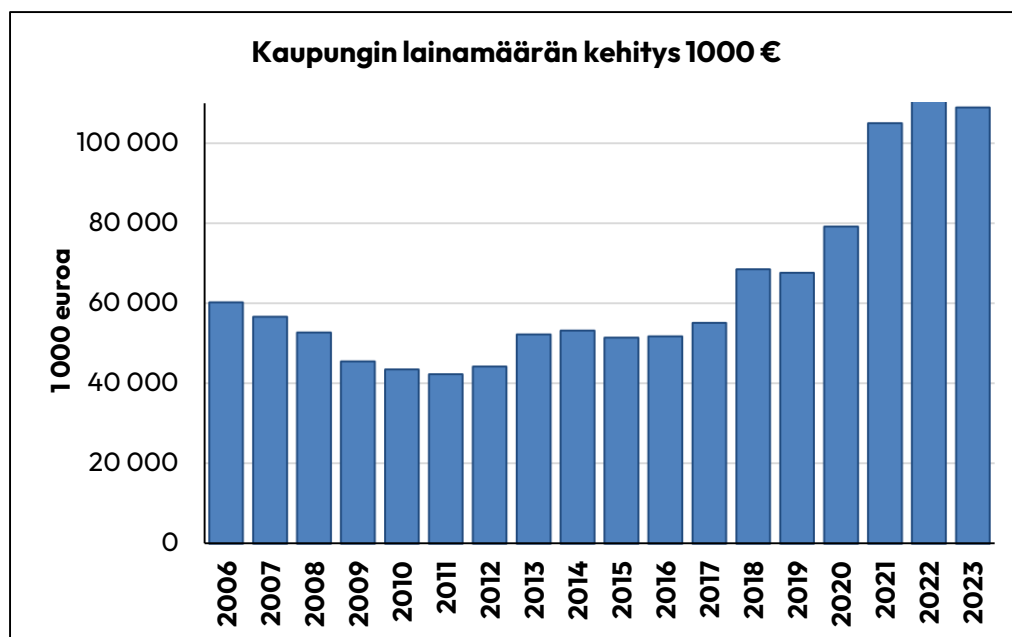
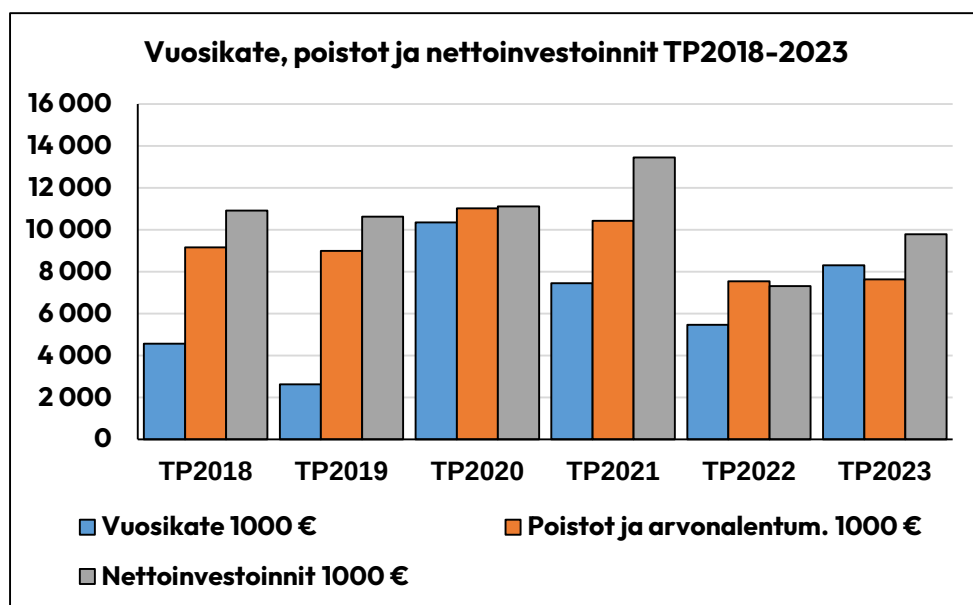
= 365 * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudelta

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kaupungin rahavaroilla. Kaupungin vuoden 2023 viimeisen päivän kassavaroilla

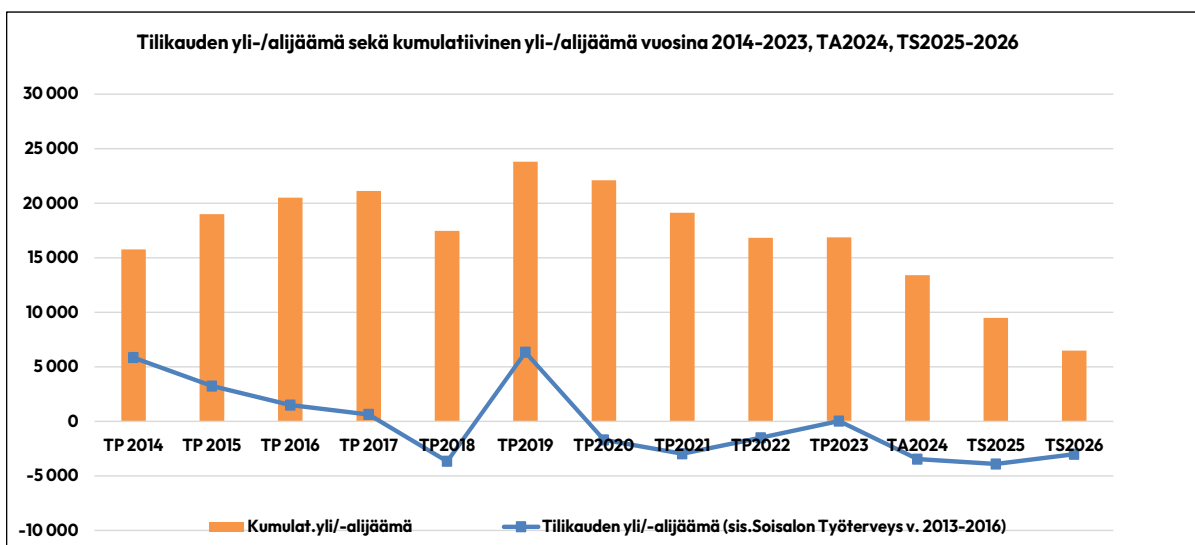
olisi voitu kattaa 20 päivän kassasta maksut (v. 2022 18 pv). Vuoden 2023 lopussa rahavarat olivat 4,821 M€. Edellisen vuoden rahavarat olivat 11,316 M€.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit TP2018 – 2023

	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023
Vuosikate 1000 €	4 561	2 629	10 353	7 453	5 463	8 311
Poistot ja arvonalentum. 1000	9 169	8 994	11 028	10 427	7 548	7 632
Nettoinvestoinnit 1000 €	10 922	10 635	11 116	13 462	7 311	9 784
Lainakanta 1000 €	68 388	67 487	79 032	104 747	114 856	108 714

Vuoden 2023 lopussa kaupungin taseessa lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli 15,5 M€ ja konserniyhtiöiltä lainattua 9,0 M€. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin vuonna 2023 5,0 M€. Talousarviolainoja lyhennettiin 10,642 M€, jolloin lainakanta vuoden lopussa oli 108,856 M€ eli 5 513 €/asukas.

Vuonna 2012 vesilaitoksen yhtiöittämisellä katettiin taseessa vuoden 2011 tilinpäätöksen jälkeen ollut alijäämä 8,2 M€ ja muodostettiin taseen vapaaehtoisin varauksiin 10,0 M€:n investointivaraus, joka purettiin vuoden 2019 tilinpäätöksessä.

Taseen kumulatiivisesta ylijäämästä on muodostunut suurin osa vesilaitoksen yhtiöittämisestä ja kaupungin omasta toiminnasta riippumattomista kertaluonteisista eristä.

VARKAUDEN KAUPUNKI
RAHOITUSLASKELMA 31.12.2023 (1000 €)

	2023		2022	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	8 311		5 463	
Satunnaiset erät	0		580	
Tulorahoituksen korjauserät	3 107	11 418	-1 040	5 003
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-10 123		-8 278	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	227		136	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	241	-9 655	1 772	-6 369
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		1762		-1366
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-76		-10 580	
Antolainasaamisten vähennys	2 513	2 437	246	-10 334
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000		30 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 642		-9 892	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500	-6 142	-19 120	988
Oman pääoman muutokset		0		-793
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-177		120	
Vaihto-omaisuuden muutos	0		113	
Saamisten muutos	5 699		-1 019	
Korottomien velkojen muutos	-10 075	-4 553	1 557	771
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-8 258		-9 368
RAHAVAROJEN MUUTOS		-6 495		-10 734
RAHAVARAT 31.12.	4 821		11 316	
1.1.	11 316	-6 495	22 050	-10 734

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5	-15 471	-23 506
Investointien tulorahoitus, %	84,0	67,1
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,4
Lainanhoitokate	0,7	0,4
Kassan riittävyys, pv	20	18
Asukasmäärä	19 718	19 759

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kaupungin taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Taseen loppusumma oli 230,318 M€, ja pieneni 18,177 M€ edellisestä vuodesta. Suurin muutos tapahtui vastaavissa taseryhmässä sijoitukset, jotka vähenivät 7,802 M€ sekä rahat ja pankkisaamiset vähenivät 6,495 M€. Taseen vastattavaa puolella pitkäaikainen vieras pääoma väheni 14,497 M€ ja lyhytaikainen vieras pääoma väheni 7,361 M€.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Laskentakaavan koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Kaupungin omavaraisuusaste oli 47,2 % kun se edellisenä vuotena oli 43,5 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus – tunnusluku kuvaa kuinka paljon käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmin kunta selviytyy velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuusprosentti oli vuonna 2023 163,6 % ja edellisenä vuotena 70,7 %. Tunnusluku on heikentynyt. Kaupungin käyttötuloista tarvitaan siis 163,6 % vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Taseessa 31.12.2023 kumulatiivista ylijäämää 16 856 931 € (v. 2022 16 828 320 €).

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Kertynyt ylijäämä on 855 € / asukas (v. 2022 851 € / asukas).

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Vuonna 2023 kaupungin lainakanta pieneni 6,142 M€. Pitkäaikaista talousarviolainaa nostettiin vuoden 2023 aikana 5,0 M€ ja lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli vuoden 2023 lopussa 15,5 M€ ja lainaa konserniyhtiöiltä 9,0 M€. Entisiä pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 10,642 M€. Lainakanta 31.12.2023 oli 108,714 M€ (v. 2022 114,856 M€).

Lainakanta €/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättämispäivän mukaisella asukasluvulla.

Lainat/asukas vuoden vaihteessa oli 5 513 € / asukas (v. 2022 5 811 € / asukas).

Lainat ja vuokravastuut

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan tilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisesti.

Lainat ja vuokravastuut olivat vuonna 2023 yhteensä 145,843 M€ (v. 2022 169,291 M€). Lainamäärä ja vuokravastuut vähenivät edellisestä vuodesta 23,448 M€.

Vuokravastuihin sisältyy Aalto hyvinvointikeskuksen kiinteistöleasingisopimus, jonka kokonaisvastuu 31.12.2023 oli 36,807 M€.

Lainat ja vuokravastuut €/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättämispäivän mukaisella asukasluvulla.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.2023 olivat 7 396 € / asukas (v. 2022 8 566 € / asukas).

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kaupungin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kaupungin lainasaamiset olivat 71,804 M€ ja lisääntyivät edellisestä vuodesta 2,513 M€.

TASE 31.12.2023
Varkauden kaupunki
1000 €

	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	176	167
Muut pitkävaikutteiset menot	16	31
Aineettomat hyödykkeet	192	198
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	28 461	28 527
Rakennukset	53 695	56 388
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 442	16 569
Koneet ja kalusto	1 298	1 226
Muut aineelliset hyödykkeet	67	67
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 352	507
Aineelliset hyödykkeet	105 315	103 284
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	42 086	47 450
Muut lainasaamiset	71 804	74 318
Muut saamiset	126	50
Sijoitukset	114 016	121 818
PYSYVÄT VASTAAVAT	219 523	225 299
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	0	206
Ennakkomaksut		
Vaihto-omaisuus	0	206
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 858	5 308
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	2 235	2 363
Siirtosaamiset	881	4 003
Lyhytaikaiset saamiset	5 975	11 674
Saamiset yhteensä	5 975	11 674
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	4 821	11 316
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 796	23 196
VASTAAVAA YHTEENSÄ	230 318	248 495

	2023	2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 176	91 232
Muut omat rahastot	0	0
Ed.tilikauden ylijäämä	16 828	18 333
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	29	-1 505
OMA PÄÄOMA	108 033	108 060
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Investointivaraus	650	0
PAKOLLISET VARAUKSET		
Valt.os.pal.vastuut		
Eläkevaraukset	785	889
Muut pakolliset varaukset	3 340	0
PAKOLLISET VARAUKSET	4 125	889
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0	193
Muut toimeksiantojen pääomat	40	25
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	40	217
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	64 734	79 214
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut velat	0	17
Pitkäaikainen	64 734	79 231
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	15 500	22 500
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks.	19 479	10 642
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	9 000	2 500
Saadut ennakot		
Lyhytaikaiset ostovelat	2 909	7 048
Muut velat	519	1 446
Siirtovelat	5 329	15 962
Lyhytaikainen	52 736	60 098
VIERAS PÄÄOMA	117 470	139 329
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	230 318	248 495
Taseen tunnusluvut	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	47,2	43,5
Suhteellinen velkaantuneisuus %	163,6	70,7
Kertynyt yli/-alijäämä, 1000 €	16 857	16 828
Kertynyt yli/-alijäämä €/asukas	855	851
Lainakanta, 1000 €	108 714	114 856
Lainakanta €/asukas	5 513	5 813
Lainat ja vuokravastuut, 1000 €	145 843	169 291
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 396	8 566
Lainasaamiset, 1000 €	71 804	74 318
Asukasmäärä	19 718	19 759

1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaismenojen ja tulojen laskelma on muodostettu kaupungin tulos- ja rahoituslaskelmista. Kaupungin kokonaistulot olivat 83,228 M€ ja kokonaismenot 85,170 M€. Kokonaistulojen ja menojen erotus oli 6,495 M€. Tämä vastaa rahavarojen muutosta vuoden 2023 aikana vähennettynä ”Muut maksuvalmiuden muutokset” – erän summalla.

TULOT		MENOT	
	€		€
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	16 732 681	Toimintakulut	66 226 275
Verotulot	47 562 612	Valmistus omaan käyttöön	-874 595
Valtionosuudet	7 495 709	Korkokulut	1 693 831
Korkotuotot	1 139 296	Muut rahoituskulut	45 735
Muut rahoitustuotot	2 471 867	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0		
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden	-155 677	+/- Pakollisten varausten muutos	-3 235 852
luovutusvoitot		- pysyvien vastaavien hyödykkeiden	-26 414
		luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investoinnit	227 400	Investointimenot	10 123 034
Pysyvien vastaavien luovutustulot	240 524	Ennakkomaksut	
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennys	2 513 331	Antolainasaamisten lisäykset	75 985
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	10 641 916
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	500 000
		Oman pääoman vähennys	0
Kokonaistulot yhteensä	83 227 742	Kokonaismenot yhteensä	85 169 916

Täsmäytys

Kokonaistulot - kokonaismenot -1 942 174

Muut maksuvalmiuden muutokset -4 553 131

-6 495 305

(Rahoituslaskelmasta)

Rahavarat 31.12.2023

4 820 812

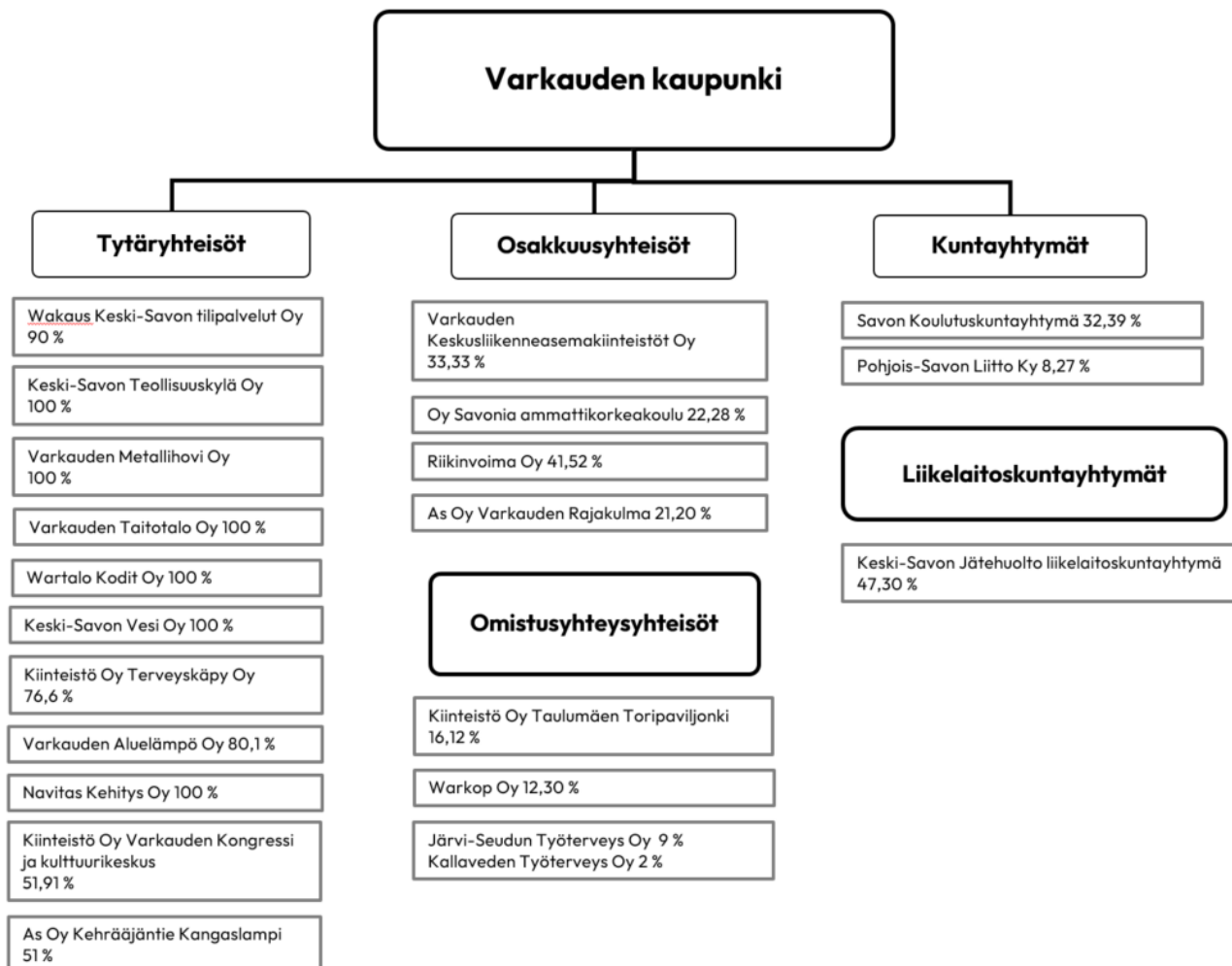
Rahavarat 1.1.2023

11 316 117

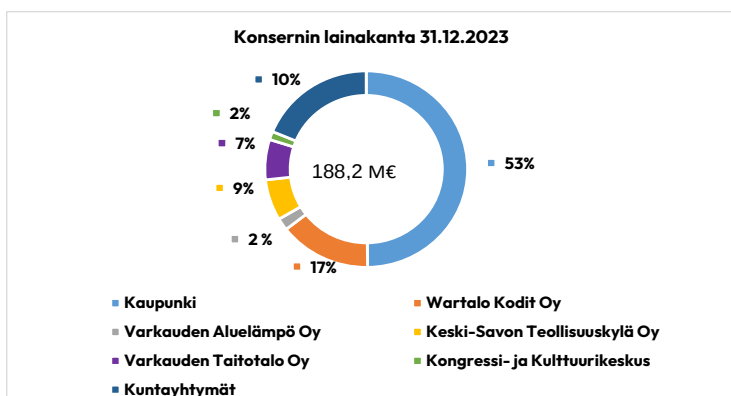
-6 495 305

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Konsernirakenne 31.12.2023

Varkauden kaupungin konsernitilinpäätös vuodelta 2023 on alijäämäinen 1,143 M€. Emon eli kaupungin oma tilinpäätös on 0,029 M€ ylijäämäinen.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistetty	Ei yhdistetty
Tytäryhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	6	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	4	
Muut yhtiöt		1
Osakkuusyhtiöt	3	1
Omistusyhteisyhtiöt		4
Kuntayhtymät	2	
Liikelaitoskuntayhtymät	1	
Säätiöt ja yhdistykset		1
Yhteensä	16	7

Konsernitilinpäätökseen yhdistetyt tytäryhtiöt:

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy, Kiinteistö Oy Varkauden Kongressi- ja kulttuurikeskus, Navitas Kehitys Oy, Varkauden Aluelämpö Oy, Varkauden Taitotalo Oy, Wartalo Kodit Oy, Keski-Savon Vesi Oy ja Kiinteistö Oy Terveyskäpy, As Oy Kehrääjäntie ja Wakaus Keski-Savon tilipalvelu Oy. Varkauden Metallihovi Oy:tä ei ole yhdistelty, koska yhtiöllä ei ole toimintaa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty seuraavat kuntayhtymät:

Savon koulutuskuntayhtymä ja Pohjois-Savon Liitto.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymä.

Osakkuusyhteisöissä on yhdistelty Savonia Ammattikorkeakoulu Oy, Riikinvoima Oy ja As Oy Rajakulma. Yhteisön vähäisen merkityksen vuoksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelemättä osakkuusyhteisöissä Varkauden Keskusliikenneasemakiinteistö Oy.

Omistusyhteisyhteisöistä yhdistelemättömät ovat: Kiinteistö Oy Taulumäen Toripaviljonki, Warkop Oy, Järvi-Seudun Työterveys Oy (omistusosuus 9 %) ja Kallaveden Työterveys Oy (omistus 2 %). Säätiöistä ja yhdistyksistä yhdistelemättömät ovat: Varkauden Vanhaintukisäätiö

Muita yhteisöjä, joita kaupunki on myös tukenut merkittävästi, on Varkauden Teatterin Kannatusyhdistys.

Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin ohjauksen päälinjaukset on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymässä konserniohjeessa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden konserniohjeen 30.10.2017 § 72, joka tuli voimaan 1.11.2017. Konserniohjetta päivitettiin vuoden 2018 aikana ja tehdyt muutokset hyväksyttiin valtuustossa 28.5.2018 § 42. Kaupunginvaltuusto on päättänyt uudesta hallintosäännöstä 31.5.2021 § 42, jossa on tehty muutokset vastaamaan 22.3.2021 § 2021 päätettyä uutta organisaatiota. Hallintosääntö päivitettiin 19.12.2022 § 91 huomioiden hyvinvointialueiden aloittaminen 1.1.2023 alkaen.

Vuonna 2022 päivitetyn kaupunkistrategian toimenpideohjelmassa linjataan myös omistajapolitiikkaa. Omistajapolitiittisten linjausten mukaan Varkauden kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä omistamiensa yhtiöiden kanssa ja on aktiivinen omistaja. Tavoitteena on kaupungin kehittyminen ja palveluiden tehokas tuottaminen. Omistajapolitiikka nähdään tärkeänä osana kaupungin palveluiden tuottamista ja taloudellista toimintaa.

Tytäryhteisöt on veloitettu pyytämään ohjeita/kannanottoa konsernijohtolta ennen merkittäviä päätöksiä (mm. toiminnan laajentaminen, takaukset, merkittävät investoinnit). Konserniohjeessa on ohjeistettu tytäryhtiöitä kirjanpidosta, tilintarkastuksesta ja raportoinnista sekä hankinnoista, rahoitushuollosta, riskien hallinnasta, henkilöstöpolitiikasta ja tiedottamisesta.

Kuntalain luvun 4 § 14 mukaan valtuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista sekä takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen puolesta. Varkauden kaupunkikonsernin varainhankinnan, takauksen ja sijoitustoiminnan periaatteet hyväksyttiin valtuustossa 28.5.2018 § 40. Varainhankintapolitiikka on päivitetty vuodenvaihteessa 2023-2024 ja kaupunginhallitus on esittänyt päivitettyjä ohjeita valtuuston hyväksyttäväksi. Valtuusto hyväksyi politiikan 19.2.2024 § 13.

Tytäryhteisöt ovat raportoineet osavuosikatsauksessa ja tilinpäätöksessä yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista merkittävistä toiminnallisista ja taloudellisista muutoksista ao. vuoden aikana.

1.1.2023 alkaen hallintosäännön luvun 3 ja § 2 mukaisesti seuraavat tehtävät ovat kaupunginhallituksen tehtäviä, joista se raportoi määräajoin kaupunginvaltuustolle.

1. Seuraa kaupunginvaltuuston kaupungin organisaatiolle ja konsernille asettamia tavoitteita ja raportoi määräajoin kaupunginvaltuustolle
2. Vastaa konsernin ohjauksesta ja valvonnasta sekä ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä.
3. Seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä
4. Antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.
5. Nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.
6. Vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.
7. Hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta.
8. Vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
9. Valmistelee sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaupunkikonserniin kuuluu viisi 100 % kaupungin omistamaa yhtiötä; Wartalo Kodit Oy, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy, Varkauden Taitotalo, Keski-Savon Vesi Oy ja Navitas Kehitys Oy. Muut pienemmillä omistuosuuksilla olevat konserniyhtiöt ovat; Aluelämpö Oy, Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus, Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy, Kiinteistö Oy Terveyskäpy ja Varkauden Metallihovi (ei toimintaa). Kiinteistö Oy Terveyskäryn osalta ei taloustietoja ole esitetty.

Osinkoja kaupunki saa Varkauden Aluelämpö Oy:ltä ja Savon Energiaholding Oy:ltä sekä kaupungin myöntämien antolainojen korkotuottoja Keski-Savon Vesi Oy:ltä, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:ltä, ja Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskukselta.

Kaupunginhallitus hyväksyi 19.10.2020 § 278 Hyvä hallinto- ja johtamistapa Varkauden konsernissa – ohjeen. Ohje on käsitelty ja hyväksytty kaupungin tytäryhteisöjen hallituksissa ja yhtiökokouksissa.

Tytäryhteisöille on taloushallinnon toimesta laadittu omat ohjeistukset talousarvion, osavuosisraportin ja tilinpäätöksen laadintaan. Ohjeistuksissa on huomioitu sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n taloudellinen asema on ollut jo vuosien ajan ongelmallinen erityisesti Metallikatu 3 osoitteessa sijaitsevan akkutehdaskiinteistön oltua tyhjillään. Kaupunki on yhdessä Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n sekä European Battery Technologies Oy:n konkurssipesän kanssa etsinyt tiloihin vuokralaista sekä pesän omistuksessa olevien akkutuotantoon kohdentuvien koneille ja laitteille ostajaa. Pitkään jatkunut akkutehtaan kiinteistön tyhjillään olo on syönyt Teollisuuskylän kassavarat kiinteistöön kohdistuvien lainanlyhennyksien johdosta, jonka seurauksena yhtiö haki kaupungilta tilapäistä 750 000 € kassalainaa syksyllä 2022. Kaupunginvaltuusto päätti myöntää lainan kokouksessaan 22.8.2022 § 54. Lainan vakuudeksi Keski-Savon teollisuuskylältä otettiin yhtiön omistuksessa olevan Metallikatu 1 (915-22-2206-1) vapaana oleva pantti arvoltaan 780 000 €.

Vuoden 2023 aikana akkutehtaan osalta edettiin suotuisasti. Toukokuussa 2023 akkutehtaan konkurssipesän omistuksessa olleet koneet ja laitteet myytiin Virolaiselle Skeleton Technologies - yhtiölle, jolle Keski-Savon teollisuuskylä on vuokrannut myös Metallikatu 3 tilat. Skeleton on käynnistänyt akkutuo-tannon toimitiloissa. Järjestelyn seurauksena Keski-Savon Teollisuuskylä saa jatkuvat vuokratuotot ti-loista, joiden lisäksi konkurssipesä tilittää Keski-Savon Teollisuuskylälle kolmessa erässä noin 2,1 M€ massavelkaan perustuvia suorituksia. Ensimmäinen erä on maksettu kesällä 2023, toinen erä tuli mak-suun loppuvuodesta 2023 ja viimeinen kesällä 2024. Järjestely parantaa Keski-Savon Teollisuuskylän taloudellista asemaa, mutta ei poista yhtiön taloudellisia ongelmia kokonaan.

Varkauden aluelämmön osalta toteutettiin kaupunginhallituksen päätöksen 31.1.2022 § 27 mukainen selvitys Varkauden Aluelämpö Oy:n liiketoiminnan arvosta sekä yhtiöön liittyvistä omistajuusvaihtoehtoista. Yhtiö on Varkauden kaupungin (80,1%) ja Savon Voiman (19,9%) omistama osakeyhtiö. Yhtiön osakkuusyhtiönä toimii Riikinvoima Oy (Aluelämmön omistus 47,4%). Riikinvoima Oy on omakustannus-periaatteella toimiva, keskinäinen voimalaitosyhtiö, joka tuottaa sähköä ja kaukolämpöä.

Selvityksen perusteella jatkokeskusteluja käytiin Savon Voima Oyj:n kanssa, jolla olisi Varkauden Aluelämpö Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaisesti etuosto-oikeus, mikäli Varkauden kaupunki päättäisi luopua Varkauden Aluelämpö Oy:n omistuksesta joko kokonaan tai osittain. Käydyissä neuvotteluissa oli ensisijaisesti esillä vaihtoehtoina osakevaihto siten, että Varkauden kaupunki luovuttaisi osittain, tai kokonaan omistamansa Varkauden Aluelämpö Oy:n osakkeet ja saisi osakevaihdoissa vastineeksi Savon Energiaholding Oy:n uusia osakkeita sovittavalla vaihtosuhteella. Osakevaihdon rinnalla keskusteltiin myös osittaisesta kaupungin omistamien Aluelämmön osakkeiden myymistä Savon Voima Oyj:lle.

Mahdollisesta järjestelystä järjestettiin syksyllä 2023 kuntalais- ja valtuustoinfoja, joissa kerrottiin mahdollisen järjestelyn vaikutuksista. Neuvotteluja ei kuitenkaan viety Savon Voiman kanssa loppuun saakka, sillä kaupunginhallitus päätti 11.9.2023 § 183, että neuvotteluja ei enää jatketa Aluelämmön osakkeista.

Wartalo Kodit Oy:n osalta taloudellinen tilanne on parantunut viime vuosien aikana ja yhtiön on kyennyt uudelleen järjestelemään omistuksiaan ja käynnistämään uudisrakennuskohteena toteutettavan senioritalohankkeen. Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 § 150 käynnistää selvitystyön, jossa Wartalo Kotien sekä kaupungin suoraan omistamien sote-kiinteistöjen osalta laaditaan selvitys yhtiöittämistarpeesta ja/tai myyntimahdollisuuksista.

Wartalo Kodit Oy on vuokrannut omistamansa palveluasumisyksikkönsä pitkäaikaisella vuokrasopimuksella Pohjois-Savon hyvinvointialueelle ja kaupunki on vuokrannut omistamansa palveluasumisyksikkönsä ns. vuokra-asetuksen (eli kunnan ja hyvinvointialueen välisen siirtymäkauden vuokrasopimuksen vuokran määräytymisestä vuosina 2023–2026 annetun valtioneuvoston asetuksen 272/2022) mukaisesti. Jatkossa myös kunnan hyvinvointialueille kilpailutilanteessa markkinoilla tuottaman rakennusten vuokraustoiminnan tulee olla järjestettynä kuntalain (410/2015) 126 §:n mukaan esim. osakeyhtiömuotoisesti (yhtiöittämisvelvollisuus).

Yhtiöittämisen vaihtoehtona olisi tarkoituksenmukaista selvittää rakennuskannan myymistä. Jotta kokonaisuus olisi riittävän kokoinen kiinnostamaan esim. institutionaalisia tahoja, on järkevää mahdolliseen myyntikokonaisuuteen sisällyttää ainakin kaupungin ja Wartalo Kodit oy:n omistamat rakennukset. Käytännössä tämä tarkoittaa kaupungin omistamia Käpyrinnettä ja Kangaskotia, sekä Wartalo Kotien omistamia Louhirinne 1 ja 2 yksiköitä, nämä yhdessä edustavat n. 60 %:a Varkauden alueen palveluasumispaikkojen määrästä.

Selvitystyön yhteydessä on tarkoituksenmukaista selvittää, otetaanko tarkasteluun mukaan myös muut Pohjois-Savon hyvinvointialueelle vuokratut erillisysköt, kuten perhekoti Kinnula ja toimintakeskus Pihlaja. Näiden yksiköiden sisällyttämisestä kokonaisuuteen tulisi pohtia tarkemmin mahdollisen selvityksen aikana. Hyvinvointikeskus Aalto ei tässä yhteydessä käsitellä.

Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy aloitti 1.1.2023 taloushallintopalveluiden tuotannon Varkauden kaupungille, Keski-Savon Vesi Oy:lle ja Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymälle.

Varkauden kaupungin myöntämä antolaina 3 279 664,56 € **Kiinteistö Oy Varkauden Kongressi- ja Kulttuurikeskukselle** on alas kirjattu kaupungin vuoden 2012 tilinpäätöksessä satunnaisena kuluna. Kaupunki ei ole kuitenkaan antanut anteeksi kyseistä pääomallinaa ja alkuperäinen velkakirja on edelleen voimassa. Laina esitetään kiinteistöyhtiön taseessa pääomallina. Ki Oy Varkauden Kongressi- ja Kulttuurikeskus on pyytänyt 15.12.2020 verottajalta ennakkoratkaisun mahdollisesta veroseuraamuksesta, mikäli Varkauden kaupunki antaisi anteeksi yhtiölle ko. pääomallina. Verohallinnon ratkaisun 27.1.2021/ numero P0131483248 mukaan yhtiölle syntyy veroseuraamusta n. 620 000 €, mikäli kaupunki luopuu pääomallina saatavasta. Kaupungin linjauksen mukaisesti ei ko. pääomallinaa anneta anteeksi, vaan kyseinen laina käsitellään konsernitilinpäätöksessä.

Kaupungin konsernitilin päätyttyä vuoden 2022 aikana päätti talousjohtaja toimintavaltuuksiensa puitteissa myöntää Kiinteistö Oy Varkauden Kongressi- ja Kulttuurikeskukselle 100 000€:n lainan, joka vastasi konsernitilin kautta yhtiön käytössä ollutta rahoitusta. Lainan ollessa määräaikainen tuli lainan jatkoon osalta neuvotella yhtiön kanssa. Neuvottelujen tuloksena kaupunginhallitus päätti yhtiön esityksestä maksusuunnitelmasta, jonka mukaisesti kaupunginhallitus päätti 5.2.2024 § 32 jatkaa laina-aikaa siten, että laina erääntyy kokonaan maksettavaksi 1.9.2028. Lainan lyhennys ja korko maksetaan kerran vuodessa tasalyhennyksin maksuohjelman mukaisesti. Lainan muut ehdot säilyivät muuttumattomina.

Muiden yhtiöiden taloudellinen ja toiminnallinen tilanne on pääasiassa vakaa, joskin inflaatio ja nousevat korkokustannukset vaikuttavat myös kaupungin tytäryhtiöihin. Navitas Kehitys Oy:n tappiolliset tilikaudet selittyvät ensisijaisesti taseeseen kertyneiden voittovarojen käyttämisellä yhtiön jatkuvien toimintojen rahoittamiseen. Varkauden Taitotalo Oy:n toiminta on ollut vakaata ja yhtiön tarjoamat laadukkaat toimitilaratkaisut ovat kysyttyjä, joskin kohonnut kustannustaso on näkynyt vuoden 2023 aikana heikentyneenä kannattavuutena. Keski-Savon Vesi Oy:n osalta toimintaympäristö on pysynyt vakaana, vaikkakin energiahintojen ja muiden palveluiden kallistuminen luo painetta myös yhtiön toiminnalle. Kongressi ja kulttuurikeskuksen toiminta on normalisoitunut korona-ajan jälkeen, mutta käyttöaste tiloille on edelleen tavoitetta alhaisempi. Wakaus Keski-Savon tilipalvelut käynnisti operatiivisen toimintansa vuoden 2023 alusta. Toiminta on sujunut pääasiassa hyvin ja yhtiön asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä tuotettuun palveluun.

Toimintakertomuksen osassa *Tytäryhteisöjen talouden ja tavoitteiden toteutumisen* on selvitetty olennaiset muutokset tytäryhteisöissä.

Kaupungin takausvastuut olivat vuoden 2023 lopussa 37,4 M€, mikä on 3,9 M€ edellisvuotta vähemmän. Takausvastuiden kokonaismäärästä 37,2 M€ kohdistui tytäryhteisöjen takausvastuihin.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnolla (116/2017) on annettu ohjeita johdannaissopimusten/ koronvaihtosopimusten käsittelystä sekä Suomen tilintarkastajat ry:n suositus 1/2019 johdannaissopimusten käsittelystä kuntien liitetiedoissa. Ohjeistuksen mukaan varovaisuuden periaatetta noudattaen koronvaihtosopimusten negatiiviset arvot tulee kirjata kuluksi ja pakolliseksi varaukseksi.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Toimivallan ja – vastuunjako konserniohjauksessa

Konsernijohto

Konsernijohton tehtävät sekä toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Hallintosäännön mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kuntalain mukaisesti kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä ne viranhaltijat, joiden tehtäväksi kaupunginhallitus on määrännyt vastata omistajaohjauksesta tytäryhtiöiden osalta.

Kaupunginvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan linjaukset, päättää kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista ja hyväksyy konserniohjeet.

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen valmistelusta valtuustolle. Lisäksi se vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan. Kaupunginjohtaja puolestaan vastaa omistajapolitiikan ja konsernivalvontaan kuuluvien asioiden käytännön toteutuksesta.

Konsernijohton ja yhtiöiden edustajien tapaamisia on järjestetty useita tilivuoden aikana.

Merkittävät päätöksentekoon tulevat asiat (mm. takaukset, rahoitusjärjestelyt, investoinnit) on valmisteltu kaupungin johdon kanssa ennen kuin asia etenee päätöksentekoon yhtiössä ja kaupungin hallintoelimiissä.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Omistajan keskeisiä vaikuttamismuotoja yhteisön toimintaan on edustajien valitseminen yhteisön hallinto- ja päätöksentekuelimiin. Edustajien valinnassa otetaan huomioon kyvykkyys arvioida johdon toimintaa sekä strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja omistajaohjauksen toteutumista.

Kaupunginhallitus on antanut tarvittaessa yhtiökokousedustajalle toimintaohjeet yhtiökokouksessa käsiteltäviä asioita varten.

Konserniihtiöiden toiminnan toteutumista koskeva arviointi

Tytäryhteisöt käyttävät samaa tilintarkastusyhteisöä kuin kaupunki ja kaupungin tilintarkastaja nimeään myös tytäryhteisön tilintarkastajaksi, ellei muuta erikseen sovita. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista.

Tarkastustoimella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa haluamassaan laajuudessa ja saada tätä varten tarvittavat tiedot.

Tytäryhteisöt raportoivat kaupungille toiminnastaan ja taloudestaan taloushallinnon antamien ohjeiden ja aikataulun mukaisesti vähintään tilinpäätöksessä ja osavuosikatsauksessa. Raportointi on lisäksi välttämätöntä aina, kun yhteisön toiminnassa on havaittavissa olennaisia poikkeamia kaupungin määrittämistä tavoitteista.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut
Konsernituloslaskelma 31.12.2023 (1000 €)

	2023	2022
Toimintatuotot	57 214	120 329
Toimintakulut	-114 647	-268 826
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 103	417
TOIMINTAKATE	-56 330	-148 080
Verotulot	46 768	85 107
Valtionosuudet	29 246	81 056
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	570	57
Muut rahoitustuotot	1 266	1 414
Korkokulut	-3 862	-1 753
Muut rahoituskulut	-143	-388
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 169	-670
VUOSIKATE	17 515	17 413
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 257	-14 958
Omistuksen eliminointierot	0	763
Arvonalentumiset	-815	-246
Poistot ja arvonalentumiset	-19 072	-14 441
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0	676
Satunnaiset kulut	0	-22
Satunnaiset erät	0	654
TILIKAUDEN TULOS	-1 557	3 626
Tilinpäätössiirrot	6	-403
Tilikauden verot	-7	-765
Laskennalliset verot	-3	-185
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	418	-689
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 143	1 584
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	49,9	44,8
Vuosikate/Poistot, %	92	114,5
Vuosikate euroa/asukas	888	881
Asukasmäärä	19 718	19 759

Konsernin rahoituslaskelma 31.12.2023 (1000 €)

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 515	17 412
Satunnaiset erät	0	653
Tilikauden verot	-3	-764
Tulorahoituksen korjauserät	-454	-2 109
	17 058	15 192
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-16 281	-36 517
Rahoitusosuudet investointimenoihin	227	152
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 595	2 691
	-12 459	-33 674
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 600	-18 481
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-322	-34
Antolainasaamisten vähennykset	62	142
	-260	108
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 700	45 146
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 759	-17 051
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 986	-14 985
	-14 045	13 110
Oman pääoman muutokset	-756	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-173	112
Vaihto-omaisuuden muutos	18	-73
Saamisten muutos	8 717	531
Korottomien velkojen muutos	-11 112	1 182
	-2 549	1 753
Rahoituksen rahavirta	-17 610	14 971
Rahavarojen muutos	-13 011	-3 510
Rahavarat 31.12.	15 246	35 750
Rahavarat 1.1.	28 257	39 260
Rahavarojen muutos	-13 011	-3 510
Konsernint rahoituslaskelman tunnusluvut:	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 €	-40 034	-44 018
Investointien tulorahoitus, %	109,1	47,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,6
Kassan riittävyys, pv	36	40
Asukasmäärä	19 718	19 759

Konsernitase 31.12.2023 (1000 €)

VASTAAVAA		
	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	808	1 466
Muut pitkävaikutteiset menot	326	300
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	0	11
Aineettomat hyödykkeet	1 134	1 776
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	33 815	32 949
Rakennukset	174 542	200 052
Kiinteät rakenteet ja laitteet	52 432	56 677
Koneet ja kalusto	7 687	10 086
Muut aineelliset hyödykkeet	6 590	6 792
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 732	5 839
Aineelliset hyödykkeet	281 797	312 395
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	17 582	20 164
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonnkor	5 880	3 223
Joukkovelkakirjasaamiset	28	36
Muut lainasaamiset	793	872
Muut saamiset	996	721
Sijoitukset	25 279	25 016
PYSYVÄT VASTAAVAT	308 210	339 186
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	873	516
Lahjoitusrahastojen varat	5	186
Muut toimeksiantojen varat	148	120
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 026	822
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	464	982
Vaihto-omaisuus	464	982
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5	3 942
Lainasaamiset	21 945	19 562
Muut saamiset	553	422
Siirtosaamiset	57	19
Pitkäaikaiset saamiset	22 559	23 945
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	7 155	11 101
Lainasaamiset	71	99
Muut saamiset	1 681	3 446
Siirtosaamiset	2 032	6 990
Lyhytaikaiset saamiset	10 938	21 636
Saamiset	33 498	45 581
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	0	4 207
Rahoitusarvopaperit	0	4 207
Rahat ja pankkisaamiset	15 246	31 544
VAIHTUVAT VASTAAVAT	49 207	82 314
VASTAAVAA	358 443	422 323

Konsernitase 31.12.2023 (1000 €)

VASTATTAVAA

	2023	2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 176	91 232
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	0	1
Muut omat rahastot	1 534	1 546
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	45 613	46 683
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 143	1 584
OMA PÄÄOMA	137 180	141 046

VÄHEMMISTÖOSUUDET

3 593 **4 567**

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	785	889
Muut pakolliset varaukset	3 766	1 414
PAKOLLISET VARAUKSET	4 550	2 303

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	873	715
Lahjoitusrahastojen pääomat	5	189
Muut toimeksiantojen pääomat	202	157
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 080	1 061

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	139 077	179 797
Pääomalainat	0	3 088
Lainat julkisyhteisöiltä	0	103
Lainat muilta luotonantajilta	3 688	0
Saadut ennakot	20	0
Ostovelat	61	90
Muut velat	3 348	2 822
Siirtovelat	0	742
Pitkäaikainen vieras pääoma	146 193	186 642

Lyhytaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	15 500	23 472
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 108	15 906
Lainat julkisyhteisöiltä	0	3 325
Lainat muilta luotonantajilta	2 003	0
Saadut ennakot	1 515	893
Ostovelat	7 248	13 336
Muut velat	2 565	3 495
Siirtovelat	8 800	25 137
Laskennalliset verovelat	1 106	1 139
Lyhytaikainen vieras pääoma	65 845	86 703

VIERAS PÄÄOMA

212 039 **273 346**

VASTATTAVAA

358 443 **422 323**

Taseen tunnusluvut

2023 **2022**

Omavaraisuusaste, %	39,4	34,6
Suhteellinen velkaantuneisuus %	158	95,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	44 471	48 267
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	2 255	2 443
Lainakanta 31.12., 1000 €	187 376	225 691
Lainakanta 31.12. €/asukas	9 503	11 419
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	231 200	288 883
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	11 725	14 617
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	821	908
Asukasmäärä	19 718	19 759

1.7 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä täydennetään liitetiedoilla, jotta tuloslaskelmaa ja tasetta tarkastelemalla ei jää olennaisia kaupungin ja konsernin talouteen liittyviä seikkoja havainnoimatta. Tilinpäätöksen liitetiedoilla täydennetään tilinpäätösinformaatiota oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta sekä toiminnasta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on tarkistanut liitetietoyleisohjetta ja antanut 13.10.2020 uuden yleisohjeen tilinpäätöksen liitetietojen laatimisesta. Vuoden 2023 liitetiedot on laadittu ko. ohjeen mukaisesti.

Tilinpäätöksen liitetiedot on eritelty kohdassa 4 Liitetiedot.

1.8 TILINPÄÄTÖKSEN TULOKSEN KÄSITTELY

Asiaa koskeva säätely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksen käsittelyeriä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Varkauden kaupungin tilikauden tulos muodostui ylijäämäiseksi 0,679 M€. Vapaaehtoisen investointivarausten jälkeen vuoden 2023 ylijäämäksi jää 0,029 M€.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen mukainen taseen kumulatiivinen ylijäämä oli 16,828 M€ ja on vuoden 2023 ylijäämän (0,029 M€) jälkeen 16,857 M€.

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos	678 611,21 €
Varausten muutos, lisäys	- 650 000,00 €
Tilikauden ylijäämä	28 611,21 €

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- kaupungin tilikauden ylijäämä on 28 611,21 €, joka siirretään taseen omaan pääomaan edellisten vuosien ylijäämien lisäykseksi.

2 TOIMINNAN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN

2.1 TALOUSARVION TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallintojohtaja Antti Mäkinen ja keskusvaalilautakunta

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuonna 2023 järjestettiin yhdet säännönmukaiset vaalit. Presidentinvaalin valmistelutehtävät alkoivat jo vuoden 2023 loppupuolella varsinaisen vaalipäivän ollessa 28.1.2024.

Vuoden 2023 eduskuntavaalien vaalipäivä oli sunnuntai 2.4.2023 ja ennakköäänestys järjestettiin 22. - 28.3.2023. Varkaudessa ennakkoon äänensä kävi antamassa 6 354 ja varsinaisena vaalipäivänä 4 293 äänioikeutettua. Äänestysaktiivisuus oli 64,6 % eli sama kuin edellisissä vuoden 2019 eduskuntavaaleissa. Sitä aiempien eduskuntavaalien äänestysprosentit ovat olleet vuonna 2011 65,4 % ja vuonna 2015 63,3 %.

Vuoden 2024 presidentin vaalin valmistelevat toimenpiteet toteutettiin pääosin vuoden 2023 loppupuolella.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Tavoitteena oli vaalien laadukas ja sujuva toimittaminen. Tavoitteen saavuttamiseksi Könönpellon äänestysalueelle järjestettiin ennakköäänestysmahdollisuus Könönpellon seurakuntakeskuksella. Palautteen perusteella uusi ennakköäänestyspaikka vastasi odotuksia ja oli helposti saavutettavissa.

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Turvata vaalien laadukas ja sujuva toteutuminen	Palautekysely vaalien toteuttamisesta	Positiivinen kokemus yli 90 %:lla äänestäneistä. Kehittämiskohteiden määrittely.	Palautekysely järjestettiin kaikilla ennakköäänestyspaikoilla ja varsinaisen vaalipäivän äänestyspaikoilla. Palautteen jätti ennakköäänestyksessä 138 ja vaalipäivänä 18 henkilöä. Ennakköäänestyksen osalta palaute oli erityisen hyvää ja vaalipäivänkin osalta pääsääntöisesti hyvää. Vaalipäivästä saadun palautteen määrä jäi varsin alhaiseksi, joten siitä ei voi vetää pitkälle meneviä johtopäätöksiä. <u>Ennakköäänestys</u> Ennakköäänestyspaikalle oli helppo löytää ja se oli hyvin saavutettavissa 97 % Ennakköäänestystila oli toimiva ja järjestelyt selkeät 98 % Oli tyytyväinen saamaansa palveluun 97 % Ennakköäänestyksestä tiedottaminen tavoitti 95 % Yleisarvosana ennakköäänestyspaikasta kiitettävä 97 %	Toteutuu osittain

			<u>Vaalipäivä</u> Äänestyspaikalle oli helppo löytää ja se oli hyvin saavutettavissa 87 % Äänestystila oli toimiva ja järjestelyt selkeät 90 % Oli tyytyväinen saamaansa palveluun 86 % Vaaleista tiedottaminen tavoitti 89 % Yleisarvosana äänestyspaikasta on kiitettävä 86 %	
--	--	--	---	--

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli-/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	45 970	43 000	0	43 000	39 564	-3 436	-8,0
Kulut	-70 999	-115 771	0	-115 771	-68 213	47 558	-41,1
Toimintakate	-25 029	-72 771	0	-72 771	-28 649	44 122	-60,6
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-25 029	-72 771	0	-72 771	-28 649	44 122	-60,63

=valtuustoon nähden sitovat erät

2.1.2 KAUPUNGINVALTUUSTO

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin. Toimivaltansa valtuusto saa kuntalaisilta kuntavaaleissa. Valtuusto ilmaisee kunnan tahdon. Nykyisen valtuuston toimintakausi alkoi poikkeuksellisesti 1.8.2021.

Valtuustolle kuuluu kunnan toiminnasta ja taloudesta päättämisen ohessa edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon.

Valtuuston rooli on toimia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kunnan toiminnan pitkänjähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Viestimme yhteisönä positiivisesti ja ylpäesti Varkauden viihtyisyydestä ja hyvistä puolista vahvistaen varakautelaista identiteettiä.	Varkautta positiivisessa valossa käsittelevien artikkelien määrä (mediaseurantana)	Varkaudessa tapahtuvat positiiviset uutiset saavat mediatilaa, paikallinen identiteetti vahvistuu ja usko kaupungin mahdollisuuksiin paranee paikallisesti mutta myös kaupungin ulkopuolella.	Viestintää ja markkinointia on toteutettu uuden kaupunkistrategian hengen mukaisesti tavoitteena vahvistaa paikallisesta identiteettiä sekä yhteisöllisyyden tunnetta. Mediaseuran perusteella positiivisista uutisista valtaosa on Varkauden Lehden kirjoittamia artikkeleja. Satunnaisesti positiivisia kirjoituksia on Savon Sanomissa tai Pieksämäen lehdessä, valtakunnan medioissa yksittäisiä. Ongelmana kaupungin imagon rakentamisessa on ollut tiettyjen valtakunnan medioiden erityinen mielenkiinto	Toteutuu

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
			myös Varkaudessa esiintyneisiin negatiivisiin ilmiöihin joiden uutisoinnissa Varkautta on käytetty esimerkkinä. Tällainen uutisointi ei ole parantanut Varkauden mielikuvaa kansallisessa mediassa.	
Vahvistamme kuntalaisten yhteisöllisyyden tunnetta eri osallisuuskanavien kautta ja kehittämällä yhteistyötä ja kumppanuuksia kolmannen ja neljännen sektorin, seurakuntien ja muiden yhteisöjen kanssa.	Järjestettyjen osallisuus- ja yhteisöllisyystapahtumien määrä ja laatu.	Teemme osallisuudesta yhteisömme toimintakulttuurin. Osallisuus luo yhteisöllisyyttä ja mahdollistaa vaikuttamisen. Osallisuus on osa johtamiskulttuuria ja se on läpileikkaava kaupunkiorganisaation sisältä henkilöstöstä ja luottamushenkilöistä aina järjestöihin, yrityksiin, oppilaitoksiin ja asukkaisiin saakka. Osallisuuden ja vaikuttamisen eri tasoja ja keinoja tarjotaan, jotta jokainen voi löytää itselleen luontevimman tavan osallistua.	Uuden kaupunkistrategian Välitä - Vaikuta - Viihdy, Ihan omanlainen Warkaus mukaisesti yhteisöllisyyden ja osallisuuden teemoja on vahvistettu kaupungin toiminnassa. Käytännössä tämä näkyy esimerkiksi järjestettyinä yleisö ja osallisuustilaisuuksina, kyselyinä sekä esimerkiksi kaupungin järjestämien julkisten tilaisuuksien livelähettämisenä myös internetiin. Lisäksi yhteistyö- ja kumppanuussopimustoimintaa on jatkettu järjestöjen ja yhteisöjen kanssa.	Toteutu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	0	0	0	0	0	0	-
Kulut	-119 432	-164 137	0	-164 137	-131 250	32 887	-20,0
Toimintakate	-119 432	-164 137	0	-164 137	-131 250	32 887	-20,0
Suunn. muk. poistot	0	-10 000	0	-10 000	0	10 000	-100,0
Tilikauden tulos	-119 431	-174 137	0	-174 137	-131 250	42 887	-24,63

=valtuustoon nähden sitovat erät

2.1.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Olenneiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa, sekä arvioi onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoituksen kaupunginvaltuuston tiedoksi vuosittain, sekä ylläpitää sidonnaisuusrekisteriä yleisessä tietoverkossa. Tarkastuslautakunnassa on käsitelty sidonnaisuusrekisterissä tapahtuneet muutokset sitä mukaan, kun niitä on tullut rekisteriin. Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoituksia kokouksissaan 12.5.2023 58 §. Ainoastaan yhdeltä henkilöltä oli sidonnaisuusilmoitus antamatta 17.5.2023. Kaupunginvaltuusto on merkinnyt sidonnaisuudet tiedoksi 5.6.2023 § 29.

Tarkastuslautakunnan arviointityö on kohdistunut alkuvuonna 2023 arviointikertomuksen laadintaan ja valmisteluun. Arviointikertomus vuodelta 2022 on viimeistelty tarkastuslautakunnan kokouksessa 23.5.2023 § 73. Kaupunginvaltuusto on merkinnyt arviointikertomuksen tiedoksi 5.6.2023 § 29. Kaupunginhallitus on antanut vastaukset vuoden 2022 arviointikertomukseen 27.11.2023, mitkä on merkitty valtuustossa tiedoksi 4.12.2023 § 68 ja tarkastuslautakunnassa 14.12.2023 § 116.

Tarkastuslautakunta päivitti arviointisuunnitelman ja yksityiskohtaisemman työsuunnitelman vuosille 2023 ja 2024–2025 kokouksessaan 18.1.2023 4 §. Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2023 18 kertaa.

Tarkastuslautakunnan jäsenten kesken on jaettu seurantavastuualueet ja arviointia on tehty johtavien viranhaltijoiden kuulemisen ja kaupungin toimielinten päätöksenteon seurannan kautta. Lisäksi tarkastuslautakunta on tehnyt arviointikäynnit Kämärin jääturheilukeskukseen ja Waltterin koululle.

Tilikauden 2023 tilintarkastussuunnitelma on käsitelty tarkastuslautakunnan kokouksessa 11.9.2023 § 92 ja tilintarkastajan väliraportti tilikauden 2023 tarkastuksesta 29.2.2024 § 11. Kaupunginvaltuusto valitsi kaupunkikonsernin tilintarkastusyhteisöksi KPMG Oy Ab:n kokouksessaan 26.4.2021 § 31 ja päätti optiovuosien käyttöönotosta ajalle 1.7.2023–30.6.2025 kokouksessaan 3.4.2023 § 19. Tarkastuslautakunnan sihteerin/valmistelijan palvelut on ulkoistettu KPMG Oy Ab:lle syksystä 2021 alkaen, sihteerinä on toiminut vuonna 2023 Audit & Assurance Senior Atte Huttunen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupunginjohtajan, toimialajohtajien sekä ay-luottamusmiesten kuuleminen	Kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja ay-luottamusmiesten kuuleminen	Vuosittain	Tarkastuslautakunnassa kuulemisia on suoritettu vuosisuunnitelman mukaisesti.	Toteutuu
Tutustumis-/arviointikäynnit toimialapaikoilla	Arviointikäynnit	Vuosittain vähintään 2-3 kohdetta	Tarkastuslautakunta on tehnyt 2 arviointikäyntiä syksyn 2023 aikana.	Toteutuu
Laatia koko konsernista arviointikertomus tilikauden aikana tehtyjen havaintojen perusteella	Koko konsernia kattava toimintaa arvioiva arviointikertomus	Kattava, toimintaa arvioiva arviointikertomus	Arviointikertomus vuodelta 2022 on laadittu tarkastuslautakunnan kokouksessa 23.5.2023 § 73. Kaupunginvaltuusto on merkinnyt arviointikertomuksen tiedoksi 5.6.2022 § 29.	Toteutuu
Kehittää lautakunnan arviointitoimintaa monipuolisemmaksi	Tarkastuslautakunnan koulutukset	1 koulutus vuodessa	Yksi henkilö on osallistunut koulutukseen.	Toteutuu osittain
Seurantavastuualueiden raportoinnin kehittäminen	Raportoinnin ja arviointikertomuksen tuotetun sisällön laatu	Kattava, toimintaa arvioiva arviointikertomus	Muutokset raportointiin vähäisiä.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	71 662	87 000	0	87 000	74 113	-12 887	-14,8
Kulut	-71 662	-87 000	0	-87 000	-74 113	12 887	-14,8
Toimintakate	0	0	0	0	0	0	-
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0	0	-
=valtuustoon nähden sitovat erät							

2.1.4 KAUPUNGINHALLITUS

Tilivelvolliset: Kaupunginjohtaja Joonas Hänninen, kaupunginhallituksen jäsenet

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Kaupungin strategia päivitettiin talven 2021–2022 aikana uuden valtuuston toimesta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi strategian julkilausuman Välitä – Vaikuta – Viihdy kokouksessaan kesäkuussa sekä toimenpideohjelman syyskuussa 2022. Toimenpideohjelmassa linjattu keskeiset strategiset tavoitteet sekä keinot niiden toteuttamiseksi.

Strategian pääteemat välitä – vaikuta – viihdy, sisältävät viestin siitä, mitä me kaupunkiyhteisönä tahdomme olla. Se osoittaa henkisen olotilan, jota jokainen asukas, yritys, järjestö ja muu kumppani voi toiminnassaan toteuttaa yhteisen, uniikin kaupunkimme hyväksi. Pääteemat on muodostettu strategiatyön aikana kerätyn aineiston pohjalta ja edustavat niitä arvoja, joita asukkaat nostivat esille strategiatyön yhteydessä. Asukkaiden ajatukset on huomioitu myös brändiuidistuksessa, jota työstettiin strategiatyön kanssa rinnakkain ja tehtiin laajassa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Kaupunkistrategian julkilausuma Välitä – Vaikuta – Viihdy, ihan omanlainen Warkaus on otettu laajasti käyttöön kaupungin ja sidosryhmien viestinnässä ja toiminnassa.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kaupungin toimintaa haastaa nopeasti heikentynyt taloustilanne, jossa taustavaikuttajina ovat erityisesti Venäjän hyökkäyssodan nopeasti voimistama inflaatio, keskuspankkien ohjauskorkojen mukana noussut yleinen korkotaso, kunta-alan palkkaratkaisut sekä sote-uudistuksen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen, jotka kaikki ovat osaltaan heikentäneet kaupungin taloudellista asemaa. Kaupunginhallituksen talousarvioraamiesitys oli 19.6.2023 tilanteessa 6,16M€ alijäämäinen. Kaupunginhallitus edellytti, että toimialat esittävät potentiaaliset toimenpiteet (toiminnan tehostaminen, organisatiomuutokset ja palveluverkko) talouden tasapainottamiseksi omien talousarvioidensa yhteydessä. Toimialat tekivät esitykset 29.9.2023 mennessä, jonka jälkeen toimialojen tekemiä esityksiä on käsitelty valtuustoryhmien toimesta ja talouden tasapainottamistoimet hyväksyttiin osana vuoden 2024 talousarviota. Hyväksytyt toimet eivät kuitenkaan riittäneet tasapainottamaan kaupungin taloutta, vaan vuoden 2024 talousarvio jäi valtuuston käsittelyssä 3,463 M€ alijäämäiseksi. Talouden tasapainottamistyötä on tämän johdosta jatkettu kevään 2024 ajan.

Tämän lisäksi kaupunginhallitus on jatkanut kaupungin ja konsernin omistuksiin liittyviä selvityksiä valtuustoryhmien 11/2021 muistion sekä kaupunkistrategian toimenpideohjelman linjausten mukaisesti. Kaupungin omistajuutta tarkastellaan kriittisesti huomioiden omistuksen tarkoitus ja tavoitteet, taloudelliset vaikutukset kaupunkikonserniin, omistusten arvon kehitys sekä arvon kehitykseen liittyvät riskit. Tarkastelun alla ovat olleet erityisesti Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n omistuksen, Taitotalot Oy:n Navitas kiinteistöt, Varkauden Aluelämpö, rakenteilla oleva paloaseman kiinteistö sekä viimeisimpänä kaupungin ja Wartalo Kodit Oy:n omistamat soten hoivakiinteistöt.

Isona palvelurakenteellisena muutoksena eduskunta hyväksyi 1.3.2023 lakiesityksen (HE 207/2022 vp) julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä koskevaksi lainsäädännöksi työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietinnön mukaisena. Lain mukaan nykyiset TE -toimistojen tehtävät siirtyvät 1.1.2025 alkaen kuntien ja kuntien muodostamien

työllisyysalueiden tehtäviksi. Työllisyysalueiden muodostaminen perustuu kuntien lakisääteiseen yhteistoimintaan, jossa yhteistoiminnan muotoina ovat joko vastuukuntamalli tai kuntayhtymä.

Varkauden kaupungin osalta TE2024-uudistuksen toimeenpano toteutetaan Pieksämäen kaupungin, Leppävirran kunnan ja Joroisten kunnan kanssa perustettavan uuden Keski-Savon työllisyysalueen toimesta. Varkauden kaupunki toimii järjestämisvastuullisena isäntäkuntana uudella työllisyysalueella. Työllisyysalueen valtuustot ovat hyväksyneet työllisyysaluetta koskevan järjestämissuunnitelman lokakuussa 2023. Tavoitteena on, että uuden työllisyysalueen yhteinen lautakunta käynnistyy alkuvuodesta 2024 ja varsinainen tuotanto 1.1.2025.

Lisäksi uusi laki kotoutumisen edistämisestä on vahvistettu 14.4.2023 ja tulee voimaan 1.1.2025. Uudistuksessa kunnan vastuu kotoutumisen edistämisestä kasvaa. Sen tavoitteena on selkeyttää eri toimijoiden vastuita sekä muun muassa tehostaa ja nopeuttaa maahan muuttaneiden kotoutumista ja työllistymistä. Kuntien velvollisuudeksi tulee muun muassa järjestää laajemmin ohjaus- ja neuvopalveluita sekä kotoutumisen alkuvaiheen kotoutumishjelma-palvelukokonaisuus ja siihen sisältyvä monikielinen yhteiskuntaorientaatio.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupunkistrategian julkilausuman Välitä - Vaikuta - Viihdy sekä strategian toimenpiteohjelman (KV 10.10.2022) toimeenpano	Strategian tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden määrä sekä niiden vaikuttavuus	Uusi kaupunkistrategia ohjaa keskeisellä tavalla kaupungin toimintaa, päätöksenteko ja kehittämistyötä	Kaupunkistrategian julkilausuma Välitä - Vaikuta - Viihdy, ihan omanlainen Warkaus on otettu laajasti käyttöön kaupungin ja sidosryhmien viestinnässä ja toiminnassa.	Toteutuu
Talouden tasapainottamisohjelman päivittäminen ja toimeenpano	Vuosikate, toiminnan- ja investointien rahavirta, konsernin velkavastuut, yli/alijäämän kehitys emolla/konsernilla, kriisikuntamittarit	Kaupungin talous on tasapainossa vuoteen 2025 mennessä	Kaupunginhallitus edellytti, että toimialat esittävät potentiaaliset toimenpiteet (toiminnan tehostaminen, organisaatiomuutokset ja palveluverkko) talouden tasapainottamiseksi omien talousarvioidensa yhteydessä. Toimialat tekivät esitykset 29.9.2023 mennessä, jonka jälkeen toimialojen tekemiä esityksiä on käsitelty valtuustoryhmien toimesta ja talouden tasapainottamistoimet hyväksyttiin osana vuoden 2024 talousarviota. Hyväksytyt toimet eivät kuitenkaan riittäneet tasapainottamaan kaupungin taloutta, vaan vuoden 2024 talousarvio jäi valtuuston käsittelyssä 3,463 M€ alijäämäiseksi. Talouden tasapainottamistyötä on tämän johdosta jatkettu kevään 2024 ajan.	Toteutuu osittain
Organisaatiouudistuksen toimeenpano sekä päätöksentekojärjestelmää koskevien ratkaisujen tekeminen seuraavalle valtuustokaudelle	Henkilöstötyövuosien kehitys, toimintakatkteen kehitys, asiakas- ja henkilöstöpalaute	Kaupungin organisaatio toimii tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti sote-uudistuksen jälkeisessä toimintaympäristössä ja tehtävissä	Hallintosäännön kaksivaiheisen uudistamistyön toinen vaihe on käynnissä ja tavoitteena saattaa päätöksentekoon kevään 2024 aikana.	Toteutuu osittain

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Arjen turvallisuuden parantaminen	Arjen turvallisuutta sekä hyvinvointia kuvaavat mittarit (tarkennetaan)	Laaja viranomaisyhteistyö (kaupunki, HVA, poliisi, puolustusvoimat, pelastusviranomainen, AVI, kela, ELY, elinkeinoelämä jne.) arjen turvallisuuden parantamiseksi on käynnistynyt. Turvallisuustilanteen parantamiseksi ja ongelmien ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi on käynnistetty hanketoiminta	Arjen turvaa -hankkeelle ei saatu rahoitusta, eikä hanketta sellaisenaan voitu käynnistää. Turvallisuustyötä on kuitenkin tehty viranomaisten, oppilaitosten ja kolmannen sektorin kanssa yhteistyössä. Tavoitteena on edelleen hyödyntää mahdolliset hankerahoitukset lisäresurssin osoittamiseksi turvallisuustilanteen ja kokemuksen parantamiseksi.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 352 307	250 000	116 709	366 709	353 042	-13 667	-3,7
Kulut	-2 772 861	-4 172 745	-757 249	-4 929 994	-4 526 079	403 915	-8,2
Toimintakate	-1 420 553	-3 922 745	-640 540	-4 563 285	-4 173 038	390 248	-8,6
Suunn. muk. poistot	-6 283	-6 283	0	-6 283	-121 366	-115 083	1831,7
Tilikauden tulos	-1 426 837	-3 929 028	-640 540	-4 569 568	-4 294 403	275 165	-6,0

=valuustoon nähden sitovat erät

2.1.4.1 Elinvoiman edistäminen

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Joonas Hänninen, kaupunginhallitus, elinvoimajaosto, Navitas Kehitys Oy:n toimitusjohtaja Jouko Laitinen sekä yhtiön hallitus

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

TE2024 uudistus on kuluvan vuoden merkittävin yhteiskunnallinen reformi, jossa Varkauden kaupunki on edistänyt ns. Keski-Savon mallin valmistelua. Työ valmistelun osalta on edennyt hyvin yhdessä Pieksämäen, Leppävirran ja Joroisten kanssa. Tavoitteena on, että alueen kunnat tekisivät päätökset alueen perustamisesta lokakuun loppuun mennessä.

Elinkeinojen osalta vuosi on ollut ennakoitua parempi. Globaalin talouden haasteet ja korkotason nousu ei ole ainakaan vielä vaikuttanut merkittäväällä tavalla alueen elinkeinoelämään. Akkutehtaan osalta Keski-Savon Teollisuuskylä ja Skeleton Technologies allekirjoittivat vuokrasopimuksen Metallikatu 3 kiinteistön osalta toukokuussa. Lisäksi Skeleton osti konkurssipesältä tehtaan koneet ja laitteet. Yhtiön on käynnistänyt akkumateriaalien tuotannon Varkaudessa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Uudistetun strategian painopisteenä (strategian toimenpideohjelma) on linjattu muun muassa osaavan työvoiman saattavuus, Keski-Savon seudullisen yhteistyön tiivistyminen sekä TE2024 uudistuksen toteuttaminen seudullisena, kaupungin maineen parantaminen sekä identiteetin vahvistaminen.

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Aktiivinen osallistuminen valtakunnallisen TE2024-uudistuksen valmisteluun sekä seudullisen toimintamallin edistäminen.	TE2024 uudistuksen aikataulun mukainen eteneminen sekä päätöksenteko.	Keski-Savon seudullista TE-palvelumallia koskevien sopimuksien hyväksyminen marraskuun loppuun mennessä alueen kunnissa.	Varkauden kaupungin osalta TE2024-uudistuksen toimeenpano toteutetaan Pieksämäen kaupungin, Leppävirran kunnan ja Joroisten kunnan kanssa perustettavan uuden Keski-Savon työllisyysalueen toimesta. Varkauden kaupunki toimii järjestämisvastuullisena isäntäkuntana uudella työllisyysalueella. Työllisyysalueen valtuustot ovat hyväksyneet työllisyysaluetta koskevan järjestämissuunnitelman lokakuussa 2023. Tavoitteena on, että uuden työllisyysalueen yhteinen lautakunta käynnistyy alkuvuodesta 2024 ja varsinainen tuotanto 1.1.2025.	Toteutuu
Strategian mukaisten asunto- ja yrityskaavojen edistäminen maanhankinnoin sekä maapolittisin linjauksin.	Vireillä ja valmistelussa olevien kaavojen määrä, tonttivarannon kehitys (asumisen, vapaa-ajan asuminen, yritystontit).	Konnansalon, Kopolanniemen sekä muiden asumista, yritystoimintaa ja elinvoimaa tukevien kaavojen käynnistäminen.	Konnansalon ja Kopolanniemen yleiskaavat ovat vireillä. Kopolanniemen luontoselvitys tehdään kesällä 2024. Taipaleenraitin kaava on lainvoimainen.	Toteutuu osittain
Osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen.	Oppilaitosten aloituspaikat, oppisopimuskoulutukset, rekrytointikampanjat, muuntokoulutukset...	Koulutusmahdollisuuksien ja uusien koulutusavauksien edistäminen, oppilaitosyhteistyön tiivistämisen, Sakkyn ja Savonian kampuksen kehittäminen yhteistyössä oppilaitosten kanssa, oppilasasumisen kehittämisen Wartalo Kodit Oy:n kanssa, kansainvälisten rekrytointipolkujen avaaminen ja juurruttaminen, Ukrainan tilapäisen suojelun henkilöiden työelämävalmiuksien kehittäminen erityisesti kielitaidon osalta.	Elinvoimajaosto päätti 27.2.2023 § 22 työperäiseen muuttoon liittyvään kampanjaan osallistumisesta yhteistyössä Wartalo Kodit Oy:n ja Navitas Kehitys Oy:n kanssa, jossa tavoitteena on helpottaa työperäistä paikkakunnalle muutttoa asunnon saamisen osalta. Kampanjaa jatketaan myös vuonna 2024 DIAKin kanssa on neuvoteltu yhteistyöstä, jonka tavoitteena on hoitajasta sosionomiksi -koulutuksen aloittaminen Keski-Savon alueella vuonna 2024. Asiaa koskevat sopimukset ovat allekirjoituskierroksella maaliskuussa 2024. Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa on laadittu yhteistyösopimus, jonka tavoitteena on tukea ja mahdollistaa kansainvälisen tuotantotekniikan koulutuksen järjestäminen paikkakunnalla sekä opiskelijoiden sitoutuminen Varkauteen.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	60	0	0	0	0	0	-
Kulut	-203 113	-398 935	0	-398 935	-315 906	83 029	-20,8
Toimintakate	-203 053	-398 935	0	-398 935	-315 906	83 029	-20,8
Suunn. muk. poistot	-6 283	-6 283	0	-6 283	-121 366	-115 083	1831,7
Tilikauden tulos	-209 337	-405 218	0	-405 218	-437 272	-32 054	7,9

2.1.4.2 Vanhusneuvosto
Olenaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Pohjois-Savon hyvinvointialueen ikäihmisten neuvostossa aloitti 1.1.2023 Varkauden kaupungin vanhusneuvoston

varsinaisena edustajana Kaisa Hartikainen-Herranen ja varaedustajana Leena Salo.

Kaupunginhallitus nimesi 19.6.2023 § 158 vanhusneuvoston uudeksi varajäseneksi Seija Huuskon.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Vuosittain ikäihmisille toteutettava kysely (esim. maalaismarkkinoilla), tulosten arviointi ja siitä johdettavat toimenpiteet	Kyselyyn vastanneiden määrä (vuonna 2022 maalaismarkkinoilla 71 henkilöä)	Tavoitettujen ikäihmisten määrä 100	Yht. 101 kpl (Maalaismarkkinat ja Apua Arkeen -messut)	Toteutuu
Yhteistoiminnan edistäminen eri vanhusjärjestöjen kanssa	Vanhusjärjestöjen yhteydenpitojen määrä	Yhteydenpitojen määrä (esim. eläkeyhdistysten kokouksiin osallistumisen määrä) vähintään 6	Yhteistoiminta vanhusjärjestöjen kanssa: - Muistiluento kirjastolle - Apua arkeen -messut - Maalaismarkkinat - Lisäksi kohtaamiset erilaisissa tapahtumissa (luennot ja messut)	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	0	0	0	0	0	0	-
Kulut	-4 783	-4 000	0	-4 000	-3 862	138	-3,5
Toimintakate	-4 783	-4 000	0	-4 000	-3 862	138	-3,5
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-4 783	-4 000	0	-4 000	-3 862	138	-3,5

2.1.4.3 Vammaisneuvosto

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kaupunginhallitus nimesi 19.6.2023 § 158 vammaisneuvoston uudeksi jäseneksi/varapuheenjohtajaksi Kirsti Pirisen.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus nimesi vammaisneuvostoon Katri Räsäsen ja varalle Lea Sarkelan 1.1.2023 alkaen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Laatia esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja kaupungin eri viranomaisille vammaisia koskevissa ajankohtaisista asioista suunnittelun ja päätöksenteon pohjaksi. Seurata Hyvinvointialueelle toiminnan siirtymistä ja siitä tiedottamista vammaisille ja heidän omaisilleen. Edistää vammaisten henkilöiden tasa-arvoista osallistumista, esteettömyyden ja saavutettavuuden sekä seurata YK:n vammaissopimuksen toteutumista Varkauden kaupungissa.	Kohderyhmille lähetettävä kysely vammaisjärjestöjen kautta	Säännöllisten tapaamisien sopiminen eri vammais- ja omaisjärjestöjen edustajien kanssa sekä Hyvinvointialueen ajankohtaisien asioiden tiedottamisen seuraaminen ja tiedotteiden saavutettavuus	Kohderyhmille suunnattua kyselyä ei toteutettu. Säännöllisten tapaamisien järjestettiin eri vammais- ja omaisjärjestöjen edustajien kanssa ja hyvinvointialueen ajankohtaiset asiat on tiedotettu kokouksissa.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	0	0	0	0	0	0	-
Kulut	-3 685	-4 000	0	-4 000	-4 596	-596	14,9
Toimintakate	-3 685	-4 000	0	-4 000	-4 596	-596	14,9
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-3 685	-4 000	0	-4 000	-4 596	-596	14,9

2.1.5 KONSERNIPALVELUT

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Joonas Hänninen, hallintojohtaja Antti Mäkinen, talousjohtaja Helena Pitkänen 31.5.2023 saakka, talousjohtaja Matti Mentilä 1.6.2023 alkaen, henkilöstöpäällikkö Anne Mykrä 15.5.2023 alkaen ja tietohallintojohtaja Mika Maaranen

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Hallinto

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen kunnille kuuluvat kotouttamistehtävät ja tilapäistä suojelua saavien kuntamallin asiakkaiden koordinoititehtävät jäivät kaupungin hoidettaviksi. Nämä aiemmin sosiaali- ja terveystoimella olleet tehtävät uudelleen organisoitiin työllisyyspalveluiden alle perustettuun maahanmuuttopalveluihin, johon perustettiin uusi maahanmuuttokoordinaattorin virka. Maahanmuuttokoordinaattorin 5.3.2023 päättyneeseen viranhakuun tuli 10 hakemusta. Virkaa hakeneista haastateltiin kolme maaliskuun aikana ja maahanmuuttokoordinaattorin virkaan valittiin Sonja Tuovinen, joka aloitti virassaan 12.4.2023 alkaen.

Soteuudistukseen liittyen aiemmin sosiaali- ja terveystoimen tehtäviin kuulunut talous- ja velkaohjaus uudelleen organisoitiin työllisyyspalveluiden alle 1.1.2023 alkaen.

Eduskuntavaalien järjestäminen työlli alkuvuodesta erityisesti keskushallintoa ja tietohallintoa. Vuoden 2023 eduskuntavaalien vaalipäivä oli sunnuntai 2.4.2023 ja ennakoäänestys järjestettiin 22. - 28.3.

Taloushallinto

Hyvinvointialueiden aloittaessa kaupungin taloustilanne muuttui olennaisesti. Esimerkiksi talousarvion toimintakate aleni 142 milj. eurosta vuoden 2023 46,8 milj. euroon. Vuoden alusta lukien muuttui myös kaupungin talouspalveluiden hankinta. Kaupunki ja kaksi tytäryhteisöä siirtyivät Sarastia Oy:ltä kaupungin omistamaan Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy -nimiseen yhtiöön. Muutoksella tavoitellaan kustannussäästöjä kaupungin talouden tasapainottamiseen liittyen.

Talousjohtajana toimi Helena Pitkänen 31.5.2023 saakka ja 1.6.2023 talousjohtajana aloitti Matti Mentilä.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpäällikön viran haku päättyi 18.1.2023. Määräaikaan mennessä virkaan tuli yhteensä 19 hakemusta, joista kelpoisuusvaatimukset täyttäviä oli 18 hakijaa. Hakijoista viisi haastateltiin helmikuun aikana. Kaupunginhallitus valitsi henkilöstöpäällikön toistaiseksi voimassa olevaan virkaan hallintotieteiden maisteri Anne Mykrän. Mykrä aloitti virassaan 15.5.2023.

Hallintojohtaja toimi oman toimensa ohessa henkilöstöpäällikkönä 1.1. - 14.5.2023.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Työllisyyden edistäminen	Työttömyysaste Nuorten työttömien määrä Pitkäaikaistyöttömien määrä	Työttömyysaste laskee v. 2022 keskimääräisestä 12 %:sta (arvio) vuonna 2023 keskimäärin 11,5 %:n. Nuorten työttömien (17-29 v.) määrä laskee v. 2022 keskimääräisestä 225 työttömästä	Työttömyysaste nousi voimakkaasti kesäkuusta alkaen. Keskimääräinen työttömyysaste oli 12,7 prosenttia. Nuorten työttömien määrä keskimäärin 240 henkeä kuukaudessa. Pitkäaikaistyöttömiä keskimäärin 295 kuukaudessa.	Toteutuu osittain

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
	Aktivointiaste Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut	(arvio) vuonna 2023 keskimäärin 180 työttömään nuoreen. Pitkäaikaistyöttömien määrä laskee v. 2022 keskimääräisestä 335 työttömästä (arvio) vuonna 2023 keskimäärin 300 henkilöön. Aktivointiaste pysyy keskimääräisellä 35 % tasolla (arvio) myös vuonna 2023. Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut pysyvät indeksikorotuksista huolimatta vuoden 2022 tasolla (arvio), korkeintaan 1,6 miljoonassa eurossa.	Aktivointiaste keskimäärin 34,7 %. Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut 1,607 miljoonaa euroa.	
Osallistuvan budjetoinnin kehittäminen	Osallistuvan budjetoinnin toteutuminen	Osallistuvan budjetoinnin tavoitteet toteutuvat 80 - 100 %	Kaupunki on ottanut käyttöön lukuisia osallistuvaa demokratiaa tukevia toimintatapoja käyttöön uuden kaupunkistrategian myötä. Syksyn 2021 ja kevään 2022 aikana asukkailla, järjestöillä ja muilla toimijoilla oli mahdollisuus osallistua kaupunkistrategian päivittämiseen erilaisissa ideointityöpajoissa, asukaskyselyillä sekä sähköisten kanavien välityksellä. Lisäksi kaupunki on ottanut käyttöön osallisuutta lisääviä toimintatapoja toiminnan ja talouden suunnitteluun (kuntalaistilaisuudet, kokousten ja tiedotustilaisuuksien streamaus nettiin, Warkaus-tiedottaa osio). Varsinaista osallistuvan budjetoinnin osiota ei vuoden 2024 talousarvioon sisällytetty, mutta talouden tasapainottamistoimien osalta kuntalaisia osallistetaan kevään 2024 aikana tehtävin kyselyin.	Toteutuu osittain
Osallistamisen, yhteiskehittämisen, palvelumuo- toilun ja verkostotyöskentelyn osaamisen vahvistaminen ja toimintakulttuurin luominen sekä kaupunkiorganisaation	Asiakas/kuntalais- palaute Henkilöstöpalaute	Asiakas- ja kuntalais- palautteen kerääminen systematisoitu kaikissa yksiköissä ja ensimmäiset palautteet analysoitu	Henkilöstökysely toteutettiin syksyllä 2023 vastausaktiivisuuden ollessa 59 %. Tavoitteeksi asetettiin mitata oman työn kehittämiseen liittyviä vaikutusmahdollisuuksia sekä yhteisöllisyyden kokemusta.	Toteutuu osittain

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
että kuntayhteisön sisällä (esihenkilöt, työyhteisöt, työntekijät, kuntalaiset, kumppanit)		Henkilöstökyselyn oman työn kehittämiseen liittyviä vaikutusmahdollisuuksia sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemusta mittaavat mittarit vähintään tasolla 3,8/5	Kyselyn tuloksissa motivaatio toiminnan kehittämiseen oli koko henkilöstön tasolla 4/5 ja kollegoiden vaikutus omaan työhön tasolla 4,1/5.	
Uuden kaupunkibrändin "Ihan omanlainen Varkaus" juurruttaminen kaupunkiyhteisöön sekä lanseeraus alueellisesti ja valtakunnallisesti	Mediaseuranta Verkkosivujen analytiikka Sidosryhmien aktiivisuus kaupunkimarkkinoinnissa	Mediaseuranta, uutisten läpimenot paikallisesti ja valtakunnan tasolla. Verkkosivujen kävijämäärien kasvattaminen. Tavoitteena saada eri sidosryhmät sitoutumaan yhteisen kaupunkibrändin näkyvyyden levittämiseen omassa viestinnässään.	Tiedotteita lähtenyt vähän mediaseurannan kautta, joten läpimenojen seuraaminen paikallisesti ja valtakunnan tasolla on hankalaa. Mediaseuranta ja tiedotejakelu-palvelu kilpailutettiin keväällä ja uusi järjestelmä otettiin käyttöön marraskuussa 2023. Verkkosivut uudistettiin keväällä 2023 ja niihin ei ole vielä kytketty analytiikkaa. Kävijämäärät kuitenkin arvion mukaan laskeneet sote-palvelujen siirryttyä hyvinvointialueelle. Kaupunkibrändin yhteisötunnukset on otettu käyttöön esim. tapahtumissa mm. kumppanuussopimusten myötä.	Toteutuu osittain
Kaupungin sisäistä elinvoimaa ja ulkoista vetovoimaa vahvistavan palveluviestinnän kehittäminen	Verkkosivujen ja sosiaalisen median analytiikka.	Tavoitteena suunnitelmallinen palveluviestintä verkkosivuilla ja somekanaviin.	Verkkosivujen uudistuksen myötä palvelupolkuja yksinkertaistettiin, jotta palvelut löytyisivät paremmin. Tietoisuutta lisäävää viestintää on tuotettu sosiaalisen median kanaviin, mutta ei vielä suunnitelmallisesti. Viestintäsuunnitelmia lähdettiin rakentamaan toimialojen kanssa loka-kuussa.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	3 239 786	2 984 322	-218 148	2 766 174	3 770 931	1 004 757	36,3
Kulut	-5 572 517	-6 269 541	413 280	-5 856 261	-5 538 001	318 260	-5,4
Toimintakate	-2 332 731	-3 285 219	195 131	-3 090 088	-1 767 070	1 323 017	-42,8
Suunn. muk. poistot	-160 714	-88 808	0	-88 808	-154 842	-66 034	74,4
Tilikauden tulos	-2 493 445	-3 374 027	195 131	-3 178 895	-1 921 912	1 256 983	-39,5
=valtuustoon nähdessä sitovat erät							

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kunnan toiminnan ja talouden valvontajärjestelmä muodostuu ulkoisesta ja sisäisestä valvonnasta. Ulkoinen valvonta ja kaantuu tarkastuslautakunnan arviointiin ja lakisääteiseen tilintarkastukseen. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Ulkoinen valvonta on kunnan toimivasta johdosta riippumatonta valvontaa, kun taas sisäinen valvonta on kiinteä osa jatkuvaa toiminnan ja talouden ohjausta ja seurantaa.

Päätöksenteko

Hallinnon osalta sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kohdistunut päätösten strategian mukaisuuteen ja vaikuttavuuteen. Kaupunkistrategiassa on lähdetty siitä tavoitteesta, että jokainen työntekijä voi toteuttaa sitä arjessa. Strategian perustan muodostaa strategian julkilausuma (väliä, vaikutta, viihdy). Julkilausuman kautta jokaisen on helppo lähestyä strategiaa ja lähteä toteuttamaan sitä omassa arjessaan, valmistelussa ja päätöksenteossa.

Päätöksenteon osalta sisäistä valvontaa kaupunginhallitus tai lautakunta voi toteuttaa otto-oikeuden kautta eli toimielin voi käsiteltäväkseen asian, jossa kunnan organisaatiossa alempi viranomainen on tehnyt päätöksen. Otto-oikeudesta säädetään kuntalain 92 §:ssä.

Talous

Talouden osalta sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kohdistunut sisäisiin prosesseihin. Vuoden alussa kaupungin ja kahden tytäryhteisön taloushallintopalvelut siirtyivät Sarastia Oy:ltä kaupungin omalle yhtiölle Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy:lle. Muutos on tuonut tarpeen tarkastella palveluyhtiön ja sen asiakkaiden välisiä vastuunjakoja. Niiden tarkoituksena on varmistaa se, että kullekin asialle on sovittu vastuutaho ja toisaalta samoja asioita ei tehdä usealla taholla. Vastuunjakotaulukot on laadittu keväällä 2023 ja ne tarkastellaan uudelleen vuoden 2024 aikana.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelujen osalta sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kohdistunut tiedotukseen ja viestintään. Tiedotus ja viestintä ovat tärkeitä sekä laajoja kokonaisuuksia suuressa organisaatiossa. Toimiva tiedon kulku parantaa riskien hallintaa. Viestintä on kaikkea sitä mitä organisaatiossa tapahtuu. Tiedotusta ja viestintää tehdään organisaation sisällä sekä myös ulkoisesti eri sidosryhmille.

Tavoitteellinen ja toimiva sisäinen viestintä on ulkoisen viestinnän onnistumisen edellytys. Sisäiseksi riskiksi on tunnistettu viestintäkanavana intra, joka on valitettavan vähäisellä käytöllä ja joka sisältää vanhentunutta, ei ajan tasalla olevaa tietoa ja ohjeistuksia. Uuden intran suunnittelu ja rakentaminen alkoi maaliskuussa ja uusi intra otettiin henkilöstön käyttöön joulukuun 2023 alussa.

Toinen tunnistettu riski on sisäisen viestintäsuunnitelman puuttuminen. Tietoa ei jaeta riittävästi koko organisaatioon ja varsinkin poikkihallinnollinen tiedonkulku on vähäistä. Yksiköjä pyydettiin laatimaan viestintäsuunnitelmat vuoden loppuun mennessä.

Riskienhallinnan näkökannalta vanhentunutta tietoa sisältävät sekä sisällöltään ei-toimivat ohjeistukset voivat aiheuttaa jopa vaaratilanteita. Dokumenttien päivittäminen on iso työ ja vaatii suunnitelmallisuutta sekä omat työryhmät tekemään konkreettista päivitystyötä. Pelkästään dokumentin olemassaolo ei riitä, vaan ohjeistus tulee myös jalkauttaa käytäntöön.

Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana esihenkilöille järjestetyt tilaisuudet (ns. Pomon porinat) olivat tauolla, koska uusi henkilöstöpäällikkö aloitti virassaan vasta loppukeväästä henkilöstöjohtajan jäätyä pois jo vuoden vaihteessa. Tällaiselle esihenkilöiden kautta tapahtuvalle tiedottamiselle on selkeä tarve, joten syksyllä jatkettiin tilaisuuksien järjestämistä nimellä Esihenkilötreffit. On havaittu, että ohjeita ja asioita tulee toistaa ja muistuttaa säännöllisesti tai muuten ns. tututkin asiat ja toimintamallit voivat unohtua. Yhteistyötoimikunta toimii myös hyvänä foorumina tiedottaa asioista henkilöstölle luottamushenkilöiden kautta.

Henkilöstöllä on oma vastuu tiedon saamisesta ja esimerkiksi intran tiedotteiden lukeminen on jokaisen työntekijän velvollisuus. Jokainen kaupungin työntekijä ja luottamushenkilö on Varkauden kaupungin käyntikortti ja luo sanomisellaan mielikuvaa kaupungista työnantajana. Jokaisen kaupunkiorganisaatioon kuuluvan henkilön velvollisuus on toimia vastuullisesti ja välttää esimerkiksi some -julkaisuissa tai puheissaan työnantajaan kohdistuvia negatiivisia kommentteja. Negatiivinen julkisuus on kunnalle suuri maineriski.

Hyvään johtamiseen ja viestintään kuuluu se, että henkilö/henkilöstö kuulee häneen/heihin liittyvistä asioista ennen kuin se tiedotetaan ulospäin.

Kuntalaki (KuntaL 29§) velvoittaa viestimään kunnan asioista kuntalaisille. Varkauden kaupungin verkkosivuille, www.varkaus.fi, laitetaan tiedoksi ajankohtaisia kuntaan liittyviä asioita. Verkkosivuilta löytyvät myös kaikkien kunnan elinten kokousten esityslistat ja pöytäkirjat sekä viranhaltijapäätökset, siltä osin kuin tieto ei ole salassa pidettävää. Tammikuussa otettiin käyttöön kuntalaisille suunnattu, Varkauden Lehdessä viikottain ilmestyvä "varkaus tiedottaa" osio, johon kerätään mm. päätöksentekoon tai palveluihin liittyviä tiedotettavia asioita.

Tietohallinto

Tietohallinnon osalta sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kohdistunut digitaaliseen turvallisuuteen. Tietoturvasitoumuksia on tehty. Sitoumukset tulevat esihenkilöiden sähköposteihin. Intranet ratkaisu uudistettiin joulukuussa 2023. Vuoden 2024 alusta alkaen tietosuojasitoumukset tehdään Navisec-ohjelmaan. Tietoturvasitoumuksen sisältö päivitettiin ajan tasalle vuonna 2023. Vuoden 2024 lopussa raportointi tietosuojasitoumuksista löytyy Navisec-raporteilta.

2.1.5.1 Talouspalvelut

Tilivelvolliset: Talousjohtaja Matti Mentilä

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Talouspalveluissa sekä seurattiin että ennakoitiin kaupungin talouden toteumaa ja koottiin kuntalain mukaiset kuukausiraportit talousarviovuoden aikana. Raporteista laajin oli osavuosikatsaus, joka laadittiin kaudelta 1 - 6 kk. Vuoden 2023 aikana em. raportit on laadittu ja esitelty sekä kaupunginhallitukselle että -valtuustolle.

Työmäärältään merkittävimpiä olivat talousarvion ja tilinpäätöksen laatiminen. Vuonna 2023 laadittu talousarvio vuodelle 2024 oli monin tavoin poikkeava aiempiin vuosiin verrattuna. Kaupungin talouden heikentyessä merkittävästi vuodesta 2024 alkaen on tuonut mukanaan erilaisten säästötarpeiden välttämättömyyden. Säästöjen aikaansaamiseksi kaupungin viranhaltijat yhdessä luottamushenkilöiden kanssa etsivät ns. liikennevalomallin avulla kohteita, joita muuttamalla parannettaisiin tulevien vuosien taloustilannetta. Prosessin aikana talouspalveluissa koottiin kulloinkin päätetyt säästöt ja ne päivitettiin talousarvioon, jonka valtuusto päätti joulukuussa. Säästökohteiden etsintä on jatkunut vuoden 2024 alusta lähtien.

Vuoden 2023 alusta lukien kaupunki ja kaksi tytäryhteisöä siirtyivät Sarastia Oy:ltä kaupungin omistamaan Warkaus Keski-Savon tilipalvelut Oy - nimiseen yhtiöön. Muutoksella tavoitellaan kustannussäästöjä kaupungin talouden tasapainottamiseen liittyen. Uusi yhtiö toimii kaupungin omien taloushallintopalveluiden yhteydessä. Yhtiön toimitusjohtajana toimi 28.2.2023 saakka Helena Pitkänen ja 1.3.2023 alkaen Matti Mentilä. Vuosi 2023 oli samalla ensimmäinen toimintavuosi, jolloin kaupungin toimintoja siirtyi merkittävä määrä toimintoja hyvinvointialueille.

Talousjohtajana toimi Helena Pitkänen 31.5.2023 saakka ja 1.6.2023 talousjohtajana aloitti Matti Mentilä.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik. %
Tuotot	7 828	0	8 639	8 639	38 492	29 853	345,6
Kulut	-342 161	-388 514	-17 508	-406 022	-409 893	-3 871	1,0
Toimintakate	-334 333	-388 514	-8 869	-397 383	-371 401	25 982	-6,5
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-334 333	-388 514	-8 869	-397 383	-371 401	25 982	-6,5

Talouspalveluiden vuosi toteutui hieman suunniteltua paremmin. Talouspalveluiden tuottoihin on kirjattu toimitusjohtaja-palvelun tuotot Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy:ltä.

2.1.5.3 Henkilöstöpalvelut

Tilivelvolliset: vt. henkilöstöjohtaja Antti Mäkinen aj.1.1.-14.5.2023, henkilöstöpäällikkö Anne Mykrä 15.5.2023 alkaen

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Alkuvuoden aikana henkilöstöpalvelua työllisti reilusti henkilöstönsiirtoon Pohjois-Savon hyvinvointialueelle ja Servica Oy:lle liittyvien asioiden selvittely. Samoin soteuudistuksen takia irtisanottiin useita paikallisia sopimuksia, joista osa neuvoteltiin uusiksi. Tällaisia olivat esimerkiksi yliopitkät työvuorot, joista saavutettiin yksimielinen neuvottelutulos, sekä hälytysraha, joka ei päättynyt yksimielisenä.

Henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa kokoonnuttii alkuvuoden aikana yli kymmenen kertaa neuvottelemaan 1.6.2023 voimaan astuneita paikallisia järjestely- ja kehittämiseriä koskien. Neuvotteluita käytiin kaikilla viidellä sopimusallalla (KVTES, OVTES, LS, TS, TTES). Neuvottelut päättyivät yksimielisinä. Vuonna 2023 henkilöstöryhmien kanssa yhdessä päivitettiin uuteen versioon ja sisältöön yhteistoimintasopimus

Kesätyönhakijoille suunnattu video rekrytoinnin tueksi julkaistiin ja kampanjoitiin talvella. Video ideoitiin ja kampanja suunniteltiin yhdessä RTK-Henkilöstöpalvelu Oy:n kanssa. Kesätyönhakijoiden lisäksi videolla haluttiin lisätä tietoisuutta kaupungista työnantajana sekä monipuolisista työmahdollisuuksista soten ja tukipalveluiden työpaikkojen poissiirtymisen jälkeenkin.

Henkilöstöpalvelun varsinainen vahvuus käsitti alkuvuonna henkilöstöasiantuntija. Henkilöstöpäällikkö aloitti 15.5.2023. Hallintojohtaja hoiti henkilöstöpäällikön tehtävää oman toimensa ohessa tuohon saakka. Resurssisyyistä täysin uusia kehitysprojekteja ei aloitettu 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Esihenkilöinfot käynnistettiin esihenkilöille syyspuolella, nyt nimellä esihenkilötreffit. Tilaisuuden yhteydessä pidetään myös koulutuksellisia osioita: esimerkiksi työaikalainsäädäntöön, työsopimuksen sisältöön ja muotoihin, vuosilomiin yms. aiheisiin liittyen.

Henkilöstöetuja henkilöstölle lisättiin vuodelle 2024. Polkupyöräetua selvitettiin ja osallistuimme Sansian järjestämään kilpailutukseen. Talousarviokäsittelyssä päätettiin ottaa henkilöstölle käyttöön polkupyöräetu vuoden 2024 aikana sekä laajentaa työterveyden palvelut koskemaan myös akuutteja infektioita, vatsatauteja ja flunssaa.

Työllisyyspalvelut siirtyvät kuntiin 1.1.2025 ja Keski-Savon työllisyysalueen valmistelu yhdessä Joroisten, Leppävirran ja Pieksämäen kuntien kanssa TE24-uudistuksen mukaisen työllisyysalueen muodostamiseksi pääsi etenemään loppuvuodesta Työllisyyden ja yrittäjyyden ministerityöryhmän käsittelyn jälkeen. Henkilöstöpäällikkö osallistui valmistelutyöhön ohjausryhmän asioiden valmistelusta vastaavana ja esittelevänä viranhaltijana.

Markkinointi- ja viestintätiimin sekä Navitas Kehityksen kanssa käynnistettiin uudestaan tauolle jäänyt kaupunkimarkkinoinnin sekä työnantaja- ja rekrytointimarkkinoinnin yhteensovittaminen. Uutena työnimenä päätettiin käyttää ”ihan omanlainen Warkaus” sloganina.

Kehittämistyöhön halutaan osallistaa ja sitouttaa myös yrityksiä ja muita kaupungin työnantajia, tavoitteena Varkauden kaupunkiyhteisön yhteinen näkyvyys sekä kansallisilla että mahdollisesti myös kansainvälisillä työmarkkinoilla.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	3 538	12 500	0	12 500	2 548	-9 952	-79,6
Kulut	-958 495	-647 786	0	-647 786	-440 234	207 552	-32,0
Toimintakate	-954 957	-635 286	0	-635 286	-437 686	197 600	-31,1
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-954 957	-635 286	0	-635 286	-437 686	197 600	-31,1

2.1.5.4 Työllisyysyksikkö

Tilivelvolliset: Hallintojohtaja Antti Mäkinen

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuoden keskeisimpinä painopisteinä olivat maahanmuutto- ja kotouttamistyön vastuun siirtymä sosiaalityöstä kaupungille sekä TE24-uudistuksen valmistelu.

Vuodelle 2023 asetettuihin tavoitteisiin päästiin vain osin. Työttömyysaste kääntyi nousuun kesäkuusta alkaen. Keskeisimpinä tekijöinä tässä ilmiössä ovat olleet lomautusten kasvu sekä maahanmuuttajien määrän lisääntyminen ja heidän opastettu ilmoittautumisensa työttömiksi työnhakijoiksi. Maahanmuuttajia, etenkin ukrainalaisia, on kyllä myös työllistynyt kohdallaisen hyvin, mutta usein mm. kielitaidon puute on tuonut siihen omia haasteita.

Myöskään nuorten työttömyys ei laskenut toivotusti, vaan kulki samaa linjaa yleisen työttömyyden kanssa. Varkautelaisten nuorten aikuisten tilanne on ollut paikkakunnallamme edelleen polarisoitunut. Tämä näkyy myös heidän kouluttautumisessaan sekä työllistymisessään. Kohdallaisen suurella osalla nuorista on ensisijaisesti sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluiden tarve ennen kuin työllistyminen tai opiskelu mahdollistuu. Näiden palveluiden saamisessa on ollut haasteita ja se näkyy tietenkin myös työllistymisen prosessien pitkittymisenä. Nuorten pajan toiminta käynnistyi toukokuussa Elävä-säätiön tuottamana. Tämän toivotaan tuovan apua tilanteeseen pidemmällä tähtäimellä.

Pitkäaikaistyöttömyyden osalta asetetut tavoitteet täyttyivät. Tämän myötä myös työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut asettuivat likimain tavoitetasolle. Aktivointiaste jäi kuitenkin alle asetettujen tavoitteiden.

TE24-valmistelun keskiössä oli Keski-Savon työllisyysalueen (Varkaus, Pieksämäki, Leppävirta, Joroinen) valmistelu. Sitä tehtiin pelkästään omana sekä seudullisena yhteistyönä loppukevääseen saakka, jonka jälkeen siihen palkattiin konsultti (MDI) valmistelemaan lain edellyttämiä asiakirjoja, kuten sopimusluonnosta sekä palvelusuunnitelmaa. Tämän jälkeen Varkauden kaupunki otti suunniteltuna vastuukuntana vetovastuun valmistelusta. Vuoden lopulla saatiin alustava virallinen lupa alueen muodostamiselle.

Wirta-palveluiden alkuperäisen toimintamallin päätyttyä jatkettiin yritys yhteistyömallia Navitas Yrityspalveluiden, TE-toimiston sekä kaupungin kesken. Toiminta on ollut ns. jalkautuvaa monialaista palvelua yrityksiin. Tämän kautta on testattu myös tulevaisuuden toimintamalleja. Toimintaa kehitetään edelleen saadun kokemuksen ja palautteen mukaan. Kokemukset ovat olleet positiivisia, vaikka käyntimäärät ovat pysyneet melko vähäisinä.

Hankkeista Nuorten Työpolku-hanke päättyi tammikuun lopussa. Hankkeen työntekijä siirtyi kaupungin työhönvalmentajaksi. Pääpainotuksena työssä edelleen nuoret ja nuoret aikuiset. Tämän lisänä työnkuvaan kytkeytyy tiivis oppilaitos- ja yritys yhteistyö. VOKE-hanke (Ohjaamo-toiminnan arjen koordinointi ja kehittäminen) jatkoi toimintaansa 31.8.2023 saakka, jonka jälkeen toimintaa jatkettiin omana toimintana (määräaikaisuus 31.12.2024 saakka). Hankkeiden päätyttyä toimintoja päästiin muokkaamaan joustavammin, kun aiempia hankkeiden reunaehtoja ei ollut enää taustalla.

Maahanmuuttopalvelut siirtyivät osaksi työllisyyspalveluita vuoden 2023 alusta alkaen. Vuoden alussa maahanmuuttotyötä oli tekemässä vain yksi kotoutumisohjaaja ja hänen panoksensa meni täysin kuntamallin kautta kaupunkiin saapuneiden ukrainalaisten tarvitsemiin palveluihin. Maahanmuuttotyöhön rekrytoitiin kevään 2023 aikana toistaiseksi voimassa olevaan virkaan maahanmuuttokoordinaattori, jonka vastuulla on kaupungin maahanmuuttotyön arjen operatiivinen

koordinointi sekä verkostoyhteistyön rakentaminen muiden maahanmuuttotyötä tekevien tahojen kanssa. Lisäksi maahanmuuttajien määrän sekä kaupungin veloitteiden edelleen kasvaessa rekrytoitiin määräaikaaisesti kaksi kotoutumisohjaajaa sekä työsuunnittelija (maahanmuuttajien työhönvalmentaja). Määräaikaaisuudet kestävät pääosin vuoden 2024 loppuun. Ukrainalaisten työhönvalmennus on auttanut ihmisiä työllistymään avoimille työmarkkinoille, ohjautumaan koulutuksiin sekä siirtymään työharjoitteluihin. Kuntamalli päättyi vuoden 2023 lopussa, mikä lisäsi edelleen kaupungin palveluiden tarvetta huomattavasti. Toiseksi maahanmuuttotoimijaksi kaupunkiin jäi Kotokunnan vastaanottokeskus. Maahanmuuttotyössä käynnisteltiin loppuvuodesta myös KOTO24 –uudistukseen valmistautumista.

VOKE-hankkeen pilotoimana nuorten Ohjaamossa jatkoi toimintaa kokopäiväisesti Ohjaamon palvelukoordinaattori vastaten nuorten monialaisen palvelun operatiivisesta toimintakokonaisuudesta, arjen verkostoyhteistyöstä sekä toiminnan kehittämisestä. Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle on tuonut haasteita Ohjaamon sote-palveluiden resurssien osalta, mutta yhteistyö jatkuu ja sitä pyritään kehittämään mahdollisimman hyvin palvelutarpeita vastaavaksi.

Varkauden seudun työllistymistä edistävä yhteispalvelu (TYP) koki vuoden alussa muutoksia, sillä sopimusosapuolista jäi pois Varkauden kaupunki ja vastaavasti tilalle astui Pohjois-Savon hyvinvointialue. TYP-sopimus täytyi tämän vuoksi uusiksi. Aiempi TYP-työtä tehnyt kunnan henkilöstö siirtyi hyvinvointialueen työntekijöiksi. Toiminta jatkui lähes ennallaan. Loppuvuodesta myös TYP liittyi mukaan TE-uudistuksen valmisteluun monialaisten palveluiden osalta.

Vuoden 2023 alusta alkaen myös talous- ja velkaohjaus on ollut osa työllisyysyksikön toimintaa. Sisällöllisesti toimintaan on pysynyt samankaltaisena kuin aiemmin aikuissosiaalityön alaisuudessa. Loppuvuodesta käynnistyi myös asumisneuvonta-palvelu, jonka suunnittelussa oli mukana myös Wartalo kodit. Tarve on todettu yhteiseksi. Palveluun saatiin 80% ARA:n rahoitus vuoden 2023 loppuun saakka.

Talouden tasapainottaminen; työllisyyspalveluissa seurataan työllisyystilannetta aktiivisesti ja pyritään löytämään ajan-tasaisesti uusia keinoja työllisyyden lisäämiseksi. Huomioitavaa on, että kaupungin työllistämisen keinot ulottuvat edelleen tällä hetkellä ihan lainsäädännöllisistäänkin syistä lähinnä pitkäaikaistyöttömyyteen. Kokonaiskehitystyötä tehdään sekä yksikön sisäisesti että verkostoyhteistyönä. Yhteistyö kaupungin ja alueen muiden työllisyystoimijoiden kanssa on vahvaa. Toiminnalle asetetaan vuosittain tavoitteet, joita seurataan säännöllisesti.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	59 365	791 923	-269 461	522 462	1 072 019	549 557	105,2
Kulut	-492 434	-2 067 800	785 304	-1 282 496	-1 303 197	-20 701	1,6
Toimintakate	-433 069	-1 275 877	515 843	-760 034	-231 178	528 856	-69,6
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-433 069	-1 275 877	515 843	-760 034	-231 178	528 856	-69,6

2.1.5.5 Hallintopalvelut

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Joonas Hänninen ja hallintojohtaja Antti Mäkinen

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Eduskuntavaalien järjestäminen työllisti alkuvuodesta erityisesti keskushallintoa. Vuoden 2023 eduskuntavaalien vaalipäivä oli sunnuntai 2.4.2023 ja ennakkoäänestys järjestettiin 22. - 28.3. Vuoden 2024 presidentinvaalia valmistelevat toimet suoritettiin loppuvuodesta 2023, kun ennakkoäänestys ja vaalipäivä olivat vasta alkuvuodesta 2024.

Triplanilta hankittu sähköinen arkisto otettiin tuotantokäyttöön kesäkuussa ja sinne oli siirretty vuoden loppuun mennessä 2600 sähköistä ja digitoitua asiakirjaa. Siirretyt asiakirjat ovat asianhallintajärjestelmässä tuotettuja passiivivaiheessa olevia asiakirjoja ja digitoituja peruskoulun päättötodistuksia. Digitointia jatketaan keskusarkiston omana työnä. Sähköisen arkiston käyttöönotto helpottaa tietopalvelua keskusarkistossa ja toimialoilla. Rakennusvalvonnassa jatkettiin rakennuslupa-asiakirjojen digitoimista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueille kuntien vastuulle jäi edelleen hautaustoimilain mukainen kunnan toissijainen vastuu huolehtia hautausjärjestelyistä, mikäli vainajalla ei ole perillisiä eikä kukaan muu vainajan läheinen huolehdi hautausjärjestelyistä. Aiemmin tämä tehtävä hoidettiin sosiaali- ja terveystoimessa, joten tehtävän hoitamiseksi luotiin uusi toimintamalli, joka tosin edellyttää edelleen tehtävien selkeyttämistä eri osapuolten välillä.

Hallintosäätöä uudistettiin perustetun Keski-Savon työllisyysalueen johdosta. Hallintosäätöön seitsemänneksi luvuksi otettiin työllisyysaluelautakuntaa ja sen alaisia viranhaltijoita koskevat tehtävät ja toimivallat. Hallintosäätöön kokonaisuudistuksen yhteydessä tarkastellaan myös työllisyysaluelautakunnan tehtävät ja toimivallat TE-palvelujen järjestämisvastuun siirtymistä valmistelevien toimien edetessä. Hallintosäätöön kokonaisuudistus on edennyt ja tavoitteena saattaa päätöksentekoon vuoden 2024 aikana.

Markkinointi ja viestintä:

Raportointikauden keskeisin projekti on ollut Varkauden kaupungin verkkosivu-uudistus, uudet verkkosivut julkaistiin maaliskuussa 2023. Verkkosivujen toteutuksessa pohjana käytettiin Tarvelähtöinen palveluviestintä uuden sukupolven julkaisualustalla-hankkeen (2020-2022) tuloksia, jossa myös Varkaus oli mukana. Samalla uudistettiin myös Soisalo-opiston ja VisitVarkaus -matkailun sivut samalle alustalle Varkauden kaupungin verkkosivujen kanssa. Sivustot ovat oma kokonaisuutensa, mutta toimintalogiikka on samanlainen kaupungin pääsivujen kanssa. Intranet uudistettiin joulukuussa 2023. Vanha Drupal8-alustalla toteutettu ratkaisu vaihdettiin Microsoft SharePoint-ratkaisuun. Muutos mahdollistaa alustan kehittämisen kustannustehokkaasti, sillä suuri osa tarvittavasta kehitystyöstä voidaan toteuttaa omilla resursseilla.

Uuden brändi-ilmeen brändi-ilmeen jalkauttaminen alkoi tammikuussa, jolloin uudistettiin mm. Warkaus-tuotteet sekä tapahtumatuotteet.

Warkauden Lehdessä lanseerattiin uusi Warkaus-tiedottaa osio, joka ilmestyy joka torstai. Tiedote on otettu hyvin vastaan sekä henkilöstön, että kuntalaisten keskuudessa.

Koko henkilöstön valokuvaus aloitettiin keväällä markkinointi- ja viestintätiimin omana työnä ja uudet henkilökortit saatiin käyttöön syksyllä 2023.

Painokilpailutus saatiin päätökseen kesäkuussa ja uudeksi palveluntarjoajaksi valittiin Grano Oy.

Varkauden kaupunki järjesti avoimen taidekilpailun 1.6.-30.9.2023. Taidekilpailun kautta hankitaan yhteistyökumppaneille annettavia taide-esineitä. Kilpailun voittajan valitsi valintaraati lokakuussa 2023.

Varkauden kaupungin mediaseuranta- ja tiedotejakelujärjestelmä kilpailutettiin kesällä 2023. Vanhan järjestelmän ylläpitokustannukset olivat käyttöön nähden liian korkeat ja lähdettiin hakemaan kustannustehokasta ja meidän tarpeita palvelevaa kokonaisuutta. Liana Monitor-mediaseuranta ja ePressi- tiedotejakelupalvelu otettiin käyttöön marraskuussa 2023.

TaskuWarkaus- sovellukseen otettiin käyttöön kirjastomoduuli marraskuussa 2023, joka mahdollistaa kirjastokortin tallentamisen sähköisesti sovellukseen. Kirjastokortti kulkee näin aina mukana puhelimessa ja sitä voi käyttää tavallisen kortin tavoin. Tämän lisäksi sovelluksesta pääsee käyttämään Lumme-kirjaston sähköisiä palveluita.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	127 164	107 750	1 963	109 713	114 865	5 152	4,7
Kulut	-877 154	-1 179 570	-3 044	-1 182 614	-991 447	191 167	-16,2
Toimintakate	-749 990	-1 071 820	-1 081	-1 072 901	-876 582	196 319	-18,3
Suunn. muk. poistot	-21 097	-2 530	0	-2 530	-5 065	-2 535	100,2
Tilikauden tulos	-771 086	-1 074 350	-1 081	-1 075 431	-881 647	193 784	-18,0

Suurimmat poikkeamat budjettiin nähden ovat viestintä- ja markkinointipalvelut n. 77 000 €, ympäristöterveydenhuolto n. 44 000 € ja kaupungintalon aulapalvelut n. 30 000 €.

2.1.5.6 Tietohallintopalvelut

Tilivelvolliset: tietohallintojohtaja Mika Maaranen

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Hyvinvointialueuudistus toteutui juridisesti vuoden 2023 alussa. SOTE työntekijöiden tietojärjestelmien irtautuminen Varkauden kaupungin tietoverkosta käynnistettiin. Kesäkuun loppuun mennessä käyttäjät ovat pääosin siirtyneet hyvinvointialueen tietoverkkoon. Varkauden kaupungin konosalissa toimii kuitenkin edelleen muutama hyvinvointialueen käyttämä palvelin, johon hyvinvointialueen tietoverkosta on edelleen pääsy.

Siirtymäajaksi valmisteltiin palvelusopimus, jonka puitteissa hyvinvointialueen henkilöstö on voinut käyttää Varkauden kaupungin tietoverkon palveluita. Siirtymäajan sopimus lakkaa, kun palvelut on saatu kokonaisuudessaan siirrettyksi hyvinvointialueen tietoverkkoon. Hyvinvointialue kuitenkin käyttää jatkossakin Varkauden kaupungin omistamia valokuituyhteyksiä, joista on tehty oma erillinen palvelusopimus. Hyvinvointialueuudistuksen ICT muutosten odotetaan olevan kokonaisuudessaan valmiita Q2/2024 lopussa.

Hyvinvointialueuudistukseen on liittynyt lukuisia toimenpiteitä. Yhtenä taloudellisesti merkittävänä on laiteleasing vastuiden siirto hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön osalta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 689 017	1 232 149	40 711	1 272 860	1 395 267	122 407	9,6
Kulut	-1 549 400	-1 145 871	-106 472	-1 252 343	-1 245 491	6 852	-0,5
Toimintakate	139 617	86 278	-65 761	20 517	149 777	129 259	630,0
Suunn. muk. poistot	-139 617	-86 278	0	-86 278	-149 777	-63 499	73,6
Tilikauden tulos	0	0	-65 761	-65 761	0	65 760	-100,0

Tietohallinnon kustannukset toteutuivat lähelle talousarviota. Henkilöstökulut ylittyivät tukityöllistämisen vaikutuksesta. Poistot ylittivät myös talousarvion n. 63 tuhannella eurolla. Muilta osin talousarvio alitettiin noin 10 tuhannella eurolla.

2.1.5.7 Tukipalvelut

Tilivelvolliset: talousjohtaja Matti Mentilä ja henkilöstöpäällikkö Anne Mykrä

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Tukipalvelut sisältää talous- palkkahallinnon ostopalvelut Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy:ltä. Muita kustannuseriä ovat mm. rahahuoltokustannukset.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 352 875	840 000	0	840 000	1 147 739	307 739	36,6
Kulut	-1 352 875	-840 000	-245 000	-1 085 000	-1 147 739	-62 739	5,8
Toimintakate	0	0	-245 000	-245 000	0	245 000	-100,0
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	0	0	-245 000	-245 000	0	245 000	-100,0

YLEISHALLINTO YHTEENSÄ

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	4 709 725	3 364 322	-101 439	3 262 883	4 237 649	974 766	29,9
Kulut	-8 607 471	-10 809 194	-343 969	-11 153 163	-10 337 655	815 508	-7,3
Toimintakate	-3 897 747	-7 444 872	-445 408	-7 890 280	-6 100 006	1 790 274	-22,7
Suunn. muk. poistot	-166 997	-105 091	0	-105 091	-276 208	-171 117	162,8
Tilikauden tulos	-4 064 744	-7 549 963	-445 408	-7 995 371	-6 376 214	1 619 157	-20,3

=valtuustoon nähden sitovat erät

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	28	33	29	-4	-12,1
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	7	0	4	4	-
Sijaiset	0	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	3	0	5	5	-
Yhteensä	38	33	38	5	15,2
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	40,5	30,8	39,2	8,4	27,3

2.1.6 HYVINVOINNIN- JA KASVATUKSEN TOIMIALA

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Toiminnan osalta haasteita toivat hyvinvointialueiden synty erityisesti opiskeluhuollon järjestämisen osalta, yleinen maailmantilanne Ukrainan sodan ja talouden taantumien osalta sekä ennakoitua suuremmat palkkaratkaisut. Talouden osalta toimintakate alittuu 827 415 €. Tätä selittää pääsääntöisesti tulojen lisääntyminen ennakoitua paremmin. Palvelutarpeen ennakointia vaikeuttaa käynnissä oleva Ukrainan sota liittyen mm. kaupunkiin saapuvien pakolaisten määrään.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut.	Asiakaskyselyt ja talousarvion tavoitteiden toteutuminen.	Asiakastyytyväisyys 4/5 ja talousarviossa asetetut tavoitteet toteutuvat.	Asiakastyytyväisyys: Perusopetus 3,8/5, varhaiskasvatus 4,5/5, etsivä nuorisotyö 4,5/5, kulttuuri ja tapahtumatuotanto tapahtumat 4,3/5, museon palveluiden onnistuminen 77,34 % vastanneista hyvin tai erinomaisesti.	Toteutuu
Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen kaupungissa.	Hyvinvointikertomuksen painopisteiden indikaattorit.	Kuntalaisten hyvinvoinnin kokemus lisääntyy.	Hyvinvointikertomus etenee päätöksen tekoon samanaikaisesti tilinpäätöksen kanssa. Hyvinvointikertomuksen vuosiraporttiin 2023 sovitut painopisteet toteutuivat vain osittain. Edelleen tarvitaan toimenpiteitä vanhemmuuden tuen osalta ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.	Toteutuu osittain
Hyvinvointialueen yhdyspintojen prosessien selkeys ja toimivuus asiakaslähtöisesti.	Yhdyspintaprosessien selkeys.	Yhdyspintaprosessien toimivuus.	Työ jatkuu edelleen, mutta on haasteellista hyvinvointialueuudistuksen laajuuden ja aikataulun vuoksi.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	4 816 005	4 410 145	95 279	4 505 426	4 956 290	450 863	10,0
Valmistus omaan käyttöön	5 616	0	0	0	0	0	-
Kulut	-39 855 062	-43 995 231	-752 439	-44 747 670	-44 371 118	376 552	-0,8
Toimintakate	-35 033 441	-39 585 086	-657 160	-40 242 244	-39 414 828	827 415	-2,1
Suunn. muk. poistot	-617 550	-729 150	0	-729 150	-571 184	157 966	-21,7
Tilikauden tulos	-35 650 992	-40 314 236	-657 160	-40 971 394	-39 986 012	985 381	-2,4
=valtuustoon nähden sitovat erät							

Vuoden 2023 talousarvion haasteena oli menojen osalta niiden ennakoiminen liittyen hyvinvointialueuudistukseen sekä palkkaratkaisuihin. Tulot ylittivät mm. ennakoimattomien valtionavustusten vuoksi.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + / ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	406	420	400	-20	-5
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	59	78	69	-9	-12
Sijaiset	31	21	31	10	48
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	11	11	100
Yhteensä	496	519	511	-8	-2
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	444,7	456,9	467,3	10,4	2

Henkilöstömäärään vaikuttivat ylimääräiset valtionavustukset sekä palvelutarpeen huomioiminen palveluiden tuottamisessa. Yhden päivän henkilöstömäärä ei anna todellista kuvaa koko talousarviovuodesta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Vuoden 2023 sisäisen valvonnan painopisteet ovat: 1) päätöksenteon strategian mukaisuus ja vaikuttavuus, 2) projektit ja hankkeet, 3) tiedotus ja viestintä sekä 4) tietoturva ja tietosuojasitoutus. Päätöksenteossa on huomioitu valtuuston hyväksymän strategian kärjet ja tavoitteet. Projektit on yksilöity kirjanpidossa. Saatua hankerahoitusta ja hankkeen kustannukset on kirjattu projekteille, kirjatut kustannukset ovat olleet hankepäätöksen mukaisia ja hankkeelle hyväksyttävistä kustannuksista. Raportit ja tilitykset on tehty määräajassa. Tiedotus ja viestintä tukee palvelu- ja toimintaprosesseja, mutta sitä on kehitettävä edelleen. Tietoturva- ja tietosuojasitoutuksen on tehnyt (vuodesta 2018 alkaen) 363 henkilöä. Tietoturvaohjeistukset ovat ajan tasalla, henkilökuntaa ohjeistetaan todentamaan tietoturva- ja tietosuojaosaaminen Navisec-koulutusjärjestelmässä vuosittain.

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso	Ohjeistus
PÄÄTÖKSENTEKO					
Päätösten strategian mukaisuus ja vaikuttavuus	Päätökset on tehty strategian mukaisesti.	Henkilöstökyselyssä tuli ilmi ettei henkilöstö kaikilta osin tunne hyvin strategiaa. Strategiatietoisuutta tulee edelleen lisätä ja edistää.	Tietoisuutta strategian toteuttamisesta yksikötasolla tulee edelleen lisätä.	2= vähäinen riski	Onko päätöksenteossa huomioitu strategian kärjet ja tavoitteet? <i>Valtuuston hyväksymän strategian kärjet ja tavoitteet.</i>
TALOUS					
Projektit ja hankkeet	Projektit ja hankkeet on toteutettu avustuksen myöntäjän ja kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.	Hankkeisiin lähdettäessä varmistetaan, että omavastuu toteutuu talousarvion mukaisesti. Hankkeeseen lähtemisen tulee perustua sen aikaan saamaan vaikutavuuteen.	Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvohankkeissa on riskinä, että henkilöstöä joudutaan vakinaistamaan. Hankkeissa tulisi huomioiden enemmän niiden vaikutavuutta.	2= vähäinen riski	Onko projekti yksilöity kirjanpidossa? Onko kirjatut kustannukset hyväksyttävistä? Onko tilitykset tehty määräajassa? Onko hankerahoitus saatua ja kirjattu projektille? <i>Talousarvio, projektipää-</i>

Valvonnan kohde	Havainnot	Jatkotoimenpiteet	Riski / Hallinta	Riskitaso	Ohjeistus
					<i>tös, hanke-hakemus- ja päätös</i>
HENKILÖSTÖ					
Tiedotus ja viestintä	Niin sisäisessä kuin ulkoisessa viestinnässä tarvitaan jatkuvaa kehittämistä. Hallinnon ohuus aiheuttaa sen, että joudutaan keskittymään enemmän lakisääteisten tehtävien hoitamiseen, jolloin viestinnälle jää vähemmän aikaa.	Parannetaan viestintäprosessia yhdessä markkinointi- ja viestintäpalveluiden kanssa.	Tehtävien lisääntyminen on haaste ajankäytölle.	3= kohtalainen riski	Tukevatko tiedotus ja viestintä palvelu- ja toimintaprosesseja ja onko se oikea-aikaista? Hoidetaanko tiedotusta ja viestintää riittävän monipuolisesti ja monikanavaisesti suhteessa kohderyhmien tarpeisiin ja odotuksiin? <i>Tiedotus- ja viestintäohjeistus</i>
TIETOHALLINTO					
Digitaalinen turvallisuus					
Tietoturva- ja tietosuojasitoumus	On toimittu ICT:n ohjeiden mukaisesti. Navisec kurssin on suorittanut toimialalta suorittanut 363 henkilöä. tietoturvaan liittyvissä asioissa on oltu aina havaittessa yhteydessä ICT-palveluihin.	Tietoturvariskien osalta laitteiden suojaus tulee olla ajantasalla sekä henkilöstön tietoisuutta ja osaamista tulee lisätä.	Tietoisuutta tietoturvasta tulee lisätä edelleen, sillä riskitaso tulee maailmantilanteen vuoksi lisääntymään edelleen.	5 = vakava riski	Onko kaikki uudet työntekijät tutustuneet ja hyväksyneet kaupungin tietoturva- ja tietosuojasitoumuksen. Onko tietoturvaohjeet ajantasalla ja miten varmistetaan, että henkilöstö on niihin tutustunut ja noudataa niitä.

2.1.6.1 Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Huono-osaisuuden ja hyvinvoinnin osalta on vaara, että yhteiskunnan taloudellisesta tilanteesta johtuen polarisaatio lisääntyy. Hyvinvointi ja osallisuus kulkevat toimintamallina läpi toimialan ja koko kaupunkiorganisaation.

Olohuoneen toiminta jatkui vuoden loppuun. Toimintaa supistettiin jo ennen kesää, kun edullisen keittolounaan myynti lopetettiin. Olohuoneella ei ollut loppuvuodesta nimettyä Olohuonemäntää ja tämä vaikutti mm. toiminnan kehittämiseen ja tapahtumien määrään.

Osallisuuskoordinaattori jäi eläkkeelle loppuvuodesta.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Luodaan uusia osallisuuden tapoja ja mahdollisuuksia osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.	Vuosittain tehtävät kyselyt kuntalaisten osallisuuden kokeemuksesta.	Kuntalainen kokee olevansa osallinen omaa elämänsä koskeviin asioihin.	Varkaudessa toteutettiin kuntalaisille hyvinvointikysely lokakuussa. Vastauksia saatiin 364. Järjestöfoorumi kaikille Varkaudessa toimiville järjestöille ja yhdistyksille järjestettiin 3 kertaa. Kuntalaisten osallisuutta on vahvistettu toimialoilla, mutta kuntalaisten mahdollisuus vaikuttaa yhteisiin asioihin vaatii edelleen kehittämistä. Osallisuusohjelmaa ei ole päivitetty. Osallisuuskoordinaattori jäi eläkkeelle loppuvuodesta ja tähän ei ole otettu uutta henkilöä tilalle.	Toteutuu osittain
Kehitetään ehkäisevää päihde- ja mielenterveys-työtä kuntalaisten hyvinvointia edistäväksi.	Hyvinvointisuunnitelman mittarit (esim. kouluterveyskysely, päihdekysely).	Syrjäytymisvaarassa olevien määrä vähenee.	Monialaisen ept-ryhmän toiminta on ollut aktiivista. Vuosittain päivitetty EPT / EMT suunnitelman päivittäminen toteutui yhteistyönä. Kysys selventävä EPT- tapahtuma tavoitti vain vähän kävijöitä. Viestintä vaatii kehittämistä PAKKA tarjontaryhmä kokoontui 2 kertaa. Toiminnassa toteutettiin ostokeet ja viestintää. Kehitettävää; elinkeinoelämän saaminen mukaan.	Toteutuu osittain

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
			Kaikkein kaupunki - kampanja vuodelle 2024 suunnittelu aloitettiin.	

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	555 479	604 174	24 231	628 405	564 132	-64 273	-10,2
Kulut	-555 479	-604 174	-62 598	-666 772	-564 418	102 354	-15,4
Toimintakate	0	0	-38 367	-38 367	-286	38 081	-99,3
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	0	0	-38 367	-38 367	-286	38 081	-99,3

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	8	8	7	-1	-13
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	0	0	0	0	0
Sijaiset	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	2	2	100
Yhteensä	8	8	9	1	13
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	4,4	4,8	6,6	2	38

2.1.6.2 Kasvun ja oppimisen lautakunta

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Perusopetuksen valmistavan opetuksen määrä on lisääntynyt, joka yhdessä palkkaratkaisujen ja inflaation kanssa on asettanut haasteita talouden toteutumiseen. Oman haasteensa talouden ennakkointiin toi hyvinvointialueen synnyn vuoksi muuttuneet sisäiset kustannukset ja niiden jakautuminen toimialojen kesken. Varhaiskasvatuksessa tämä on näkynyt hoidon tarpeen kasvuna. ennakoitua suurempien tuottojen (mm. valtionavustukset) sekä tiukan taloudenpidon vuoksi toimintakate toteutui 686 038 alle muutetun talousarvion.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	2 447 939	2 091 557	-13 534	2 078 023	2 475 639	397 616	19,1
Kulut	-30 182 330	-33 341 816	-303 548	-33 645 364	-33 356 943	288 421	-0,9
Toimintakate	-27 734 392	-31 250 259	-317 083	-31 567 342	-30 881 304	686 038	-2,2
Suunn. muk. poistot	-252 748	-281 550	0	-281 550	-234 822	46 728	-16,6
Tilikauden tulos	-27 987 139	-31 531 809	-317 083	-31 848 892	-31 116 126	732 766	-2,3

Toimintakate alittui 686 038 € ennakoitua suurempien tuottojen 397 616 € (mm. valtionavustukset) sekä pienempien kulu- jen - 288 421 € vuoksi.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	326	339	318	-21	-6
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	45	66	59	-7	-11
Sijaiset	28	19	29	10	53
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	4	4	100
Yhteensä	399	424	410	-14	-3
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	358,7	370,6	373,0	2,4	1

Henkilöstömäärä 31.12. tilanteen mukaisesti alittui 14 henkilöllä, mutta henkilötyövuosia oli 2,4 htv enemmän kuin talousarviossa. Henkilöstömäärä riippuu palvelutarpeesta sekä saaduista valtionavustuksista.

2.1.6.3 Perusopetus

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Opiskeluhuoltolainsäädännön vaatimien muutosten valmistelutyö on vaatinut keväällä paljon ylimääräistä työtä (muutokset voimaan 1.8.2023). Poissaolojen seurantaa ja ennaltaehkäisyä on toteutettu OPS:in uusien lisäysten mukaisesti.

Opiskeluhuollon osalta vastuu palvelun järjestämisestä siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Yhdyspintaprosessien osalta työ on vielä kesken ja haasteita on edelleen paljon niiden toteuttamisessa erityisesti psykologipalveluiden osalta.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaiden määrä on lisääntynyt alkuvuoden aikana (122 oppilasta helmikuusta 2022 lähtien). Perusopetuksessa haasteet ovat siirtymässä maahanmuuttajataustaisten oppilaiden opetuksen järjestämisessä.

Palveluverkkotyöryhmän työskentely jatkuu strategisten linjausten mukaisesti. Kouluverkon osalta päätökset kaupunginvaltuustossa helmikuussa 2024.

Perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen ei kohdistunut talouden tasapainottamistoimia vuonna 2023, mutta palkkaratkaisut ja palveluiden hintojen nousu ovat asettaneet haasteita talousarvioon.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Laadukkaasti tuotettu esi- ja perusopetus sekä oppilashuolto. Tiedolla johtamisen kehittäminen palveluiden vaikuttavuuden lisäämiseksi.	Hyvinvointikertomuksen ja henkilöstökyselyn mittarit sekä koulukiusaamistapaukset.	Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi lisääntyy ja koulukiusaamistapaukset vähentyvät.	Henkilöstötyytyväisyyskyselyn tulos oli 4,0/5,0. Kiva-koulu järjestelmän mukaisia koulukiusaamistapauksia oli 29 (kaksi vähemmän kuin edellisellä vuonna). Haasteena kiusaamistapauksien selvittelyssä on se, että ne ovat siirtyneet somen puolelle.	Toteutuu osittain
Oppilaiden, huoltajien ja henkilöstön kanssa kehitetään uusia toimintamalleja osallisuuden lisäämiseksi.	Uusien toimintamallien määrä sekä asiakas- ja henkilöstökyselyt.	Uusia toimintamalleja löydetään ja uudet toimintamallit otetaan käyttöön.	Yhteistyötä on tiivistetty nuorisopalveluiden ja seurakunnan kanssa. Service on ottanut oppilaskunnat mukaan kehittämään ruokalistaa. Tsempparitoimintaa ja pikkutukaritoimintaa (alakoulu Waltteri) on järjestetty	Toteutuu osittain

Toiminnan tunnusluvut	TP2022	TP2023	Muutos %
Oppilasmäärä ka/kalenterivuosi*)	1 666	1 640	-1,5
Nettomenot €/oppilas, josta	10 212	11 584	13,4
perusopetus	10 309	11 761	14,1
valmistava opetus	6 009	8 139	35,5
aikuisten perusopetus	13	1 648	12293,1
Tuntimäärä/vko	3 473	3 465	-0,2
€/opetustunti	4 897	5 483	12,0
Koulujen kiusaamistapaukset	31	29	-6,5
Perusopetuksen iltapäivätoiminta			
osallistuneet oppilaat/lkm/ka	166	167	0,6
€/osallistuja/lukuvuosi	2 102	2 513	19,6

*) sisältää myös valmistavan opetuksen ja aikuisten perusopetuksen

TALOUS

Tuloarvot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 203 930	1 172 159	17 465	1 189 624	1 327 201	137 577	11,6
Kulut	-18 560 014	-20 716 514	-144 836	-20 861 350	-20 746 017	115 333	-0,6
Toimintakate	-17 356 084	-19 544 355	-127 371	-19 671 726	-19 418 816	252 909	-1,3
Suunn. muk. poistot	-237 689	-255 500	0	-255 500	-217 570	37 930	-14,8
Tilikauden tulos	-17 593 772	-19 799 855	-127 371	-19 927 226	-19 636 386	290 841	-1,5

Toimintakatteen alittuminen 252 909 € aiheutui ennakoitua suuremmista tuloista ja menojen toteutumisesta ennakoitua pienemmin.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	192	195	188	-7	-4
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	33	46	42	-4	-9
Sijaiset	15	13	16	3	23
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	3	3	100
Yhteensä	240	254	249	-5	-2
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	213,6	226,5	226,1	-0,4	0

Henkilöstömäärä toteutui suunnitelman mukaisesti.

2.1.6.4 Varhaiskasvatus

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, varhaiskasvatuspäällikkö Anne Tuunainen, kasvun ja oppimisen lautakunta

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Lapsimäärän vähenemisestä huolimatta hoidon tarve ei ole vähentynyt. Vuoden aikana on perustettu kaksi ylimääräistä lapsiryhmää, jotta lisääntyneeseen hoidon tarpeeseen pystyttiin vastaamaan.

Asiakasmaksulaki muuttui 1.3.2023 alkaen siten, että tuloarvoja nostettiin 33 %. Tämän seurauksena varhaiskasvatuksen hoitomaksutuotot vähenevät.

Esiopetuskokeilu jatkuu keväälle 2024 saakka.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuositain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmaan ja hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut lasten hyvinvoinnin tavoitteet toteutuvat.	Asiakastyytyväisyyskyselyn ja Pulssi-kyselyn/asiakkaat tulokset.	Asiakastyytyväisyys (Pulssi-kysely 3 krt/v) säilyy vähintään entisellä tasolla (4,6/5).	Varhaiskasvatuksen asiakastyytyväisyyskyselyn tulos oli loppuvuonna 4.5/5. Päiväkodeissa kiinnitettiin enemmän huomiota lasten tuonti- ja hakutilanteisiin, jotka koronan vuoksi jäivät vähäiselle huomiolle viime vuosina.	Toteutuu osittain
Lasten ja perheiden osallisuutta lisäävien ja hyvinvointia tukevien menetelmien käyttöön ottaminen.	Yksikön toimintasuunnitelmaan sisältyvät osallisuuden ja hyvinvoinnin tavoitteet ja toimintamallit.	Yksikön toimintasuunnitelmaan kirjatut osallisuuteen ja hyvinvointiin liittyvät tavoitteet toteutuvat.	Perheiden yhteiseen aikaan kiinnitettiin huomiota ja avuksi otettiin digiratkaisuja, joita opittiin käyttämään korona -vuosina. Käytössä oli mm. whatsapp -ryhmät, peda.net sivuille laaditut linkkivinkit sekä perheiden yhteiset tehtävät hyvinvoinnin edistämiseksi. Päiväkodeilta annetut leikkimieliset kotitehtävät ovat tulleet osaksi arkea.	Toteutuu osittain

Toiminnan tunnusluvut	TP2022	TP2023	Muutos %
Päiväkodit/rakennepaikat 31.12.			
päiväkodit (omat)	403	403	0,0
perhepäivähoito (oma)	28	16	-42,9
päiväkoti (ostopalvelu)	203	203	0,0
perhepäivähoito (ostopalvelu)	16	16	0,0
Esiopetuksessa olevien lasten määrä 20.9.			
esiopetuspaikat kouluilla	69	95	37,7
esiopetuspaikat päiväkodeissa (oma)	50	39	-22,0
esiopetus (ostopalvelu)	29	22	-24,1
Lasten kotihoidontuen saajien määrä	80,5	82	1,9
Kunnassa olevat 0-6 v. lapset (lähde: stat.fi)	871	871	0,0
Menot / lasten lukumäärä	TP2022	TP2023	Muutos %
Päiväkodit/rakennepaikat 31.12.			
päiväkodit (omat)	14 333	16 810	17,3
perhepäivähoito (oma)	17 650	16 779	-4,9
päiväkoti (ostopalvelu)	9 127	9 681	6,1
perhepäivähoito (ostopalvelu)	8 550	7 883	-7,8
Esiopetus			
esiopetus kouluilla (oma)	9 119	7 930	-13,0
esiopetus päiväkodeissa (oma)*)	8 906	11 404	28,0
esiopetus (ostopalvelu)	4 342	6 568	51,3

*) sisältää esiopetuskokeilun

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 244 009	919 398	-30 999	888 399	1 148 438	260 038	29,3
Kulut	-11 622 316	-12 625 302	-158 712	-12 784 014	-12 610 926	173 088	-1,4
Toimintakate	-10 378 308	-11 705 904	-189 711	-11 895 616	-11 462 488	433 127	-3,6
Suunn. muk. poistot	-15 059	-26 050	0	-26 050	-17 252	8 798	-33,8
Tilikauden tulos	-10 393 367	-11 731 954	-189 711	-11 921 666	-11 479 739	441 924	-3,7

Muutetun talousarvion toimintakate alittui 433 127 € (toteuma 96,4 %). Tulosta selittää ennakoitua suuremmat tuotot sekä kulujen toteutuminen alkuperäisen talousarvion mukaisesti.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	134	144	130	-14	-10
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	12	20	17	-3	-15
Sijaiset	13	6	13	7	117
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	1	1	100
Yhteensä	159	170	161	-9	-5
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	145,1	144,1	146,9	2,8	2

Henkilöstön määrä alittui suhteessa talousarvioon, mutta henkilöstötyövuosein määrä kasvoi hieman.

2.1.6.5 Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuoden 2023 talousarvioon sisältyvät talouden tasapainottamistoimenpiteet kohdentuvat hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan alaisiin palveluihin (13 000 €). Tilikauden talouden toimintakate alittui 103 297 € (toteuma 98,8 %), joka aiheutui tuottojen ylittymisestä 117 520 €. Toimintamenot ylittivät 14 224 €.

Nuorten työpajatoiminta tuli kaupungin omaksi toiminnaksi jota järjestää Elävä-säätiö. Vattuvuoren laskettelukeskuksessa aloitti uusi yrittäjä tammikuussa 2023.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 812 587	1 714 414	84 583	1 798 998	1 916 518	117 520	6,5
Valmistus omaan käyttöön	5 616	0	0	0	0	0	-
Kulut	-9 117 253	-10 049 241	-386 292	-10 435 533	-10 449 757	-14 224	0,1
Toimintakate	-7 299 050	-8 334 827	-301 709	-8 636 535	-8 533 238	103 297	-1,2
Suunn. muk. poistot	-364 803	-447 600	0	-447 600	-336 362	111 238	-24,9
Tilikauden tulos	-7 663 853	-8 782 427	-301 709	-9 084 135	-8 869 600	214 535	-2,4

Tilikauden muutetun talousarvion toimintakate alittui 103 297 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	72	73	75	2	3
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	14	12	10	-2	-17
Sijaiset	3	2	2	0	0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	5	5	100
Yhteensä	89	87	92	5	6
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	81,7	81,5	87,7	6,2	8

Henkilöstömäärä ylittyi 5 henkilöllä, joka aiheutui työllistetyistä ja oppisopimuskoulutuksesta.

2.1.6.6 Hyvinvointipalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 072 636	1 063 614	76 209	1 139 824	1 220 607	80 783	7,1
Valmistus omaan käyttöön	5 616	0	0	0	0	0	-
Kulut	-6 414 956	-7 130 204	-309 747	-7 439 951	-7 460 499	-20 547	0,3
Toimintakate	-5 336 704	-6 066 590	-233 538	-6 300 127	-6 239 892	60 236	-1,0
Suunn. muk. poistot	-358 785	-441 900	0	-441 900	-330 630	111 270	-25,2
Tilikauden tulos	-5 695 489	-6 508 490	-233 538	-6 742 027	-6 570 521	171 506	-2,5

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	47	48	52	4	8
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	13	12	9	-3	-25
Sijaiset	2	2	1	-1	-50
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	4	4	100
Yhteensä	62	62	66	4	6
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	55,6	57,6	62,4	4,8	8

2.1.6.7 Kirjastopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuonna 2023 kirjastossa keskityttiin pääosin peruspalveluiden hoitamiseen, kun pääkirjaston henkilökuntatilanne oli haasteellinen niin vakinaisten kuin määräaikaisten työntekijöiden osalta. Saadulla hankerahalla kuvattiin esikoululaisille suunnattu kirjastonkäytön opetusnäytelmä. Kirjastoaineistojen lainausluvut kääntyivät nousuun, kun lainojen kokonaismäärä oli yli 5000 suurempi kuin edellisenä vuonna. Tapahtumatoiminnassa yhteistyö erilaisten kumppaneiden kanssa jatkui entiseen malliin. Kirjaston kahvilan toiminta käynnistyi uudelleen elokuussa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kirjaston yhteiskunnallinen ja kulttuurinen vuoropuhelu (L yleisistä kirjastoista 6 §)	Vuosittainen suunnitelma/toimintamalli osallisuuden ja hyvinvoinnin toteuttamiseksi.	Kehitetty toimintamalleja tukemaan osallistuvaa kansalaisuutta ja vuoropuhelua.	Suunnitelma valmistui tavoiteajassa.	Toteutuu

Toiminnan tunnusluvut	TP2022	TP2023	Muutos %
Kirjastopalvelut			
Lainat kpl/vuosi	192 443	197 601	2,7
Lainat €/laina	5,2	5,7	9,5
Hankinnat/vuosi kpl	5 296	5 120	-3,3
Hankinnat €/asukas	5,9	6,2	4,9
Kirjastopalvelut €/asukas	50,6	56,9	12,5

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	112 994	74 764	26 717	101 481	114 273	12 791	12,6
Kulut	-1112 183	-1158 494	-64 805	-1 223 299	-1 234 355	-11 057	0,9
Toimintakate	-999 189	-1 083 730	-38 088	-1 121 818	-1 120 083	1 735	-0,2
Suunn. muk. poistot	-8 333	-6 100	0	-6 100	-3 525	2 575	-42,2
Tilikauden tulos	-1 007 522	-1 089 830	-38 088	-1 127 918	-1 123 608	4 310	-0,4

Tilikauden muutetun talousarvion toimintakate alittui 1 735 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	12	12	12	0	0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	0	0	1	1	100
Sijaiset	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	3	3	100
Yhteensä	12	12	16	4	33
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	11,8	11,5	13,3	1,8	16

Henkilöstön määräylityksi 4 henkilöllä, joka aiheutui työllistetyistä.

2.1.6.8 Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluilla yksikön eri toimintojen välistä yhteistyötä tiivistetään jatkuvasti ja toimintatapoja kehitetään mm. kestävä kehitys ja osallisuuden näkökulmista. Henkilöstössä oli vuoden 2023 alkupuolella yksi eläköityminen ja kahdessa tehtävässä on aloittanut uusi työntekijä vuoden 2023 alussa.

Lastenkulttuurikeskus Versossa on painottunut uutena toimintana mm. ukrainalaisperheille ja -nuorille suunnatut kulttuuripalvelut, joille saatiin Suomen kulttuurirahaston avustus. Ukrainalaisille suunnattua toimintaa toteutettiin keväällä seitsemällä paikkakunnalla.

Vekara-Varkaus -tapahtumat ovat saavuttaneet hyvin osallistujia. Näiden lisäksi yhteistyötä on tehty myös muiden tapahtumien kanssa.

Harrastamisen Suomen malli -hankkeen toinen lukuvuosi päättyi keväällä ja lukuvuodelle 2023-2024 saatiin rahoitus yhteistyössä Rantasalmen ja Joroisten kuntien kanssa. Lisäksi toteutimme AVI:n rahoituksella LomaVarkaus-päiväleirit kestävässä. Keväällä julkaistiin kaupungin verkkosivuilla Harrastaminen -osio, johon on koottu kaikki harrastusmahdollisuudet.

Maakunnallisessa yhteistyössä luotua, vuoden 2023 alussa julkaistua Pohjois-Savon kulttuuristrategiaa on viety eteenpäin paikallisesti. Pohjois-Savon Kulttuuri kuulolla -verkostossa Varkaus on mukana aktiivisena toimijana kehittämissä kulttuuri-

ripalveluja. Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut on ollut mukana erilaisissa hyvinvoinnin edistämisen verkostoissa, yhteistyöprojekteissa ja tapahtumissa paikallisesti ja alueellisesti. Mm. Hyvänmielenosoitus 2023 -tapahtuman valmistelut ja viestintä olivat kevätkaudella suuressa roolissa.

Syksyllä tuotettiin kulttuuripalveluja erilaisille erityisryhmille mm. palvelutaloilla, koulujen ja varhaiskasvatuksen kulttuuri-toimintaa sekä tapahtumia, kuten Varkaus-päivät ja Lumottu Puisto.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kulttuurin saataavuuden ja saavutettavuuden edistäminen tuottamalla sisältöjä erilaisille kohderyhmille.	Tilaisuuksien määrä ja osallistumiskerrat.	50 000 osallistumiskertaa erilaisissa tapahtumissa, harrastuksissa, esityksissä ja työpajoissa.	Yhteensä 2239 tilaisuutta (Verso 1900, Vekara-Varkaus -tapahtumat 290, muut 49) Yhteensä 62672 osallistumiskertaa (Verso 24359, Vekara-Varkaus -tapahtumat 27519, muut 10 794)	Toteutuu
Osallisuuden vahvistaminen kulttuuripalveluissa erilaisten toimintamallien avulla.	Vuosittainen suunnitelma osallisuuden tukemiseksi.	Suunnitelmaan kirjatut tavoitteet toteutuvat.	Osallisuustoimintaa on toteutettu suunnitelman mukaisesti.	Toteutuu

Toiminnan tunnusluvut	TP2022	TP2023	Muutos %
Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut			
Lastenkulttuurikeskus Verso			
Tilaisuudet	1 521	1 900	24,9
Osallistumiskerrat	20 394	24 359	19,4
Avoimet verkkosisällöt	2	1	-50,0
Istunnot	18 500	6 945	-62,5
Suljetut verkkosisällöt	61	83	36,1
Osallistumiskerrat	2 902	5 370	85,0
Vekara-Varkaus -tapahtumat ja Lumottu Puisto			
Tilaisuudet	426	291	-31,7
Osallistumiskerrat	30 677	30 719	0,1
Yleiset kulttuuripalvelut			
Tilaisuudet	42	48	14,3
Osallistumiskerrat	4 374	7 594	73,6
Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut €/asukas	17,9	18,7	4,6

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	251 264	248 500	0	248 500	308 127	59 627	24,0
Kulut	-604 906	-567 574	-40 443	-608 017	-677 021	-69 005	11,3
Toimintakate	-353 642	-319 074	-40 443	-359 517	-368 894	-9 378	2,6
Suunn. muk. poistot	0	0	0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-353 642	-319 074	-40 443	-359 517	-368 894	-9 378	2,6

Muutetun talousarvion toimintakate alittui 9 378 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	3	3	5	2	67
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	5	4	1	-3	-75
Sijaiset	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	0	0	0
Yhteensä	8	7	6	-1	-14
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	5,8	6,2	6,4	0,2	0

Henkilöstömäärä alittui 1 henkilöllä.

2.1.6.9 Liikuntapalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Vuoden 2023 aikana kehitettiin edelleen Kämärin ulkoilureittejä ja alueelle saatiinkin laavu ulkoilijoiden käyttöön yhteistyössä Lions Club Koskenniemen kanssa. Lisäksi alueelle lisättiin pöytäryhmiä, penkkejä ja opasteet.

Skeittiparkille tehtiin laajennus yhteistyössä Varkauden Rullalautailijoiden kanssa. Nuorille harrastajille annettiin mahdollisuus osallistua täihin.

Vattuvuoren laskettelukeskuksella aloitti uusi yrittäjä tammikuussa 2023.

Käyntimäärät olivat selkeässä kasvussa kaikilla liikuntapaikoilla.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen maksuttomalla liikuntaneuvonnalla sekä liikuntamahdollisuuksia järjestämällä.	Uimahalli: Kävijämäärät Muut liikuntapaikat: Tilojen käyttöaste Liikuntaneuvonta: Asiakaskontaktit	Vuoden 2022 tasolla.	Uimahallin kävijämäärä kasvoi vuodesta 2022 n. 20 000 käyntikerralla (2023: 103 788 käyntikertaa). Varkauden liikuntatalon kävijämäärä kasvoi vuodesta 2022 n. 11 000 käyntikerralla (2023: 86 595 käyntikertaa). Liikuntatalon suuren salin käyttöaste oli 96 % (arkisin ma-pe klo 16.00–21.00 välisenä aikana). Liikuntaneuvonnassa oli 87 asiakaskontaktia, selkeää kasvua edellisiin vuosiin.	Toteutuu
Liikkuva Warkaus-tapahtumien uudelleen käynnistäminen.	Yhteistyössä vartautelaisten urheiluseurojen kanssa järjestettävien liikuntatapahtumien määrä/osallistujat.	30 liikuntatapahtumaa 900 osallistujaa	Liikkuva Warkaus-tapahtumia ei saatu toteutettua vuoden 2023 aikana.	Ei toteutuu

Toiminnan tunnusluvut	TP2022	TP2023	Muutos %
Liikuntapalvelut			
Uimahalli loppisara/kävijät	83 703	103 788	24,0
Uimahalli netto €/kävijä	9,32	7,74	-17,0
Varkauden liikuntatalo/kävijät	75 326	86 595	15,0
Varkauden liikuntatalo netto €/kävijä	4,73	4,75	0,3
Jäähallit/käyttöasteet*)			
Harjoitusjäähalli 1.1.-25.3.	48 %	49 %	2,1
Harjoitusjäähalli 11.9.-31.12.	53 %	64 %	20,8
Kilpajäähalli 1.1.-30.4.	77 %	83 %	7,8
Kilpajäähalli 7.8.-31.12.	82 %	89 %	8,5
Avustaminen			
Moottoriurheilukeskus €/asukas	0,51	0,51	0,2
Vattuvuori €/asukas	0,00	5,07	100,0
Muut avustukset €/asukas	2,34	2,46	5,2
Avustukset yhteensä €/asukas	2,84	8,04	182,8

*) Käyttöasteet mitattu ma-pe klo 16-21 väliseltä ajalta

TALOUS

Tuloarvot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	552 666	507 000	36 644	543 644	573 804	30 161	5,5
Valmistus omaan käyttöön	5 616	0	0	0	0	0	-
Kulut	-3 411 332	-3 841 753	-179 627	-4 021 380	-4 019 462	1 918	0,0
Toimintakate	-2 853 049	-3 334 753	-142 984	-3 477 736	-3 445 658	32 079	-0,9
Suunn. muk. poistot	-322 850	-369 200	0	-369 200	-303 701	65 499	-17,7
Tilikauden tulos	-3 175 899	-3 703 953	-142 984	-3 846 936	-3 749 360	97 578	-2,5

Muutetun talousarvion toimintakate alittui 32 079 euroa (toteuma 99,1%). Toimintakatteen alittuminen aiheutui ennakoitua suuremmista tuotoista.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	16	17	18	1	6
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	3	3	3	0	0
Sijaiset	1	1	0	-1	-100
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	1	1	100
Yhteensä	20	21	22	1	5
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	19,1	20,4	22,1	1,7	8

Henkilöstömäärä ylittyi yhdellä työntekijällä (työllistetty työntekijä).

2.1.6.10 Museopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Uuden museon sisältötyötä on tehty tiiviisti koko vuoden ajan. Wredenkadun tiloissa toiminta päättyi 25.9.2023. Yleisöä avoinna oloaikana on ollut edelliseen vuoteen verrattuna runsaasti enemmän liikkeellä, vaikka Tehtaan koulun tilat eivät ole olleet yleisö- ja tapahtumakäytössä remontista johtuen.

Vuoden 2023 päätavoitteena museoilla on valmistautua uuteen museoon ja sen sisältöjen tuottamiseen laajassa yhteistyössä yhteisön, teollisuusyritysten, teollisuusperintötoimijoiden ja mm. yliopiston kanssa (Jyväskylän yliopiston Historian

ja Etnologian laitoksen kanssa toteutettava Teollisuuden historia -hanke). Tavoitteena on, että uuden museon palvelut ovat laadukkaita, saavutettavia ja ne palvelevat kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä ja osallistumismahdollisuuksia. Uuden museon sisältötyö etenee tavoitteen mukaisesti ja Varkauden museokeskus Konsti avataan tavoiteaikataulussa huhtikuussa 2024.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Varkautelaisten uuden museon sisältöjen kehittämisen eri yhteisöjen kanssa	Yhteiskehittämiseen osallistuneiden määrä Järjestettyjen töpajojen määrä Sisältötyön etenemisen aikataulussa	Uuden museon sisällöt ammentavat varkautelelaisten tarpeesta ja toiveista ja tukevat varkautelelaisten identiteettityötä ja osallistumismahdollisuuksia.	Uuden museoiden sisältöjen suunnittelu ja toteutus etenee aikataulussa.	Toteutuu
Museopalveluiden ja -kokoelmien saavutettavuus ja käyttö	Museopalveluiden osallistujamäärät Museoiden verkkopalveluiden käyttäjämäärät Digitoitujen ja Finnassa julkaistujen objektien määrä	Näyttely- ja tapahtumakävijöiden määrä edellisvuoden tasolla suhteutettuna avoinnaoloaikaan Verkkopalveluiden käyttäjämäärä vähintään 25 000 yksittäistä istuntoa sivustoilla: piipunjuurella.fi, sarnat.fi, laivadata.fi ja muut verkkonäyttelyt) Valokuva-arkiston digitointihankkeiden rahoitushauissa onnistuminen, ja sitä kautta digitoinnin volyymin kasvattaminen. Esinekkokokelmasta digitoidaan ja julkaistaan Finnassa uusia objekteja 200 vuosittain Taidekkokkelma on kokonaisuuksessaan julkaistu Finnassa Kulttuuriperintöaineiston saavutettavuus ja käyttäminen edistää kaupunkilaisten hyvinvointia	Näyttelyt olivat avoinna vajaan vuoden, 1.1.-25.9. Kokonaiskävijät 11418 henkilöä Verkkopalveluista satakuvaavarkaudesta.fi on poistettu käytöstä alkuvuodesta 2023 sivuston teknisen iän tullessa päätökseen. Tämä vaikuttaa kokonaiskäyttäjämääriin. Verkkopalveluiden yhteenlaskettu istuntomäärä (Piipunjuurella.fi 14558, palokunta100.fi 1070, sarnat.fi 2797 ja laivadata.fi 1061, sekä mobiilipalvelut 4003): 23 489 istuntoa. Sarnat.fi palvelun datasta on saatavilla järjestelmävirheestä johtuen vain alkuvuosi 30.6. saakka. Kokoelmatietokantaan luetteloitu 484 objektia. Taidekkokkelma on kokonaisuuksessaan julkaistu Finnassa. Vuoden aikana ei ole toteutettu kokokelmahankkeita	Toteutuu osittain

Toiminnan tunnusluvut	TP2022	TP2023	Muutos %
Museopalvelut			
Näyttelykävijät Varkauden museot *)	5 210	4 534	-13,0
Näyttelykävijät Taipaleen kanavamuseo	6 621	6 884	4,0
Verkkopalveluiden käyttäjät / istunto	21 477	23 489	9,4
Luetteloidut kuvat	1 400	402	-71,3
Luetteloidut esineet	41	82	100,0
Museopalvelut €/asukas	31,0	34,8	12,3

*) Varkauden museot avoinna 17.9.2023 asti

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulu- lut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	69 733	149 850	12 849	162 699	128 010	-34 688	-21,3
Kulut	-683 001	-832 105	-24 873	-856 978	-815 031	41 946	-4,9
Toimintakate	-613 268	-682 255	-12 024	-694 279	-687 022	7 257	-1,0
Suunn. muk. poistot	-16 651	-52 600	0	-52 600	-15 445	37 155	-70,6
Tilikauden tulos	-629 919	-734 855	-12 024	-746 879	-702 466	44 413	-5,9

Muutetun talousarvion toimintakate alittui 7 257 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	8	8	8	0	0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	3	3	3	0	0
Sijaiset	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	0	0	0
Yhteensä	11	11	11	0	0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	9,0	9,5	10,7	1,2	13

Henkilöstömäärä toteutui suunnitelman mukaisesti.

2.1.6.11 Nuorisopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Nuorten työpajatoiminta siirtyi HVA-muutoksen myötä vuoden 2023 alusta kaupunkiorganisaatiossa nuorisopalvelujen sopimuksen piiriin. Elävä- säätien toiminta on nuorisolain mukaista toimintaa.

Henkilöstöressurssien vajavaisuus on tuonut haasteita erityisesti osallisuusrakenteiden kehittämiseen. Nuorisopalvelut on saanut kuitenkin ylläpidettyä nuorisovaltuusto Wanuvaa sekä lastenparlamentti Warpasten kokoukset on pystytty järjestämään haasteista huolimatta. Wanuvan toiminta on vilkastunut merkittävästi koronavuosien jälkeen. Asiakaspaine etsivässä nuorisotyössä on kasvanut alueen nuorten selkeästi kasvaneen tuen tarpeen myötä. Nuorisopalvelut haki AVI:n avustusta kolmannen etsivän nuorisotyöntekijän palkkaukseen.

Koulunuorisotyö on kokonaisuudessaan ottanut vahvan jalansijan Waltherin yläkoululla ulottaen toimintaa nivelvaiheyhteistyön kautta myös alueen 6. luokkalaisiin. Koulunuorisotyössä luodun Tsempparioppilasmallin tavoitteena on ollut tukea oppilaiden osallisuutta ja ehkäisemään syrjäyn jäämisen, yksinäisyyden ja kiusaamisen ongelmia luokkien sisältä päin koko luokkayhteisöä tukemalla. Tsemppari-oppilaille keväällä tehdyn kyselyn perusteella oppilaat ovat kokeneet päässeensä vaikuttamaan luokkayhteisöön positiivisesti itse pitämiensä tuntien avulla. Toiminta vaatii edelleen kehittämistä ja juurruttamista kouluyhteisöön.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Nuorten ja lasten osallisuuden ja vaikuttamisen kehittäminen	Nuorten ja lasten osallistumisen foorumeiden lukumäärä Tsempparioppilastoiminnan toteuttaminen.	Lasten ja nuorten osallisuus lähiyhteisössä ja yhteiskunnassa toteutuu monipuolisesti: Lastenparlamentti Warpasten ja nuorisovaltuusto Wanuvan kokouksien toteutuminen suunnitelman mukaan. Yläkoulussa toimii Tsempparioppilasmalli.	Nuorisovaltuusto Wanuvan kokouksia koko vuonna 11 kpl. Lastenparlamentti Warpasten syyskokous 16.11.2023, molemmat vuoden kokoukset toteutuivat. Tsempparimalli toimi ja kehitystyö on jatkunut.	Toteutuu

Toiminnan tunnusluvut	TP2022	TP2023	Muutos %
Nuorisopalvelut			
Avoin nuorisotoiminta, tuntia/asiakaskäynnit	650/3528	741/5713	+14/61,9
Erityisnuorisotyö, tuntia/yksittäiset asiakkaat	700/103	607/201	-13,3/+95,1 +51,2/+155
Etsivä nuorisotyö, tuntia/yksittäiset asiakkaat	346/253	523/646	,3
Nuorisopalvelujen tapahtumat, kävijämäärä*)	1 340	2335	74,3
Walkers-toiminta, tuntia/kohdatut nuoret	231/1705	229,5/2167	-0,6/+27,1
Koulunuorisotyö, osallistumiskerrat toimintaan	1 340	1421	6,0
€/asukas	26,2	31,4	19,7

*Nuorisopalveluiden tapahtumat vuonna 2023:

Mm. Varkaus-päivät, Skeittiparkin kisat, Wlan-verkkopelitapahtuma, Wauh Fest, 7. luokkalaisten ryhmätykset, media-taitoviikon poliisivierailu, yönuokkarit, jäädisco.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulu- lut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	85 978	83 500	0	83 500	96 394	12 894	15,4
Kulut	-603 533	-730 278	0	-730 278	-714 629	15 648	-2,1
Toimintakate	-517 555	-646 778	0	-646 778	-618 235	28 542	-4,4
Suunn. muk. poistot	-10 951	-14 000	0	-14 000	-7 958	6 042	-43,2
Tilikauden tulos	-528 507	-660 778	0	-660 778	-626 193	34 584	-5,2

Muutetun talousarvion toimintakate alittui 28 542 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	8	8	9	1	13
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	2	2	1	-1	-50
Sijaiset	1	1	1	0	0
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	0	0	0
Yhteensä	11	11	11	0	0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	10,0	10,0	9,9	-0,1	-1

Henkilöstömäärä toteutui suunnitelman mukaisesti.

2.1.6.12 Soisalo-opisto

Tilivelvolliset: Hyvinvointi- ja sivistysjohtaja Timo Tuunainen, Soisalo-opiston rehtori Jukka Tuohino, hyvinvoinnin edistämisen seutujaoston jäsenet, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Elokuun alussa eläköityy kaksi opettajaa. Heidän tilalleen ei haeta henkilöitä vakituisen työsuhteeseen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen	1. Vuosittaiseen tpokyselyyn vastaajien lukumäärä. 2. Yhteisöllistä toimintaa eri taidekoulujen oppilaille.	1. Vastaajien lukumäärä kasvaa 20 % vuodesta 2022. 2. Osallistujia jokaisesta taidekoulusta yhteisölliseen toimintaan	1. Kyselyä ei lähetetty vuonna 2023. Kysely on uudistettu täysin. Lähetämme keväällä 2024 jokaiselle taidekoululle oman, yksilöidyn kyselyn. 2. Yhteisöllisyyttä korostavat tapahtumat toteutettiin suunnitelman mukaisesti.	Toteutuu osittain

Toiminnan tunnusluvut	TP2022	TP2023	Muutos %
Vapaa sivistystyö			
Opetustunnit	13 854	13 258	-4,3
Opiskelijat	5 752	5 950	3,4
€/opetustunnit	70,6	81,3	15,2
€/opiskelija	170,0	181,2	6,6
€/asukas	49,5	54,7	10,5
€/opistoalueen asukas*)	29,2	39,5	35,2
TP2023 opistoalue Varkaus, Heinävesi, Joroinen*)			
Laaja taiteen perusopetus			
Opetustunnit	9 381	9 679	3,2
Opiskelijat	936	1 089	16,3
€/opetustunnit	80,9	98,7	21,9
€/opiskelija	810,9	876,8	8,1
€/asukas	38,4	48,4	26,1
€/opistoalueen asukas*)	15,0	18,9	26,3
TP2023 opistoalue Varkaus, Joroinen, Pieksämäki, Leppävirta*)			

Toiminnan tunnusluvut	TP2022	TP2023	Muutos %
Yleinen taiteen perusopetus			
Opetustunnit	2 444	1 465	-40,1
Opiskelijat	661	401	-39,3
€/opetustunnit	89,0	155,7	74,9
€/opiskelija	329,0	568,7	72,9
€/asukas	11,0	11,6	5,1
€/opistoalueen asukas*)	6,5	8,4	28,5

TP2023 opistoalue Varkaus, Heinävesi, Joroinen*)

Kehittäminen ja koulutus

Koulutuspalvelut			
Koulutukset	56	56	0,0
Opetustunnit	383	259	-32,4
Opiskelijat	678	541	-20,2

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	739 951	650 800	8 374	659 174	695 912	36 738	5,6
Kulut	-2 702 297	-2 919 037	-76 545	-2 995 582	-2 989 258	6 324	-0,2
Toimintakate	-1 962 346	-2 268 237	-68 171	-2 336 408	-2 293 347	43 061	-1,8
Suunn. muk. poistot	-6 018	-5 700	0	-5 700	-5 732	-32	0,6
Tilikauden tulos	-1 968 364	-2 273 937	-68 171	-2 342 108	-2 299 079	43 029	-1,8

Muutetun talousarvion toimintakate alittui 43 061 €, joka aiheutui pääsääntöisesti tulojen kasvusta.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	25	25	23	-2	-8
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	1	0	1	1	100
Sijaiset	1	0	1	1	100
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	0	0	1	1	100
Yhteensä	27	25	26	1	4
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	26,0	23,9	25,3	1,4	6

Henkilöstömäärä ylittyi yhdellä henkilöllä.

2.1.7 TEKNINEN TOIMI

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Arto Lehtonen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennot tapahtumat ja toiminnan muutokset

Suurin yksittäinen investointikohde oli uuden pelastusaseman rakentamisen aloitus keväällä 2023. Rakentaminen jatkuu vuoden 2024 puolella aikataulussaan siten, että käyttöönotto tapahtuu syksyllä 2024.

Vuoden aikana laitettiin myyntiin Ratakadun pysäkki ja loppuvuodesta saatiin myyntilupa myös Kuvataidekoululle (ent. poliisitalo). Ko. rakennuksilla ei ole tasearvoa. Tyhjilleen jääneiden kaupungin rakennusten kysyntä on ollut kuitenkin vähäistä.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Kaupunginvaltuuston 26.8.2019 § 68 päätöksen mukaisia talouden tasapainottamistoimenpiteitä on toteutettu vuosittain. Säästöjä tai tuloja on syntynyt myytyjen tai purettujen kiinteistöjen ylläpitokuluista, venepaikkamaksujen vuosittaisista n. 3 %:n korotuksista, leikkipaikkojen vähennyksistä tai kunnossapitoluokituksen laskemisista. Kiinteistöveroselvitystyötä jatketaan vuoteen 2024 saakka. Selvitystyöstä aiheutuneet talousarviovuoden kustannukset olivat n. 133 000 €. Henkilöstösuunnittelussa on vapautuvien tehtävien kohdalla huomioitu mahdollisuus täyttää tehtävä sisäisin järjestelyin ennen ulkoiseen hakuun laittamista.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Mahdollistetaan kehittyvä elinkeinöelämä	Tonttitarjonta	Yritystonttitarjonta on riittävä ja laadukas	Yritystonttitarjonta on riittävä ja laadukas	Toteutuu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulu- ali+	Poik.%
Tuotot	13 436 436	18 328 527	486 667	18 815 194	19 233 415	418 220	2,2
Valmistus omaan käyttöön	801 830	420 000	150 000	570 000	874 595	304 595	53,4
Kulut	-14 669 445	-18 525 503	-1 055 434	-19 580 937	-23 212 176	-3 631 238	18,5
Toimintakate	-431 179	223 024	-418 767	-195 743	-3 104 166	-2 908 423	1485,8
Suunn. muk. poistot	-6 588 448	-6 700 000	0	-6 700 000	-6 784 915	-84 915	1,3
Tilikauden tulos	-7 019 627	-6 476 976	-418 767	-6 895 743	-9 889 081	-2 993 338	43,4
=valtuustoon nähden sitovat erät							

Vertailuajankohdan tp 2022 luvut sisältävät vuoden 2023 mukaiset toimialan tehtävät ilman Aalto Hyvinvointikeskusta, joka sisältyi v. 2022 sosiaali- ja terveystoimen talousarvioon.

Osavuosikatsauksen 6/2023 perusteella ennustettiin teknisen toimialan talousarvion ylittyvän n. 230 000 € (pelastustoimen lisälasku oli 228 680 €). Kaupunginvaltuusto hyväksyi 2.10.2023 § 49 määrärahamuutokset vuoden 2023 talousarvioon.

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen varallaolokorvauksia koskevan kiistan kokonaisriskin arvellaan olevan maakunnan kaikkien kuntien osalta 28,1 M€ - 3,2 M€ = 24,9 M€. (3,2 M€ on pelastuslaitoksen v. 2022 tilinpäätöksen tekemä varaus). Laskettaessa Varkauden kaupungin osuutta, on laskentaperusteena käytetty laskutuksen kuntakohtaisia prosenttiosuuksia. Varkauden osuus on 13,4 %, eli 3,34 M€. Koska menon täsmällistä määrää ja toteutumisajankohtaa ei tiedetä, on se kirjattu menovaraukseksi. Menovaraus tarkoittaa, että asia on kirjattu vuoden 2023 tilinpäätökseen tulosvaikutteisesti, eli tulosta heikentävästi. Kun ratkaisut eri oikeudenkäynneistä saadaan, vasta sitten tulee kassavaikutus, jolloin kirjaukset tehdään taseen varauksista vastaavaksi eikä tulosvaikutusta tältä osin enää ole.

Kun menovaraus jätetään huomioimatta:

Toimialan toimintakate toteutui 431 577 € muutettua talousarviota paremmin (toteuma -220,5 %).

Toimintatuottoja toteutui 418 220 € (toteuma 102,2 %) ja valmistusta omaan käyttöön 304 595 €, (toteuma 153,4 %) arvioitua enemmän tuottojen toteuman ollessa yhteensä 103,7 %. Valmistuksesta omaan käyttöön kohdistui ent. Tehtaan koululle 436 866 €.

Toimintakulut toteutuivat 291 438 € yli arvioidun (toteuma 101,5 %).

Tiliryhmittäisellä henkilöstömenoista toteutui 95,4 %, palvelujen ostoista 105,1 %, aineista, tarvikkeista ja tavaroista 100,0 %, avustuksista 100,1 % sekä muista toimintakuluista 101,3 %.

Toimintakuluihin sisältyy yli kolme vuotta vanhojen saatavien poistoja 29 165 €. Keskenäisistä hankinnoista kirjattiin 124 556 € uudelle pelastusasemalle kuulumattomia suunnittelukustannuksia käyttötalouden kuluksi. Vanhan paloaseman jäljellä oleva tasearvo tullaan kirjaamaan alas vuoden 2024 aikana, kun uusi pelastusasema otetaan käyttöön.

Poistoihin sisältyy arvonalentumiskirjauksia seuraavasti: vanha paloasemarakennus 300 000 €, Varkauden Museo (Wredenkatu 5) 245 353 € sekä As Oy Joutsensadon (Käärmeniementie 24, ent. Joutenlahden nuorisotalo) osakkeet 61 088 €.

Tekninen toimi

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	153	55	50	-5	-9,1
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	9	15	9	-6	-40,0
Sijaiset	10	0	0	0	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	12	0	7	7	-
Yhteensä	184	70	66	-4	-5,7
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	178,4	62,2	68,4	6,2	10,0

Vertailuajankohdan tp 2022 henkilöstön lukumäärä sisältää 1.1.2023 Servica Oy:lle siirtyneen ruoka- ja puhtauspalveluiden henkilöstön.

Ta 2023 määräaikaisen henkilöstön lukumäärään sisältyvät kesätyöntekijät sekä keväällä päättyneen digitaalinen yleiskaavahankkeen hanketyöntekijät.

Vakinaisen henkilöstön määrä väheni talousarviovuoden aikana viidellä henkilöllä. Eläköityneiden tehtäviä ei täytetty ja kaksi tehtävää täytettiin sisäisin järjestelyin.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Vuoden 2023 sisäisen valvonnan painopistealueiksi oli kaupungin johtoryhmässä 15.11.2022 päätetty seuraavat toiminnot:

Päätösten strategian mukaisuus ja vaikuttavuus: Kaupunginvaltuuston hyväksymät kaupunkistrategian kärjet ja tavoitteet on pyritty huomioimaan päätöksentekoprosessin eri vaiheissa.

Projektit ja hankkeet: Hankkeiden kirjanpidollinen käsittely, hyväksyttävät kustannukset, tilityshakemukset sekä maksutukset ovat tapahtuneet kirjanpidon ohjeiden ja määräysten sekä hankepäätöksen mukaisesti.

Tiedotus ja viestintä: Oikea-aikaisella, monipuolisella ja monikanavaisella tiedotuksella ja viestinnällä pyritään tukemaan palvelu- ja toimintaprosesseja. Tiedotus ja viestintä on kuitenkin haasteellista ja sitä on kehitettävä edelleen.

Digitaalinen turvallisuus: Varkauden kaupunki edellyttää, että henkilöstö todentaa tietoturva- ja tietosuojasaamisensa Navisec-koulutusjärjestelmässä suoritettua testin avulla vuosittain. Suoritus on henkilökohtainen ja tallentuu tietohallinnon rekisteriin.

2.1.7.1 Kaupunkisuunnittelu

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Arto Lehtonen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat

Päiviönsaaren ja Kämärin alueiden master plan -suunnitelman (kokonaissuunnitelma) laadintaa varten nimettiin ohjausryhmä. Suunnitelmaa viedään eteenpäin yhdessä Navitas Kehitys Oy:n kanssa.

Kankun kouluhankkeen runkoratkaisut ja muut suunnitteluun vaikuttavat linjaukset hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 2.5.2023 hanke- ja rakennussuunnittelun pohjaksi. Tekninen lautakunta valitsi 20.6.2023 Kankun koulun suunnittelijaksi Arkkitehtitoimisto Art Michael Oy:n.

Kopolanniemen osayleiskaavan (Toisniemi-Kuhaniemi-Kopolanniemi osayleiskaavan muutos, Kopolanniemi) vireilletulo ja valmistelun käynnistäminen aloitettiin loppuvuodesta (tekninen lautakunta 12.12.2023 § 158).

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Konnansalon kaavoituksen käynnistäminen	Kaavoituksen eteneminen	Kaavoitus etenee osallistumis- ja arviointisuunnitelman aikataulun mukaisesti	Hanke etenee osallistumis- ja arviointisuunnitelman aikataulun mukaisesti	Toteutuu
Hertunrannan kehittäminen	Hankkeen eteneminen	Hankkeen käynnistäminen v. 2023	Hankkeen aloitus on siirtynyt vuodelle 2024	Ei toteudu

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	11 268 139	15 866 977	383 206	16 250 183	17 123 181	872 998	5,4
Valmistus omaan käyttöön	335 202	115 000	150 000	265 000	304 886	39 886	15,1
Kulut	-8 734 851	-12 433 382	-797 527	-13 230 909	-16 922 687	-3 691 778	27,9
Toimintakate	2 868 489	3 548 595	-264 321	3 284 274	505 380	-2 778 894	-84,6
Suunn. muk. poistot	-3 523 431	-3 625 000	0	-3 625 000	-3 834 079	-209 079	5,8
Tilikauden tulos	-654 942	-76 405	-264 321	-340 726	-3 328 699	-2 987 974	876,9

Pelastustoimen menovaraukset on kirjattu kaupunkisuunnittelun palvelualueelle.

Kun menovaraukset jätetään huomioimatta:

Toimintakate toteutui 561 106 € arvioitua paremmin (toteuma 117,1 %).

Tiliryhmätasolla ulkoisia myyntituottoja toteutui n. 185 000 € ja muita toimintatuottoja n. 160 000 € talousarviota enemmän. Metsämyyntituottoja toteutui n. 110 000 € arvioitua enemmän. Digitaalinen yleiskaavahankkeelle saatiin hankerahaa n. 66 216 € toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Muilta osin tuottojen lisäyksellä on katettu sisäisiä kulueriä.

Valmistusta omaan käyttöön toteutui n. 40 000 € talousarviota enemmän.

Toimintakulujen ylitys kohdistui palvelujen ostoihin. Alueiden ja rakennusten kunnossapitoa oli arvioitua enemmän. Lisäksi keskeneräisistä hankinnoista kirjattiin 124 556 € uudelle pelastusasemalle kuulumattomia suunnittelukustannuksia käyttötalouden kuluksi.

Yhteistoiminnan maksuosuuksista Leppävirran kunnalta palautui vuodelta 2022 ympäristönsuojelun maksuosuutta 50 250 € ja Kuopion kaupungille maksettiin pelastustoimen osalta lisälasku 228 680 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	16	14	14	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	6	9	6	-3	-33,3
Sijaiset	0	0		0	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	1	0		0	-
Yhteensä	23	23	20	-3	-13,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	30,2	20,3	21,9	1,6	7,9

Vakinaisen henkilöstön määrässä ei tapahtunut talousarviovuoden aikana muutosta.

Ta 2023 määräaikaisen henkilöstön lukumäärään sisältyvät keväällä 2023 päättyneen digitaalisen yleiskaavahankkeen hanketyöntekijät.

2.1.7.2 Kaupunkitekniikka

Tilivelvolliset: kaupungininsinööri Jani Viljakainen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat

Toimitilojen käyttötaloutta on rasittanut ilkivalta, joka on kohdistunut lähinnä Waltterin, Puurtilan ja Luttilan kouluihin. Kevään aikana tehdyn ilkivallan korjauskustannukset olivat n. 100 000 €. Könönpellon koulun sisäilmatutkimuksissa havaittiin rakenteellisia vikoja, joiden korjauksia tehtiin. Lisätutkimuksia ja korjauksia jatketaan myös vuonna 2024.

Liikennevaloissa oli poikkeuksellisen paljon vikaantumisia vuoden 2023 aikana. Liikennevalojen tekniikka alkaa olla elinkaarensa päässä. Liikennevalojen saneeraus suunnitelma valmistui vuoden loppuun mennessä. Taipaleentien liikennevalot on tarkoitus saneerata vuoden 2024 aikana.

ELY-keskus esitti joukkoliikenteen rahoitussuunnitelmaan muutosta ajokaudelle 2023–2024, minkä kaupunginhallitus hyväksyi 28.8.2023. Kaupungin osuudeksi hyväksyttiin 55 % ja ELY-keskuksen 45 %. Tämä nosti kaupungin maksuosuutta n. 100 000 € vuodessa. Nykyinen paikallisliikenteen sopimus lakkaa toukokuun lopussa 2024. ELY-keskus kilpailutti sopimuksen uudelleen ja sen myötä kaupungin maksuosuus tulee lisääntymään n. 50.000 € vuodessa. Paikallisliikenteen ja PALI-liikenteen käyttäjämäärät kasvoivat n. 8,5 % vuoteen 2022 verrattuna. Eläkeläiset tekivät 40 719 ja koululaiset 3 682 ilmaista matkaa vuoden 2023 aikana. Ilmaisten matkojen osuus kaikista tehdyistä matkoista oli n. 25 %. Teknisen toimen talousarviosta tuettiin jokaista paikallisliikenteessä tehtyä matkaa 1,14 € / matka ja PALI-liikenteessä tehtyä matkaa 23,30 € / matka.

Katujen- ja muiden yleisten alueiden hoidossa ei ole ollut merkittäviä muutoksia. Uusi kaupunginpuutarhuri aloitti tehtävänsään 1.9.2023.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Korkeatasoisen leikki- ja oleskelupuiston toteuttaminen	Hankkeen eteneminen	Puisto valmistuu vuoden 2023 loppuun mennessä	Vuoden 2023 toteutus saatiin valmiiksi suunnitellusti. Hankkeelle ei saatu yrityksistä huolimatta ulkopuolista rahoitusta, joten hanke on päätetty toteuttaa kahden vuoden aikana (Kvalt 27.2.2023 § 7). Hanke valmistuu vuoden 2024 loppuun mennessä.	Toteutuu osittain

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	1 927 870	2 290 950	80 226	2 371 176	1 920 353	-450 824	-19,0
Valmistus omaan käyttöön	452 906	305 000	0	305 000	566 613	261 613	85,8
Kulut	-5 536 212	-5 729 903	-169 882	-5 899 785	-5 855 968	43 817	-0,7
Toimintakate	-3 155 435	-3 133 953	-89 656	-3 223 609	-3 369 002	-145 393	4,5
Suunn. muk. poistot	-3 065 017	-3 075 000	0	-3 075 000	-2 950 836	124 164	-4,0
Tilikauden tulos	-6 220 453	-6 208 953	-89 656	-6 298 609	-6 319 837	-21 229	0,3

Toimintakate toteutui 145 393 € arvioitua huonommin (toteuma 104,5 %).

Toimintatuottoja ja valmistusta omaan käyttöön toteutui yhteensä 189 210 € talousarviota heikommin (toteuma 92,9 %). Tuotoista valmistus omaan käyttöön toteutui kuitenkin talousarviota enemmän painottuen ent. Tehtaan koulun peruskorjaushankkeelle (436 866 €).

Toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti.

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	134	38	33	-5	-13,2
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	2	4	2	-2	-50,0
Sijaiset	10	0		0	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	9	0	5	5	-
Yhteensä	155	42	40	-2	-4,8
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	142,4	37,6	39,9	5,3	14,2

Vakinaisen henkilöstön määrä väheni talousarviovuoden aikana viidellä henkilöllä. Eläköityneiden tehtäviä ei täytetty ja kaksi tehtävää täytettiin sisäisin järjestelyin.

2.1.7.3 Rakennusvalvonta

Tilivelvolliset: rakennustarkastaja Simo Ahtonen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat

Ensimmäisellä vuosineljänneksellä aloitettiin tunnustelut Keski-Savon neljän kunnan rakennusvalvontojen yhdistämisestä lähettämällä aloite kuntajohtajille. Kaupunginhallitus päätti 18.12.2023 esittää Varkauden ja Pieksämäen kaupunkien sekä

Leppävirran ja Joroisten kuntien yhteisen rakennusvalvonnan jatkovalmistelutyön käynnistämistä sekä päätti ehdottaa, että Leppävirran kunta toimisi valmistelutyössä vastuukuntana.

Kesän aikana myönnettiin lupa asuinkerrostalon rakentamiselle. Kesäajan rakennuslupahakemusten piikkiä ei tullut ja rakentaminen pysyi matalalla tasolla lupamäärillä mitattuna koko vuoden 2023. Lupamäärä on laskenut noin 25 % keskimääräisestä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Keskeisin rakennusvalvonnan toimintaa ohjaava säädös, Maankäyttö- ja rakennuslaki on tämänhetkisen tiedon mukaan korvautumassa uudella lailla 1.1.2024. Tämän vuoksi nykyinen rakennusjärjestys ja siihen perustuva ohjeistus on välttämätöntä uusia.	Aiemmin aloitettu rakennusjärjestyksen uudistaminen viehdään loppuun vuoden 2023 aikana. Uudistamisessa otetaan huomioon lakimuutos kokonaisvaltaisesti.	Uusi rakennusjärjestys ja sen mukainen ohjeistus on käyttöön otettavissa 1.1.2024.	Rakentamislaki on tämänhetkisen tiedon mukaan tulossa voimaan 1.1.2025 vaikkakin se avataan keräilään eikä asetuksia ole vielä.	Ei toteudu ☐

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2022	Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA2023 +muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali-kulut yli-/ali+	Poik.%
Tuotot	240 427	170 600	23 235	193 835	189 882	-3 954	-2,0
Valmistus omaan käyttöön	13 723		0	0	3 096	3 096	-
Kulut	-398 382	-362 218	-88 026	-450 244	-433 521	16 722	-3,7
Toimintakate	-144 233	-191 618	-64 791	-256 409	-240 544	15 865	-6,2
Suunn. muk. poistot	0		0	0	0	0	-
Tilikauden tulos	-144 233	-191 618	-64 791	-256 409	-240 544	15 865	-6,2

Toimintakate toteutui 15 865 € arvioitua paremmin (toteuma 93,8 %).

Henkilöstö 31.12.	TP2022	TA2023	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -	Poikkeama %
Vakinaiset	3	3	3	0	0,0
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset)	1	2	1	-1	-50,0
Sijaiset	0	0		0	-
Työllistetyt ja opp. Sopimukset	2	0	2	2	-
Yhteensä	6	5	6	1	20,0
Henkilötyövuodet 31.12. (htv 2)	5,8	4,3	6,6	-0,7	-16,9

Henkilöstön määrässä ei tapahtunut muutoksia.

2.2 TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

2.2.1 Tuloslaskelman toteutumisvertailu

Tuloslaskelman toteutumisvertailuun sisältyvät ulkoiset ja sisäiset erät

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %	Tot -%
Toimintatulot	26 102 994	480 509	26 583 503	28 427 354	1 843 851	6,9	106,9 %
Myyntitulot	7 192 084	32 463	7 224 547	7 484 385	259 838	3,6	103,6 %
Maksutulot	994 240	-42 105	952 135	958 036	5 901	0,6	100,6 %
Tuet ja avustukset	2 179 680	85 170	2 264 850	2 473 661	208 811	9,2	109,2 %
Muut toimintatulot	15 736 990	404 981	16 141 971	17 511 272	1 369 301	8,5	108,5 %
Valmistus omaan käyttöön	420 000	150 000	570 000	874 595	304 595	53,4	153,4 %
Toimintamenot	-73 329 928	-2 151 842	-75 481 770	-77 920 948	-2 439 178	-3,2	103,2 %
Henkilöstömenot	-31 771 339	-71 436	-31 842 775	-30 766 252	1 076 523	3,4	96,6 %
Palvelujen ostot	-22 589 945	-1 156 576	-23 746 521	-27 080 118	-3 333 597	-14,0	114,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 721 881	-25 856	-5 747 737	-5 882 794	-135 057	-2,3	102,3 %
Avustukset muille	-3 275 800	-91 900	-3 367 700	-3 097 518	270 182	8,0	92,0 %
Avustukset liikelaitoksille	0	0	0	0	0		
Muut toimintamenot	-9 970 963	-806 074	-10 777 037	-11 094 266	-317 229	-2,9	102,9 %
Toimintakate	-46 806 934	-1 521 333	-48 328 267	-48 618 999	-290 732	-0,6	100,6 %
Verotulot	45 867 000	1 815 000	47 682 000	47 562 612	-119 388	-0,3	99,7 %
Valtionosuudet	7 354 500	91 378	7 445 878	7 495 709	49 831	0,7	100,7 %
Rahoitustulot ja -menot:							
Korkotulot muilta	1 230 000	-80 000	1 150 000	1 139 296	-10 704	-0,9	99,1 %
Korkotulot liikelaitoksilta							
Muut rahoitustulot muilta	3 000 000	-690 000	2 310 000	2 471 867	161 867	7,0	107,0 %
Korkomenot	-1 000 000	-300 000	-1 300 000	-1 693 831	-393 831	30,3	130,3 %
Muut rahoitusmenot	-85 000	0	-85 000	-45 735	39 265	-46,2	53,8 %
Vuosikate	9 559 566	-684 955	8 874 611	8 310 918	-563 693	-6,4	93,6 %
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 234 241	0	-7 234 241	-6 910 784	323 457	4,5	95,5 %
Arvonalentumiset	-300 000		-300 000	-721 523	-421 523	-140,5	240,5 %
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0		
Satunnaiset menot	0		0	0	0		
Tilikauden tulos	2 025 325	-684 955	1 340 370	678 611	-661 759	49,4	50,6 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys	0	0	0	0	0		0,0
Varausten lisäys (-) tai vähennys	-2 000 000	700 000	-1 300 000	-650 000	650 000		0,0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys	0	0	0	0	0		0,0
Tilikauden alijäämä	25 325	15 045	40 370	28 611	-11 759	29,1	70,9 %

Vuoden 2023 talousarviomuutosten jälkeen tuloslaskelman toimintakate oli 48,328 M€. Toimintakatteen toteutumaksi muodostui 48,619 M€, joten talousarvio ylittyi 0,291 M€ (tot. % 100,6). Verotuloarvioita nostettiin talousarviomuutoksilla 1,815 M€ verrattuna alkuperäiseen talousarvioon. Verotulot alittivat tuloarvion 0,119 M€ (tot. % 99,7). Valtionosuustuloarviota korotettiin talousarviomuutoksilla 0,091 M€ alkuperäisestä talousarviosta ja valtionosuustulot ylittivät muutetun talousarvion 0,050 M€ (tot. % 100,7).

Tuloslaskelman toteutumisvertailu sitovuustasolla

		Sito- vuus* N B	Määrärahat					
			Alkuperäinen n TA2023	TA:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Poikkeama %
KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIALAKOHTAINEN TOIMINTAKATE								
Yleishallinto								
	Keskusvaalilautakunta	N	-72 771	0	-72 771	-28 649	44 122	-60,6
	Kaupunginvaltuusto	N	-164 137	0	-164 137	-131 250	32 887	-20,0
	Tarkastuslautakunta	N	0	0	0	0	0	0,0
	Kaupunginhallitus	N	-3 922 745	-640 540	-4 563 285	-4 173 037	390 248	-8,6
	Konsernihallinto	N	-3 285 219	195 131	-3 090 088	-1 767 070	1 323 017	-42,8
	Hyvinvointi ja kasvatusta	N	-39 585 086	-657 158	-40 242 244	-39 414 828	827 415	-2,1
	Tekninen toimiala	N	223 024	-418 767	-195 743	-3 104 166	-2 908 423	1 485,8
TOIMINTAKATE			-46 806 934	-1 521 332	-48 328 267	-48 618 999	-290 732	0,6
TULOSLASKELMAOSA								
	Verotulo	B	45 867 000	1 815 000	47 682 000	47 562 612	-119 388	-0,3
	Valtionosuudet	B	7 354 500	91 378	7 445 878	7 495 709	49 831	0,7
	Korkotulot	B	1 230 000	-80 000	1 150 000	1 139 296	-10 704	-0,9
	Muut rahoitustulot	B	3 000 000	-690 000	2 310 000	2 471 867	161 867	7,0
	Korkomenot	B	-1 000 000	-300 000	-1 300 000	-1 693 831	-393 831	30,3
	Muut rahoitusmenot	B	-85 000	0	-85 000	-45 735	39 265	-46,2
	Satunnaiset erät	B	0	0	0	0	0	0,0
INVESTOINTIOSA								
	Maa- vesialueet	N	0		0	65 200	65 200	
	Rakennukset	N	-5 790 000	0	-5 790 000	-6 956 208	-1 166 208	20,1
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	N	-2 015 000	0	-2 015 000	-1 918 221	96 779	-4,8
	Satamat	N	-50 000		-50 000	-68 499	-18 499	37,0
	Aineettomat hyödykkeet	N	-279 000	0	-279 000	-156 988	122 012	-43,7
	Osakkeet ja osuudet	N	-130 000	0	-130 000	-187 500	-57 500	44,2
Irtainomaisuus								
	Konsernipalvelut	N	-207 000	0	-207 000	-199 275	7 725	-3,7
	Kasvun ja oppimisen lautakunta	N	-120 000	0	-120 000	-114 333	5 667	-4,7
	Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta		-234 000	0	-234 000	-212 179	21 821	-9,3
	Tekninen toimi	N	-37 000		-37 000	-36 370	630	-1,7
RAHOITUSOSA								
	Antolainauksen muutokset	N	475 403	1 461 277	1 936 680	2 437 346	500 666	25,9
	Lainakannan muutokset	N	-642 000	-6 000 000	-6 642 000	-6 141 916	500 084	-7,5

*) B=bruttomääräraha/-tuloarvio, N= sitovuus nettomäärärahat/-tuloarviot

Valtuuston hyväksymä vuoden talousarvion sitovuustaso oli käyttötaloudessa toimialakohtainen toimintakate. Tuloslaskelman sitovuustaso on verotulot, valtionosuudet, rahoituskulut ja – tuotot sekä satunnaiset erät. Rahoituslaskelmassa sitovana tasona ovat antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset.

Kaupunginvaltuusto käsitteli vuoden 2023 talousarvion määrärahamuutokset kokouksessa 2.10.2023 § 49. Ne määrärahaylitykset, joita valtuusto ei hyväksynyt talousarviovuoden aikana, käsitellään valtuustossa 8.4.2024.

Muutettuun talousarvioon nähden toimialojen valtuustoa sitova toimintakate ylittyi teknisen toimen osalta, mikä johtuu Pohjois-Savon pelastuslaitoksen varallaolokorvausten menovarauksen 3,34 M€ kirjauksesta. Rahoituslaskelman muutokset on selitetty rahoituslaskelman toteutumisvertailun yhteydessä. Toimialojen talouden toteutumisesta on selvitetty tarkemmin toimialojen toimintakertomusten yhteydessä.

2.2.2 Rahoituslaskelman toteutumisvertailu

	Alkuperäinen TA2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA							
Vuosikate	9 559 566	-684 955	8 874 611	8 310 918	-563 693	-6,4%	93,6%
Tulorahoituksen korjauserät	-250 000	0	-250 000	3 106 588	3 356 588	1 342,6%	-1 242,6%
	9 309 566	-684 955	8 624 611	11 417 506	2 792 895	32,4%	132,4%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA							
Investointimenot	-9 262 000	-43 600	-9 305 600	-10 123 034	-817 434	-8,8%	108,8%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	200 000	43 600	243 600	227 400	-16 200	6,7%	93,3%
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	450 000	0	450 000	240 524	-209 476	-46,6%	53,4%
	-8 612 000	0	-8 612 000	-9 655 110	-1 043 110	-12,1%	112,1%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	697 565	-684 955	12 611	1 762 396	1 749 785	-13 875,1%	13 975,1%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA							
Antolainasaamisten muutokset							
Antolainasaamisten lisäys	-2 000 000	1 924 015	-75 985	-75 985	0	0,0%	100,0%
Antolainasaamisten vähennys	2 475 403	-462 738	2 012 665	2 513 331	500 666	24,9%	124,9%
	475 403	1 461 277	1 936 680	2 437 346	500 667	25,9%	125,9%
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000	-10 000 000	5 000 000	5 000 000	0	0,0%	100,0%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 642 000	0	-10 642 000	-10 641 916	84	0,0%	100,0%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 000 000	4 000 000	-1 000 000	-500 000	500 000		
	-642 000	-6 000 000	-6 642 000	-6 141 916	500 084	-7,5%	92,5%
Oman pääoman muutokset				0	0		
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	-177 259	-177 259		
Saamisten muutos	0	0	0	5 699 012	5 699 012		
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-10 074 884	-10 074 884		
	0	0	0	-4 553 131	-4 553 131		
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-166 597	-4 538 723	-4 705 320	-8 257 701	-3 552 381	75,5%	175,5%
RAHAVAROJEN MUUTOS	530 968	-5 223 678	-4 692 709	-6 495 305	-1 802 596	-38,4%	138,4%
RAHAVARAT 31.12.	4 820 812						
1.1.	11 316 117			-6 495 305			

Talousarvion sitovuussäännösten mukaan valtuustoon nähden sitovaa ovat rahoituslaskelman antolainauksen muutokset ja lainakannan muutokset. Talousarvion mukaan antolainasaamisten muutos oli yhteensä 1 936 680 € ja toteutuma 2 437 346 €, tot.- % 125,9 % ja meni yli budjetoidun 500 667 €.

Lainakannan (pitkäaikaiset/ lyhytaikaiset) muutosten toteuma oli -6 141 916 €, tot.-% 92,5 % ja jäi alle budjetoidun 500 084 €. Pitkäaikaisten lainojen lisäys oli 5 000 000 €, vähennys 10 641 916 € ja lyhytaikaisten muutos oli 500 000 €.

2.2.3 Investointien toteutumisvertailu

Taseryhmä		Alkuperäinen TA2023	TA-muutos	TA ja Muutos 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Maa- ja vesialueet ja tontit	M	-200 000	0	-200 000	-46 061	153 939
	T	200 000	0	200 000	111 260	-88 740
	Netto	0	0	0	65 200	65 200
Rakennukset	M	-5 790 000	0	-5 790 000	-7 105 608	-1 315 608
	T	0	0	0	149 400	149 400
	Netto	-5 790 000	0	-5 790 000	-6 956 208	-1 166 208
Kiinteät rakenteet ja laitteet Tevi	M	-2 015 000	0	-2 015 000	-1 740 252	274 748
Kiinteät rakenteet ja laitteet Tevi	T	200 000	0	200 000	0	-200 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet liikuntapaikat	M	-200 000	-30 000	-230 000	-225 369	4 631
Kiinteät rakenteet ja laitteet Liikuntapaikat	T	0	30 000	30 000	47 400	17 400
Kiinteät rakenteet ja laitteet Yht.	Netto	-2 015 000	0	-2 015 000	-1 918 221	96 779
Satamat	M	-50 000	0	-50 000	-68 499	-18 499
	T	0	0	0		
	Netto	-50 000	0	-50 000	-68 499	-18 499
Koneet ja kalusto						
- Tekninen toimi	M	-37 000	0	-37 000	-36 370	630
- Tekninen toimi	T	0	0	0	0	0
- Kasvun ja oppimisen lautakunta	M	-120 000	0	-120 000	-114 333	5 667
- Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	M	-234 000	-13 600	-247 600	-242 779	4 821
- Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	T		13 600	13 600	30 600	17 000
- Konsernipalvelut	M	-207 000	0	-207 000	-199 275	7 725
Koneet ja kalusto yhteensä	M	-598 000	-13 600	-611 600	-592 757	18 843
	T		13 600	13 600	30 600	17 000
	Netto	-598 000	0	-598 000	-562 157	35 843
Aineettomat hyödykkeet Yleishallinto	M	-175 000	0	-175 000	-77 757	97 243
Aineettomat hyödykkeet Tevi	M	-104 000	0	-104 000	-79 231	24 769
Aineettomat hyödykkeet	Netto	-279 000	0	-279 000	-156 988	122 012
Osakkeet ja Osuudet	M	-130 000	0	-130 000	-187 500	-57 500
	T	0	0	0	0	0
Osakkeet ja Osuudet	Netto	-130 000	0	-130 000	-187 500	-57 500
Investoinnit yhteensä	M	-9 262 000	-43 600	-9 305 600	-10 123 034	-817 434
	T	400 000	43 600	443 600	338 660	-104 940
	Netto	-8 862 000	0	-8 862 000	-9 784 374	-922 374

Kaupungin investointimenot vuonna 2023 olivat 10,123 M€ ja 1,846 M€ edellisvuotta isommat. Investointitulot olivat 0,339M€ ja edellisvuotta pienemmät 0,628 M€. Nettoinvestoinnit olivat 9,784 M€ ja 2,473 M€ edellisvuotta isommat.

Vuoden 2023 investointikulut toteutuivat 0,817 M€ yli budjetin ja investointituotot toteutuivat 0,105 M€ alle budjetin. Nettona investointeja toteutui 0,922 M€ yli budjetoidun.

Tarkempi investointien toteutuman erittely on projektikohtaisessa erittelyssä.

Investointien toteuma projekteittain	TA 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama	Tot%	TP2022
MAA- JA VESIALUEET					
9000 Maa-alueet					
Tuotot	200 000	111 260	-88 740	55,6	340 799
Kulut	-150 000	-32 891	117 109	21,9	-555 142
Netto	50 000	78 370	28 370	156,7	-214 343
Luovutustulot eivät sisällä myyntivoittoja/-tappioita					
9012 Vetovoimakesk. Aluekehityshanke					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-1 903
Netto	0	0	0	0,0	-1 903
9015 Teollisuustonttien jalostaminen					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-50 000	-13 170	36 830	26,3	0
Netto	-50 000	-13 170	36 830	26,3	0
Yksityistien siirto teollisuustontilta					
Maa- ja vesialueet yhteensä					
Tuotot	200 000	111 260	-88 740	55,6	340 799
Kulut	-200 000	-46 061	153 939	23,0	-557 045
Netto	0	65 200	65 200	-	-216 246
RAKENNUKSET					
9102 Kaupungintalo					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-488 915
Netto	0	0	0	0,0	-488 915
9104 Waltherin ruokapalvelu					
Tuotot	0	0	0	0,0	81 830
Kulut	0	0	0	0,0	0
Netto	0	0	0	0,0	81 830
9105 Keskuskeittiö/Ruokapalvelukesk					
Tuotot	0	0	0	0,0	201 759
Kulut	0	0	0	0,0	0
Netto	0	0	0	0,0	201 759
9201 Vanha sairaala					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-227 827
Netto	0	0	0	0,0	-227 827
9212 Käpykankaan palvelukeskus					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	-11 949	-11 949	*****	-459 411
Netto	0	-11 949	-11 949	*****	-459 411

Hissin nostokoneiston ja kannatinköysien uusinta

Invetointien toteuma projekteittain	TA 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama	Tot%	TP2022
9301 Päiviönsaaren päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-40 000	-34 064	5 936	85,2	-5 255
Netto	-40 000	-34 064	5 936	85,2	-5 255
9302 Könönpellon päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-31 944
Netto	0	0	0	0,0	-31 944
9303 Repokankaan päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-20 000	-25 398	-5 398	127,0	0
Netto	-20 000	-25 398	-5 398	127,0	0
9306 Kankunharjun päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-20 446
Netto	0	0	0	0,0	-20 446
9314 Könönpellon koulu					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-100 000	-104 111	-4 111	104,1	-98 291
Netto	-100 000	-104 111	-4 111	104,1	-98 291
9315 Lehtoniemen koulu					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-86 181
Netto	0	0	0	0,0	-86 181
9319 Repokankaan koulu					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-400 000	-364 820	35 180	91,2	-478 571
Netto	-400 000	-364 820	35 180	91,2	-478 571
Hanke tuli kilpailutuksen myötä ennakoitua halvemmaksi.					
9322 Waltherin koulu					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-200 000	-176 818	23 182	88,4	-376 067
Netto	-200 000	-176 818	23 182	88,4	-376 067
Pihan saneeraustyöt tulivat ennakoitua halvemmaksi.					
9324 Kankun koulu					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-50 000	-77 525	-27 525	155,1	-4 368
Netto	-50 000	-77 525	-27 525	155,1	-4 368
Hankesuunnittelukustannukset tulivat ennakoitua suuremmaksi kilpailutuksen myötä.					

Investointien toteuma projekteittain	TA 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama	Tot%	TP2022
9333 Pääkirjasto					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-7 805
Netto	0	0	0	0,0	-7 805
9340 Jäähalli/kilpailuhalli					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-43 184
Netto	0	0	0	0,0	-43 184
9341 Uimahalli					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-100 000	-113 853	-13 853	113,9	-161 998
Netto	-100 000	-113 853	-13 853	113,9	-161 998
Ison altaan saumaus tuli ennakoitua kalliimmaksi.					
9342 Liikuntatalo, Varkaus					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	-18 395	-18 395	*****	17
Netto	0	-18 395	-18 395	*****	17
Salin lattian pinnoitus (Kaupungininsinööri 6.6.2023 § 6)					
9343 Liikuntatalo, Kangaslampi					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	123
Netto	0	0	0	0,0	123
9345 Kisapuiston katsomorakennus					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-30 000	-49 686	-19 686	165,6	-17 160
Netto	-30 000	-49 686	-19 686	165,6	-17 160
Suunnittelua tuli ennakoitua enemmän hankkeeseen.					
9363 Pelastuslaitos, Varkaus					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	124 556	124 556	*****	0
Netto	0	124 556	124 556	*****	0
Suunnittelukustannusten siirto käyttötalouteen.					
9364 Oikeustalo					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-100 000	-133 627	-33 627	133,6	-96 840
Netto	-100 000	-133 627	-33 627	133,6	-96 840
Vesikatton saneeraus tuli ennakoitua kalliimmaksi.					
9366 Vesitorni					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-30 520
Netto	0	0	0	0,0	-30 520

Investointien toteuma projekteittain	TA 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama	Tot%	TP2022
9372 Ent. Joutenlahden koulu					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-56 145
Netto	0	0	0	0,0	-56 145
9373 Entinen Tehtaan koulu					
Tuotot	0	149 400	149 400	*****	0
Kulut	-500 000	-1 106 421	-606 421	221,3	-12 594
Netto	-500 000	-957 021	-457 021	191,4	-12 594
Hanke tuli ennakoitua kalliimmaksi runsaiden lisä- ja muutostöiden johdosta.					
9380 Mekaanisen musiikin museo					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	-11 509	-11 509	*****	0
Netto	0	-11 509	-11 509	*****	0
Paloilmoittimen modernisointi					
9390 Ennalta arvaam.korj.					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-200 000	0	200 000	0,0	0
Netto	-200 000	0	200 000	0,0	0
Määrärahalla katettiin talousarviokohteiden ulkopuolisia sekä ylittäviä kohteita.					
9400 Uusi Paloasema					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-4 050 000	-5 001 988	-951 988	123,5	-291 788
Netto	-4 050 000	-5 001 988	-951 988	123,5	-291 788
Hanke on edennyt ennakoitua nopeammin, vastaavasti vuoden 2024 kulut ovat pienemmät.					
9401 Kangaslammin paloasema					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-26 193
Netto	0	0	0	0,0	-26 193
Rakennukset yhteensä					
Tuotot	0	149 400	149 400	-	283 589
Kulut	-5 790 000	-7 105 608	-1 315 608	122,7	-3 021 363
Netto	-5 790 000	-6 956 208	-1 166 208	120,1	-2 737 774
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET					
9501 Katujen rakentaminen					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-70 000	-70 474	-474	100,7	-402 042
Netto	-70 000	-70 474	-474	100,7	-402 042

Investointien toteuma projekteittain	TA 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama	Tot%	TP2022
9502 Katujen perusparannus					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-765 000	-744 748	20 252	97,4	-560 591
Netto	-765 000	-744 748	20 252	97,4	-560 591
9503 Katujen suunnittelu					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-30 000	-59 689	-29 689	199,0	-53 904
Netto	-30 000	-59 689	-29 689	199,0	-53 904
Suunnittelutarpeita oli selvästi ennakoitua enemmän.					
9504 Päälystystyöt					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-16 904
Netto	0	0	0	0,0	-16 904
9505 Uusintapäälysteet					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-300 000	-300 740	-740	100,2	-505 689
Netto	-300 000	-300 740	-740	100,2	-505 689
9506 Liikennevalot					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-30 000	-28 431	1 569	94,8	-42 150
Netto	-30 000	-28 431	1 569	94,8	-42 150
9510 Maastomittaukset					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-5 000	-4 480	520	89,6	-6 748
Netto	-5 000	-4 480	520	89,6	-6 748
9529 Keskustan kehittäminen					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-25 000	0	25 000	0,0	0
Netto	-25 000	0	25 000	0,0	0
"Houkutus" valojen yleissuunnittelua ei tehty, käynnistettiin laaja-alaisempi Master Plan suunnittelu Päiviönsaareen.					
9531 Puistot ja leikkipaikat					
Tuotot	150 000	0	-150 000	0,0	0
Kulut	-525 000	-385 556	139 444	73,4	-60 501
Netto	-375 000	-385 556	-10 556	102,8	-60 501
Leikkivälineiden peruskorjauksiin (turvallisuus) sekä kasvillisuuden uusimiseen meni rahaa ennakoitua enemmän. Liikennepuiston ensimmäinen vaihe toteutui talousarvion mukaisesti.					

Investointien toteuma projekteittain	TA 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama	Tot%	TP2022
9566 Venesatamien peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-80 000	-34 376	45 624	43,0	-49 679
Netto	-80 000	-34 376	45 624	43,0	-49 679
Puurtilan venelaiturin saneeraus toteutui selvästi ennakoitua halvemmalla.					
9613 Green Corridor					
Tuotot	50 000	0	-50 000	0,0	105 000
Kulut	-100 000	-55 773	44 227	55,8	-390 542
Netto	-50 000	-55 773	-5 773	111,5	-285 542
9640 Liikenneturvallisuuustyöt					
Tuotot	0	0	0	0,0	31 420
Kulut	-40 000	-26 192	13 808	65,5	-112 625
Netto	-40 000	-26 192	13 808	65,5	-81 205
Kävelyn ja pyöräilyn seudullinen suunnittelu ei edennyt 2023.					
9672 Katuvalaistus					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-45 000	-29 793	15 207	66,2	-26 252
Netto	-45 000	-29 793	15 207	66,2	-26 252
Tehtiin vain välttämättömät korjaukset.					
9701 Satamien kehittäminen					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-50 000	-68 499	-18 499	137,0	-43 044
Netto	-50 000	-68 499	-18 499	137,0	-43 044
Satamahalleja jouduttiin kunnostamaan ennakoidusta poiketen.					
Kiinteät rakenteet ja laitteet tekninen toimi yhteensä					
Tuotot	200 000	0	-200 000		136 420
Kulut	-2 065 000	-1 808 751	256 249	87,6	-2 270 671
Netto	-1 865 000	-1 808 751	56 249	97,0	-2 134 251
9347 Kisapuiston urheilualue					
Kulut	0	0	0	0,0	-35 745
9368 Ladut ja kuntopolut					
Tuotot	0	17 400	17 400		0
Kulut	0	0	0		-99 091
Netto	0	17 400	17 400		-99 091
9386 Kalastuspaikat					
Kulut	0	0	0	0,0	-22 548
9387 Uimarannat					
Kulut	0	0	0	0,0	-16 393

Invetointien toteuma projekteittain	TA 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama	Tot%	TP2022
9393 Kämärin jääurheilukeskus					
Tuotot	30 000	30 000	0	100,0	0
Kulut	-180 000	-165 589	14 411	92,0	0
Netto	-150 000	-135 589	14 411	90,4	0
9397 Vattuvuoren laskettelukeskus					
Kulut	0	0	0	0,0	-97 671
9547 Moottoriurheilukeskus					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-50 000	-59 780	-9 780	119,6	0
Netto	-50 000	-59 780	-9 780	119,6	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala/ liikuntapalvelut yhteensä					
Tuotot	30 000	47 400	17 400	58,0	0
Kulut	-230 000	-225 369	4 631	98,0	-271 448
Netto	-200 000	-177 969	22 031	89,0	-271 448
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä (sis. Satamalaitoksen)					
Tuotot	230 000	47 400	-182 600	20,6	136 420
Kulut	-2 295 000	-2 034 120	260 880	88,6	-2 542 119
Netto	-2 065 000	-1 986 720	78 280	96,2	-2 405 699
KONEET JA KALUSTO					
9827 Teknisen toimen hallinto/laitteet					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-37 000	-36 370	630	98,3	-58 430
Netto	-37 000	-36 370	630	98,3	-58 430
9843 Kiinteistöpalvelut/autot					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-13 467
Netto	0	0	0	0,0	-13 467
9844 Ruokapalvelun laitteet ja kalusto					
Tuotot	0	0	0	0,0	165 111
Kulut	0	0	0	0,0	-27 401
Netto	0	0	0	0,0	137 710
9845 Kuljetusvälineet					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	0	0	0	0,0	-12 823
Netto	0	0	0	0,0	-12 823
Koneet ja kalusto tekninen toimi yhteensä					
Tuotot	0	0	0		165 111
Kulut	-37 000	-36 370	630	88,5	-112 121
Netto	-37 000	-36 370	630	83,2	52 990

Invetointien toteuma projekteittain	TA 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama	Tot%	TP2022
9941 perusop.opp.ym.uusim ja kalus					
Kulut	-90 000	-86 318	3 682	95,9	-102 579
9942 Varhaiskasvatuksen kalustohankinnat					
Kulut	-30 000	-28 015	1 985	93,4	-24 014
9943 Liikuntapaikkojen koneet ja kalusto					
Kulut	-30 000	-25 866	4 134	86,2	-42 445
9947 Museon kalustohankinnat					
Tuotot	13 600	30 600	17 000	225,0	0
Kulut	-193 600	-193 645	-45	100,0	-12 979
Netto	-180 000	-163 045	16 955	90,6	-12 979
9948 Kirjaston kalustohankinnat					
Kulut	-10 000	-9 869	131	98,7	0
9949 Soisalo-opiston kalustohankinnat					
Kulut	-14 000	-13 399	601	95,7	-12 014
Koneet ja kalusto kyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala yhteensä					
Tuotot	13 600	30 600	17 000	225,0	0
Kulut	-367 600	-357 112	10 488	97,1	-194 031
Netto	-354 000	-326 512	27 488	92,2	-194 031
9800 ICT-tekniikka					
Kulut	-37 000	-27 959	9 041	75,6	0
9802 Valokuituverkot					
Kulut	-100 000	-104 845	-4 845	104,8	-65 551
9805 Oppimisympäristön ICT-laitteet					
Kulut	-70 000	-66 471	3 529	95,0	-92 496
Yleishallinto yhteensä					
Kulut	-207 000	-199 275	7 725	96,3	-158 047
Koneet ja kalusto yhteensä					
Tuotot	13 600	30 600	17 000	225,0	165 111
Kulut	-611 600	-592 757	18 843	96,9	-464 199
Netto	-598 000	-562 157	35 843	94,0	-299 088
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET					
9846 Seutuvalvomo pilvipä					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-104 000	-79 231	24 769	76,2	0
Netto	-104 000	-79 231	24 769	76,2	0

Investointien toteuma projekteittain	TA 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama	Tot%	TP2022
Tekninen toimi yhteensä					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-104 000	-79 231	24 769	76,2	0
Netto	-104 000	-79 231	24 769	76,2	0
9801 ICT-lisenssit					
Kulut	-15 000	-26 088	-11 088	173,9	-33 940
9802 Valokuituverkot					
Kulut	-25 000	0	25 000	0,0	0
9803 Sähköinen asiointi					
Kulut	-50 000	-27 688	22 312	55,4	-27 335
9804 Viestikanavien uusiminen					
Kulut	-30 000	-23 981	6 019	79,9	-57 811
9807 taloushall.tukipav.kehitt.					
Tuotot	0	0	0	0,0	40 513
Kulut					-40 513
Netto					
9810 Titania SA mobiili					
Kulut	-15 000	0	15 000	0,0	0
9811 Intro-Kuntarekry					
Kulut	-10 000	0	10 000	0,0	0
9812 Tiedolla joht.-ohjelma					
Kulut	-30 000	0	30 000	0,0	0
Yleishallinto yhteensä					
Tuotot					40 513
Kulut	-175 000	-77 757	97 243	44,4	-159 599
Netto					-119 086
Aineetomat hyödykkeet yhteensä					
Tuotot	0	0	0	0,0	40 513
Kulut	-279 000	-156 988	122 012	56,3	-159 599
Netto	-279 000	-156 988	122 012	56,3	-119 086
ARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄVAIKUTTEISET SIIJOITUKSET					
9899 Osakkeet ja osuudet					
Tuotot	0	0	0	0,0	0
Kulut	-130 000	-187 500	-57 500	144,2	-1533 200
Netto	-130 000	-187 500	-57 500	144,2	-1533 200
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Tuotot	443 600	338 660	-104 940	76,3	966 432
Kulut	-9 305 600	-10 123 034	-817 434	108,8	-8 277 525
Netto	-8 862 000	-9 784 374	-922 374	110,4	-7 311 093

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

	2023	2022
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	2 438 901,38	29 738 979,89
Maksutuotot	952 777,63	9 366 678,05
Tuet ja avustukset	2 473 660,68	6 558 137,47
Muut toimintatuotot	10 867 341,25	5 424 297,99
Valmistus omaan käyttöön	16 732 680,94	51 088 093,40
	874 595,05	807 446,00
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja pakkiot	-24 419 994,76	-63 857 024,86
Hankilöstösivukulut		
Eläkekulut	-5 431 094,69	-14 985 293,40
Muut henkilöstösivukulut	-915 162,75	-2 175 254,46
Palvelujen ostot	-21 866 891,22	-89 131 484,22
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 881 438,52	-11 433 310,22
Avustukset	-3 097 518,34	-6 986 856,51
Muut toimintakulut	-4 614 175,06	-6 289 495,37
	<u>-66 226 275,34</u>	<u>-194 858 719,05</u>
TOIMINTAKATE	-48 618 999,35	-142 963 179,65
Verotulot	47 562 612,14	85 964 752,31
Valtionosuudet	7 495 709,00	60 030 463,00
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	1 139 295,56	976 335,43
Muut rahoitustuotot	2 471 866,82	2 273 534,59
Korkokulut	-1 693 831,19	-741 257,56
Muut rahoituskulut	-45 735,16	-77 720,78
	<u>1 871 596,03</u>	<u>2 430 891,68</u>
VUOSIKATE	8 310 917,82	5 462 927,34
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 910 783,54	-7 366 747,74
Arvonalentumiset	-721 523,07	-180 934,72
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	580 000,00
TILIKAUDEN TULOS	678 611,21	-1504 755,12
Varausten muutos		
Varausten lisäys	-650 000,00	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	28 611,21	-1504 755,12
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	25,6	26,3
Vuosikate/Poistot, %	108,9	72,4
Vuosikate euroa/asukas	421	276
Asukasmäärä	19 718	19 759

3.2 RAHOITUSLASKELMA

			2023	2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	8 310 918		5 462 927	
Satunnaiset erät	0		580 000	
Tulorahoituksen korjauserät	3 106 588	11 417 506	-1 039 953	5 002 974
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-10 123 034		-8 277 525	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	227 400		136 420	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	240 524	-9 655 110	1 772 448	-6 368 656
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		1 762 396		-1 365 682
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainojen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-75 985		-10 580 001	
Antolainasaamisten vähennys	2 513 331	2 437 346	246 175	-10 333 825
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000		30 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 641 916		-9 891 916	
Lyhytaikaisten lainojen muuutokset	-500 000	-6 141 916	-19 120 183	987 901
Oman pääoman muutokset		0		-793 182
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-177 259		119 555	
Vaihto-omaisuuden muutos	0		113 266	
Saamisten muutos	5 699 012		-1 018 858	
Korottomien velkojen muutos	-10 074 884	-4 553 131	1 557 314	771 277
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-8 257 701		-9 367 829
RAHAVAROJEN MUUTOS		-6 495 305		-10 733 511
	RAHAVARAT 31. 12.	4 820 812	11 316 117	
	1. 1.	11 316 117	-6 495 305	-10 733 511
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2023		2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €		-15 471		-23 506
Investointien tulorahoitus, %		84,0		67,1
Laskennallinen lainanhoitokate		0,7		0,4
Lainanhoitokate		0,7		0,4
Kassan riittävyys, pv		20		18
Asukasmäärä		19 718		19 759

3.3 TASE 31.12.2023

	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	191 576,80	197 699,71
Aineettomat oikeudet	176 052,80	166 651,71
Muut pitkävaikutteiset menot	15 524,00	31 048,00
Aineelliset hyödykkeet	105 315 395,92	103 283 618,20
Maa- ja vesialueet	28 461 323,78	28 526 523,35
Rakennukset	53 695 021,40	56 388 123,12
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 441 964,88	16 569 217,23
Koneet ja kalusto	1 298 480,68	1 225 576,67
Muut aineelliset hyödykkeet	66 735,24	66 735,24
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 351 869,94	507 442,59
Sijoitukset	114 015 776,46	121 817 881,44
Osakkeet ja osuudet	42 085 655,88	47 450 415,12
Muut lainasaamiset	71 804 431,33	74 317 762,32
Muut saamiset	125 689,25	49 704,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	219 522 749,18	225 299 199,35
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	0,00	206 185,11
Aineet ja tarvikkeet	0,00	206 185,11
Saamiset	5 974 693,72	11 673 706,06
Lyhytaikaiset saamiset	5 974 693,72	11 673 706,06
Myyntisaamiset	2 858 484,56	5 307 536,80
Muut saamiset	2 234 966,96	2 363 306,95
Siirtosaamiset	881 242,20	4 002 862,31
Rahat ja pankkisaamiset	4 820 811,72	11 316 116,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	10 795 505,44	23 196 008,10
VASTAAVAA YHTEENSÄ	230 318 254,62	248 495 207,45

	2023	2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 176 004,01	91 232 003,36
Edell. tilikauden yli-/alijäämä	16 828 320,10	18 333 075,22
Tilikauden yli-/alijäämä	28 611,21	-1 504 755,12
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	108 032 935,32	108 060 323,46
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset	650 000,00	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	650 000,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevastuuvaraus	784 734,36	888 882,84
Muut pakolliset varaukset	3 340 000,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	4 124 734,36	888 882,84
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	192 739,38
Muut toimeksiantojen pääomat	40 107,65	24 627,50
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	40 107,65	217 366,88
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	64 734 216,52	79 231 011,52
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	64 734 216,52	79 213 632,10
Muut velat	0,00	17 379,42
Lyhytaikainen	52 736 260,77	60 097 622,75
Joukkovelkakirjalainat	15 500 000,00	22 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 479 415,58	10 641 915,58
Lainat muilta luotonantajilta	9 000 000,00	2 500 000,00
Lyhytaikaiset ostovelat	2 908 990,36	7 047 822,42
Muut velat	519 067,17	1 445 755,08
Siirtovelat	5 328 787,66	15 962 129,67
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	117 470 477,29	139 328 634,27
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	230 318 254,62	248 495 207,45
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	47,2	43,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	163,6	70,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	16 857	16 828
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	855	851
Lainakanta 31.12., 1000 €	108 714	114 856
Lainakanta 31.12., €/asukas	5 513	5 813
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	145 843	169 291
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	7 396	8 566
Lainasaamiset, 1000 €	71 804	74 318
Asukasmäärä	19 718	19 759

3.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA

	2023	2022
Toimintatuotot	57 214 267,69	120 328 972,96
Toimintakulut	-114 647 039,78	-268 826 327,06
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 102 835,86	417 430,23
TOIMINTAKATE	-56 329 936,23	-148 079 923,87
Verotulot	46 767 957,18	85 106 906,75
Valtionosuudet	29 245 641,87	81 056 029,83
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	569 928,81	57 313,57
Muut rahoitustuotot	1 266 334,20	1 413 692,03
Korkokulut	-3 861 802,22	-1 753 363,65
Muut rahoituskulut	-143 036,90	-387 823,65
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 168 576,12	-670 181,70
VUOSIKATE	17 515 086,70	17 412 831,01
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 257 454,95	-14 958 402,72
Omistuksen eliminointierot	0,00	763 298,75
Arvonalentumiset	-814 934,37	-245 654,52
Poistot ja arvonalentumiset	-19 072 389,32	-14 440 758,49
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	675 677,51
Satunnaiset kulut	0,00	-22 162,50
Satunnaiset erät	0,00	653 515,01
TILIKAUDEN TULOS	-1 557 302,62	3 625 587,53
Tilinpäätössiirrot	5 728,90	-402 979,25
Tilikauden verot	-2 602,88	-764 672,79
Laskennalliset verot	-6 731,21	-185 111,59
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	418 306,42	-688 565,77
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 142 601,39	1 584 258,13
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	49,9	44,8
Vuosikate/Poistot, %	92	114,5
Vuosikate euroa/asukas	888	881
Asukasmäärä	19 718	19 759

3.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 515 086,70	17 412 831,01
Satunnaiset erät	0,00	653 515,01
Tilikauden verot	-2 602,88	-764 672,79
Tulorahoituksen korjauserät	-454 138,51	-2 109 235,30
	17 058 345,31	15 192 437,94
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-16 281 424,74	-36 517 775,32
Rahoitusosuudet investointimenoihin	227 400,00	152 837,95
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 595 464,42	2 691 255,24
	-12 458 560,32	-33 673 682,14
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 599 784,99	-18 481 244,20
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-322 039,00	-34 295,68
Antolainasaamisten vähennykset	61 684,27	142 611,49
	-260 354,73	108 315,81
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 699 923,88	45 146 860,25
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 759 095,23	-17 051 900,78
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 986 118,21	-14 985 158,79
	-14 045 289,56	13 109 800,67
Oman pääoman muutokset	-755 671,60	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-172 886,75	112 578,50
Vaihto-omaisuuden muutos	18 044,81	-73 444,84
Saamisten muutos	8 717 213,04	531 111,49
Korottomien velkojen muutos	-11 111 853,92	1 182 772,15
	-2 549 482,82	1 753 017,30
Rahoituksen rahavirta	-17 610 798,70	14 971 133,78
Rahavarojen muutos	-13 011 013,71	-3 510 110,42
Rahavarat 31.12.	15 246 036,49	35 750 405,95
Rahavarat 1.1.	28 257 050,20	39 260 516,38
Rahavarojen muutos	-13 011 013,71	-3 510 110,42
Konsernint rahoituslaskelman tunnusluvut:	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 €	-40 034	-44 018
Investointien tulorahoitus, %	109,1	47,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,6
Kassan riittävyys, pv	36	40
Asukasmäärä	19 718	19 759

3.6 KONSERNITASE 31.12.2023

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	807 709,97	1 465 938,53
Muut pitkävaikutteiset menot	326 016,44	298 759,18
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	0,00	10 803,24

Aineettomat hyödykkeet 1 133 726,41 1 775 500,94

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	33 814 678,98	32 948 839,26
Rakennukset	174 541 994,53	200 051 582,40
Kiinteät rakenteet ja laitteet	52 431 628,82	56 677 535,24
Koneet ja kalusto	7 686 849,10	10 085 546,52
Muut aineelliset hyödykkeet	6 590 059,51	6 791 855,84
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 731 733,10	5 839 378,14

Aineelliset hyödykkeet 281 796 944,04 312 394 737,39

Sijoitukset

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	17 581 621,63	20 163 807,78
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonnkor	5 880 234,91	3 222 542,67
Joukkovelkakirjasaamiset	27 566,28	36 491,79
Muut lainasaamiset	793 149,04	871 501,31
Muut saamiset	996 415,51	721 302,32

Sijoitukset 25 278 987,37 25 015 645,87
PYSYVÄT VASTAAVAT 308 209 657,81 339 185 884,20

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot	873 381,06	516 362,60
Lahjoitusrahastojen varat	4 794,10	186 438,75
Muut toimeksiantojen varat	147 663,19	120 651,30

TOIMEKSIANTOJEN VARAT 1 025 838,36 823 452,65

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	463 828,70	982 407,27
----------------------	------------	------------

Vaihto-omaisuus 463 828,70 982 407,27

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	4 595,25	3 942 122,40
Lainasaamiset	21 945 404,79	19 562 175,16
Muut saamiset	552 735,13	421 956,90
Siirtosaamiset	56 506,04	18 792,81

Pitkäaikaiset saamiset 22 559 241,21 23 945 047,27

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	7 154 963,57	11 100 947,60
Lainasaamiset	70 554,65	99 390,65
Muut saamiset	1 681 116,44	3 445 992,45
Siirtosaamiset	2 031 748,68	6 989 616,51

Lyhytaikaiset saamiset 10 938 383,34 21 635 947,21

Saamiset 33 497 624,56 45 580 994,48

Rahoitusarvopaperit

Muut arvopaperit	0,00	4 206 853,64
------------------	------	--------------

Rahoitusarvopaperit 0,00 4 206 853,64

Rahat ja pankkisaamiset 15 246 036,49 31 543 552,32

VAIHTUVAT VASTAAVAT 49 207 489,75 82 313 807,71

VASTAAVAA 358 442 985,92 422 323 144,56

VASTATTAVAA

	2023	2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 176 004,01	91 232 003,36
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	0,00	1 243,75
Muut omat rahastot	1 533 580,86	1 545 818,20
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	45 613 369,40	46 682 804,21
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 142 601,39	1 584 258,13
OMA PÄÄOMA	137 180 352,88	141 046 127,66

VÄHEMMISTÖOSUUDET	3 593 349,49	4 566 578,66
--------------------------	---------------------	---------------------

PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	784 734,36	888 882,84
Muut pakolliset varaukset	3 765 700,00	1 414 392,75
PAKOLLISET VARAUKSET	4 550 434,36	2 303 275,59

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	873 381,06	714 878,33
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 794,10	188 995,22
Muut toimeksiantojen pääomat	202 319,28	157 244,53
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 080 494,44	1 061 118,08

VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	139 077 444,76	179 797 149,69
Pääomalainat	0,00	3 088 082,26
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	103 072,21
Lainat muilta luotonantajilta	3 688 082,26	0,00
Saadut ennakot	19 589,57	0,00
Ostovelat	60 605,00	89 695,40
Muut velat	3 347 659,16	2 822 543,06
Siirtovelat	0,00	741 594,95
Pitkäaikainen vieras pääoma	146 193 380,76	186 642 137,58

Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	15 500 000,00	23 471 642,70
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 107 855,31	15 906 170,23
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	3 325 000,00
Lainat muilta luotonantajilta	2 002 600,00	0,00
Saadut ennakot	1 515 434,04	893 093,67
Ostovelat	7 247 514,72	13 336 079,88
Muut velat	2 565 038,60	3 494 875,60
Siirtovelat	8 800 094,20	25 137 369,32
Laskennalliset verovelat	1 106 437,13	1 139 675,56
Lyhytaikainen vieras pääoma	65 844 973,99	86 703 906,96
VIERAS PÄÄOMA	212 038 354,75	273 346 044,54
VASTATTAVAA	358 442 985,92	422 323 144,53

Taseen tunnusluvut	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	39,4	34,6
Suhteellinen velkaantuneisuus %	158	95,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	44 471	48 267
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	2 255	2 443
Lainakanta 31.12., 1000 €	187 376	225 691
Lainakanta 31.12. €/asukas	9 503	11 422
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	231 200	288 883
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	11 725	14 620
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	821	908
Asukasmäärä	19 718	19 759

4 LIITETIEDOT

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla ja avustuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset (osakkeet) on merkitty taseessa hankintamenoon.

Pohjois-Savon hyvinvointialueelle siirtyneet Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin ja Vaalijan kuntayhtymäosuudet on vähennetty kunnan taseen omaisuuseristä ja kirjattu kunnan peruspääomaa vastaan avaavassa taseessa 1.1.2023.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Pohjois-Savon hyvinvointialueelle siirtynyt vaihto-omaisuus koostui perusturvan tarvikevarastoista, joiden arvo on vähennetty kunnan taseen omaisuuserästä ja kirjattu kunnan peruspääomaa vastaan avaavassa taseessa 1.1.2023.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Konsernitili

Konserniyhtiöille voi kaupungin talousjohtaja antaa lyhytaikaista lainaa 500 000 €:n saakka hallintosäännön luvun 11 kohdan § 5 mukaisesti.

Johdannaisopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Johdannaisopimukset (puitesopimukset) on tehty neljän eri luottolaitoksen kanssa. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset ovat voimassa enimmillään 2034 asti.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Tilivuonna ei ole tehty oikaisuja edellisen tilikauden tietoihin.

Edellisen tilikauden vertailutietojen vertailukelpoisuus

Vertailukelvottomuutta edelliseen tilikauteen nähden aiheuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen menojen ja tulojen sekä omaisuuserien ja lomapalkkavelan siirto hyvinvointialueelle.

Taseen vastattavia koskevassa liitetiedossa nro 25 on esitetty tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen menetelmät

Kuntayhtymät on yhdistelty rivi riviltä tilinpäätöshetkellä olevan peruspääomaosuuden mukaan. Tytäryhteisöt on yhdistelty menetelmällä, joka vastaa keskeisiltä osin hankintamenomenetelmää. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamisessa alakonserneissa keskinäisen omistuksen eliminoinnissa on sovellettu hankintamenomenetelmää. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovellettua pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Voitosta ja tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä. Osakkuusyhteisöjen hankintamenon ja hankintahetken oman pääoman ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Osakkuusyhtiöistä on jätetty yhdistelemättä ne yhteisöt, joiden merkitys pääomaan on vähäinen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja tasetta laadittaessa. Samoin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty siltä osin, kun ne ovat tiedossa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Negatiivisia vähemmistöosuuksia ei ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhtiöiden poistosuunnitelmia ei ole yhdenmukaistettu kaupungin poistosuunnitelmaan tilinpäätöksessä.

Alijäämän kattaminen

--

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Pohjois-Savon Liitto, As Oy Kehrääjätie, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy ja Varkauden Aluelämpö Oy ilmoittivat muutoksista tilinpäätöksissään 2022. Konsernitilinpäätöksessä muutokset on kirjattu edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Avaavan kunnan konsernitaseen perustana on konsernitilinpäätös vuodelta 2022, jota on oikaistu kunnan taseen muutoksilla sekä muilla sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä aiheutuvilla muutoksilla. Sote-uudistuksen johdosta konsernirakenteesta ovat jääneet pois Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ky ja Vaalijalan ky. Vertailukelvottomuutta aiheuttaa edelliseen tilikauteen verrattuna soten ja pelastustoimen menojen ja tulojen, omaisuuserien ja lomapalkkavelan siirtyminen kaupungilta hyvinvointialueelle.

Vaalijalan kuntayhtymän yhtymäkokouksen päätöksen mukaan ylijäämänpalautus siirtyy toteutettavaksi Etelä-Savon ja Pohjois-Savon hyvinvointialueille yhteisvastuullisesti.

Hva:n vaikutukset konsernitaseeseen:

[illegible]

4.2 TULOSLASKELMAN LIITTEET

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	2 011 981,50	2 991 249,76	1 720 442,90	1 590 025,70
Sosiaali- ja terveyspalvelut	0,00	74 657 530,11	0,00	40 980 772,95
Opetus- ja kulttuuripalvelut	10 121 931,73	7 007 343,81	4 033 588,44	3 791 088,33
Tekninen toimiala	21 261 235,52		10 978 649,60	
Yhdyskuntapalvelut	23 754 178,84	35 364 226,97		4 726 206,42
Muut palvelut	64 940,10	53 187,00	0,00	0,00
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>57 214 267,69</i>	<i>120 073 537,66</i>	<i>16 732 680,94</i>	<i>51 088 093,40</i>

7. Verotulojen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan tulovero	35 914 137,57	72 886 221,24	35 914 137,57	72 886 221,24
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 420 388,37	6 386 312,40	4 420 388,37	6 386 312,40
Kiinteistövero	6 433 431,24	5 834 373,11	7 228 086,20	6 692 218,67
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>46 767 957,18</i>	<i>85 106 906,75</i>	<i>47 562 612,14</i>	<i>85 964 752,31</i>

8. Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	9 843 162,00	62 389 563,00	9 843 162,00	62 389 563,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	6 452 904,00	8 126 738,00	6 452 904,00	8 126 738,00
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	830 000,00	0,00	830 000,00
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	21 749 932,87	21 025 566,83	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-2 347 453,00	-2 359 100,00	-2 347 453,00	-2 359 100,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>29 245 641,87</i>	<i>81 056 029,83</i>	<i>7 495 709,00</i>	<i>60 030 463,00</i>

9. Palvelujen ostojen erittely

	Kaupunki	
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	2 505 496,44	60 962 929,65
Muiden palvelujen ostot	19 361 394,78	28 168 554,57
<i>Kaupungin / Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>21 866 891,22</i>	<i>89 131 484,22</i>

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

SUUNNITELMAPOISTOJEN PERUSTEET

KV 16.12.2013 § 91

PYSYVÄT VASTAAVAT	KILA:n yleisohje		Poistoaika/ Poisto-%
	Poistomenetelmä	Poistoaika Poisto-%	
Aineettomat hyödykkeet:			
Kehittämismenot	tasapoisto	2- 5 vuotta	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5-20 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>			
Perustamis- ja järjestelymenot	--		
Tutkimus- ja kehittämismenot	--		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
Muut	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet:			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat:			
Hallinto- ja laitosrakennukset (puu)	tasapoisto	20-50 vuotta	25 vuotta *)
Hallinto- ja laitosrakennukset (kivi)	tasapoisto	20-50 vuotta	25 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset (puu)	tasapoisto	20-30 vuotta	25 vuotta *)
Tehdas- ja tuotantorakennukset (kivi)	tasapoisto	20-30 vuotta	25 vuotta
Talousrakennukset (puu)	tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta
Talousrakennukset (kivi)	tasapoisto	10-20 vuotta	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset (puu)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset (kivi)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	--		
Kiinteät rakenteet ja laitteet:			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % -20 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	10 % -25 %	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	10 % - 20 %	20 %
Puistot	--		
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	7 % 10 %	Keski-Savon Vesi Oy:n poistosuun. mukaan
Viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	7 % 10 %	
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	20 % - 22 %	
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	
Sähkö-, vesi- yms laitojen koneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 25 %	
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	
Koneet ja kalusto:			
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	Menojäännöspoisto	20 % - 27 %	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Muut liikkuvat työkonet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 30 %	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa

Muutos Kvalt. 19.10.2015 § 57, kaikki 3.000 € tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan kertapoistona.

*) Muutos kv. 7.12.2021 Puurakentamisen tekniikan kehittymisen myötä puurakenteisten hallinto- ja laitosrakennusten poistoaika yhdenmukaisetaan vastaamaan kivirakenteisten kanssa

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Eläkevastuu 1.1.	888 882,84	986 400,00	888 882,84	986 400,00
Vähennykset tilikaudella	-104 148,48	-97 517,16	-104 148,48	-97 517,16
Eläkevastuu 31.12.	784 734,36	888 882,84	784 734,36	888 882,84
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	0,00	1 183 458,33	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-210 959,63	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	0,00	972 498,70	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	425 700,00	425 700,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	3 340 000,00	0,00	3 340 000,00	0,00
Vähennykset tilikaudella		0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset/palotoimi 31.12.	3 765 700,00	425 700,00	3 340 000,00	0,00

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	3 791 898,53	958 838,42	155 677,33	942 436,30
Rakennusten luovutusvoitot	13 702,99	358 541,90	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	42 002,03	93 489,38	0,00	0,00
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>3 847 603,55</i>	<i>1 410 869,70</i>	<i>155 677,33</i>	<i>942 436,30</i>
Muut toimintakulut				
Rakennusten luovutustappiot		5 286,14	0,00	0,00
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	26 413,73	0,00	26 413,73	0,00
Muut luovutustappiot	145 515,33			
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>171 929,06</i>	<i>5 286,14</i>	<i>26 413,73</i>	<i>0,00</i>

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Osakkeiden myyntivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut satunnaiset tuotot	0,00	1 095 744,16	0,00	580 000,00
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 095 744,16</i>	<i>0,00</i>	<i>580 000,00</i>
Satunnaiset kulut				
alkupääoma	0,00	-22 162,50	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>-22 162,50</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kaupunki	
	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	1 201 500,00	1 000 449,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1 081 020,32	1 055 752,29
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	125 241,53	125 241,53
<i>Yhteensä</i>	<i>2 407 761,85</i>	<i>2 181 442,82</i>

16. Erittely poistoeron muutoksista

Ei ilmoitettava

4.3 TASEEN LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa

18. Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa

19. Pysyvien vastaavien erittelyt

Aineettomat hyödykkeet

Kaupunki

	Aineettomat oikeudet	Tietokone-ohjelmistot	Muut pitkä-vaik. Menot	Ennakkomaks ja kesk.er.hank.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	166651,71	31048,00	0,00	197 699,71
Lisäykset tilikaudella	0,00	153727,58	0,00	0,00	153 727,58
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	227,53	0,00	0,00	227,53
Tilikauden poisto	0,00	144098,96	15524,00	0,00	159 622,96
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	176052,80	15524,00	197699,71	191 576,80
Arvonkorotukset	0,00				
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00				

Olennaiset lisäpoistot

Erittely olennaisista lisäpoistoista

Aineelliset hyödykkeet

Kaupunki

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	28 526 442,20	56 388 123,12	16 569 217,23	1 225 576,67	66 735,24	507 442,59	103 283 537,05
Lisäykset tilikaudella	46 141,99	1 044 229,31	2 125 651,89	572 037,15	0,00	5 844 427,35	9 632 487,69
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	47 400,00	30 600,00	0,00	0,00	78 000,00
Vähennykset tilikaudella	111 260,41	115 082,82	16 180,74	9 587,62	0,00	0,00	252 111,59
Tilikauden poisto	0,00	3 076 895,67	3 189 323,50	458 945,52	0,00	0,00	6 725 164,69
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	545352,54	0,00	0,00	0,00	0,00	545 352,54
Poistamaton hankintameno 31.12.	28 461 323,78	53 695 021,40	15 441 964,88	1 298 480,68	66 735,24	6 351 869,94	105 315 395,92
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	28 461 323,78	53 695 021,40	15 441 964,88	1 298 480,68	66 735,24	6 351 869,94	105 315 395,92

Olennaiset lisäpoistot

Erittely olennaisista lisäpoistoista

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Kaupunki	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyhteys- yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osak- keet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	22 485 074,63	9 371 161,47	13 683 473,90	1910705	47 450 415,12
Hva-muutos avaava tase			<u>-5 491 171,53</u>		<u>-5 491 171,53</u>
			8 192 302,37		41 959 243,59
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	187500	187 500,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0	0,00
Hankintameno 31.12.	22 485 074,63	9 371 161,47	8 192 302,37	2098205	42 146 743,59
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	-61087,7	-61087,71
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	22 485 074,63	9 371 161,47	8 192 302,37	2037117	42 085 655,88

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset

Kaupunki	Jvk-lainasaami niyhteisöt	Saamiset konse kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	74104281	0,00	74367466
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	75985,25
Vähennykset	<u>0,00</u>	<u>2451646,7</u>	<u>0,00</u>	<u>2513331</u>
Hankintameno 31.12.	0,00	71652634	0,00	71930121
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	71652634	0,00	71930121

Kaupunki	2023	2022
Tytäryhteisöt		
Keski-Savon Vesi Oy	45414760,00	45414760,00
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	26154542	28456189
Koy Varkauden Kongressi ja kulttuurikeskus	0,00	100000
Wartalo Kodit Oy	<u>100000,00</u>	<u>150000</u>
Tytäryhteisöt yhteensä	71669302	74120949,11
Muut		
Varkauden Laturi ry	40627,00	46788,00
Varkauden Teatteri	77857,18	101381,00
Muut antolainat muille/vanhat asuntolainat	644,78	1310,89
Muu saaminen	<u>141689,23</u>	<u>97037,32</u>
Muut yhteensä	260818,19	246517,21
Saamiset yhteensä	71930120,58	74367466,32

Olellaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Ei ilmoitettavaa

20.-22. Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä

Nimi		Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kuntakonsernin osuus omasta pääomasta (€)	osuus vieraasta pääomasta (€)	osuus tilikauden tuloksesta (€)
Tytäryhteisöt							
Wartalo Kodit Oy	Varkaus	0609659-2	100,00	100,00	6 677 331,52	33 298 359,64	498 543,28
Varkauden Aluelämpö Oy	Varkaus	0208116-6	80,10	80,10	13 039 857,74	8 985 572,09	-1 693 592,43
Kiinteistö Oy Varkauden Kongressi ja kulttuurikesk	Varkaus	0775474-5	51,91	51,91	-694 253,96	3 363 061,65	1 291,13
Varkauden Taitotalo Oy	Varkaus	1596360-0	100,00	100,00	1 582 738,90	14 805 336,30	-183 710,06
Varkauden Metallihovi Oy	Varkaus	1605988-3	100,00	100,00			ei yhdistelty
Navitas Kehitys Oy	Varkaus	0775736-4	100,00	81,20	1 762 133,94	932 266,61	-282 727,66
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	Varkaus	0398652-2	100,00	100,00	1 876 740,48	42 870 758,98	524 274,46
Kiinteistö Oy Terveyskäpy	Varkaus	0684090-8	76,60	76,60	206 582,78	1 173,53	3 474,38
Keski-Savon Vesi Oy	Varkaus	2444779-8	100,00	100,00	12 018 206,89	47 132 179,99	-424 964,16
As Oy Kehräjäntie	Varkaus	0750857-9	51,00	51,00	290 031,86	3 784,93	-1,67
Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy	Varkaus	3314579-1	90,00	97,37	441 440,37	124 583,93	-34 779,97
Kuntayhtymät							
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	1852679-9	32,39	32,39	21 521 938,35	23 401 961,39	2 250 718,34
Pohjois-Savon Liitto	Kuopio	0827616-7	8,44	8,44	116 447,63	77 212,09	13 234,88
Liikelaitoskuntayhtymät							
Keski-Savon Jätehuolto Ilky	Varkaus	2367681-2	47,30	47,30	6 032 186,53	536 262,50	421 542,72
Osakkuusyhteisöt							
Savonia Ammattikorkeakoulu Oy	Kuopio	2629463-3	22,28	22,28			1 102 825,48
Riikinvaimo Oy	Varkaus	2530288-1	41,75	41,52			0,00
As Oy Varkauden Rajakulma	Varkaus	0590161-7	21,2	21,2			10,38
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt							
Varkauden Keskusliikenneasemakiinteistö Oy	Varkaus	0230739-9	33,33	33,33	0,00	0,00	0,00
Yhdistelemättömät omistusyhteisöt							
Kiinteistö Oy Taulumäen Toripaviljonki	Varkaus	1609056-1	16,12	16,12	0,00	0,00	0,00
Warkop Oy	Pieksämäki	1877492-8	12,3	12,3	0,00	0,00	0,00

23. Saamisten erittely

	Kaupunki			
	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	1 848 033,70	0,00	341 490,90
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	1 017 060,46	0,00	1 017 060,46
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>3 882 154,62</i>	<i>0,00</i>	<i>1 358 551,36</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	2 788,98	0,00	289 712,55
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>2 788,98</i>	<i>0,00</i>	<i>289 712,55</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	20 892,92	0,00	1 387,68
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>20 892,92</i>	<i>0,00</i>	<i>1 387,68</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>3 905 836,52</i>	<i>0,00</i>	<i>1 649 651,59</i>

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Kelan korvaus työterveyshuollosta	204 885,13	626 920,03	129 783,00	377 393,00
Kuntalaskutus	0,00	1 716 301,63	0,00	712 819,88
Valtion tuet ja avustukset	360 906,40	1 063 792,63	41 185,00	1 057 383,43
Muut tuet ja avustukset		737 151,30	0,00	0,00
Projektisaamiset	0,00	415 673,73	0,00	0,00
Korvaukset kuntouttavaan työtoimintaan	0,00	30 754,32	0,00	30 754,32
Korvaukset pakolaiskustannuksiin	50 059,19	0,00	50 059,19	0,00
Muut siirtosaamiset, konsernin keskinäiset		128 060,44	0,00	128 060,44
Sairaanhoidopiiriin lisälaskutus	0,00	993 478,52	0,00	993 478,52
Muut siirtosaamiset	795 550,06	675 928,83	39 867,11	82 624,82
Vaalijalan ky/Hyvinvointialue ylijäämäpalautus	<u>620 347,90</u>	<u>620 347,90</u>	<u>620 347,90</u>	<u>620 347,90</u>
<i>Yhteensä</i>	<i>2 031 748,68</i>	<i>7 008 409,32</i>	<i>881 242,20</i>	<i>4 002 862,31</i>

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT
25. Oman pääoman erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36
<i>Hva-muutokset avaavaan taseeseen</i>	-55 999,35		-55 999,35	
Peruspääoma 1.1.	91 176 004,01		91 176 004,01	
Peruspääoma 31.12.	91 176 004,01	91 232 003,36	91 176 004,01	91 232 003,36
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	0,00	1 243,75	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	0,00	1 243,75	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	1 545 818,20	1 151 212,83	0,00	0,00
<i>Hva-muutokset avaavaan taseeseen</i>	-84 654,24			
<i>Oikaisut erien välillä avaavaan taseeseen/ ohjelmavaihdosta johtuva ero käsittelytavassa</i>	474 295,41			
Muut omat rahastot 1.1.	1 935 459,37			
Siirrot rahastoon	0,00	402 078,45	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-401 878,51	-7 473,08	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	1 533 580,86	1 545 818,20	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	48 267 062,35	46 682 804,22	16 828 320,10	19 126 257,05
<i>Hva-muutokset avaavaan taseeseen ohjelmavaihdosta johtuva ero käsittelytavassa</i>	-2 522 096,88			
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	45 744 965,47			
<i>Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset</i>	-131 596,07	0,00	0,00	-793 181,83
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	45 613 369,40	46 682 804,22	16 828 320,10	18 333 075,22
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 142 601,39	1 584 258,13	28 611,23	-1 504 755,12
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>137 180 352,88</i>	<i>141 046 127,66</i>	<i>108 032 935,34</i>	<i>108 060 323,46</i>

Vuoden 2022 konsernin esitystapaa on muutettu siten, että rahastot esitetään yhtenä eränä.

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kaupunki	
	2023	2022
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	16 828 320,10	18 333 075,22
Tilikauden yli-/alijäämä	28 611,21	-1 504 755,12
<i>Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä</i>	<i>16 858 954,31</i>	<i>16 828 320,10</i>

26. Erittely poistoerosta

Ei ilmoitettavaa

27. Pitkäaikaiset velat

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	141 577 752,02	126 049 549,81	27 500 000,00	31 383 469,78
Muut velat	0,00	17 379,42	0,00	17 379,42
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>141 577 752,02</i>	<i>126 066 929,23</i>	<i>27 500 000,00</i>	<i>31 383 469,78</i>

28. Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa

29. pakolliset varaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
varaukset	425 700,00	425 700,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu	0,00	972 498,70	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	16 194,04	0,00	0,00
P-S pelastuslaitos varallaolokorvaukset	3 340 000,00	0,00	3 340 000,00	0,00
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>3 765 700,00</i>	<i>1 414 392,75</i>	<i>3 340 000,00</i>	<i>0,00</i>

30. Vieras pääoma

	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0,00	9 000 000,00	0,00	2 500 000,00
Ostovelat	0,00	421 067,43	0,00	343 759,61
Siirtovelat	0,00		0,00	11 948,75
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>9 421 067,43</i>	<i>0,00</i>	<i>2 855 708,36</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	10 657,99	0,00	977 493,88
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	546 827,63
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>557 485,62</i>	<i>0,00</i>	<i>1 524 321,51</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	2 282,20	0,00	9 477,32
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>2 282,20</i>	<i>0,00</i>	<i>9 477,32</i>

31. Shekkitililimiitti

	Kaupunki / Kunta	
	2023	2022
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	0,00	0,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	0,00	0,00

Konsernitilin käyttö loppui 31.5.2022 lukien liittyen kaupungin pankkipalvelujen kilpailutuksen yhteydessä tehtyyn päätökseen. Konserniyhtiöille voi kaupungin talousjohtaja antaa lyhytaikaista lainaa 500 000 €:oon saakka hallintosäännön luvun 11 kohdan § 5 mukaisesti.

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksut	3 347 659,16	2 805 163,64	0,00	0,00
Muut velat	0,00	17 379,42	0,00	17 379,42
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>3 347 659,16</i>	<i>2 822 543,06</i>	<i>0,00</i>	<i>17 379,42</i>

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Verovelat	119 044,46	391 028,16	0,00	0,00
Jaksotetut henkilöstökulut	1 036 739,99	2 421 138,91	730 815,62	1 915 676,48
Lomapalkkajaksotukset	5 123 402,15	13 024 010,60	3 128 302,33	8 650 105,02
Korkojaksotukset	867 693,20	349 769,80	355 852,02	116 896,05
Vuokrajaksotukset	189 449,16	0,00	0,00	0,00
Velvoitemaksut	217 555,73	0,00	0,00	0,00
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	851 504,52	1 209 880,58	719 112,90	1 209 880,58
Sairaanhoidopiirin lisälaskutus	0,00	0,00	0,00	1 809 407,06
Vakuutusmaksujen jaksotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset	0,00	519 869,03	0,00	0,00
Muut siirtovelat	394 704,99	6 659 279,54	394 704,99	956 176,83
Menojäämämäärät	0,00	841 143,65		841 143,65
Koronapotilaiden hoitoon os. kertaerä	0,00	462 844,00		462 844,00
<i>Yhteensä</i>	<i>8 800 094,20</i>	<i>25 878 964,27</i>	<i>5 328 787,86</i>	<i>15 962 129,67</i>

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITE-TIEDOT

34. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	59 025 248,11	62 453 424,64	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	38 190 283,93	21 389 183,21	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>38 190 283,93</i>	<i>21 389 183,21</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3935704,00	4 521 420,00	0,00	0,00
Pantatut osakkeet	6 610 000,00	6 610 000,00	0,00	0,00
<i>Pantatut osakkeet yhteensä</i>	<i>6 610 000,00</i>	<i>6 610 000,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

35.-37 Vakuudet ja takaukset

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	26 233 310,46	25 896 235,34	0,00	0,00
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	21 914 000,00	21 914 000,00	0,00	0,00
Takaukset	8 089 548,00	8 089 548,00	0,00	0,00
Muut	27 000,00	150 925,98	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>56 263 858,46</i>	<i>56 050 709,32</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Omistusyhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Takaukset	0,00	9 860,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>9 860,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

38. Vuokravastuut

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	39 975 712,68	52 362 887,93	36 850 253,28	48 929 027,06
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 935 083,13	7 275 923,52	279 080,32	5 480 867,53
Maa-aluiden vuokravastuut	1 847 528,10	3 459 954,32	0,00	0,00
Muut vuokravastuut	65 693,10	92 913,44	0,00	25 632,00
Vuokravastuut yhteensä	43 824 017,01	63 191 679,20	37 129 333,60	54 435 526,59
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava os	4 350 876,37	5 490 565,35	2 671 073,92	3 458 400,46
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnerships)	36 807 245,28	38 852 092,24	36 807 245,28	38 852 092,24

39.-40. Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			75 784 988,00	77 934 988,00
Jäljellä oleva pääoma			37 160 757,71	40 989 465,51
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 514 000,00	1 514 000,00	1 514 000,00	1 514 000,00
Jäljellä oleva pääoma	233 838,60	272 811,80	233 838,60	272 811,80

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	Kaupunki	
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	163 917 290,00	151 207 958,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	130 482,00	87 441,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusvastuut				
Sitoumukset avustukseen	5 044 054,00	5 266 686,00	329 750,00	554 405,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	129 750,00	224 655,00	129 750,00	224 655,00
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	20 540 673,04	23 318 373,71	20 540 673,04	23 318 373,71
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	3 635 487,00	3 506 399,22	3 635 487,00	3 506 399,22
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>25 584 727,04</i>	<i>28 585 059,71</i>	<i>20 870 423,04</i>	<i>23 872 778,71</i>
Arvonlisäveron palautusvastuu	9 473 614,47	49 237 406,44	3 572 647,24	4 325 938,75
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	0,00	826 330,47	0,00	0,00

Johdannais sopimukset (koronvaihtosopimukset)

Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Viimeinen sopimus päättyy 2034.

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Sopimus ajalle 18.4.2019-18.10.2023				
Nro 12139624 OP / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoitukset mukaan)	0,00	-23 787,85	0,00	-23 787,85
Sis. DanskeBank BBQQL-0097 käänt.sopimuksen				
Sopimus ajalle 18.4.2016- 18.10.2023				
Nro BBQQL-0097 Danske Bank / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	23 755,00	0,00	23 755,00
Sopimus muokattu käänteiseksi Op sop:lla 2019				

Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus:

Sopimus ajalle 18.12.2024-18.6.2034				
Nro 12139527 OP / Kaupunki				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	1 256 979,48	1 714 797,60	1 256 979,48	1 714 797,60

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Sopimus erääntyy 16.8.2025 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 1430612 Pohjola Pankki Oyj				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 657 148,00	3 918 372,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	140 276,00	238 453,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 16.8.2025 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 4847300 Pohjola Pankki Oyj				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 657 148,00	3 918 372,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	129 334,00	220 894,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 16.8.2035 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 2166725/3984244 Nordea Pankki Oyj				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	6 269 400,00	6 269 400,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	244 059,00	464 792,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 23.10.2030 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 2077365/3689456 Nordea Pankki Oyj				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 863 262,00	3 911 662,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	391 385,00	592 949,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 02.06.2031 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 2077366/3689457 Nordea Pankki Oyj				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	2 978 423,00	3 013 207,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	303 443,00	472 049,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 29.01.2032 (Wartalo Kodit Oy)				
Nro 2077367/3689458 Nordea Pankki Oyj				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 964 439,00	4 981 505,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	582 036,00	817 138,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 3.3.2025 (Taitotalo Oy)				
1532099/2099621				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 512 465,00	3 754 704,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	115 075,00	153 325,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 2.11.2023 (Taitotalo Oy)				
679897/1943487				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	746 667,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-4 310,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 7.10.2024 (K-S Teollisuuskylä Oy)				
1632722/2276431				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	292 328,00	584 634,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	7 930,00	18 300,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 27.10.2025 (Aluelämpö Oy) 40863214SA-1143T				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 250 000,00	3 750 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	127 595,84	-72 243,00	0,00	0,00
Sopimus erääntyy 30.6.2027 (Aluelämpö Oy) 4248457				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	336 000,00	392 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	16 690,46	30 518,73	0,00	0,00
<i>Nimellisarvot yhteensä</i>	<i>42 780 613,00</i>	<i>43 739 152,00</i>	<i>10 000 000,00</i>	<i>13 000 000,00</i>
<i>Käyvät arvot yhteensä</i>	<i>3 314 803,78</i>	<i>4 497 615,48</i>	<i>1 256 979,48</i>	<i>1 714 764,75</i>

4.4 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITE- TIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	Kaupunki	
	2023	2022
Yleishallinto	38	38
Sosiaali- ja terveystoimi	0	933
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala	511	510
Yhdyskuntapalvelut	<u>66</u>	<u>184</u>
<i>Yhteensä</i>	<i>615</i>	<i>1 665</i>

43. Henkilöstökulut

	Kaupunki / Kunta	
	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	30 766 252,20	81 017 572,72
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>30 766 252,20</i>	<i>81 017 572,72</i>

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamusmiesmaksut

	Kaupunki	
	2023	2022
Joroisten Kokoomus ry		70,00
Varkauden Perussuomalaiset ry	2 437,75	2 891,10
Varkauden Kokoomus ry	9 852,17	10 596,47
Varkauden Kristillisdemokraatit	705,90	611,10
Keskusta Varkauden paikallisjärjestö	1 629,77	1 422,25
Vasemmistoliiton Varkauden kunnallisjärjestö ry	3 359,80	3 568,80
Varkauden Sosiaalidemokraatit ry	11 741,12	11 870,90
Keskustan Joroisten kunnallisjärjestö ry	7,00	105,00
Joroisten Demarit ry		70,00
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>29 733,51</i>	<i>31 205,62</i>

45. Tilintarkastajan palkkiot

	Kaupunki	
	2023	2022
Tilintarkastusyhteisö A		
Lakisääteinen tilintarkastus	29 100,00	21 309,84
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	14 614,00	17 325,00
Vero- ym. neuvonta		13 186,00
Muut palvelut ml. sis. tarkastus	9 823,00	2 500,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>53 537,00</i>	<i>54 320,84</i>

46. Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

Kaupunki on myöntänyt tytäryhtiöiden puolesta omavelkaisia takauksia, joiden määrä oli vuoden 2023 lopussa yht. 37,161 M€.

Kaupunki on myöntänyt tytäryhtiöilleen antolainoja, joiden yhteismäärä vuoden 2023 lopussa oli 71,669 M€, josta Keski-Savon Vesi Oy:n osuus on huomattavin 45,415 M€.

Vaalijalan kuntayhtymän yhtymähallituksen 14.12.2022 § 38 mukaisesti Vaalijalan kirjanpidollisista ylijäämistä 21 509 945,10 € 31.12.2021 palautetaan 50 % Vaalijalan kuntayhtymän jäsenkunnille 10 754 972,55 euroa, josta 1 773 202,76 euroa on käytettävä perusopetustoimintaan, ylijäämä jaetaan kuntien peruspääomaosuuden 31.12.2021 suhteessa. Varkauden kaupungin vuoden 2022 tilinpäätöksessä on kirjattu saamiseksi 531 547,90 € eli 50 % siitä, mikä olisi ollut virallisesti kaupungille kuuluva palautus. Varkauden kaupunki on tehnyt ylijäämien palauttamisesta valituksen kaupunginhallituksen 23.1.2023 § 20 mukaisesti.

Varkauden kaupunki on tehnyt Itä-Suomen hallinto-oikeudelle valituksen Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnan päätöksestä 27.1.2022, jolla lautakunta hylkäsi Varkauden kaupungin tekemän oikaisuvaatimuksen Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnan päätöksestä 24.11.2021 koskien varallaolon kompensatiokeinoja. Myös tämän asian käsittely Itä-Suomen hallinto-oikeudessa on kesken.

5 TYTÄRYHTEISÖJEN TALOUDEN JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

5.1 Wartalo Kodit Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Jukka Koskinen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Wartalo Kodit Oy:n tehtävänä on tarjota koteja ja asumispalveluja jokaiseen elämänvaiheeseen. Toiminnan painopiste-alueet ovat asuntojen vuokraus ja kiinteistöjen ylläpito.

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä jatketaan suunnitelmakaudella. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä jatketaan edellisten vuosien mukaisesti sopeuttamalla yhtiön toimintoja kysyntää ja tarvetta vastaaviksi. Jo tehdyt toimenpiteet näkyvät yhtiön taloudessa positiivisesti. Korjausinvestointeja suunnitellaan harkiten ja mietitään joidenkin jaksottamista pidemmälle aikajaksolle kasvaneiden korko-, energia- ja rakennuskustannuksien vuoksi. Tilapäistä suojelua tarvitsevat ja turvapaikanhakijat ovat nostaneet tilapäisesti yhtiön asuntojen käyttöastetta. Uudelle rakennushankkeelle (kerrostalo) on myönnetty rakennuslupa. Rakentaminen käynnistyy keväällä 2024.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Asuntojen vuokraustoiminnassa kumulatiivinen käyttöaste tavoitteen mukainen.	Kiinteistökohtainen käyttöastetilasto kuukausittain ja kumulatiivisesti.	Kumulatiivinen käyttöaste vuoden lopussa 91 %.	Kumulatiivinen käyttöaste oli 95,65 % . Joulukuun käyttöaste toteutui 93,88 %. Joulukuun käyttöaste ilman Linjurikatu 9 on 95,36 %. Tyhjiä asuntoja kesäkuun lopussa 89 kpl, mukaan luettuna Linjurikatu 9 asunnot 29 kpl.	Toteutuu
Kiinteistöjen ja asuntojen säilyttäminen asuttavassa kunnossa.	Kiinteistöjen ja asuntojen ylläpito ja hoitaminen budjetin sekä laadittujen ohjelmien mukainen.	Asunnot muuttokuntoiset mahdollisimman nopeasti. Kiinteistöjen ja asuntojen peruskunto talon ikään nähden hyvä.	Muuttovalmius välittömästi remonttien jälkeen. Vuodelle 2023 suunnitellut korjaukset toteutuivat suunnitellusti.	Toteutuu
Kiinteistöissä toteutetaan kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä käyttöasteen nostamiseksi.	Kiinteistöjen ylläpito ja sopeuttaminen kysyntää vastaavaksi. Käyttöaste	Toimenpiteet vastaavat asetettuja tavoitteita.	Kiinteistöstrategian mukaiset toimenpiteet vuodelle 2023 toteutuivat.	Toteutuu
Budjetissa pysyminen.	Kuukausittainen budjetin seuranta oikea-aikaisen tiedon avulla. Kuukausittainen korjausbudjetin seuranta ja analysointi. Kassavarat vähintään 2 kk:n	Tilikauden tulos positiivinen tai vähintään nollatulos. Korjauksiin varatut euromäärät pysyvät hallinnassa. Maksutapahtumat kassaperusteisina ilman lainanottoa.	Vuoden 2023 tulos reilut 498 t€. Asuintalovarausta tehtiin 389 t€. Tilikauden tulos tilinpäätössiirtojen jälkeen 109 543 €. Huoneisto- ja kiinteistökorjauksia seurataan ja verrataan budjettiin kuukausittain. Saldo-tilanne on hyvä.	Toteutuu

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
	vuokratulot, saldotilanteen seuranta viikoittain.			
Konserniyhteistyön kehittäminen.	Konkreettiset toimenpiteet eri osaluilla.	Toiminnalliset kustannussäästöt ja yhteistyön kehittäminen.	Yhteistyötä kehitetään mm. konserniyhtiöiden talous- ja HR-yhteistyöryhmissä sekä rakennuttamispalveluissa / kiinteistöjen hoidossa.	Toteutuu

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2022	TP 2023
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	7 840 589	8 099 104
Investoinnit, €	362 109	354 868
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0
		39 975
Taseen loppusumma, €	40 992 998	691
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	1 516	109 543
Käyttökate *), €	2 360 893	2 478 376
Käyttökate -%	30	31
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	33 367 856	31 831 717
Kaupungin myöntämät lainat, €	150 000	100 000
Kaupungin takaamat lainat, €	14 505 648	13 351 857
Omavaraisuusaste -%	15,8	17,4
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		
Vuokrasaamiset, €	71 113	48 452
Vuokranmenetykset tyhjästä asunnoista, €	464 938	396 109
Korjauskulut, €	827 043	824 301
Korkokulut, €	371 260	619 660
Luottotappiot, €	15 717	9 667

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

€	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	7 930 060	7 845 500	8 194 687	349 187	4,5
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	-7 123 326	-7 300 500	-7 235 664	64 836	-0,9
Liikevoitto (-tappio)	806 734	545 000	959 023	414 023	76,0
Rahoitustuotot- ja kulut	-378 218	-545 000	-460 480	84 520	-15,5
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	428 516	0	498 543	498 543	0,0
Tilikauden voitto (-tappio)	1 516	0	109 543	498 543	0,0

Vuokratuotot toteutuivat budjetoitua suurempina johtuen odotettua suuremmasta käyttöasteesta. Kiinteistöjen hoitokuluissa saatiin säästöjä ja ne toteutuivat budjetoitua pienempinä. Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat budjetoitua pienempinä johtuen korkokuluja hillitsevistä korkosuojausjaksista ja korkotuotoista. Asuintalovarausta muodostettiin 389 t€, millä varaudutaan tulevana vuosina toteutettaviin korjaushankkeisiin. Tilikauden tulos jäi voitolliseksi 109,5 t€.

Henkilöstö 31.12.	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	21	22	20	-2
Määräaikaiset ja sijaiset	1	0	5	5
Yhteensä	22	22	25	3
Henkilötyövuodet 31.12.	22,8	22,0	25,3	3,3

Henkilötyövuosissa käytetty keskimääräistä henkilömäärää vuoden aikana, mikä sisältää kesätyöntekijät. Määräaikaisia työntekijöitä otettu paikkaamaan pitkiä poissaoloja ja kasvanutta työmäärää käyttöasteen nousua.

5.2 Varkauden Aluelämpö Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Mikko Onkalo ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 80,1 %

Toiminnan kuvaus

Varkauden Aluelämmön tehtävänä on tuottaa asiakaslähtöisiä energia-alan palveluja ja tuotteita luotettavasti, asiantuntevasti sekä reagoi siten nopeasti toimintaympäristön muuttuviin vaatimuksiin.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Yhtiön tulos painui koko vuoden osalta tappiolliseksi. Merkittävin syy oli Riikinvoima Oy:n suunnittelemattomat seisokit. Suunnittelemattomia seisokkeja laitoksella oli kestoltaan yhteensä 602 tuntia, jolloin tuotanto on tehty pääasiallisesti varatuotannolla. Lisäksi sähköntuotanto oli estynyt lähes koko syyskyn turbiinin ja generaattorin välisen vaihteiston hammaspyörävaurion vuoksi, jonka jälkeen tuotantoa oli rajoitettu. Joulukuussa sähköntuotannossa oli katkos puhdistusseisokin ja prosessiongelmien vuoksi, yhteensä noin 26 pv, Varkauden Aluelämmön osuus sähkön menetyksestä oli noin 660.000 €. Riikinvoima Oy:n tuotanto jäi vuodesta 2022 jälkeen n. 18.000 MWh, josta vuoden varatuotannon keskimääräisellä hinnalla (116 €/MWh), on syntynyt noin 2.088.00 € ylimääräinen kustannus. Selvyyden vuoksi todetaan, että keskimääräinen hinta on laskettu vuoden tuotantotaseen ja tuloslaskelman perusteella, eikä laskennassa ole huomioitu millä tuotantomuodolla puuttuva energia on todellisuudessa tuotettu.

Vuoden aikana on valmisteltu polttoon perustamattomia mahdollisia investointeja ja hukkalämpö vaihtoehtoja. Näistä on tarkoitus päättää vuoden 2024 kuluessa. Samanaikaisesti on käynnistetty yhteistyö Ensense Oy:n kanssa. Kaukolämpöverkosta kerättävän datan analysointiin ja visualisointiin perustuvalla palvelulla parannetaan kaukolämmön toimitusvarmuutta, optimoidaan lämmöntuotantoa sekä vähennetään fossiilisten polttoaineiden osuutta lämmöntuotannossa. Samoin on teetetty selvitys kysyntäjoustosta, joka yhdessä digilämpö-palvelun kautta mahdollistaa, omalta osaltaan, fossiilisen energian minimoimisen. Kaikkiaan negatiivisesta tuloksesta huolimatta yhtiö näkee tulevaisuuden valoisana.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Tulos ja kassavirta	Omistajien määrittelemän voittoprosentin mukainen tulos	Koko vuosi painui vahvasti tappiolliseksi. Merkittävin syy oli Riikinvoiman suunnittelemattomat seisokit ja	Ei toteutettu

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
			sähköntuotannon menetys loppuvuoden aikana	☐
	Omavaraisuusaste	Yli 60 %, liittymismaksut omana pääomana	Toteutunut 67,9 %	Toteutuu ☐
Fossiilisten polttoaineiden määrän vähentäminen	Fossiilisella tuotetun energian määrä suhteessa kokonaistuotantoon (RV lasetaan kokonaisuudessa ilmastollisesti kestäväällä tuotuksella)	Kevytpolttoöljy alle 3 %	Riikinvoiman epäkäytettävyyden vuoksi lämmityskaudella toteuma 6,3 %	Ei toteudu ☐
Uudet liittymät ja palvelut	Toteutunut euro määrä	150 000 €	Toteuma 188 912 €	Toteutuu ☐

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2022	TP 2023
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	17 232 163	13 991 706
Investoinnit, €	1 700 173	1 055 961
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €		
Taseen loppusumma, €	29 816 585	27 497 415
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	2 891 456	- 1 769 170
Käyttökate *), €	5 295 048	- 1 094 033
Käyttökate -%	30,7	- 7,82
Osinkotuotto kaupungille, €	1 201 500	
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	4 521 420	3 935 704
Kaupungin myöntämät lainat, €		
Kaupungin takaamat lainat, €		
Omavaraisuusaste -%	75,7	68

Talous

€	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	17 232 163	14 300 000	13 991 706	-308 294	-2,2
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	-12 788 732	-12 800 000	-16 008 410	-3 208 410	25,1
Liikevoitto (-tappio)	4 443 431	1 500 000	-2 016 704	-3 516 704	-234,4
Rahoitustuotot- ja kulut	-102 298	-180 000	-97 643	82 357	-45,8
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	4 341 133	850 000	-2 114 347	-2 964 347	-348,7
Tilikauden voitto (-tappio)	2 891 456	1 320 000	-1 769 170	-3 434 347	-260,2

Merkittävämpinä syynä tappioon oli Riikinvoima Oy:n suunnittelemattomat seisokit lämmityskaudella, jolloin tuotanto on tehty pääasiallisesti varatuotannolla, Riikinvoima Oy:n kaukolämmöntuotanto jäi vuodesta 2022 jälkeen n. 18.000 MWh, josta vuoden varatuotannon keskimääräisellä hinnalla (116 €/MWh), on syntynyt noin 2.088.000 € ylimääräinen kustannus. Selvyyden vuoksi todetaan, että keskimääräinen hinta on laskettu vuoden tuotantotaseen ja tuloslaskelman perusteella, eikä laskemassa ole huomioitu millä muodolla puuttuva energia on todellisuudessa tuotettu. Tämän lisäksi on tullut sähköntuotannon menetys noin 660.000 €, sekä lisäksi Riikinvoima Oy:n ylimääräiset seisokkikustannukset.

Henkilöstö 31.12.	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	9	8	8	0
Henkilötyövuodet 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0

5.3 Navitas Kehitys Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Navitas Kehitys Oy vahvistaa Varkauden elin- ja vetovoimaisuutta Välitä, Vaikuta, ja Viihdy- kaupunkistrategian mukaisesti. Yhtiö edistää ja auttaa yritysten kasvua, kilpailukykyä ja kansainvälistymistä sekä on hankkimassa uusia sijoittujia ja sijoituksia Varkauteen. On edistämässä uusien työpaikkojen syntymistä ja turvaa olemassa olevien työpaikkojen säilymistä sekä auttaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa osaavan työvoiman saamisessa.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Uusi ohjelmakausi on käynnistynyt huomattavasti hitaammin, kuin alkujaan odotettiin ja se on aiheuttanut Navitas Kehitys Oy:n toiminnassa sen, että uudet hankkeemme käynnistyivät myöhässä ja samoin ohjelma kauden käynnistymisen hitaus on vaikuttanut yritysten kehittämishankkeiden eteenpäin vientiin ja määrään. Matkailun markkinointi on palannut Navitas Kehitys Oy:n hoidettavaksi.

Varkauden seudun yrityksissä on hieman kaksijakoinen tilanne, koska osalla yrityksistä on hyvin tilauksia ja töitä tai kauppa käy, mutta toisaalta on useita yrityksiä, joilla on haasteita taloudellisesti. Maailman poliittinen ja taloudellinen tila, energian ja korkojen nousu tuovat ongelmia. Vihreän siirtymän hankkeita on vireillä ja joita jalostetaan yritysten kanssa toteutukseen.

Keski-Savon rahastosta tehtiin uusia rahoituspäätöksiä. Yhdestä siltarahoituksesta kirjattiin 40 000 €:n tappio, kun yritys meni konkurssiin.

Joroisten kunnan yritysneuvontapalveluiden tuottamisen Navitas Kehitys Oy hoitaa ostopalvelusopimuksella.

Navitas Kehitys Oy rahoitti 363 125 €:lla vielä toimintaansa yhtiöön kertyneillä voittovaroilla.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Työpaikkakehitys	Syntyneet uudet työpaikat	100	56	Ei toteudu
Yritysten määrä	Nettolisäys	20	21	Toteutuu
Yritysten sijoittumiset	Uudet sijoittumiset	3	3	Toteutuu
Kehittämishankkeet yrityksissä	Kehittämishankkeiden määrä	25	21	Ei toteudu

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2022	TP 2023
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	1 918 508	1 250 277
Investoinnit, €		
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €		
Taseen loppusumma, €	3 367 748	3 318 227
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	-392 821	-282 728
Käyttökate *), €	-395 977	-285 253
Käyttökate -%	-20,64	-22,82
Osinkotuotto kaupungille, €		
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €		
Kaupungin myöntämät lainat, €		
Kaupungin takaamat lainat, €		
Omavaraisuusaste -%		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	2 007 073	1 306 875	1 365 460	58 585	4,5
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	-2 398 663	-1 674 000	-1 672 817	1 183	-0,1
Liikevoitto (-tappio)	-391 590	-367 125	-307 357	59 768	-16,3
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 230	0	24 629	24 629	0,0
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	0	0	0	0	0,0
Tilikauden voitto (-tappio)	-392 820	-367 125	-282 728	84 397	-23,0

Henkilöstö 31.12.	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	9	9	8	-1
Määräaikaiset ja sijaiset	9	9	7	-2
Yhteensä	18	18	15	-3
Henkilötyövuodet 31.12.	18,0	18,0	15,0	-3,0

5.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n tehtävänä on tukea alueen elinkeinoelämää tarjoamalla niille teollisuus- ja liiketiloja sekä edistää elinvoimaa sekä yritysten kasvua ja sijoittumista alueelle Varkauden Väliä, Vaikuta, ja Viihdy- kaupunkistrategian mukaisesti.

Yhtiö toimii tiiviissä yhteistyössä kaupungin ja muiden konserniyhtiöiden kanssa.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy sai yhdessä EBT Oy:n konkurssipesän kanssa jatkajan ns. Akkutehtaaseen. Skeleton Technologies Oy teki kaupan EBT Oy:n konkurssipesän kanssa koneista ja laitteista sekä solmi Teollisuuskylän kanssa vuokrasopimuksen Metallikatu 3/akkutehtaasta. Skeleton on ryhtynyt maksamaan vuokraa toimitilasta toukokuusta alkaen ja samoin myös ANDRITZ Warkaus Works Oy aloitti vuokran maksun 1.1.2023 alkaen. KSTK Oy on saanut kaksi erää EBT:n konkurssipesältä ns. massavelkaa. Koron nousu on vaikuttanut Teollisuuskylän tuloksen tekoon. Vuokralaisten osalta vuosi on mennyt taloudellisesti pääasiallisesti hyvin ja vuokranmaksu rästejä ei ole syntynyt edellisvuosia enemmän. Hallituksen puheenjohtaja vaihtui joulukuussa pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Toimitiloja uusille yrityksille	Uudet sijoittumiset Varkauteen	2	2	Toteutuu
Omien tilojen käyttöaste	Vuokrausaste	92 %	97,1	Toteutuu
Kannattavuus	Tilikauden tulos	Positiivinen liike-tulos	524 275 €	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Vaikka EBT Oy:n konkurssipesältä on saatu massavelkoja, ei kuitenkaan yhtiön taloudellinen tilanne ole vielä hyvä. Yhtiön tulosta ja kassavirtaa on seurattu tiiviisti hallituksessa, koska korkojen ja kulujen nousu on aiheuttanut menojen kasvua. Kassan riittämättömyyden vuoksi on lähestytty omistaja, että pystytään ryhtymään järjestelemään lainoja. Ilman laina-aikojen pidennyksiä yhtiö ei näytä selviytyvän velvoitteistaan.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2022	TP 2023
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	1160404	2553311
Investoinnit, €	10506062	
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	199416	266832
Taseen loppusumma, €	47345078	44747499
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	-822346	524275
Käyttökate *), €	-217609	1968389
Käyttökate -%	-18,75	77
Osinkotuotto kaupungille, €		
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	45992612	42615657
Kaupungin myöntämät lainat, €	27519547	26154542
Kaupungin takaamat lainat, €	15102156	13059544
Omavaraisuusaste -%		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	1 160 404	2 620 000	4 168 979	1 548 979	59,1
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	-1 986 284	-2 340 000	-2 880 203	-540 203	23,1
Liikevoitto (-tappio)	-825 880	280 000	1 288 776	1 008 776	360,3
Rahoitustuotot- ja kulut	-200 677	-335 000	-764 501	-429 501	128,2
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	204 211	0	0	0	0,0
Tilikauden voitto (-tappio)	-822 346	-55 000	524 275	579 275	-1053,2

Henkilöstö 31.12.	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Henkilötyövuodet 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0

Ei ole henkilöstöä, vaan palvelut ostettu Navitas Kehitys Oy:ltä.

5.5 Varkauden Taitotalo Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Varkauden Taitotalo Oy:n tehtävänä on omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä tarjota yrityksille kiinteistössä tarpeellista liike- ja palvelutoimintaa ja olla siten toteuttamassa Varkauden Väliä, Vaikuta, ja Viihdy- kaupunkistrategiaa elinvoimaisuuden edistämiseksi.

Toiminnan keskiössä on laadukkaiden toimitilojen tarjoaminen asiakkaille, vuokralaisten tyytyväisyys sekä toimitilojen käyttöasteen pitäminen korkealla ja parantaa kokoustilojen käyttöastetta ja tuottavuutta.

Taitotalo on osa Varkauden kaupungin konsernia ja vastaa toimitotarpeisiin yritysten kysyntää vastaavasti taloudellisten mahdollisuuksien mukaan.

Olenaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Toimitilojen vuokrausaste oli alkuvuonna tavoitetta pienempi, koska tiloja jouduttiin pitämään alustavasti varattuna muutamaa suurta sijoittumista varten, jotka eivät kuitenkaan toteutuneet. Taloutta rasittaa lainojen korkotason nousu. Muutoin toiminta jatkunut entiseen malliin..

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Toimitilojen vuokraus	Vuokrausaste	95 %	95,6 %	Toteutuu
Kokoustilamyyni	Kokoustilojen tuotto	10 %:n kasvu	-23,3 %	Ei toteudu
Toimiva yrityskeskus	Asiakastyytyväisyys	4	Ei mittausta vuodelta 2023	Ei tietoa

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Yhtiön hallitus seuraa kokouksissaan tulosta ja kassavirtaa, jotta rahat riittävät menojen hoitamiseen. Samoin yhtiön kulut ja tulot on käyty lävitse ja niitä muutoksia seurataan jatkuvasti, jonka pohjalta aulapalvelukuluja on vähennetty ja vuokrien indeksikorotusten lisäksi tehty ylimääräinen vuokrankorotus vuoden 2024 alkuun. Riskienhallinnan osalta seurataan yhtiön tulosta ja korkojen kehitystä sekä vuokralaisten taloudellista tilannetta.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2022	TP 2023
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	2061931	2108129
Investoinnit, €		
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	21191	19623
Taseen loppusumma, €	17102252	16388075
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	20840	-181136
Käyttökate *), €	537150	328586
Käyttökate -%	26,05	15,59
Osinkotuotto kaupungille, €		
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	14935568	14141645
Kaupungin myöntämät lainat, €	0	0
Kaupungin takaamat lainat, €	11381661	10749356
Omavaraisuusaste -%		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	2 076 839	2 250 000	2 126 076	-123 924	-5,5
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	-1 804 465	-1 813 340	-1 875 111	-61 771	3,4
Liikevoitto (-tappio)	272 374	436 660	250 965	-185 695	-42,5
Rahoitustuotot- ja kulut	-228 836	-198 445	-434 675	-236 230	119,0
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	43 538	238 215	-183 710	-421 925	-177,1
Tilinpäätössiirrot	-22 698		2 574		
Tilikauden voitto (-tappio)	20 840	238 215	-181 136	-421 925	-177,1

Henkilöstö 31.12.	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Henkilötyövuodet 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0

Ei ole henkilöstöä, vaan palvelut ostettu Navitas Kehitys Oy:ltä.

5.6 Keski-Savon Vesi Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Arto Lehtonen ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus

Keski-Savon Vesi Oy:n tehtävänä on veden hankinta ja viranomaisten laatuvaatimusten täyttävän talousveden toimittaminen kiinteistöihin sekä jätevesien johtaminen ja puhdistaminen lupaehtojen mukaisesti.

Olennaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Luttilan alueen kaupunkitulva aiheutti viemäriveden ja sadeveden sekoittumisen ja tulvimisen n. 10 rakennuksen kellariin.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Puhtaan veden tuottaminen	Vesijohtoveden laatu täyttää hyvin STM:n talousvedelle asettamat laatuvaatimukset Veden pH pidetään mahdollisimman hyvin arvossa 8,0	Vesijohtovesi täyttää vaatimukset	Vesijohtovesi täyttää vaatimukset	Toteutuu
Ympäristön kuormitus	Jätevedet puhdistetaan lupaehtojen mukaisesti Ohijuoksutusten määrä/lupaehdot	Lupaehdot täyttyvät	Lupaehdot täyttyvät Yksi ohijuoksutus putkirikon vuoksi	Toteutuu osittain
Henkilöstön hyvinvointi	Työtapaturmien määrä	Työtapaturmien määrä 0	Työtapaturmia 0	Toteutuu
Seudulliset kilpailukykyiset taksat	Taksat	Taksataso keskimäärin alle naapurikuntien sekä valtakunnallisen keskiarvon	Taksat ovat seudullisesti ja valtakunnallisesti kilpailukykyiset	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toiminnan merkittävimmät riskit liittyvät vedenottamoiden saastumiseen, veden laadun hallintaan, omaisuusvahinkojen (konerikot, keskeytykset) ja jäteveden käsittelyn toimintaan. Merkittäviä vahinkoja voi aiheutua myös hallitsemattomista äkillisistä viemäreiden tukkeutumisista.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2022	TP 2023
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	4 936 475	4 982 504
Investoinnit, €	1 762 555	1 869 722
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0
Taseen loppusumma, €	58 967 650	59 150 387
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	-175 057	-424 964
Käyttökate *), €	2 408 308	2 263 544
Käyttökate -%	49	45
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	45 414	45 414
Kaupungin myöntämät lainat, €	000	000
Kaupungin takaamat lainat, €	0	0
Omavaraisuusaste -%	22,07	21,28
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		
kassan riittävyys pv	46	29,5

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	5 029 814	5 110 000	5 112 777	2 777	0,1
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	-4 413 740	-4 426 000	-4 826 572	-400 572	9,1
Liikevoitto (-tappio)	616 074	684 000	286 205	-397 795	-58,2
Rahoitustuotot- ja kulut	-791 131	-766 000	-711 169	54 831	-7,2
Tilikauden voitto (-tappio)	-175 057	-82 000	-424 964	-342 964	418,2

Henkilöstö 31.12.	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	11	11	10	-1
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	1	1
Yhteensä	11	11	11	0
Henkilötyövuodet 31.12.	11,0	11,0	11,0	0,0

5.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Sakari Lainamo ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 51,9 %

Toiminnan kuvaus

Yhtiön tehtävänä on hallita, ylläpitää ja kehittää Kauppatori 6-kiinteistöä (Warkaus-sali, hotellihuoneet ja toimistotilat).

Olenneiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Tammikuun 11. päivänä, iltayöstä, tapahtui hotellihuoneissa 235 ja 335 vesivahinko. Uusien vahinkojen välttämiseksi kaikkien huoneiden kosteiden tilojen lattialämmitykset poistettiin. Vahingon korjaamiseksi hyväksyttiin Polygon Oy:n tarjaus, 22 432 €. Tämän myös yhtiön vakuutusyhtiö Pohjola hyväksyi. Korjaustyö tehtiin elokuussa, jotta oltiin valmiina syksyn majoituskysynnän kasvuun.

Kaupungin konsernitili sulkeutui 1.6.2022 ja velkasaldon kattamiseksi yhtiö sai kaupungilta 100 000 €:n tilapäisen lainan. Yhtiön hallitus teki kaupunginhallitukselle esityksen lainan takaisinmaksusuunnitelmasta. Kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 15.1.2024 takaisinmaksuohjelman. Viiden vuoden ajan vuosittain lyhennetään lainaa 20 000 € + korot, maksupäivät 1.9..

Yhtiön toimintaympäristössä ei ole näköpiirissä muutoksia eikä kiinteistössä mainittavia suurempia korjauksia.

Nemeko Oy:llä on ollut huomattavia vaikeuksia huolehtia säännöllisesti yhtiövastikkeen maksamisesta. Helmikuun alussa 2024 vastikevelka oli peräti 98 427,68 €. Tämä suuresti vaikeuttaa yhtiön kykyä huolehtia maksuvelvoitteistaan. Kaikki laskut on kuitenkin pystytty maksamaan.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Rakennuksen kunnon ylläpito	Häiriöilmoitukset	Ei ilmoituksia	Ei ilmoituksia	Toteutuu
Käyttäjien tyytyväisyys	Valitukset/huomautukset	Ei valituksia	Ei valituksia	Toteutuu
Kustannusten minimointi	Yhtiövastikkeen suuruus	Korotus alle yleisen kustannustason nousun	Korotus alle yleisen kustannustalon nousun	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelman merkittävin riski on kiinteistöön kohdistuvat häiriöt: tulipalo, vesivahingot. Niihin on varauduttu kattavalla kiinteistövuoktuksella. Vesivahinkojen torjumiseksi on tehty rakenteellisia muutoksia edellä esitetyllä tavalla ja siinä on hyvin onnistuttu.

Sisäisen valvonnan edellytyksiä parannettiin ottamalla käyttöön Fennoa-digitaalinen kirjanpitojärjestelmä. Kaikki hallituksen jäsenet voivat reaaliaikaisesti seurata yhtiön taloudenpidon tapahtumia ja tarvittaessa pyytää lisätietoja.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2022	TP 2023
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €	242 779	255 662
Investoinnit, €	0	0
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0
Taseen loppusumma, €	5 154 699	5 141 221
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €	-2 569	2 487
Käyttökate *), €	51 073	64 788
Käyttökate -%	21	25
Osinkotuotto kaupungille, €	0	0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €	6 367 747	6 467 747
Kaupungin myöntämät lainat, €	3 379 665	3 379 665
Kaupungin takaamat lainat, €	0	0
Omavaraisuusaste -%		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	242 779	254 709	255 662	953	0,4
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	-245 173	-251 770	-250 020	1 750	-0,7
Liikevoitto (-tappio)	-2 394	2 939	5 642	2 703	92,0
Rahoitustuotot- ja kulut	-175	-3 000	-3 155	-155	5,2
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	-2 569	-61	2 487	2 548	-4177,0
Tilikauden voitto (-tappio)	-2 569	-61	2 487	2 548	-4177,0

Henkilöstö 31.12.	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	1	1	1	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	1	1	1	0
Henkilötyövuodet 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0

5.8 Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Matti Mentilä ja hallituksen jäsenet

Toiminnan kuvaus

Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy on perustettu 13.10.2022. Perustajajäseniä ovat Varkauden kaupunki (90 %), Keski-Savon Vesi Oy (5 %) ja Keski-Savon jätehuolto Ilky (5 %).

Yhtiön palveluksessa on 7 henkilöä ja uusi palvelupäällikkö aloittaa keväällä 2024. Yhtiön ensimmäinen tilikausi oli 13 kk 1.1.2022–31.12.2023. Yhtiön toimitusjohtajana toimii kaupungin talousjohtaja oman virkansa ohella. Yhtiön perustamisen tavoitteena on ollut saada kaupungille kustannussäästöjä ja sitä kautta osaltaan parantaa kaupungin taloudellista asemaa. Toisena tärkeänä tavoitteena on ollut saada taloushallinnon asiakaspalvelu lähelle asiakkaita (kaupunki ja tytäryhteisöt) ja parantaa tätä kautta asiakaspalvelua.

Olellaiset tapahtumat ja toiminnan muutokset

Palvelutuotanto alkoi 1.1.2023. Ensimmäinen toimintavuosi on ollut monivaiheinen ja sen aikana on vakiinnutettu erilaiset toimintaan liittyvät käytänteet. Yhtiön tulevaa toimintaa ja strategiaa työstettiin loppuvuoden aikana. Seuraavien asiakkaiden tulon valmistelu on aloitettu ja asiat etenevät vuoden 2024 aikana.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2023 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Uuden palvelutuotannon käynnistäminen ja laadukkaiden palvelujen tuottaminen	Kirjanpidon ajantasaisuus, raportointi määräajoissa, palkanmaksatus aikataulutuksen mukaisesti, viranomaisilmoitukset määräajoissa.	Palveluihin liittyvien määräaikojen mukaisesti tuotetut laadukkaat talous- ja palkkahallinnon palvelut		Toteutuu
Yhtiön kasvustrategia	Strategian laadinta	Strategia laadittu vuoden 2023 aikana		Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta on toteutettu käyttövaltuuksien kautta. Valtuuksia tullaan tarkentamaan v. 2024 kevään aikana. Suurin toiminnallinen riski liittyy tietojärjestelmiin. Tätä hallitaan siten että järjestelmät on toimitettu CGI:ltä ns. SaaS-palveluna (SaaS-palvelulla tarkoitetaan pilvessä sijaitsevaa ohjelmistoa, jota ylläpidetään palveluntarjoajan toimesta).

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2022	TP 2023
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, €		874 716
Investoinnit, €		195 781
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €		0
Taseen loppusumma, €		581 313
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, €		-46 636
Käyttökate *), €		3 069
Käyttökate -%		0,35
Osinkotuotto kaupungille, €		0
Vakavaraisuus:		
Lainakanta yht., €		0
Kaupungin myöntämät lainat, €		0
Kaupungin takaamat lainat, €		0
Omavaraisuusaste -%		77,9
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Poikkeama-%
Liiketoiminnan tuotot	0	877 458	874 716	-2 742	-0,3
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	0	-876 458	-921 340	-44 882	5,1
Liikevoitto (-tappio)	0	1 000	-46 624	-47 624	-4 762,4
Rahoitustuotot- ja kulut	0	0	-12	-12	-
Voitto(tappio) ennen tp-siirtoja	0	0	0	0	-
Tilikauden voitto (-tappio)	0	1000	-46 636	-47636	-4 763,6

Tilikauden aikana kertyi etukäteen ennakoimattomia mm. ICT- kustannuksia. Tästä syystä tilikauden tulos jäi alijäämäiseksi.

Henkilöstö 31.12.	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	0	0	8	8
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	8	8
Henkilötyövuodet 31.12.	0,0	0,0	8,0	8,0

6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

6.1 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Varkaudessa 25. päivänä maaliskuuta 2024

Joonas Hänninen, kaupunginjohtaja

Paula Pulliainen

Elina Brandt

Jyri Mikkonen

Risto Husu

Olli Koponen

Jussi Kiira

Kati Hynninen, kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Tiina Grönlund

Juha Soininen

Ari Häkkinen

Sassa Suna

Heidi Hartikainen

Tilinpäätösmerkintä:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Varkaudessa 3.5. 2024

KPMG Oy Ab

Mari Säynäjäjoki
JHT, KHT -tilintarkastaja

7 LUETTELOT JA SELVITYKSET

7.1 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Kirjanpitokirjat

Pääkirja
Päiväkirja
Reskontraluettelot
Maksuliikenne/tiliotteet
Palkkaluettelot
Käyttöomaisuusluettelo
Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt
Tilinpäätös

Säilytystapa

SÄHKÖINEN ARKISTO
SÄHKÖINEN ARKISTO
SÄHKÖINEN ARKISTO
SÄHKÖINEN ARKISTO
SÄHKÖINEN ARKISTO
ATK-TULOSTE
PAPERI
SIDOTTU

Kirjanpidon tapahtumalajit

ALKUSA Alkusaldot
BUD Talousarvio
BUDKS Käyttösuunnitelma
BUDL Lisätalousarvio
BUDP Projektibudjetti
ENN Ennuste
KATSU1 CPU kassa
KOMMUI Käyttöön muistiot
KOMTOS Käyttöomaisuustositt
MRP10 Laskulaji 10
MRP11 Laskulaji 11
MRP13 Laskulaji 13
MRP16 Laskulaji 16
MRP27 Laskulaji 27
MRP28 Laskulaji 28
MRP32 Laskulaji 32
MRP33 Laskulaji 33
MRP34 Laskulaji 34
MRP38 Laskulaji 38
MRP39 Laskulaji 39
MRP44 Laskulaji 44
MRP48 Laskulaji 48
MRP50 Laskulaji 50
MRP52 Laskulaji 52
MRP53 Laskulaji 53
MRP54 Laskulaji 54
MRP56 Laskulaji 56
MRP61 Laskulaji 61
MRP62 Laskulaji 62
MRP63 Laskulaji 63
MRP74 Laskulaji 74
MRP80 Laskulaji 80
MRP81 Laskulaji 81
MRP85 Laskulaji 85
MRP87 Laskulaji 87
MRP88 Laskulaji 88
MRP91 Laskulaji 91

MRP92 Laskulaji 92
MRP93 Laskulaji 93
MRP94 Laskulaji 94
MRP95 Laskulaji 95

Kirjanpidon tapahtumalajit

MRPHYV Hyvityslasku
MRPMAN Manuaalisuoritukset
MRPVII Viitesuoritukset
MRPK Tileistä poisto
MUIRO2 Muistiotos 2 Rondo
MUIRS2 Muistiotos Sis2 Rondo
MUISIS Muistio sisäinen
MUIST1 Muistiotositteet 1
MÄÄRÄ Määrien tiedot
OMAKSU Ostoreskontra maksut
OSTOT Ostolaskut
PALKAT Palkkatositteet
PANKKI Pankkien tiliotteet
POSTIM Postimaksut
SISROP Sislaskut2 Rondo
SONET Sonet Varasto
SOSTYO Sosiaalityö

7.2 TILINPÄÄTÖSKAAVIO

